

I

th. Aet. - 44 -

<36602165760011

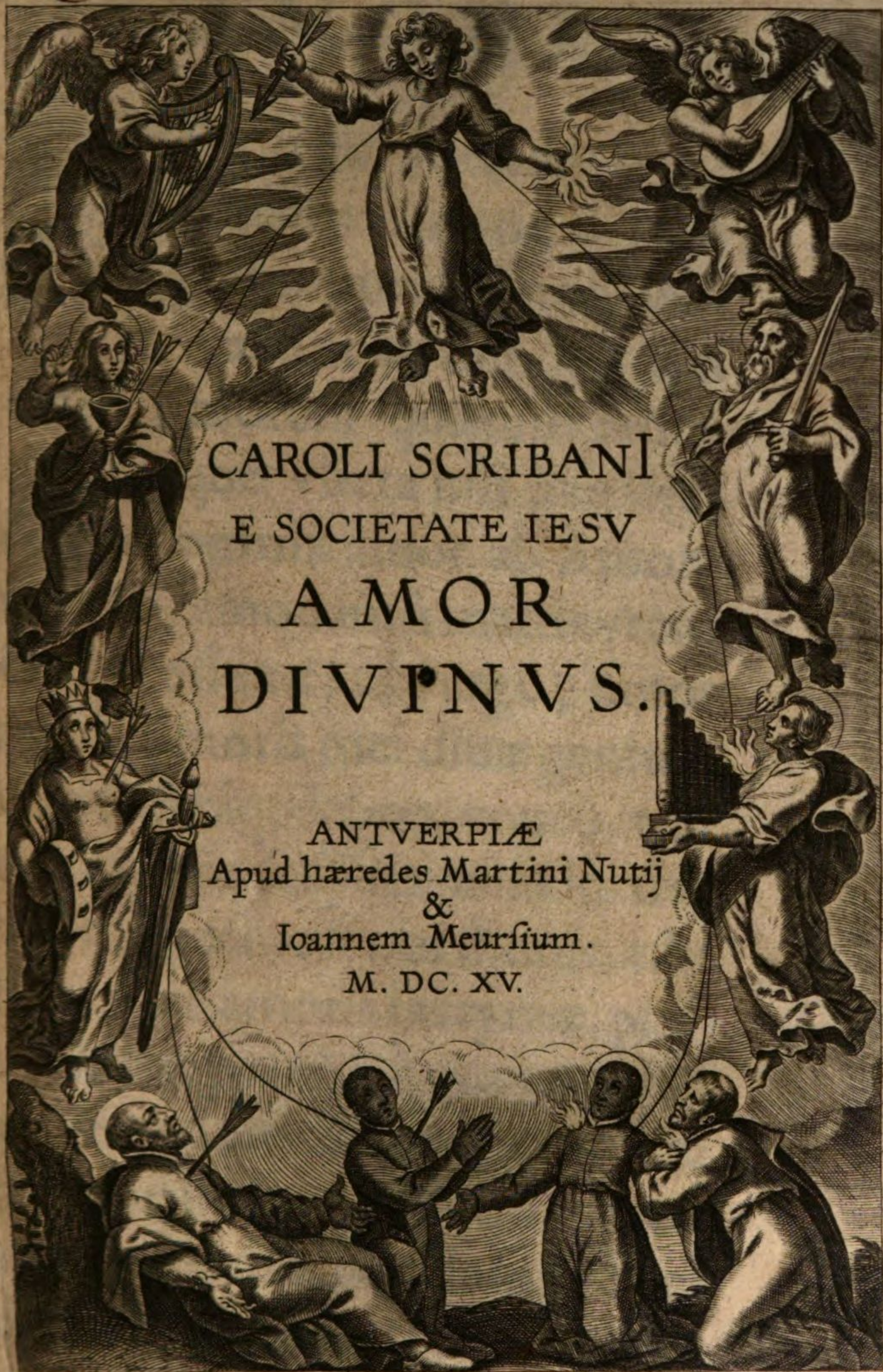

<36602165760011

Bayer. Staatsbibliothek

Ctfc. 4410.

Allegory of the Jesuit Monachij 1615

CAROLI SCRIBANI
E SOCIETATE IESV
AMOR
DIVINVS.

ANTVERPIÆ
Apud hæredes Martini Nutij
&
Ioannem Meursium.
M. DC. XV.

Ex Libris
Bibliothecae
Museum

A M O R
Non enim sicut in
omni, amor, quod
quidam dicunt, est
ecce in celum extensus
exultans amoris
scilicet a deo, ubi
& non omnis amor
magno tamquam
& videri sicut
meus, amoris mei
et me mead; de
amica hanc suscipit
hunc pectoris tibi
pibunt amoris lacrimas
cul hinc ocula, a
autumno aut manu
felles minime
ad amoris qui
delecta, ad

Bayerische
Staatsbibliothek
München

AMORI.

NA M cui alteri amorem
quàm Amori, diuino
diuinum? & non pec-
cem in cælum terramque qui
extra Amorem quæram amo-
rem? à quo vbera nisi à matre?
& non omnis amor ab Amore
magno tamquam à matris vtero
& ybere fluxit? tibi ergo, Amor
meus, amoris mei diuæ genitri-
ci me meâq; debeo, voueo. tibi
amica hæc suspiria anhelo tra-
huntur pectore. tibi fluunt, tibi
bibuntur amoris lacrymæ. pro-
cul hinc pocula, à quocumque
autumno aut manu propinata.
fellea mihi sunt quæ nō veniunt
ab Amoris diui pocillatoris mei
dextera. ab amati fonte currite
† 2 lacry-

lacrymæ : feliciq; circumuo-
lutione æterno fluxu haustuq;
fundantur bibanturq; lacrymæ.
tibi has Amor meus facro , quæ
à locuplete vena tua fluxerunt
tibi. tibi quidquid hîc sudorum
copioso stillicidio cadit. quid-
quid sanguinis dextera tua vul-
neribusque manat meis. tibi hæc
sudorum, lacrymarum, sangui-
nis, amica natant balnea. asper-
gere, Amor meus, lauare. nimis
fòrs frigent exsudata balnea?
habes elacrymata. nimis hæc
tepent? habes à sanguine calen-
tia. nimis hæc æstuant? misce
hos algentes, tepentes, æstuan-
tes fontes, & habebis qualia ab
amante amica sperare possis &
debeas, balnea diuis manibus
tuis alumnata, & ad tubas tym-
paná-

panaque tua lætabunda. tibi hîc
etiam amoris tenduntur retia,
& quidquid de venatione pri-
mum vltimúmque, sacrum esto.
nemo hæc profanus tangat. tibi
hîc calcantur torcularia musto
suo grauida. bibamus & ine-
briemur Amor meus. Diua
ebrietas, optanda temulentia,
felix eructatio. tibi calent in-
æstuentes melioribus ignibus
foci. tibi feliciore candent for-
naces flamma. tibi fortunatio-
ribus gemunt mensæ ferculis
lassatæ. tibi medica miscentur
pocula cælo reponenda. tibi
fumant aræ thuræque, & odo-
ratus perpluit imber. tibi de-
mum hæc anima immoritur,
viuit tibi, quin & post funera
viuet tibi. tibi ergo amicum

hunc rorem, non vna defuda-
tum aurora, æternùm, vt de-
beo, sacro dicóque. frueretur æter-
nùm Amor meus. tantùm con-
cede vt & ego æternùm diuinis
tuis fruar nexibus. ne con-
temne; dona tua sunt, à cælesti
aurora tua derorata. ne sperne;
à diuina nube tua omnis hic
cadit imber, à rupe tua saliunt
hi fontes, à fonte tuo fluunt hi
torrentes flumináque, maria-
que ab his nata tua sunt. frueretur
Amor meus munificentissimæ
dexteræ tuæ æternaturis donis.
quæ æterno tibi sacramento,
æternùm dico, voueóque æter-
nùm.

SYL-

SYLLABVS CAPITVM

PARTIS PRIMÆ.

CAPVT I.

Amoris vis magna. 1.

CAPVT II.

Votum Christo nascituro. 10.

CAPVT III.

Ad Annuntiationem Dei Matris. 20.

CAPVT IV.

Ad Visitationem Dei Matris. 31.

CAPVT V.

Christo nato. 38.

CAPVT VI.

Votum Christo in cunis. 48.

CAPVT VII.

Votum Christo dormienti. 66.

CAPVT VIII.

Ad pastores Angelo doctos. 74.

CAPVT IX.

Ad Circumcisionem Domini. 81.

CAPVT X.

Ad stellam Magorum ducem. 94.

CAPVT XI.

Ad Magorum adorationem. 101.

CAPVT XII.

Ad fugam in Ægyptum. 112.

CAPVT XIII.

Ad infantes Herodis imperio cæsos. 120.

PAR-

PARTIS SECVNDÆ.

CAPVT I.

Amoris lacrymæ. 129.

CAPVT II.

Christo in horto sanguinem & aquam sudanti. 140.

CAPVT III.

Christo columnæ alligato, flagris confiso. 150.

CAPVT IV.

Votum è spinis Christi vertici implexis. 161

CAPVT V.

Ad Pilati verba, ECCE HOMO, Christum designantia. 176.

CAPVT VI.

Christo sub cruce fatifcenti. 191.

CAPVT VII.

Vestium in Christo spoliatio. 197.

CAPVT VIII.

Clauis quibus affixus Christus cruci. 207.

CAPVT IX.

Votum cruci Saluatoris nostri. 213.

CAPVT X.

Christo in cruce morienti. 218.

CAPVT XI.

Ad vulnus lateris Christi. 224.

CAPVT XII.

Votum vulneribus Christi. 231.

CAPVT XIII.

Votum patiendi cum dilecto. 237.

CAPVT XIV.

Christi & peccatoris disparitas amoris vinculo sociata. 241.

PARTIS TERTIÆ.

CAPVT I.

In Resurrectionem Domini. 249.

CAPVT II.

Ad apparitionem Christi, Virgini matri factam. 261.

CAPVT III.

Ad apparitionem Magdalenæ factā. 267.

CAPVT IV.

Ad apparitionem factam discipulis euntibus in Emaus. 282.

CAPVT V.

Ad apparitionem Apostolis factam. 288.

CAPVT VI.

Ad apparitionem Thomæ factam. 300.

CAPVT VII.

Ad apparitionem Petro & Ioanni aliisque piscantibus factam. 311.

CAPVT VIII.

Ad illa Domini verba, *Simon Ioannis amas me?* 325.

CAPVT IX.

Ad ascensionem Domini in cælos. 335.

CAPVT X.

In diem Pentecostes. 346.

PAR.

PARTIS QUARTÆ.

CAPVT I.

Assimilatio Amoris prima. 361.

CAPVT II.

Assimilatio Amoris secunda. 370.

CAPVT III.

Assimilatio Amoris tertia. 377.

CAPVT IV.

Assimilatio Amoris quarta. 380.

CAPVT V.

Inuestigatio Amoris. 388.

CAPVT VI.

Indagatio aberrantis animæ. 397.

CAPVT VII.

Venatio amantis animæ. 401.

CAPVT VIII.

Votum animæ amore faucis. 405.

CAPVT IX.

Suspiria animæ amore languida. 409.

CAPVT X.

Eructatio animæ amore ebria. 412.

CAPVT XI.

Ablactatio amantis animæ. 416.

CAPVT XII.

Colloquium amantis animæ primum. 421.

CAPVT XIII.

Colloquium amantis animæ secundū. 426

Ludus in seculi amorem inimicum Amori diuino. 429.

SVM-

SVMMA PRIVILEGII.

ALBERTI & ISABELLÆ CLARÆ
EUGENIÆ Archiducum Austriae,
Ducum Burgundiae, Brabantiae, &c. Sere-
nissimorum Belgarum Principum priui-
legio cautum est, ne quis præter volunta-
tem Heredum Martini Nutij & Ioannis
Meursij Typographorum Antuerpien-
sium, intra sexennium imprimat, aut alibi
impressum venalem importet librum cui
titulus *Amor Diuinus*, auctore Carolo Scribani
Societatis IESV; qui secùs faxit confiscatio-
ne librorum & alia graui poena multabi-
tur. Actum Bruxellæ 25. Iunij Anno 1615.

Signat

Fourdin.

A P P R O B A T I O.

Hic liber de Amore diuino, Auctore
R.P. Carolo Scribanio Societatis Iesv, est
pius, & igne amoris diuini hominem in-
flammans. Dignus ergo qui typis mande-
tur, ad Diuini amoris affectus in cordibus
hominum excitandos. quod scripsi 23. Iu-
nij, anno 1615.

*Egbertus Spitholdius Plebanus
librorum Censor.*

A M O R I S
D I V I N I
P A R S P R I M A
I N F A N T I A M C H R I S T I
C O M P L E C T E N S.

C A P V T P R I M V M.

Amoris vis magna.

AMORIS vis magna, nec quidquam tam arduum quod non vincat Amor. sin negatum, antè immoritur; & in medio, vt ita dicam, morfu, vitam ponit, indignantemque expuit in amati sinu animam, quàm amata deferat. quid, quòd iocus illi per vulnera potiri amato, risus non dico per sudorem, sed per sanguinem tamquam per flumina ad nauigare amato, voluptate plenum animã ponere in amati sinu. quid ergo amantem terreat, qui à difficultate animos sumit, adeoque ab ipsa morte, vulnere, sanguine accenditur in optata? ostende præcipitium, si in radice amatus steterit, & negatâ viâ aliâ, vno audaci

daci saltu aut vitam finiet, aut amato potietur. ostende irata maria, irasque, minasque suas bibentia, si in aduerso littore amatus steterit; etiam tabula, aut, si non concessa, pallio scindet aut insternet elementum, quin & natatu amica petet littora. inuoluitur fluctibus, integiturque totus factus pila mari? maior omni elemento est, supernatat intrepidus; & dum variè iactatur, conditurque tamquam sepulcro fluctibus, exultat totus, dum se sperati iactatione hac eiiciendum in amati littus tot votis optatum. minare ferrum; per mediam illius aciem incurret in amicum pectus. minare exercitum; vltro inuolabit si ex aduerso amatus steterit, mediaque inter amatum & amantem acies quacumque ferocia explicata federit. hastæ terrent? induet se spontaneus hastis, vt amato iungatur. arma resonant minitabunda, scutaque scutis impulsa latè terrorem iaculantur? aliis fortè, amato suaui ludij sunt, & tamquam puerorum cymbala aut tympana, aut agitata vento folia. obiicies ignes, nec aliam viam potiundi amato? per medios audax euolabit ignes. ardebit? non sentiet. maior quo intus ardet, ignis ignem hunc restinguet.

Verbo complectar omnia. ostende infernum,

fernum, nec aliam viam qua pertingat ad
amatum; transiliet interritus, contemnet-
que huius flammæ, vt pictas nebulas, vt
tempestatem docto penicillo formatam,
vt ignem calamo expressum. nihil mirabe-
ris, si cogites maiore intus ardere flam-
ma, æstu iactari feruentiore, igne torreri
calentiore. qui vsque eò totum possedit
hominem, vt alteri peregrino cuicumque
igni nullus sit locus reliquus. Huic amanti
& potenti rapto cælestium ardore, si belli-
cum insonuerint tubæ & tympana, si hor-
ridum puluereo cōcussu reboauerint tor-
menta, si terrifico mugitu interfœuiente
quaquà fulmine, insonuerit cælum; aures
demessas arbitrere, aut multis stadiorum
millibus absenti illudere. sin oculis mon-
stra obieceris, & quidquid nubibus terris-
que natum portentosum, aut omnium re-
trò ætatum prodigiosa obuenta, Hydras,
Centauros, Charybdes, Scyllas, Sphinges,
Thesæa, Cadmea, Dedalea, Pegasea, Her-
culeæ monstra, & quidquid mendacio fa-
cilis Græcia lusit, diurna nocturnaq; ter-
rentia spectra, totumq; Æneada sextum;
credes cæcum natum: ita nihil videt extra
vnum amatum, quasi ille oculos clause-
rit firmaueritque denso spissamento tan-
quam calce.

Præbe odores, seu illos Felicis Arabiæ
Indiæque delinificos, seu quarumcumque
terrarum tetros; nec illorum spirantem
bonitatem, nec horum sentiet malignita-
tem. ita nulla, non cinnamomi nemora,
non myrrhea laurea que pomeria, aut è
quacumque odoratiore fronde, hyacin-
tho, rosa, viola vestita; non Augiæ stabula,
quocumque vaporatitio halitu, suaui an-
tetro, commouebit nares iam antè amati
odoribus obfessas. quibus illectus currit in
odorem vnguentorum dilecti sui, ignarus
odoramentorum aliorum. præbe illi nar-
dum, & odoratissima quæque thura ab vl-
timis terrarum aduecta, præbe quamcum-
que gratiam floris, quamcumque lætitiā
frondis, quæcumq; vnguenta odorem in
longinqua iaculantia, à quacumque arbo-
re, flore, animali sudata, aut artifice tem-
perata manu, contemnet vt sordes, & ini-
micos naribus odores. Da delicias, &
quidquid Neronianæ ac Sardanapalicæ
mensæ inuenere in luxum, quidquid in
lancibus Drusus, quidquid Apicius, quid-
quid histrionis filius, post sexcentorum
millium patriam patinam, ne mendicius
patre cœnaret, in margaritis; quidquid in
adulterino sapore Aufidius lurco ausus est;
quidquid in regnorum gemmis Cleopa-
tra,

tra, cū vno haustu imperij non infimi opes ebibere mulier potuit. quidquid in palati tormentum sæua crudelitas inuidiā insurgente reperit, quibuscumque venenariis acidisq̃ue ac morticinis temperata. frustra hæc studia. electibiles epulæ, medicata potacula; & quidquid luxus aut odium, in præmium, in poenam, in curiositatis expletionem cogitauit; occupauit palatum amor. vt quod in febribus euenire solet, cū in palati amaritudinē cibum omnem potumq̃ue trahunt infelici metamorphosi, sapidissima quæque in acerbissima, & inimica gustui, in linguæ noxia vertentes: idem de amore cogites, sed felici commutatione, melioreq̃; vicissitudine. Præbe insipidissima quæque & quæ solo tactu mortem accersant, in sapidissima transmutabuntur amoris temperamento: præbe mera fella, mella erunt amoris manibus temperata: præbe quidquid siccitate æstuq̃ue suo torridum, amoris imbre perpluetur: præbe quidquid scabrum asperumq̃ue, mollescet amoris rore tamquam nardo delinitum. ita non mentem modò, sed & corpus ipsum deliciis afflat repletq̃ue cælestibus Amor; vt solo iam dilecto pascatur amans. ita Moyse supra humanæ naturæ facultatem, quadraginta

diebus totidemque noctibus ieiunium perennauit Amore paſtus. Stylitas qui videt non ſtatione magis quam ieiunio prodigioſos, quid dicet niſi Deo ſaginatoſ, ciboque propè in ſolidum renuntiaſſe? paſcebantur interiùs nobiliore, certiore. concedat hunc mihi Amor meus, cuius deliciæ eſſe cum filiis hominum.

De tactu quid dicam? molle omne durum amâti eſt; leue omne calloſum amanti eſt; æquale omne diſtortum amanti eſt. ferrum illi & ſclopi pro purpura ſunt; cilia & horror ſacci, pro bombycum ſtamine; candentes laminæ, cruceſ, prunæ, ſuccenſę fornaceſ, igneſ picati, liquatũ plumbum, ſulphure & pice miſtum, adactus per medium hominem ſtipes, rotæ & forcipeſ, & quidquid vlla tyranniſ ad explendam odij improbitatem inuenit, propuluinari amato & plumea ſunt culcitra. etiam in Phalaridis tauro & in Babylonia fornace cantabit lætuſ, ridebitque ſpectatores ſuoſ; quin è craticula prouocabit in menſam; ex horrore & pædore carceriſ, in paradifi amœna; ex equuleo & flagriſ, in deliciaruſ locum; ex liquata pice & plumbo, in vnguenti delibutionem. ita prodigioſuſ omniſ amor eſt, in naturam ſuam vertit quidquid dederiſ.

Cogita

Cogita dormientē, & amico sopore toto pronum corpore prostratum, post labores & sudores, post quos suauior somnus est. adhibe musicam, Sirenum voces, & quidquid suaue modulatu, nihil sentiet, nisi fors dormierit etiam altiùs hac quasi illecebra somniq̃ue prouocatorio. imò si quæ ex alia quacumque causa insomnia nata, accedat amor, arbitraberis in nutricis sinu aut genu, aut inter molles cunas somni conciliatrices profundùm indormire.

Cogita vas liquore plenum, & quod supereffluat. adde redundanti alium, siue bonæ, siue malignioris notæ, nequidquam tentaueris. idem in amore cogita. cuiuscumq; totam mentem possederit, frustra immittes aut inuidentiæ & odij liquorem, aut voluptatis fœdam saniem, aut honorum turgidas spumas, aut opum resplendentes acervos, aut leues vanæ ostentationis arenas.

Vina propinabis? meliore mens ebria nihil deructat præter amati cellas, vinumq̃ue germinas virgines. gemmas propinabis & aurum? ditioribus potauit amatum Amor. purpura vesties? calcabit pedibus diademata & sceptrâ, omnemq̃ue ornatum regium.

Musica implebis? diuinioribus longè

A 4 modula-

modulationibus amatus cælorum tibias
animavit, nobili musico concentu ani-
mam satians. Finge quidquid ubiq; men-
tem auresque mulcet, quidquid in aurium
oblectamentum vlla commenta est ætas;
quidquid ars æmula naturæ in delectatio-
nem reperit; quidquid à quacumque deli-
nifica voce animalium hominumque na-
tum est canorum gratumque; inconcin-
num arbitraberis & streperum, & cacode-
mone veriùs quàm homine prognatum, si
cum intimis amati modulis, quibus animæ
in abdito occinit, componatur. Hinc illi
raptus Francisci, Dominici, Bonauentu-
ræ, Ignatij, & à sensibus abductiones. hinc
mortuis quàm viventibus similiore, &
alibi veriùs quàm in corpore commora-
tio; hinc necessariarum etiam obliuio re-
rum, potus, cibi, somni. Intuere illos ad
amati vocem, tamquam amica quadam vi
soporis elisos, blanda quietis necessitate
prostratos immobiles, quales ante vitam,
ac post illam iacebunt; credes animam
nondum conlatam, aut iam ereptam. &
tamen nihil minùs quàm quiescunt, quàm
ignauescunt. Hinc denique non iam quasi
soporifera quædã prosteratio, sed men-
tis de oppanso corporis in meliorem vi-
tam lucemque demigratio: adeoque cor-
pus

pus ipsum potenti mentis desiderio amato potiundi, cælum terramque inter pendulum vim testatur humana maiorem. Intuerenon vnum Sanctorum multis à terra cubitis in sublime raptum; ac ni moles obstaret, pertinaxque concretio gelidatae carnis, cælos penetret Amori suo iungendus. vis magna. quàm ne ipsi quidem, quibus frui contigit, pro dignitate, & ex vero explicent. sentiri hæc res potest, exprimi non potest. Violenta hanc animam Amor meus, & potenti dextera tua iunge tibi. quid mihi obiectas corpus? nolo illud, vt iungar tibi. quid naturam adducis? renuntio priuilegio carnis, vt inenodabili spiritus vinculo nectar tibi. quid vota reiicis in vitam alteram? exue hac me vita vt induar tua. exspectare iubes? mors mihi mora omnis est, & morte grauior. quare aut præscinde moras, aut accelera mortem. vtrumcumque concesseris beatus, quò citatiùs iungar tibi æterno nexu tuus. concede hoc Amor meus, nec vltra tendo vota.

CAPVT I I.

Votum Christo nascituro.

QUID lactor spe magna dilecte mi, & spe detineor sola? quousque promissis diues pauper & inops iaceo? ha quoties imo ductis pectore suspiriis tamquã Herculeæ claua, cæstibusq; æreos diffregi cælos; & nusquam Amor meus. quoties discissis oculorum nubibus flumina deuomui melior delphinus, nec tot aquis prodigè sparsis, attraxi dilectum meum! fallor. aut iam de propinquo insonuit Amor meus. Nam & vtero vbereque tuberat Virgo. nec alium quàm dilectum tot secula spondent mihi virgine matre cælo dandum. At longa amanti mora est. dies, horaque, adeoque momentum omne annus est. Quid me dilecte diutiùs mortem inter vitamq; suspensum tenes? mors mihi certa sine te, vita nulla sine te est. quid vitam morituro negas? tu vita mea, & vita solus es. viuam, si viuas mihi; moriar, si moreris mihi. quousque Virginis pascere vtero, & fraudor aspectu tuo?

Quid te tenet in conclau

Castitatis abditum?

Tot iam annos exspectau

Ante

*Ante secula conditum.
Redde pignus quod tulisti
Virgo manens integra:
Satis ventre nutriuisti,
Matris dones ubera.
Scimus matrem, scimus natum
Nasciturum seculo.
Tumor prodit celo datum,
Quem fouebas clanculo.
Virgo natum quæ fouisti
Virgo lacte tubera.
Virgo carnem quæ dedisti
Virgo dabis ubera:
Felix virgo, felix mater
Dei prole grauida.
Natus suget, & implebit
Plena lactis ubera.
Nata Patri, sponsa Sponso
Virgo dabis ubera.
Quæ tot seclis sunt promissa,
Deo dabis ubera;
Creatori creatura,
Et ancilla Domino,
Sempiterno moritura,
Parua dabis maximo.
Gaude sponsa, mater, nata,
Castitatis lilium:
Dei dono mundo data
Virgo dabis filium.*

Virgo

Virgo sinum per intactum

Laxa leta pondera:

Dona Verbum carnem factum,

Quod distendit ubera.

Distendat & hoc avidum amoris pectus:
ut disruptis antè repagulis, purior mens
inuolet in amati sinum, quàm exulet ab
amore. Quid hæres anime? perfringe ocu-
lorum aggeres grato dilecto flumine; cu-
ius secundo cursu ductuque in optatum
nauiges amati portum, æternùm illo frui-
turus. At mora hæc interim longa. Discin-
de nubes, & adlabere dilecte mi. quousq;
nostrorum æmuli cæli tot promissum se-
culis tamquam ære circumfessum dile-
ctum meum cingitis? tot seculis vester est,
ut exsatiari fames sitisque potuerit. Quid
negatis promissum pignus mundo, ad vos
rediturum? aut friam concessistis, non tam
voluntate vestra, quàm inæstuantis amati
mei impulsu. quousque Virgo mater dile-
cto gaudes solo? impleamur omnes voti-
uo tantùm in hunc diem gaudio grauidi.
tuus est, fateor; sed & meus est. matris iure,
tuus; adoptionis, meus. Largire quæ sola
nunc mater potes tot expetitur votis,
suspiriis, lacrymis, seculis. quid diutiùs re-
condis mater, & publicare metuis cælo
concessum natum? Si non erubuiſti ad
conce-

conceptionem, quid erubescis ad partum? concepisti virgo, fouisti virgo, paries virgo, lactabis virgo. rubor exulat. tibi thesauros, gemmas, aureumque delapsum cælo vellus seruas, Angelo denuntiatore, Sp. sancto formatore? etiam inter vbera tuus erit. ne verere ne intercurrent aliena: solo virgine lacte pascitur dilectus meus. nulla hoc vbera fundent præter tua; ne metue. virgine ludet ille sinu tuo, collo pendebit tuo, vbere lactabitur tuo. Videamus te matrem: an erubescis ad nomen matris? Vterus natus prodit, angelus, totque iam antè vates cælo pleni. nulla meritò erubescat virgo mater. erubescat quæ è virgine sua quantumvis casto toro exiuit: nulla in te ruboris causa, quæ ubique semperque Virgo es, & audis. largire proinde mundo natum, vt propior iam dicaris Virgo mater. Vt quàm virginem fatemur, fateamur & matrem, & omnium seculorum prærogatiua Dei matrem; tanto illo propinquiorem, quanto nato mater est carne & sanguine vna. concede Natus mater. nihil tibi è donatione hac decedet. manebit qui antè tuus, tuus nunc meusque, nulla fui parte accisus, nulla tibi defruendus. ô veni & expectatione lassam refice mentem, nisi
fòrs

fors aliquid tibi hîc displicet Amor meus.
impera, & experire num idoneum dele-
geris amorî tuo.

*Si vis fletum & dolorem,
Mille cum singultibus;
Numquam ponam hunc mœrorem
Nisi in tuis nexibus.
Si vis pœnas imperare
Duro mortis genere,
Flagra si vis irrogare,
Aut te morte querere,
Vre, seca, nil in ultum
Transi. nusquam deero.
Tantum dona conssepultum
Casto matris utero.*

Hæc vota mea de penetrâli mentis de-
prompta, quò te tandem fruar dilecte mi,
inter amica suspiria lacrymis natantia;
inter mistas oculorum fontibus preces
amoris fornacibus excoctas; inter inæ-
stuentes amorum flammâs oculorum flu-
minibus temperatas; inter calentia me-
lioribus ignibus vota denso oculorum
imbre rigata, quæ tibi nominiqûe tuo
æternum sacro. Disrumpe tantum cæ-
los & delabere dilecte mi. Non cum
3. Reg. 3. paruulis sermocinatio tua? *Ego autem sum
puer paruulus, & ignorans egressum & introi-
tum meum, cunis & vberibus natus. Per-
mitte*

mitte me satiari cunis & infantiaⁱ tuæ
pannis. Virilem togam, & quidquid ado-
lescentiam transcendit lubens volensque
cedo aliis. præsepe & fascias largire mihi.
in foeno & stabulo delicia^e meæ. Ibi illas
opperiar dilecte mi; vt expleam famem,
restringam sitim morâ tuâ proritatam;
quam nullæ mensæ, nulli fontes, aut vi-
na, extra te solum inter vbera commo-
rantem, sedabunt. Tu enim solus es, qui
inter infantia^e pannos, anhelum auidum-
que pectus, mentemque amore fatiscen-
tem, abeuntemque animam reddere sibi
potes: qui exanime corpus redanimare
animâ meliore, tuâ nimirum dilecte mi:
vt non iam cum Moise claritate vestiar,
non cum Stephano angelico fastigio in-
duar; aut vmbra hîc, aut vestigium, aut
spiraculum denique aliquod deciduum,
& de afflatu tuo animatum sit; sed tu ipse.

Quamdiu premar hoc carcere, & cir-
cumscribar corpore tot concupiscentiis
euigorato? tempus est vt me è durissima
omnium seruitute in libertatem vendi-
cem: vt tot iam annos mens hæc, car-
ni ancillata, erigat se ex alto somno &
famulatu ad Deum creatorem suum, ad
animæ suæ sponsum. Numquam hoc
fiet, nisi antè tu librator, adflator,
anima-

animator vniuersitatis, Verbum Patris,
 primordiale primogenium, cunas, pan-
 nos, foenum passus & Virginis matris vte-
 rum vberaque, arentem hanc animam
 nouo spiritu tuo inundaueris: ac in melio-
 rem obsequentio-remque spiritui carnem
 membra hæc corporaueris; vt licet in car-
 ne, exul tamen propè carnis, tibi & tibi
 soli viuat hæc anima, ignorantia morte
 discussa, ac velut de sepulchro veteris ho-
 minis in nouam lucem erumpens. Conce-
 de hoc mihi dilecte votorum meorum: vt
 viuam iam non ego, sed viuas tu in me, qui
 solus meritò vita dici potes. fiet hoc, si
 amore duarum harum substantiarum qua-
 dam quasi fibula ac glutine adnectas me
 tibi. sperare hoc possum, vbi te videro in
 Virginis matris sinu ludentem, & ad vbe-
 ra me dilectæ genitricis tuæ prouocan-
 tem. Eueniat tandem tot desiderata secu-
 lis dies illa, tot olim suspiriis, precibus, la-
 crymis exoptata. allabere dilecte mi, vt
Psal. 16. sub umbra alarum tuarum sedeam, fructusque
Cant. 2. carpam dulces gutturi meo, vberum fru-
Cant. 4. ctus genitricis tuæ. Odor unguentorum eius
super omnia aromata, fauus distillans labia eius,
mel & lac sub lingua eius; & odor vestimento-
rum eius, sicut odor thuris. Verum quò mihi
 hæc sine te? hortus enim conclusus genitrix
 tua,

tua, *hortus conclusus, fons signatus*. quis fructus vtriusque? resigna hunc hortum, resigna fontem, qui solus potes. quis cultior hortus virgineo pectore? sordent hic Alcinoi pomeria, Midæ roseta, & quidquid in oculorum oblectationem commenta vetustas est. quis fons præstantior vberibus matris? solue pectoralem fasciam nobilissimi horti: fluantque fontes virgine lacte grauidi. fiet hoc, si te dederis mundo, si elapsus virgineo carcere vbera complexus fueris matris. è quorum diuite fluxu, tamquam analecta quædam mensarum, aut racemationē vindemiationi superstitem, auidus sitiensque hauriam. *Nam & catelli* Matth. 15.
edunt de micis quæ cadunt de mensa dominorum suorum.

Quid moram nectis? ne verere. *vbera genitricis* Cant. 7. tuæ sunt *botri vineæ*, odor oris eius sicut malorum, guttur eius sicut vinū optimum dignum dilecto meo ad potandum. veni dilecte mi. ne patere tot lacrymis frustra rigari terram, tot noctibus diebusque suspiria nequidquam trahi. ô quando! *Quis mihi* Cant. 8.
det te fratrem meum sugentem vbera matris meæ, ut inueniam te foris, tot mensibus reconditum; & deosculer te, & iam me nemo despiciat? Non frater meus es, & os de ossibus, caro de carne mea? Mater ergo etiam

B

geni-

genitrix tua mea est; vbera tua mea sunt,
Cant. 2. hæreditario iure tua, adoptitio mea. *Sonet*
vox tua in auribus meis. vox enim tua dulcis, &
facies tua decora. Iam enim hyems transiit, im-
ber abiit & recessit. flores apparuerunt in terra
nostra, tempus putationis aduenit, ficus protulit
grossos suos, vineæ florentes dederunt odorem
suum. Non hyems abiit cælesti calore in
virgineum vterum lapso? Non flores ap-
paruerunt vberum genitricis tuæ? vineæ-
que in iis florentes maturo distentæ rore
longè lateque odorem suum sparserunt? &
tamquam ficus protulerunt grossos suos?
Meritò proinde nunc putationis tempus
aduenisse dicam. Et nonus tamen nunc
mensis currit, cùm Bethleem sedet geme-
bunda & sola, *facta quasi vidua, & non est qui*
consoletur eam. cùm nemo solari eam possit,
præter te vnum. languet domina Gētium
& Israël, & à manu sola tua medela spe-
randa est: sedet in tenebris, nec alia deno-
ctari luce potest quàm tua.

Exsurge oriens, vt fruamur in plenum
optata luce tua. quid tamdiu recondaris
nube? elabere. quid trepidat nubes? potes
integra nube. Neque alium speramus
quàm qui virginea obuolutus nube, inte-
grâ eâdem, lucem dabit seculo. Nolo il-
lam fulmine proscissam; virginem volo,
qualem

qualem die media non rarò experimur,
 quæ etiam ardorem temperet solis. Ita
 olim pauore concussus inclamat Israel,
Loquere tu nobis, & audiemus; non loquatur Exod. 20.
nobis Dominus, ne fortè moriamur. Nos per
 virginem matrem tamquam per caligi-
 nem, carnea nube tectum, vultum tuum
 exspectamus. Nam quis videbit faciem
 tuam & viuet, nisi ingenti nube velaueris
 illam? Nolo nunc istam nudã, & carne sua
 tamquam veste viduam, ne moriar. vesti-
 tam volo, & tamquã vnã è nobis; adeo-
 que & carnem iam de carne mea. Hac
 veste labere dilecte mi: vt in illa te fruar
 non modò in sinu & inter vbera virginis
 matris tuæ, sed & inter vbera Magdalenæ
 huius animæ meæ, Zachæi, Pauli, Centu-
 rionis huius: vt non iam vltrà repam mœ-
 roribus plenus, terram deuerrens osculis,
 turtureisq; humectans lacrymis, non se-
 deam super flumina Babylonis, & fleam
 dum recordor aduentus tui: sed dono iam
 tuo diues, exultem *vt gigas ad currendam* Psal. 138.
viam; saliens in montibus, transiliens colles, si- Cant. 2.
milis capræ hinnuloq; ceruorum, donec aspiret
dies illa magna, qua in æternum facie ad
faciem iungar tibi Amor meus.

CAPVT III.

*Ad Annunciationem Dei
Matris.*

Luca 1.

Missus est Angelus Gabriel à Deo in ciuitatem Galilee, cui nomen Nazareth, ad Virginem desponsatam viro, cui nomen erat Ioseph, de domo David, & nomen virginis MARIA. Et ingressus Angelus ad eam dixit, Ave gratia plena: Dominus tecum. benedicta tu in mulieribus. Ecce concipies in utero, & paries filium, & vocabis nomē eius IESVM. Dixit autē MARIA ad Angelum, Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? & respondens Angelus dixit ei, Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi: ideoq; & quod nascetur ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei. Dixit autem MARIA, Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. Inaudita retrò seculis legatio. Deus Angelum ad Virginem delegat. Obstupefcite cæli super hac legatione celestis Patris. Deus mittit tamquā Virginis assensum expectaturus, quasi nec Spiritui sancto sponsa, nec Filio fieret mater, nisi annueret legationi. mittitur ergo Gabriel Angelus qui legata deferret, vt tam diu staret cælū, nec sponsam suam obumbraret Spiritus sanctus, nec cælestis Paren-

Parentis Filius, filius fieret Virginis; nisi legationi annueret Virgo. crederes nec maritali Spiritui sancto, nec matrē fieri posse, nisi descenderet in verba cælestis Patris; ut nec descenderet in vterum Verbum nulli referandum, nec formaret è virgine sanguine carnem Sp. sanctus, nisi ad summi Parentis accederet voluntas Virginis. nimirum cælestis illa nubes tot seculorum frigore gelidata non colliquefceret solari- bus Sp. sancti radiis, nec cælestem deplueret ignem terris, nec Virgo nostra virgine suo vtero, virgine æternūm terrā hauriret delapsū imbrem, nī consensum præbuis- set legationi. Quis crederet, nisi tam ope- rosè Spir. sancto dictatore vniuersa lega- tio testata foret? quanta dignatio Virginis, cuius quasi nutui obsequeretur cælestis Pater, Filius, Spiritus; ille mittendo, Filius parendo, Spiritus sanctus formādo? quan- ta gloria Virginis, ad quam è cælōrū sum- mo destinaretur à Patre & Filio legatio, Spiritu sancto comite, Angelo denuncia- tore? quanta Virginis dignitas, à cuius nu- tu decreta penderent æternitatis, vendi- catio è seruitute nostra, libertatis è vincu- lis assertio, cælorum referatio, salus nostra?

Quid hæremus mortales, & de venera- tione dubitamus, quam omnium seculo-

rum nobilissima legatione venerari voluit cælestis Pater? quid dubitamus virginem hanc carnem colere, è qua mutuari suam voluit coæua progenies Patris? Veneror coloque te Virgo magna. nec laudes tuas vlla tacebit ætas, quam Angelo denunciante & gratia plenam, & Domino gratam & benedictam in mulieribus, & à Spiritu sancto obumbrandam, & Verbo fœcundandam discimus. quam tamquã maritali toro, Patre annuente, Spiritus sanctus sibi iungit, è quo caro de virgine carne, de virgine sanguine sanguis Verbo nasceretur æterno. Stupuit attonitæ similis, ad laudes suas Virgo. magis etiam quia mater futura, quæ ignorabat virum. nec didicerat sine viro nasci filium. & virum virgo ignorabat, ignoratura æternum. in hac lucta ignorati viri, & futuræ matris, hæsit dubia. nec filium auersabatur, nec virum admittebat. egredi è virgine sua nolebat; & filium iam tum Angelo denunciatore amabat. Quid ageret virginitatis & filij amans? filium admitteret? verebatur virum; admitteret virum? periclitabatur virgo. nec exsoluere se his difficultatibus poterat inassueta his quæstionibus. hinc illa verba, *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* Sanctiore nimirum

Luce 1

mirum iam pridem castimonie voto ob-
stricta; & antè mortem delectura, quàm
virum, nouo in illam ætatem exemplo, sed
quod iret in posteritatis exemplum; quo
tot virgines soli Deo maritandæ non cog-
noscerent virum, & antè per ignes & tor-
menta & omnium carnificum irent inge-
nia, quàm virginem suam sacratam Deo,
viro crederent. Soluit dubium Angelus,
matrem docuit fieri & manere virginem.
audiit lætabunda, & paruit Virgo; ita ta-
men si vtrumque concederet. tanti nimi-
rum moliminis erat annuere Deo, quam-
diu de virgine sua dubitabat. Vt liberata
metu est, & didicit non iam viro, sed Spiri-
tu sancto obumbrante nasciturum filium
virgine vtero, virgineque carne, nulli ne in
partu quidem referanda, annuit legatis
Virgo, *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum* Luca 1.
verbum tuum. Inde iam exultant cæli pen-
duli antè de assensu, dubij de exitu: profi-
liunt cantica Patri, Filio, Spiritui sancto in
gratiarum actionem, Virgini in laudem. &
adamabat antè Spiritus sanctus sponsam,
Verbum futuram matrem, Pater Filio
matrem. magis etiam, vt audiuerunt soli-
citam de virgine sua, non antè annuisse
quàm & mater & virgo esset.

Quò raperis amor castus? dubitat Virgo

paritura Deum, vellétne esse mater, si de virgine sua exeundum sibi foret. castus amor quid non potes? mentior si non te amo castissime amorum. non dico me sequi. amo tamen, quoque te careo magis, hoc amo magis. Nam vt possessa quis amet, tamen nescio quo modo, absentium maius desiderium est. ita præsentem valetudinem proiicimus, absentem quærimus; nec beneficium agnoscimus quo fruimur, agnoscimus quo caremus. & ferè absentium maior veneratio est, consuetudo neglectum parit. sudamus in deperditis, parta negligimus, tamquam si satis sit habuisse. quid, quòd difficultatibus crescit amor? tanto nimirum plus amaturi, quanto plus laborum sanguinisque sparsimus. victoriatum nimirum & triumphatum amplius, vbi pugnatum & sudatū amplius.

Lucæ 1. Redeo ad Virginem. *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum*, vt mater audiam & virgo. & quem vtero claudam virgo, reddam virgo, vbereque lactem virgine. dictum factum. vt arbitreris è veteri formula matrimonij hæc fuisse, & assensu hoc Virginis quædam quasi connubialia solemnia firmata. Dixerat, & cōcepit vtero Virgo, Spiritu sancto tamquam cælesti maritali connubio Virginē obumbrante:

vt

vt iam mater audiret & virgo, admirata se matrem quæ sciebat virginem.

Illud nouum, ancillam dici, quam legatione cælesti non in famulam, sed in sponsam & matrem Spiritui sancto & Filio delegerat & poposcerat Pater. neque legatione hac opus erat, vt in ancillam ascisceret aut sibi illam aut filio Pater; maluit tamen illa, cùm sponsæ aut matris posset, ancillæ præferre nomen. Ita quo quisque Deo plenior, hoc & submissior est. magnus est & magna de se sentit. ludit hîc aliquis error. videri fatebor magnum, magnus non est. quin, paruus est, quicumque de se sentit magna. neque illi magni, qui mendacio magnitudinem iuuant. quid si in monte pumilio steterit, magnus erit? si in puteo gigas, paruus erit? nihil illius staturæ addet montis magnitudo; nihil huius adimet putei altitudo. magis etiam apud Deum, qui non cothurnos metitur aut subsellia, sed hominem homine suo. Vis apud hunc esse magnus? Virginem imitare. forma, viribus, eloquentiâ, eruditione, prudentiâ polles? adde opes & honores, diademata & sceptrâ & purpuram latè sparsam, quæ marmora, aurum & gemmas verrat. ride hæc magna, contemne, & calca; nisi calcari ab illis malis. & quid hæc

sunt si animam cogitas? magis etiam si cælum, & Deum? quid hæc ad Dei matrem? & illa famulam se fatetur. tu quid dices? non beatum se arbitrabitur quacumque purpura fulgeat, si in famulæ huius famulum delectus fuerit? Imitare Dominum & Domini tui matrem, quicumque Filium amas. deprimeris ac quadam quasi voluntaria volueris iniuria; magnus es, eoque maior, quò deprimeris magis. extolleris, & vltro neo conatu magnitudinem iuuas; parvus es, eoq; minor, quo extolleris magis. vt in hac arena creuisse decreuisse, decreuisse creuisse sit. iuxta illud Lucæ, *Omnis qui se exaltat, humiliabitur; & qui se humiliat, exaltabitur.* & illud Matthæi, *Quicumque voluerit inter vos maior fieri, sit vester minister; & qui voluerit inter vos primus esse, erit vester seruus.* comprobat exemplo suo, *Sicut filius hominis non venit ministrari, sed ministrare.* & fortiùs etiam illud in terrorem, *Nisi efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnum cælorum.* quicumque ergo humiliauerit se sicut paruulus iste, hic est maior in regno cælorum. Sciebat hæc Virgo nostra, & ancillam se fatetur cùm posset matrem. ancillare nimirum venerat, quia & filius eius ministrare. nec multò, famulatur in Elisabeth domo mensibus tribus. Aut quisquam arbitratur

bitratur maiorem Magdalenam fuisse, cum omnium oculis caderet, omnes illius; an cum lacrymis tamquam imbribus Christi sui pedes rigat, tergit capillis, purpurat osculis? aut Paullum cum minas vomit & sanguinem, an cum *cadens in terram tremens* Act. 9. & *stupens* interrogat, Domine quid me vis facere? an Chananæam valentem & nullius indigam, aut cum prorumpit in has voces, *Catelli edunt de micis quæ cadunt de mensis dominorum.* & audit, *O mulier magna est fides tua. fiat tibi sicut vis?* aut Phariseus magnus, & iam non *sicut cæteri hominum.* Luc. 18. sed ieiunat *bis in Sabbatho*, decimas dat *omnium quæ possidet*; & non veriùs Publicanus, qui à longè stans non volebat nec oculos ad cælum leuare, sed percutiebat pectus suum, dicens: *Deus propitius esto mihi peccatori?* Aut adolescentior filius maior, cum valediceret patri, opum & honorum plenus; an cum à porcorum filiquis in se reuersus, paternis obuolutus pedibus exclamat: *Pater, peccaui in cælum & coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut unum de mercenariis tuis?* an Petrus maior, cum fiducia plenus audet, *Etiam si oportuerit me mori tecum, non te negabo;* an, cum egressus foras, *fleuit amarè?* Matth. 26.

Nefide magnis, anime. humilia calcantur

tur tutiùs, excelsa præcipitiis patent. post
Antiochum Græciæ, Nabuchodonoso-
rem Babyloniæ tyrannum, Chaldæum
Baltassarem, & tot magna seclî nomina,
luto & cineribus parjata, quid magna co-
gitas? Pompeium & Cæsarem, Alexan-
drum & Hannibalem, Cyrum & Darios
qui cogitat ferri aut veneni hostias, quid
magna cogitat? & tamē si adeò delectant
magna, Virginē nostram cogita omnium
ancillam, Christum cogita omnium fa-
mulum. imitare. & magna spera. cælo non
terris reposita magna. nec longa mora.
fòrs cras, fòrs hodie, aut hac ipsa hora
præmia spera, qualia nullum seculum da-
bit, ac ne spondere de mendacio quidem
possit.

Eia anime, sequere ducem. non potes
errare. prima debentur humilibus, vltima
magnis. delige. momentanea hîc magnos
magna, humiles hîc manent parua. scenâ
reductâ, pro momentaneis succedunt
æterna; illis in ignibus, his in præmiis æter-
nis. Lazarus nos docet, & diues Epulo. de-
lige. & repeto. sequere ducem, anime. &
incipere amare hæc humilia, si aliquando
claudendum speras pectori, quem vtero
clausit Virgo. delectatur humilibus, & cum
humilibus fermocinatio illius. Sanè super
contri-

contritum & humilem corde requiescit
spiritus eius. & exemplo suo prouocat,
Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde, *Matth.*
& inuenietis requiẽ animabus vestris. pax ab ^{11.}
humilitate, turbatio à superbia est. tran-
quillitas ab illa, bella ab hac nata sunt. sta-
remus in paradiso felices animæ, si stetitset
humilitas, exulasset superbia. semel hac
admissâ, exulamur omnes, etiam qui para-
disi nullum cespitem nouimus.

Perge, anime, sequere ducem. nec pu-
deat virū Virginis insistere vestigiis. præit
illa. desperare pudeat, aut ignauo sopore
terram verrere. Vis Christum tuum aut
virgine adhuc vtero delitescentem, aut
vbera fugentem, aut collo pendentem,
aut osculo beantem? imitare ancillam
matrem. vis ignem hunc pectori inarden-
tem, solem corde lucentem, mustum &
fauum totum hominem possidentem?
imitare Virginẽ. Si per rupes & montes &
Arabiaẽ deserta mitterem, queri fors pos-
ses, aut retrahere pedem, aut hærare du-
bius, difficultate victus, aut magnitudine
territus: verum per plana te mitto, & mul-
torum protrita pedibus. secura hæc via est.
in præcipitio & in lubrico qui steterit, ti-
mere poterit. plana calcantibus rarior &
securior lapsus, & facilior erectio est.

Aude

Aude, anime. magna te manent paruis.
nil maius virginis nato. Vis hunc etiam ab
vtero & vberē recentem? memento an-
cillæ matris, & sequere quā te ducit. con-
cede hoc mihi, magni Regis magna virgo
mater. excute huic animo fastum, & inse-
re amorem tuum, filij tui magni magnum.
nullus amor fastui, humilitas amoris dux
& indiuidua comes est. non separantur
amor & humilitas, non coalescunt super-
bia & amor. quantum se quisque submisit,
tantum amauit; quantum extulit, tantum
ab amore recessit. humiliasse, amasse est;
superbisse, odisse est. fuge arrogantie toxi-
ca quisquis amas. periit omnis amans, si
venena hæc biberit. fuge. ita fiat amor
meus. pelle hunc fastum, & quidquid de
arrogantia seculum sapit. Nesciunt in
Bethleemico stabulo, aut in Virginis sta-
bulare toro superbia & amor.

Procul ergo, procul omnis fastus. amo
te mea humilitas, vt amem te meus Amor.
sequor te amica humilitas, vt fruar te
Amor meus. amplector te mea virtus, vt
possideam te Amor meus. vt inter vbera
hæc commoreris peccatricis animæ tuæ,
& Magdalænæ iam tuæ, & ô! æternū tuæ,
Petri, Paulli, Matthæi, Zachæi, Publicani
iam tui. repeto, & ô! æternū tui. vt nulla
me

me à te separet aut arrogantia rabies, aut
carnis illecebra, aut seculi vanitas, dolo so
honorum & opum tecta cinere. sed viua
tibi, moriar tibi, & cum virgine ancilla,
matre tua, æternum viua tibi, collique-
scam tibi, vt vnus iam tecum carne in ma-
tre, amore sim vnus, & vnus tantum.

CAPVT IV.

Ad Visitationem Dei Matris.

VT audiuit salutationem Mariæ Elisabeth, Luca 1.
exultauit infans in utero eius, & repleta
est Spiritu sancto Elisabeth: & exclamauit voce
magna, & dixit, Benedicta tu inter mulieres, &
benedictus fructus ventris tui. Et vnde hoc mi-
hi vt veniat mater Domini mei ad me? Ecce
enim vt facta est vox salutationis tuæ in auri-
bus meis, exultauit in gaudio infans in utero
meo. Felix salutatio, ad quā exultat infans
in utero, & repletur Spiritu sancto mater.
quanto spiritu necessum erat esse plenam,
quæ sola visitatione matrem sobolemque
repleret. miramur implese? quis miretur
de flumine torrētes natos, de Oceano flu-
mina, de nemore arborem, de caule fru-
ticem, de arbore ramum, de ramo florem;
de Sole radium, de ignibus scintillam, de
monte arenam, de imbribus guttam? mi-
nora

nora hæc sunt ad nostram matrem. cuius
virgine vtero, æquæua claudebatur pro-
genies Patris, primogenium & intermi-
num Verbum pariatum per omnia Patri.
quid mirum si nō torpescat otio Verbum,
cuius nutu pendet hæc machina, peritu-
ra & ad primordiale reditura chaos, si sub-
traxerit manum? magis mirandum fuerat,
si stetisset tanquam oppressum sopore, nec
flammas excussisset hic ignis quem cælo
miserat Pater, clauserat vtero tanquam
imbrem nube virgo mater; nec lucem dif-
fundisset hic Sol magnus nube licet sua te-
ctus; nec odorem sparsisset hic vterus aro-
matum primorum cella facta; ad quorum
odoramentorum vim adolescentulæ de-
currerent Verbo maritandæ, quæ maturi-
tatem suam sacrarent illi soli, a quo quid-
quid est virginum æternum fluxit; nec pe-
nuaria hæc musto grauida exurgerent læ-
tabunda, quo Spirit. sancti manibus ebrius
orbis amoris deuomeret imbres, deructa-
ret odorata. Ô nimium vina germinantia
virgines.

Nec repletur tantum Elisabeth mater,
sed exultat infans vtero clausus. non exul-
taret infans musto plenus, odoratissimo
perplutus imbre, solaribus excitus radiis,
igne viscera lambente? Exclamat inde
mater

mater à torcularibus his ebria, tamquam
 potens crapulata à vino, *Benedicta tu inter* *Luca 2.*
mulieres. inter virgines & matres, virgo ma-
 ter. vt inclament omnes in tympanis, can-
 tent in cymbalis, & organis, & citharis,
 modulentur in psalmis, *Tu gloria Hierusa-* *Ind. 15.*
lem, tu letitia Israel, tu honorificentia populi no-
stri, quia fecisti viriliter, & confortatum est cor
tuum, eò quòd castitatem amaueris: ideo & ma-
nus Domini confortauit te, & ideo eris benedi-
cta in aeternum. quid miramur benedictam
 cui benedixit Dominus, benedictione se-
 culorum cælorumq; prima: vt fieret ma-
 ter, nata, sponsa Patri. *Et vnde hoc mihi vt* *Luca 2.*
veniat mater Domini mei ad me?

Verùm à quo didicerat virginem ma-
 trem? docuerat qui impleuerat, & quem
 circumferebat vtero *benedicta illa inter*
mulieres. vt nihil iam nouum, si exultet in
 gaudio infans. Nam si vno oculorum iactu
 potuit videre Elisabeth virginem, & Do-
 mini matrem, quanto potiore iure videret
 Dominum; de quo illud Angeli ad Zacha-
 riam: *Erit magnus coram Domino: & vinum*
& siceram non bibet, & Spiritu sancto replebi-
tur adhuc ex vtero matris sue: & multos filio-
rum Israël conuertet ad Dominum Deum ipso-
rum: & ipse precedet ante illum in spiritu &
virtute Elie, vt conuertat corda patrum in
 C *filios,*

- filios, & incredulos ad prudentiam iustorum, parare Domino plebem perfectā. vidit & exultavit gaudio plenus, Spiritu sancto plenus, angelus factus noui testamenti, præcursor Domini, de quo illud legimus: *Ipse est, qui post me venturus est, qui ante me factus est: cuius ego nō sum dignus ut soluam eius corrigiam calceamenti.* & de quo illud vicissim Domini discimus: *Hic est de quo scriptum est: Ecce ego mitto Angelum meum ante faciem tuam, qui præparabit viam tuam ante te. Amen dico vobis, non surrexit inter natos mulierum maior Ioanne Baptista.* ut nihil iam miremur magnitudinis & gratiarum prærogatiuam. nec alia magis trita, nec certior ad excelsa via est, quàm ab humili magna ordiri. hinc illud Augustini: *Altus est Deus. erigis te, & fugit à te; humilias te, & descendit ad te. quare hoc? quia excelsus est, & humili respicit, & alta de longè cognoscit. Humilia de proximo respicit, ut attollat: alta, id est, superba, de longè cognoscit, ut deprimat.* Quis proinde nō merito arbitretur ideo à Domino dictum? *Non surrexit inter natos mulierum maior Ioanne Baptista; quòd rogatus, essetne Messias, respondisset, Non sum dignus ut soluam eius corrigiam calceamenti.* eadē habes in Virgine nostra, *Luce 1.* cū audisset, *Benedicta tu inter mulieres,* reddidit ut ingēti plena fiducia, ita & submissio.

missionis verba plenissima, *Magnificat anima mea Dominum, & exultavit spiritus meus in Deo salutari meo: subtexuit lætitiæ causam. quia respexit humilitatem ancillæ suæ. Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. ô si & exultet hic spiritus meus in Deo salutari meo! & in nulla re alia ultra margines, vt concessos naturæ fines, lætābundus exultet quā in eo! procul caro & sanguis, gloria & honores. Exultabat in illis qui dicebat anima suæ, Habes multa bona* Luc. 12. *posita in annos plurimos: requiesce, comede, bibe, epulare. & audit à Domino: Stulte hac nocte animam tuam repetent à te: quæ autem parasti cuius erunt? exultauerat alius, qui induebatur purpura & bysso: & epulabatur quotidie splendide; & inclamat sepultus, sepultus in inferno, Pater Abraham miserere mei, & mitte Lazarum, vt intingat extremum digiti sui in aquam, vt refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flamma. & audit, Recordare, quia recepisti bona in vita tua, & Lazarus similiter mala. nunc autem hic consolatur, tu verò cruciaris. Infelix exultatio, poenis exsoluenda æternis, ignibus æternis; in quibus rorantis & stillantis digiti gutta negatur, & pro tam modica exultatione, mœror succedit æternus. dira commutatio. pro momentanea voluptate ignes pati æternos, materiam-*

riamque fieri non moriturarum flammarum æternam. felicior Lazarus, cuius momentanea paupertas gaudiis opibusque præmiatur æternis.

Pelle hæc peritura, anima mea, & cum magna hac matre, exulta in Deo salutari tuo. Reliqua omnis exultatio, de ignibus & mœroribus æternis est: sola Dei deperennaturis gaudiis est. expedita hæc exultatio est, si dignata te fuerit visitare diua hæc mater, & à torcularibus suis Spiritu sancto calcatore spumantibus, sudantibus, inebriare te musto; à diuite odorum penuprimis perflare odoribus myrrhæ, thuris, nardi, croci, cinnamomi & vniuersi pulveris pigmentarij; à luce sua magna, qua & illustrat vtero clausos, de tenebratque matrum viscera, de noctare hanc animam densis, ô nimium confepultam errorum scelerumque tenebris; ab ignis sui validi decidua aliqua scintilla, hanc cordis mei glaciem, animæ meæ frigus, pectoris mei teporem, accendere in flammam, qua decineretur quidquid hinc noxium & inimicum latet illi qui per virginis matris uterum fulmina iaculari consuevit, siue in Ioanne exultabunda, & gaudio plena; siue in Elisabetha admirabunda & portentosa. Optatæ flammæ! quis mihi has concedat, quibus

quibus aut inæstuem cum Magdalena,
aut ardeam cum Paulo, aut accēdar cum
Stephano, aut grato replear cum Petro &
Publicano oculorum flumine, munificen-
tia cum Zachæo, fiducia cum latrone? Tu
potes benedicta inter mulieres beare me
hac ignis tui flamma, flammæ tuæ scintil-
la. bea; vt inardescam totus dispertitarum
linguarum igne magno, & fiam flamma
vna virginis vteri tui ignibus socianda, vt
non iam duo ignes, flammæ duæ; sed vnus
exsurgat ignis, flamma vna, Amoris magni
tui, celo demissi, amorisq̃ue mei, igne tuo
accensi, celo immittendi. Fortunata dies,
qua his ignibus inardescens omni iam mu-
sicâ vocalior, omni concentu sonantior
prorumpam in voces lætitiæ tuæ magnæ;
Quia fecit mihi magna qui potens est, & san-
ctum nomen eius. Hęc magna à quo sperem,
nisi a te, tamquam nube mea magna, im-
brem magnum; aurora mea magna, rorem
magnum; luce mea magna, radium ma-
gnum; igne meo magno, flammam ma-
gnam; horto meo magno, florē magnum;
nemore meo magno, arborem magnam;
vineæ meæ magnæ botrum magnum;
cellæ meæ magnæ odores & vina magna?
Concede hæc mihi magna, summi Re-
gis mater, sponsa, filia, Virgo magna;

Luca 2.

æternumque fruar beneficio hoc tuo di-
ues, memori que æternum memoriâ lau-
des decantem tuas terris cæloque refi-
gendas.

CAPUT V.

Christo nato.

INani vanave ludor imagine, & menti-
tur stabulū; an vera nuntiat? Nam quæ
hæc regia est, aut dignus Amori meo lo-
cus? vbi satelles & purpura, vbi aula, aut
auro laquearia grauida? vbi

Distinctum vario nitore marmor

Percurrit cameram, solum, fenestras?

Ac sub versicoloribus figuris

Vernans herbida crusta saphiratos

Flectit per prasinum vitrum lapillos?

Stabulum video, præsepe, asinum, bo-
uem. alto reliqua silentio peraguntur. vbi
genialis apparatus, vbi famulantium tur-
ba? & si regia est, non in clamem, Seruili

Rutilum toreuma bysso

Rutilasq; ferte blattas,

Recoquente quas abeno

Melibæa fucat unda:

Opulentet ut meraco

Bibulum colore vellus.

Nine pulcriora lina

Gerat

Gerat orbis, atque lauris

Hederisq; pampinisq;

Viridantibus tegatur:

Epulas superbiores

Humeris ferant onustis.

Patera, scyphi, lebetes

Sopient falerna nardo.

Tripodasq; cantharosq;

Rosa subtilis coronet.

Vbi musica & ludi æraque fistulata, & animata fila pulsu? vbi quidquid Regem regiamque redolet, diemque genialem? matrem video paruulumque vberibus implexum, sinu ludentem, inter alta præsepia. rusticam video casam, antraq; sola matre & puero lætabunda & seipsis iam maiora. credas prodigiosum fontem tuba excitum supra margines intumescens hilaritudinem testari. ornatus omnis exulat. quasi cæli non alio egeant ornatu, quam magni sui numinis. & non omnis ornatus cælo illatus ad illum cæli Solem tenebrescat? Non iniuriam irroget huic terrestri Bethleemitico cælo, qui extra hunc puerum matremque ornamenta deferat, ornamenta quærat? Verum antra & stabulum, quid sonant regium? quasi à loco ornatus Regi. malo à Regeloco. & non stellâ duce Regem hic esse doceor? quæ signa-

tior testatio? aut mentiri stella potest magni famula Dei? & non elingue fidus omni stilo aut voce clariùs intonat regiam, Regem, Deum? quid Angelorum voces gloriam Altissimo decantantes, hominibus pacem? quid pastores grata Domino Regique munera deferentes? quid virgo mater virgine vtero, virgine lacte & vberibus non Regem illum eloquitur? felicia vbera virgine distenta rore! beatum vterum virgineo foecundatum partu! dum virginea ludit inter basia, virgineaque matris purpurat filius genas, castaque castis imprimit labris oscula; dum non ingrato virgineo errore inerrat capiti, dulceque virgineo collo virgineum pēdet pondus; dum nunc dextra nunc sinistra sedet virgine; nunc virgine salit sinu, nunc è matris genu ad blanditur nutritio, vultumque oculosque frontemque premit, castaque dissuauiat ora, quid nisi Amorem meum loquitur quem quærit anima mea? tenebo illum, *Cant. 3.* nec dimittam, *donec introducam illum in domum matris meæ, & in cubiculum genitricis meæ.* si nō in vacua penetralia, nullius saltē nisi amore grauida amplectarq; dilectum meum, fouebo genibus, oraque, qui non possum lacte, rigabo lacrymis: & cum nulla mihi casto grauidata rore fluant vbera,

oculo;

oculorum laxabo sinus. non promitto vir-
gineos, spondeo turturis mei viduos.

Felicem diem, qua amplectar dilectum
meum, qua infigam casti pudoris oscula,
qua teneras pláticas dissuaviabo basiis, qua
manus illius tornatiles aureas, digitosque
ebore candidiores purpureis figam labris:
qua membra à virgineo matris vtero re-
sentia, virgineo antè purpureoque rore
pasta, virgineoque exinde lacte alumna-
ta, sinu manibusque fouebo meis! quando
beabor hac felicitate, conniuyente matre,
plaudentibus angelis, arridente nutritio,
stupente cælo? quando mille figam basia?
quando inuoluam cordi, cunarum vice,
quando pro fasciis stringam brachiis, pro
culcitra substernam pectus, pro puluillo
genas? quando ab amoris fornace calen-
tia feliciaque figam refigamque oscula? quan-
do frontem fronte, manibusque arctabo
manus? quando basiorum legam vestigia
impressionibus purpurata? quando stabit
dulce pondus genibus? quando suavis pen-
debit collo sarcina? ô dies! ô hora! fortu-
nata dies. cælum mihi, non dies, & cælo ca-
rior dies. Aeterna hanc mihi diem Amor
meus. ego te semel mihi concessum red-
dam dilectæ genitrici tuæ? ignosce mater;
mihi natus, mihi datus puer est. nō reddo.

quòd si vim feceris; morior. sin pergis de-
positum poscere, vltimum saltem hunc
spiritum pia lege mater, & vberibus con-
de, vt hauriat hunc filius tuus, Amor meus,
permistum virgine lacte tuo. beatum me,
si tam suaui molliq̃ue vberum monumen-
to amore languidam, condideris animam,
quam primo virgineo suctu hauriat Amor
meus. quàm suaui ter tunc vterque virgi-
neis incumbemus vberibus tuis, anima
hæc mea, & Amor meus, Amor tuus, virgi-
neo beandi lacte tuo? ô dies! properate
mei dies, currite tempora. quàm suaui
imprimemus oscula ego & Amor meus?
quàm benè miscentur casta & pœnitentis
labra? ô iterum fortunati dies! phi secu-
lum, sceptraq̃; regia, & inimica Dei caro.
Amor meus mihi, & ego illi, qui pascitur
inter vbera. ô genitrix, ô genua, ô vbera
rore cælesti plena! ô stupor, & portento-
rum omnium portentum maximum! pen-
det ab vberibus Deus, cuius nutu librata
hæc pendula stat caditq̃; machina. virgine
lactatur rore Deus. stupefcite Angeli &
tu vniuersæ series. pendet ab vberibus vir-
ginis matris, conditor Deus. Ille virginea
implet fugitq̃ue vbera, pater & filius, con-
ditor & filius. ille æternitatis suæ manibus
figulat sibi matrem, è cuius non iam costa,
sed

sed carne ac sanguine, carnem sibi ac sanguinem adaptaret, figulus factus & opus. Cæli illum nec terra capiunt, nec mille cælorum terrarumque spatia; & angustissimus tenellæ virginis virgineus clausit vterus.

Quid desideramus miracula? potuerunt cælo maiora nasci, sperari maiora? Ille cælorum gloria, beatarum mentium voluptas unica, ab ubere pendet infans; stabulo pro regia, pastoribus pro administris spiritibus, vberibus pro Patris sinu contentus. Quid mihi narratis cælum Angeli? commigravit in stabulum cælum, ut iam si delicias velitis cæli, stabulum vobis & præsepia petenda sint. anhelabam antè ad vos & subsidia sperabam cælo. vertimus hac die vices, & mutuari vos video à nobis cælum. an non cælo potimur, qui cæli Dominum stabulo clausimus? qui pendentem illum videmus inter vbera? qui non pedes cum Magdarena, non manus latusque cum Thoma, sed toto cum virgine matre ambimus corpore, totis constringimus brachiis? meritò terris occinitis pacem, quibus concessus est Dominus pacis? nimirum vos illum quærebatis, & tamquam cælo profugum, stabulo inuenistis reclusum. ut iure optimo beatos decantetis homines, ad quos migraue-

grauerit cæli gloria, voluptas vestra, Amor
 meus. Non vltra deprecor cælum vestrum,
 permittite mihi cælum meum. adeoque
 æternum permitto vobis cælum vestrum,
 si æternum frui liceat in stabulo celo meo.
 vbicumque enim amor meus est, cælum
 mihi est. etiam inter ignes cælum mihi erit,
 si Amore in illis fruar meo. flammæ proin-
 de & omne carnificis ingenium ludi mihi
 sunt, si dilecto fruar meo: infelixque adeo
 seculorum æternitas cælum mihi erit, si
 eternum in illa fruar natali dilecti mei die,
 si Bethleem mihi claudat latus, si præsepia
 cingāt, si in hac ceruice ludat Amor meus,
 si toto procumbat pectore Magdalene
 suæ, Thomæ sui, Petri sui, Publicani sui, la-
 tronis sui, si semel possessionem adiuerit,
 æternumque tenuerit cordis huius Amor
 meus. qui vbi vbi fuerit, cælum mihi erit.
 tantum audiat hæc vota mea inter Ange-
 licos concentus, Pastorum munera, ma-
 tris vbera dilectus meus, beatusque me æter-
 na fruitione sua sponsus iam factus animæ
 meæ, in die lætitiæ cordis mei, in die qua
 desponsauit illum mihi Pater eius, carnem
 iam de carne, sanguinemque de sanguine,
 os de ossibus meis. Vt exclamare liceat,
 Veni Sponse mi, dilecte mi, ascende per de-
 sertum arentis & exsuccidi pectoris mei,
 per

per agrum hunc scruposum, per meras rupinas, fenticeta & tesqua, *sicut virgula fumi* *Cant. 3.*
ex aromatibus myrrha & thuris & uniuersi
pulueris pigmentarij, vt ex deserto steriliq̃ue
corde pinguia tibi grataq̃; surgant pascua:
nam & in illo, cunarum loco, lectulum paraui tibi; *sexaginta illum fortes ambiunt* pœnitentia loricæ armati, *omnes tenentes gladios,*
secures delictorum meorum, & *ad bella doctissimi,* quibus aduersaria pellant agmina inimica tibi. Nonne iam antè
ascēdisti per desertum cordis mei, immanissimis scelerum feris inhabitatum, fragrans vnguentis optimis, cū traheres me
in odorem vnguentorum tuorum? cū à seculi vanitatibus *Cant. 1.* introduceres immerentem
me, ac iam tum ignarum consiliorum tuorum, adeoque & reluctantem in cellaria tua; exultantem postmodum & lætatem,
& cantantem in die desponsationis meæ? cū audirentur illæ voces tuæ; Nigra es,
sed formosa sponsa mea. & quis miraretur me nigram; decolorauerat enim me ignis concupiscentiæ meæ, excoquens vsque ad
scoriam robur meum, nec ossium medullis parcens. sed & filia matris meæ pugnauerant contra me, vt ruina mihi fuerit ex
me. quid facerem? desperare, fatuum erat: resumptis proinde viribus animoque; quæ-
sui

siui noctibus dilectum meum suspiriis gra-
uis, cum innataissem fontibus oculorum
meorum, *caput meum plenum rore, & cincinni*

Cant. 5. mei guttis nocturnis lacrymarum mearum.

sed & eodem flumine *laui pedes meos deli-*
ctorum fordibus prægrauatos, manusq; meæ
stillauerunt myrrham, & digiti mei pleni myr-

Cant. 1. rha probatissima. quare & fasciculus myrrhæ
dilectus meus mihi, inter ubera mea commora-

Cant. 5. bitur. quæsiui illum nec inueni. Inuenerunt
verò me custodes qui circumeunt ciuitatem,
percusserunt me, & vulnerauerunt me. Ita ab
oculis reliquisque custodiæ administris,
quibus concedita hæc ciuitas fuerat, gra-
uia damna vulneraque tuli, ut, nisi dilectus
meus me duxerit in domum genitricis suæ,

Cant. 8. donetq; mihi non poculum ex vino condito,
& mustum malorum granatorum suorum, sed
ubera virginis matris suæ, ponatque me ut
signaculum super cor suum, ut signaculum super
brachium suum, æternum miser perierim.

Nec potuit huic tutelari propugnaculo
commodior designari locus Bethleemiti-
co stabulo, in quo lectulum strauit dilecto
meo, cuius columnæ virginææ fecundita-
tis argenteæ; reclinatorium submissionis
& obedientiæ promptæ aureum; ascensus
ingenui pudoris, intactæque verecundiæ
purpureus; reliqua caritate constrata

iacent;

iacent: quæ potenti robore suo Amorem meum eripuit celo, dedit terris, & quidem in stabulo, ne aut regia excluderet potentia, aut validis vrbium mœnibus. nunc patent aditus, referata plana que sunt omnia. Nulla hîc nouerca alia claustra, nullæ inuiæ rupes, non montes nubibus superstantes.

Quis ergo mihi neget Amorem meum cælis concessum, matre virgine datum? Fruere anima mea, tuus est qui stabulo natus est. communia hæc præsepia sunt, faciles cunæ, benigna mater, nutritius paratus, cui si dederis tacitas amoris lacrymas, si densata languentis animi suspiria, si submissæ mentis gratuita vota; patebunt intima regiae huius magnæ, nulli magis quàm lacrymis dulce cadentibus, quàm suspiriis altè manantibus, quàm votis promptè delatis, quàm precibus inter illa ductis recludenda. Aude & ingredi anima mea, & post suspiriosas noctes, post votiuos dies, post fontes & oculorum torrentes fruire dilecto tuo. Largire hoc mihi virgo mater, & tu Amor meus, vt in Bethleemitico cælo inter vbera virginis genitricis tuæ, æternùm fruar amore tuo, teque ipso fruar æternùm Amor meus.

CAPVT VI.

Votum Christo in cunis.

DELITIARVM mearum Bethleem,
 cordis mei gaudium, & suspiriorum
 dulce leuamen. emedullatæ mentis imber
 fœcundus, exsuccidi pectoris ros matuti-
 nus, ingens languentis robur animi, pro-
 stratarumque virium felix reparatio. amo-
 te mea domus, templum meum, cælum
 meum. dulce præsepium, dulces panni. fe-
 licia vincula, quibus innectitur Amor
 meus. ô cunæ! ô suaues matris genitiq̃ue
 risus! oculi! basia! fortunatum fœnum, cui
 pro molli culcitra decūbit dilectus meus!
 Quis mihi concedat, vt non pœnitenda
 metamorphosi demuter in fœnum, præse-
 pe, pannos, fasciam? ite felices cunæ. pro
 vimine mollia corda fero, quibus indor-
 miat dilectus meus, fortunatissimis beatæ
 matris agitatus manibus, dulciq̃ue virgi-
 neo cantico somni prouocatorio in altam
 placidamque depressus quietem. ite pan-
 ni; capillos spondeo. potuit his olim, quæ
 amabat, lacrymis antè lotos ficare pe-
 des: & minor nunc viri quondam pedibus,
 dilectus meus, dum virginea vagit inter
 vbera, lacte pastus virgine? ite fasciæ; amo-
 ris

ris mei nexibus stringam dilectum omni
fascia potentiùs. ô vincula super omnia
regna desiderata amanti animæ! stringite,
ne effugiat aut elabatur dilectus: ne qua
illum abripiat subdola manus, neque cru-
delia pellât arma Herode nata. ite cælum,
& quidquid ibi gaudiorum; Bethleem mi-
hi cælum, in quo dilectus dilecto præsepe-
fiam, cunæ, panni, fascia. Ignosce mater.
quid tam diu ludis inter basia, numquam
fatianda, numquam fatigāda amico pon-
dere? meus est. osculetur me osculo oris
sui. da veniam audaciæ. meus est. quid ac-
cufas temeritatē peccatricis animæ? Non
pro peccatoribus vtero clauditur, collo &
vberibus pendet, fœno decumbit, inuol-
uitur pannis, stringitur fasciis? ignosce.
multis nominibus meus est. imò non quo
plus criminum, hoc plus meus est? & totus
iam meus est; vt meritò exclamem, Vul-
nerasti cor meum, dilecte mi, sponse mi,
quem desponsavi mihi primis cunarum
lacrymis. Vulnerasti cor meum pannis &
fasciis infantiaæ tuæ, cùm penderes leue
gratumque pondus è collo genitricis tuæ.
Vulnerasti cor meum in vno oculorum
tuorum, cùm transfuerberares hoc pectus
infantiaæ tuæ radiis omnibus solaribus po-
tentioribus. Vulnerasti cor meum amoris

D

tui

- tui telo , cū tamquam fulmine ossium
medullas intimaq; depasceret cælo iacu-
latus ignis tuus. Beati cineres amoris per-
usti flammis, vosq; adeo felicia ossa amoris
ignibus emedullata. frustra beatos quæro,
si his ignibus decoquar dilecto. pulcer es
Cant. 4. dilecte mi, & macula non est in te. capilli tui
tamquam paradisus malorum puniceorum, cy-
pri & nardi, croci & cinnamomi, ex omni-
bus primis unguentis: vertex tuus tamquam
Cant. 5. aurum optimum , & depurgatum septies :
Oculi tui sicut oculi columbarum, super riuos
aquarum, quæ lacte sunt lotæ, & resident super
fluenta plenissima: sicut cortex mali punici, sic
Cant. 1. genæ tuæ , collum tuum sicut monilia auro &
gemmis variegata, vermiculata argento.
Cant. 4. sicut vitta coccinea labia tua. fauus distillans os
tuum, mel & lac sub lingua tua, & vinum ger-
Cant. 3. minans virgines. brachia tua sicut virgula
fumi ex aromatibus myrrhæ & thuris, & uni-
Cant. 5. uersi pulueris pigmentarij. Manus tuæ tornati-
les aureæ, hyacinthis, sapphiris & adamanti-
bus distinctæ. crura tua columnæ marmoreæ
Cant. 4. fundatæ super bases aureas. odor vestimento-
rum tuorum sicut odor unguentorum super om-
Cant. 1. nia aromata. totus pulcer es dilecte mi. & tam-
quam torcularia mustulento grauida au-
tumno, ita gaudiis cunæ tuæ redundant.
- Frustra proinde celum extra Bethleem
quæro.

quæro. cælum hîc omne fascia includitur;
& fascia nunc ego. quid reliquum nisi vt
infigam casti pudoris oscula? occupauit
ora mater? infigam pedibus. sat magnum
mihi cælum pedes; & omni adeò maiores
cælo pedes dilecti mei sunt: quos cum Eu-
angelica amatrice amoris lauem fontibus,
tergam crinibus, purpurem osculis. spar-
gite oculi amica lacrymarum balnea, qui-
bus innatent pedes ab vberibus matris
pendentes; & omni iam alueo maiores
transilite vada, vt natet Bethleem cunæq;
dilecti mei, & in calentibus his fontibus à
fœcundo æstuario profusis, post virginea
vbera, ludat dilectus meus, vberibus satur,
gratisque immergatur vndis casti amoris
manibus temperatis. Beatae manus! ô li-
ceat mollibus has dissuauiare labris, vt lu-
dat in hoc vultu dilectus meus: compri-
matque hîc genas, ibi labra, alibi oculos;
frontemque amica signet tessera: vt è ve-
stibulario hoc signo nobilissimi tau, non
ignoratus viuat cælorum choris. ô beatae
iterum manus! æternùm ludite non in su-
perficie tantùm, sed in cordis intimo, in-
terque medullas amantis huius pectoris.
Nihil hîc tibi clausum Amor meus. patent
ostia reueratis vndique valuis, disruptis ca-
taractis. nec vllum secretum tibi cuius

omnia sunt. Ludite hîc manus, & tamquam in montibus aromatum vellicate virgulas myrrhæ, nardi, & balsami. profcindite has genas tamquã vomere; tamquam ligonibus & rastris disrumpite pectus; tamquam cylindro proterite quidquid hîc protuberat, & inæqualitate sua molestiam gradienti, aut cubanti dilecto parit. O quando te fruar præsepe meum, dilecti mei regia, & connubialis thorus? quando in amplexibus vestris, beatæ cunæ, colliquescam totus? quando pro fœno substernar tibi dilecte votorum meorum? quando pro fasciis stringam, inuoluam pro pannis? felices præsepiales cunæ tam nobili prærogatiua ante omnia secula delectæ! felices panni quibus integitur Amor meus! cedite panni, cor hoc denectam in pannos, doctior quàm Seres, quibus fortunato cinctu innectatur Amor meus. æternent tantùm hi nexus. quid si crescat Amor meus? crescent & panni. quid si cum ætate eat in virum? sequentur panni. quid si columnæ colligetur, tollaturque in crucem? aderunt panni velamen pudori dilecto meo. quid si condatur in sepulcro? decumbet inter pannos. quid si cælum petat? non hærebunt in monumento Angelorum manibus designandi. cælum ipsum petent

amoris

amoris manibus contexti. eternate panni.
quid loquor cælum? Bethleem mihi cælum,
præsepe thronus, deliciae foenum, voluptas
mea panni. nolo cælū sine his pannis;
nolo gaudia sine fasciis quibus stringitur
dilectus meus. & non dilectus meus
cælum est? licet inter cunas, vbera, fugam,
vincula, flagra, spinas, clauos, crucem, lanceam,
monumentum, inferniq̃ue adeo flammæ;
cælum tamen est, vbicumque dilectus
meus est: amo verbera, spinas, clauos,
vulnera, crucem, quin & æternas flammæ,
si cōditur flammis dilectus meus. Quid intētas
poenas? flagra & ignes, prunæ & liquatum
plumbum, sulphureus rogos, picata vestis,
craticulæ, & inardentes tedæ, Babylonæ
fornaces, ora leonum, cælum mihi sunt,
si in his fruar dilecto meo.

Ite regna, & quidquid terris cæloq̃ue
magnum; solæ mihi cunæ magnæ. ite deliciae
& quidquid seculis optatum; nullam
agnosco gloriam extra cunas, nullos honores
extra stabulum. ite gemmæ, omnibus
draconum frontibus, piscium cerebris,
concharum pustulationibus decerpæ;
& quidquid rupibus, fluminibus, mari
ambitio piscatur de peregrinitate magnum;
nihil mihi illustre extra præsepe. ite

purpura & coccus, & quidquid Seres doctanere docuere manu, quidquid Babylon ingenioso pectine intexere, quidquid Tyrij tingere, quidquid infuere Phryges, quidquid Milesij tondere, quidquid muscosæ lanositatis in vestitum de lautioribus comitur conchis; procul hæc ingeniofitas, quæ non tantum pangere & ferere, sed & piscari docuit vestes, & concharum aluis incoquere lanas, quasi Deo à primordio excidisset purpureas & coccineas oues creare. Sordent hæc mihi, si cunarum pannos cogito, virginisque matris paupertinas fascias dilecto meo circumuestitas. Ite lecti quacumque aue è peregrino cælo fulti; & vos culcitra quacumque mollitie fartæ. ludite in orbem aurum gemmeque, & quidquid curiosa manus reperit in luxum, quidquid quocumque sole docta fabricata est acus. Bethleemi stabula, & inculta exesæ rupis laquearia, omnibus Affueri tentoriis, aërij, carbasini, hyacinthini coloris, sustentatis funibus byssinis atque purpureis, columnisque fultis marmoreis, potiora sunt. ite eiusdem Regis lectuli aurei & argentei, super smaragdino & Pario pauimento mira varietate picturato; fœnum dilecti mei omnibus his deliciis, regioque in ostentationem fastu, nobilius gratius-

gratiusque mihi est. abi quidquid orbe magnum; stabulo includitur omne magnum. ite opes, honores, regna; præsepi clauditur quidquid his maius est, quidquid illustrius: tanto omnibus nobilius, quanto æternatura perituris, cælestia terrestribus antestant. tantum æternum hîc fruar dilecto meo. stabulum, præsepe, panni mihi, & ego illis. dilectus meus inter illa mihi, & ego illi, qui pascitur inter vbera distenta lacte virgine; qui vtero clausus virgine, virgine ludit sinu; qui matre natus virgine, virgineo pendet collo, dulce pondus virgini matri.

Currite virgines. virginea hîc tecta sunt, nullo antè decorata partu, virgineum fœnum, præsepe, panni, fasciæque virgines. Virgo mater solo grauidanda Deo, ignara viri, nullius thori focia, Spiritu sancto fœcundata, virgine vtero, partu, vbera, lacte, æternum virgo; virgo sponsus, solo patris nomine, virgineæ pudicitiaæ comes & testis, nutritius dilecti mei, nec vltra; virgines denique sunt denuntiatorij spiritus: stabulumque totum virginem suam loquitur. gratum virginibus domicilium, vbi virgo mater & filius virgine cubant toro, virgine sponso custode, quidquid vbiq; virginum est virgine prouocantes inuita-

tu, sponsione virgine, cui æternitatis adnexa corona est, virgineis inorata gemmis, virgineque cultu, voto, manibus decorata. Properate virgines quæ dilecto sponsastis maturitatem vestram, in vnius sponsi vestri voluntatē concedentes: quas enim ille amat, de virginitate censentur. & non de ea sola? nam quæ illi maritantur, aut voluptatum seculi ignaræ melioribus se seruarunt; aut voto iam tales, post damnationum retrò titulos erasos productæ salutis reformatæ, pœnitentiâ verrente & radente, castam casto Amori domum pararunt. Beatæ quæ virginitatis prærogativa, dilecto desponsatæ, intactam virginem suam illi seruarunt.

Felices etiam, quæ post naufragam virginitatem repudium voluptati dicunt, secundam castimoniam periculi memoria venerantes. amo te stabulum regia mea, præsepe torus regius, panni cocco & tyrio nobiliores, fasciæ conchylio & purpura & quavis gemma radiantiores, fœnum omni strato & culcitra mollius. Deliciæ meæ stabulū, voluptas præsepe, gaudium panni, lætitia fasciæ, iubilum fœnum. Quàm suavia matris oscula teneris impressa labris? quàm mollia dilecti basia virginis matris suaviatia genas? quàm dulcia matris vbera

vir-

virgineo rore grauida? currite virginei fontes; & vos haurite labra patre Deo nata. exilite lactei roris virginei fontes, quos dilectus meus ore fugit virgine. transilite vada, & infantia primæ labra, vt è deciduo hoc virgine rore vel extremis hisce labris amoris extinguiam sitim. pluite fœcundæ nubes imbre virgineo grauidæ, & arentia hæc rigate corda, languentemq; & emarcidam amore mētem. Quid si vicaria supponam labra dilectæ mi? da hoc amori nostro. beata dies! aut ab vnis dum tu pendes virginis delictum matris, ne deneges vbera secunda. an metuis ne exarescant venæ? nemo ficcabit cælo plenas. & non æterno viuescunt musto cælorum vindemia defudata, virgineque torculari pressa Sp. sancto calcatore?

Æternùm fluite mei fontes. ô quando inebriabor ab vberibus genitricis dilecti mei? quando respergar medico hoc rore? quando innatabo hoc balneo virgineo nimbo decorato? quando immergar fluminibus virgine vberis deductis? quando ô! totus lacteo proluar Oceano virgineo vberum fonte prognato, vt è virginis genitricis lacte, peccatorisq; lacrymis, grata defluant dilecto balnea, miserationis vberum lacte pœnitentisq; oculorum imbri-

bus defudata ? fundite gaudiales torren-
tes fluminaq; oculi mei, quæ mista lacteis
genitricis dilecti mei virgineis fontibus,
mare magnū statuant, fortunatissimis di-
lecti mei velificationibus frequētandum.
Nauiga hoc mare dilecte mi, vt & ego illi
immergar totus, inebriatus tecum ab vbe-
ribus genitricis tuæ, abi inuidia. mea sunt
hæc vbera virgine partu plena. an non
amantium res vna, mens vna, cor vnum?
& non ego & dilectus meus, vnus? vbera
ergo illius mea sunt, genitrix mea est, vna
iam matre & vberibus, sed & anima vni.
nolo duas, vna animamur anima. corde
spiramus vno. ignorat amor discrimina.
Bethleem ergo meum est, presepe meum,
foenum, panni, fasciæ meæ sunt. Bethlee-
mica mater & vbera mea sunt, deliciarum
mearum mare magnū, fons inexhaustus,
æternorum gaudiorum flumina irrigua,
numquam fluxum positura. fruam his æter-
nū mater mea, & fruam tecum dilecte
mi, socius iam vberum tuorum, adeoque
vnus iam tecum: vt non iam vltra ego, sed
tu, & tu solus, felici in te totum commi-
gratione, transmutatione. sit æternū. vt
ignorata mihi alia omnia extra hæc vbera
virgine partu & rore nobilitata; & te, vir-
gine vtero, sinu, vbere, tamquam repor-
tata

tata ab hostibus victoria , exultantem,
triumphantem. sequar triumphum, beatis
permistus agminibus triumphatoris mei,
ē nobili Bethleemico præsepi tamquam
triumphali curru, ridentem & calcantem
in pannis & fœno aurum, gemmas, diade-
mata, sceptrā, purpuram, imperia, & quid-
quid vbiq̃ue inlustre & magnum. ô sequar
pannis fœnoq̃ue nobilem, cunis & matre
virgine! ô & pascar manibus lacteq̃ue vir-
gine! felix ô nimiūm dies! fortunata cælo-
rum agmina, gloriam cælo, pacem denun-
tiantia terris! beata ô virgo mater virginei
nati munere! quis mihi dabit aspectu hoc
frui virgine? inuideo tibi præsepe meum,
Bethleem meum, tot vbiq̃ue deliciis satu-
rum. ô nullum prodigio huic secundum,
nullum cælo terrisq̃ue maius! vbera dum
premit infans lacte plena virgine, vtero
datus, fatus, natus virgine. cui fortunata
hæc incunabula rusticus decanto vates,

Virgo quem mater detulit,

Casto conclusit utero:

Virgo quem mater protulit

Claustro donauit integro.

Sensit delapsūm utero

Natum quem intus fouerat:

Nil ab hoc passa filio

Qui caro carne creuerat.

Pannis

*Pannis inuoluit paruulum,
Stringitq; mater fascia
Concessum calo filium,
Mundi qui soluit pretia.
Pro vinclo vincla retulit,
Pro claustro claustra reddidit;
Nouisq; vinclis induit
Quem mundo recens edidit:
Fouens membra tenellula,
Dulciq; lino vestiens:
Labrisq; labra mellula,
Et genas genis imprimens.
Nunc dextra cingens virgine,
Nunc lacte pascens candido:
Nunc casto ludens lumine,
Nunc sinu fouens calido.
Mille configens osculis.
Hic fronti frontem implicans:
Hic labra genis bellulis
Vultuq; vultum duplicans.
Plus osculis ter dulcibus
Caput obnubens paruuli,
Plus basiis quam vestibus
Corpus fouens tenelluli.
Nunc natum inter ubera
Casto ludentem pectore,
Caestri rore madida
Pascebat lacte virgine.
Nunc bina prabens ubera*

Imbre

*Imbre caelesti rorida,
Nunc tantum donans singula
Casto rubore florida.
Hic dextra incumbit pendula,
Hic dulci sedet gremio.
Hic pendet collo gerula,
Caelesti plena genio.
Hic mater sinu confouet
Submissa mentis pretium:
Hic labra genis admouet,
Casti pudoris premium.
Hic natus labris imprimit
Pudica matris oscula,
Hic genas genis comprimit
Reddens amica basia.
Hic mater natum pectore,
Fronte stringit & oculo,
Molliq; fouet vbera
Tamquam feruente foculo.
Hic natus manu tenera
Oreq; suo masculo
Ludebat inter vbera,
Pectus constringens osculo.
Hic mater genas manibus
Et colli nuda basis
Premit decoris nexibus,
Et osculis virgineis.
Hic natus manu blandula
Blando letoq; verticib;*

Matris

Matris inerrans teneræ

Errore ludit unici.

Felices inter basia

Nati nexus purpurei;

Felices inter ubera

Matris nexus virginei.

O quando his castis donabor cunarum
nexibus? quando donabor ubere lacteque
virgine? quando fasciis, primæque infan-
tiæ votiuis pannis, quibus testatum inuol-
uam amorem pectori reconditum, dilecto
meo fociandum, connubioq; firmandum
felici stabiliq;? quando osculis densabo
pedes, manusq; purpurabo basiis? quando
stringā brachia, colliq; nuda amplexibus?
quando frontem amoris signabo notis?
quando, ô liceat! genas genis, labraque ad-
nectam labris? Dies, ô nimium felix, tot
optata votis. fortunatum stabulum, in quo

Dulce collo pendens pondus,

Ludit inter basia;

Onus leue cui mundus

Matre ridet socia.

Cantat mater, ridet natus,

Cantat Ioseph paruulo.

Sola virgine prognatus

Collatur gerulo.

Cantant Angeli ludentem

Matris in amplexibus,

*Et Iosepho corridentem
In diuinis nexibus.*

*Leti concinunt pastores
Nouo terris Domino,
Spargunt melos, spargunt flores,
Dulci mentis iubilo.*

*Nobis natus, nobis datus
Ex intacta virgine;
Celo datus, mundo datus,
Christus natus hodie.*

*Exultemus & letemur
In chordis & organo:
Alternantes collatemur
In tubis & tympano,
In fistulis & cymbalis
Benesonantibus,
In lituis & buccinis
Clarè tonantibus.*

*Plaudant siluæ, plaudant prata,
Leta plaudant nemora;
Et quæcumque campis nata,
Plaudant nato flumina,
Plaudant valles, plaudant montes,
Frondes, flores, gramina,
Plaudant rupes & torrentes
Nato plaudant omnia.*

*Plaudat & anima mea dilecto meo, Chri-
sto meo. plaudat pro regia stabulo, præse-
pi pro toro regio, pannis fœnoque pro
purpura*

purpura & molli strato: lætitiaque exultans perfundat Bethleem gaudialibus lacrymis torrente fuis, quibus tamquam odoratis balneis innatet cunis natantibus dilectus meus; ludatque ut in amico gratoque sibi flumine. Properate lacrymæ dilecto saturandæ, & illo solo. soluite cataractas oculi mei, & amicos laxate sinus dilecto meo, non iam mœroris aut luctuum, in delinquentiæ poenam; sed lætitiae & iubilationis, in amoris testationem. Nec fatis mihi cunas hoc oculorum meorum imbre natare. nata Bethleem, ut cingaris votiuo hoc flumine, quò amico circumstagnatus amne arceas à te quidquid aliud quam amorem sapit; quidquid hostile tristeve redolet, quidquid alienum à casto præsepi tuo; à quo exulat omnis mœror, omnis lacryma aliorum quam ad dilectum fusa, quam illi casto sacramento dicata. illo enim solo ductore auctoreque cadunt non poenitenda flumina, illo solo duce saliant fontes felici æternitate donandi. dona hos mihi, & bea hoc me munere dilecte mi, ut beatis his fontibus diues, noua semper tibi veteribus adnectat anima mea iubilationis cantica, mista lætabundis oculorum fluminibus; exemplo veteribus olim decantati prodigiosi fontis, qui quietus

tus & tranquillus, dum filetur; si insonuerint tibi, exultabundus ad cantum eleuatur, & quasi miretur dulcedinem vocis, vltra margines intumescit: ita oculorum meorum beatiores fontes, quieti ac sine Bethleemica musica tua languidi ac mortuis similes, vbi insonuerit vox tua dulcis, oraque decora nimis, præsepio clausa, admirabundi, & seipsis iam maiores, non transilient aggeres, vadaque, sed totum illud spatium qua pluitur, qua ningitur, qua fulminatur, ipsumque transcendant æthera, super cæli fastigia, dilecto suo iungendi. quin adeo nauigent hæc animæ meæ celeusmata decantata tibi, tamquam fortunatæ scaphæ in grato hoc tibi oculorum Oceano, suspiriis tamquam remis actæ; votiuisque amorum votis, tamquam expansis latè velis, secundo prosperoque fauonio tuo impulsæ, donec ad alterius meliorisque æui portum felix nauclerus exscendero: in quo extra omnem inimicam tempestatem, hostilemque fluctuum iactationem positus, eternum canam, iungarq; æternum tibi; tanto beatior, quanto plus hîc fontium sparserint oculi tibi, quanto plus profuderint fluminum imbriumque tibi, felici æternitate donandi, beandi.

CAPVT VII.

Votum Christo dormienti.

Dormi fili, dormi, mater
Cantat unigenito.

Dormi puer, dormi, pater
Nato clamat paruulo.

Lectum stravi tibi soli,
Dormi nate bellule.

Stravi lectum fæno molli,
Dormi mi animule.

Dormi decus & corona,
Dormi nectar lacteum:

Dormi, mater dabo dona,
Dabo fauum melleum.

Dormi sapor & dulcedo,
Dormi mea gloria.

Quidquid, vis entibi cedo,
Inter hæc præsepia.

Dormi rosa, dormi laurus,
Dormi matris viola.

Dormi meus rosmarinus,
Matris inter lilia.

Dormi meus verus honor,
Mille dabo suauia:

Castæ matris verus clor,
Mille dabo basia.

Dormi mel dulcoris merum,

Dormi

Dormi meum vinulum.
Dormi recens meum mulsum,
Dormi nectar cœlicum.
Dormi nate mi mellite,
Dormi plene saccharo.
Dormi vita mea vita,
Casto natus utero.
Dormi celi musto plene,
Dormi plenus nectare.
Dormi, dormi, & dormi bene,
Dulci canam murmure.
Quidquid optas volo dare,
Dormi parue puppule.
Dormi fili, dormi cara
Matris deliciole.
Dormi mea spes & salus,
Dormi patris gaudium.
Dormi cor & meus thronus,
Dormi matris iubilum.
Dormi fili, dulce mater
Dulce melos concinam.
Dormi nate, suaue mater
Suaue carmen accinam.
Ne quid desit, sternam rosis.
Sternam fœnum violis;
Pavimentum hyacinthis,
Et præsepe liliis.
Si vis musicam, Pastores
Conuocabo protinus.

*Illis nulli sunt priores,
Nemo canit castius.*

O vos omnes qui transitis,

Qui videtis,

Qui gaudetis,

Cantate paruulo

Formosulo,

Cantate puppulo

Tenellulo,

In citharis,

In cymbalis,

In fistulis

Bene-sonantibus.

Cantate Domino

In buccinis,

In tympanis,

In organis

Bene-tonantibus.

Hæc dilecto suo meoque, vnigenitoque
suo virgo decantat mater, dum amorem
suum meumque sinu fouet, vbereq; lactat
virgine; amicumq; lassæ naturæ solatium,
soporem apprecatur. Dulcis somnus in
amati sinu; suavis somnus pendentis ab
vbere, dum virgine lacte plenus in amica
procumbit vbera molles puluillos. grata
virgini matri sarcina, optatum vtero pon-
dus, dum inter somni delicias, oculorum-
que noctes, genitricis purpurantur vbera
dilecti

dilecti irrorata labris. Quis mihi tribuat
inter maternas modulationes, dilecto frui,
osculisq; teneras fatigare plantas, vt amo-
ris basiis incalescat dilectus meus? addam
hic peccatoris vota. Botrus Cypri dilecte
mi inter vbera genitricis tuæ dormi. dor-
mi fons hortorum meorum, puteus aqua-
rum viuentium quæ fluunt de Libano. ca-
put tuum sicut aurum optimum, oculi tui
sicut columbæ virgineo lacte lotæ, genæ
tuæ sicut areolæ aromatū, labia tua distil-
lantia myrrham primam, collum tuum
sicut monilia, manus tuę tornatiles aureæ:
talis es, dilecte mi, inter vbera matris tuæ,
tamquam aurora confurgens, pulcer vt
luna, electus vt sol. tantum dormi dilecte
mi, dormi flos decoris mei, laurus mea,
viola mea dormi; dormi mea rosa, lilium
meum, decus & gloria mea, honor & co-
rona capitis mei dormi; dormi dulce me-
los meum, gaudium meum, canticum &
cordis mei iubilum dormi; dormi mea
musica, psalterium & cithara mea dormi;
dormi columba mea, & decoris mei tur-
tur vnice dormi; dormi dilecte mi, dilecte
ex millibus dormi inter vbera dilectæ
matris tuæ dilectæ ex millibus dormi.

Non prouoco nunc ad præsepe. mollio-
ra sunt vbera matris. non prouoco ad cu-

nas; suauius in virgineo decumbis sinu. o si
pro præsepio & fœno, cor peccatricis huius
animæ deligeres! dura præsepia, asperum
fœnum; durius peccatoris cor est. sed non
illud aduentu tuo, somno tuo, omni plu-
meo puluillo mollescat tenerius? quid vis?
virgineum pectus in quo virginum ama-
tor, virgineo recūbas somno? cor castum,
in quo castitatis amator casta trahas suspi-
ria? Quid nouum, castum casto delectari
pectore? magnum erit, ex non puro, non
casto, castum purumque dare. tu solus po-
tes casti donator muneris. & non tam sua-
ues olim mollesque inter non casta Magda-
lenæ tuæ vbera, ac inter casta Marthæ tuæ
somnos duxisti? quot non antè castas ca-
sto iunxisti fœdere? quot aliquando non
castas æterno tibi iunxisti connubio, &
adamasti quas feceras castas? aut non sua-
uior tibi puluillus, Augustini tui antè non
castum cor, multorum castorum semper?
quid quæris? Amor meus? animas inno-
centes, & peccatorum ignaras? pro inno-
centibus an pro nocentibus procumbis
fœno? an in Bethleem stabulasti pro iustis,
vinculis arctatus, crucique post verbera
& coronam spineam affixus pro iustis? an
magis pro peccatoribus & inimicis? quid
ergo excludor beneficio tuo? aut quid cō-
temnis

temnis munera peccatoris: ast ego aliud
 nullum habeo maius, quàm vt cor hoc
 peccatis, tamquam incude & malleis len-
 tatum, pro somniculi puluillo offeram ti-
 bi: vt quod circumstagnatur sceleribus
 tamquàm Oceano, in molles tibi succrescat
 cunas, quibus indormias amore ebrius.
 nec deerit musica somni prouocatoria;
 sed viduatæ turturis musica, pœnitentiæ
 lacrymis tamquam rore diluta: Magdale-
 næ tuæ musica molli capillari spongiâ de-
 linienda, fœcundoque oculorum imbre
 riganda; cui innatent cunæ tuæ, ne qua
 inimica manus, inter somni delicias, fur-
 tum abripiat quem diligit anima mea. non
 deerit musica Petri tui, cum egressus foras Luc. 22.
fleuit amare. non deerit de cruce pendentis
 latronis, *Nos quidem iusti es, nam digna factis re-* Luc. 23.
cipimus. Domine, memento mei cum veneris in
regnum tuum. non deerit Publicani har-
 monia post pectoris tunctiones, post ocu-
 lorum deiectiones, *Deus propitius esto mihi* Luc. 18.
peccatori. non deerit spirans minarum Sau-
 lus, *Domine quid me vis facere?* non deerit fi- Act. 9.
 lius prodigus filiquis pastus, *Pater, peccaui in* Luc. 15.
calum & coram te. iam non sum dignus voca-
ri filius tuus. fac me sicut vnum de mercena-
riis tuis.

Et licet non adferam conatum Agathæ

aut Agnetis, ore tereti semihiantibus in conatu labellis cantum eliquantium; non Catharinę aut Theclę, omnis vocolę mellem modulationē; non Lucię aut Christinę omnimodis peritam modificationem; non Domitillę aut Cęcilię concentum varium, non Martyrum bellicosum, Confessorum religiosum, Anachoretarum querulum, innocētum simplicem; adfero tamen seriam pœnitentis musicam, omni tubę rudore tenuiorem, omni lyrę concentu variatiorem, omni tibię questu delectabiliorem, omni fistulę fufurro iucundiolem; maiore tamen vpluntate quàm facultate. Verùm cùm in maleficiis etiam cogitata scelera, non perfecta adhuc, vindicentur, cruenta mente pura manu: non paria à te pręmia sperem in conatu bono? nam sicut ad pœnam sufficit meditari puniendam; ita ad laudem satis esse debeat conari pręmianda, ac prędicanda; maximè apud te qui scrutaris corda & renes, quique merita voluntate metiris. adfero proinde peccatorum musicam mœroribus licet plenam, non ingratam tamen tibi: pro talibus enim maduerunt cunę, virginea fluxerunt vbera matris, patuerunt pedes, manus, latus, corpus reliquum.

Ne auersare hanc musicam, de qua illud
 lego apud prophetam tuum, *Si impius ege-* Ezech.
18.
rit pœnitentiam, ab omnibus peccatis suis quæ
operatus est; omnium iniquitatum eius quas
operatus est, non recordabor. memor dicti il-
 lius tui, *Ita gaudium erit in celo super vno pec-* Luc. 15.
catore pœnitentiam agente, quàm super nona-
ginta nouem iustis, qui non indigent pœniten-
tia. Vt iam ausim dicere, sisus promissorio
 hoc verbo tuo: gratiora tibi flumina Mag-
 dalenæ potētī impulsu tuo excussa, quàm
 non vnius virginis stillicidia lentè manan-
 tia. has peccantis animæ lacrymas libo fa-
 cro quæ tibi. hos etiam sudores, mœroribus
 tamquam torcularibus expressos, purpu-
 reosque fontes è mediis animi quondam
 mei faxis scaturientes, manuque tua tam-
 quam altera Moisis virga eductos, æter-
 num dico tibi. Suscipe tātū Amor meus
 hæc libamina, si non innocuo corde, do-
 lenti tamen, pœnitenti, altumque inge-
 miscenti oblata, vt aliquādo tandem fiam
 vas in honorem sanctificatum Domino, qui 2. Tim.
2.
 fueram vas iræ in interitum; vt ostendas di-
 uitias gloriæ, in vas misericordiæ, quod
 præparasti ad gloriam, & nunc in Bethlee-
 micam gloriam tuam; vt præsepe fiam
 sanctificatum, Domino, Regique meo, in
 honorem; cui indormiat dilectus meus,

cubetque non in meridie tantum, sed noctibus ac diebus totis, nullo in æternum seculorum fine. gratus somnus, in cuius medio cor vigilat, fruiturque dilecto suo, tamquam inter vbera matris. ô fruar! & fruar æternum amico hoc Amoris somno! ille in hoc pectore, ego in illius sinu, æterna felici cubatione, requie æterna! quam nulla nouercalis aut inimica turbet manus, nulla inuida aut æmula dextera, nullum pectus odio grauidum. sed in æternum perennatura firmet pace, æterno amico sopiat somno, qui solus potest Amor meus.

CAPVT VIII.

Ad Pastores Angelo doctos.

Lucæ 2. **P**astores erant in regione eadem vigilantes & custodientes vigilias noctis super gregem suum. & ecce Angelus Domini stetit iuxta illos, & timuerunt timore magna. & dixit illis Angelus, Nolite timere: ecce enim euangelizabo vobis gaudium magnum quod erit omni populo. quia natus est vobis hodie Saluator, qui est Christus Dominus, in ciuitate David. & hoc vobis signum: Inuenietis infantem pannis inuolutum, & positum in præsepio. Vigilantibus nimirum iura subueniunt: auersatur Dominus dormientes & tepentes, quos & euomit tam-

tamquam nauseantis stomachi vomitum:
non quod omnē excludat somnum: amat
somnum, sed vigilantis somnum cordis.
cū inter amicas Deo cogitationes cadūt
sopori lumina, iacetque prostratum cor-
pus naturæ cedens. qual eante animam
collatam, aut illa erepta; & mens tamen
intus vigilat, densisq̃ue gemitibus per in-
terualla cum Xauerio currentibus, altis-
que suspiriis ex imo ductis testatur amo-
rem suum pectore clausum. Felix sopor, &
qualem voueam huic corpori, cū mens
amoris vino sepulta, ebria deructat verba
amoris sui torcularibus sudata. cū fractis
hinc inde vocibus, & tamquam sopore
collisis, amorem loquitur. inde per amica
silentia hæret cunctabūda, donec redeant
amoris verba mixta suspiriis, pleno iam
pectore iaculata. Felix corporum, quies
dum in amoris nemore hortoq̃ue ludens
anima, pascitur inter lilia. felix quies, dum
educta amoris manibus anima hic lætos
inambulat campos amoris manibus con-
fitos, ibi proluitur flumine amoris fonti-
bus nato, alibi ducitur in penuarium amo-
ris vino inebrianda, sed & mensis admo-
uetur saturanda. ô corpus! quousque te-
neor his vinculis? quousque non æterno
illideris sopore, vt introducar in cellas pro-
mas

mas dilecti mei, in cubiculum genitricis illius: fallor, si non & ad vbera dilecti mei, memor illorum super vinum, vt curram in odorem vnguētorum eius. oleum enim effusum nomen illius: ideo adolescentulæ dilexerunt eum. & non ego ex adolescentibus vnus, vt sedeam sub vmbra illius?

Cant. 2. fructus eius dulcis gutturi meo. vt postquam introduxerit me in cellam vinariam, exclamem, Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore languco. donec audiam tot suspiriis expectatam dilecti mei vocem, Surge, propera amica mea, columba mea, formosa mea, & veni. Iam enim hyems transiit, imber abiit & recessit. Flores apparuerunt in terra nostra, Surge amica mea, speciosa mea, & veni. gratus somnus animæ, cum erumpit in has voces, Ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis. vox enim tua dulcis, & facies tua decora. Dilectus meus mihi, & ego illi qui pascitur inter lilia, donec aspiret dies, & inclinentur vmbra. Dies nimirum illa Domini Sabaoth magna, dies gaudij & letitiæ, postquam iam nullus, ac ne corpori quidem, somnus. sed excubantis amoris vigiliæ æternæ. gratus somnus dum liceat illud di-

Cant. 5. lecti mei: Ego dormio & cor meum vigilat, donec iterum insonet auribus vox dilecti mei amoris impatientia victi & pulsantis.

Aperi

Aperi mihi soror mea, amica mea, columba mea, immaculata mea. Ecce ego dilecte mi. nam & anima mea liquefacta est, ut locutus es mihi. surgo & aperio. ingrediere dilecte votorum meorum, & nullus iam vltra sopor. ut loquar cum pastoribus tuis, Transeamus vs- Luc. 2.
que Bethleem, & videamus hoc verbum quod factum est, quod Dominus ostendit nobis, & inueniam Mariam & Ioseph & infantem positum in praesepe: cum audiero multitudinem militie celestis laudantium Deum & dicentium, Gloria in altissimis Deo, & in terra pax hominibus bonae voluntatis. transiui & iam teneo Bethleem celestibus sponsionibus grauidam. video Verbum carnem factum. gaude mea anima. Nam quis caperet Verbum si maneret Verbum? caro ergo factum est Verbum, ne exularet haec caro mea a Verbo. amo te meum Verbum, magis quia caro factum es. nam quis te speraret cum in excelsis habitares? imò quis non desperaret cum in sinu decumberes Patris? inaccessa haec via carni est. carnem induere placuit, vestiri carne, ut viderent oculi mei salutare tuum, ut tangerent manus meae carnem de carne mea. Factum, & vidi, & repleta est anima mea gaudio, & exultauit ut gigas ad currendam amoris viam. ô fruar illa inter ybera genitricis meae,

meæ, in sinu dilectæ matris meæ, inter
amica brachia virginis matris Amoris mei
magni, Verbi magni, virgine carne & san-
guine vestiti, virgine lacte & vberibus foti.
Nolo Verbū nisi vestitum hac carne. nam
quò mihi post primorum parentum deli-
ctum primordiale, sine carne Verbum?
frustra stabat cælum carni, nisi carnem
indueret Verbum. induit. & iam refera-
tum cælum carni. Amote mea caro, quæ
vestisti Verbum, sine qua nequidquam
gloria, aut sperari deliciae poterant cæli.
cælo suus honos, voluptas sua, decus suum,
deliciae stabant suæ. mihi quid præter tri-
bulos & spinas, sudores & lamenta, & væ-
natis reliquum erat? exulabam cælo exilio
æterno, & irritæ cadebant lacrymæ, suspi-
ria, vota. non si maria fudissent oculi, &
præter primogenium, peccatum nullum.
transierat iam in traducem, & de pecca-
trice carne peccatricē traxeram carnem,
nullis fletibus piandam, nullis eluendam.
ergo perieram, & perieram æternū,
damnationis & mortis in primo parente
sententia percussus. induit Verbum car-
nem, & derasi tot tituli mortis alieni &
mei. & hæres iam facta caro, est ascripta
cælo. cum enim antè clausum stetisset car-
ni cælum, Verboque iuncta caro penetra-
set

set cælum; reclusum carni cælum fuit, vt hæreditario nunciure debeatur carni cælum, cum caro de carne mea, fractis tot seculorum repagulis, referatis tot ætatum claustris, transcēderit cælos; vt fierent iam cæli tamquam ab intestato possessio carnis, qui excluderāt carnem. Hanc carnem non amem caro: amo in Verbo carnem, amo in virgine carnem. Nam nisi à virgine hac carne mutuaretur Verbum carnem, vterò clauderetur virgine, nasceretur virgine, vberēque lactēque pasceret virgine, non haberem carnem de carne mea. amo te ergo caro mea, & in virgine matre amo te caro mea, in virgineo sanguine, vberē, lactē amo te caro mea: eoque magis mea, quò magis non de alieno, sed de meo peccatrix hæc caro mea, ignibus destinabatur æternis, tot nominibus æternis.

Salve o mea salus, vita mea. quid reponebam pro hac vita? inuestis & nudus ego. & iam in Paradiso didiceram erubescere innocentia occisa, exinde folia vestis pudori tegendo. accesserant scelera mea, & excussus pudor nudam ostentabant verecundiam; nisi illum credam vestiri, qui sceleribus integitur, & dense vestiri, qui dense integitur. plus proinde vestiri qui densius integitur. Verum quò mihi hæc vestis

vestis è sceleribus contexta : nolo hanc vestem, & tu auerfaris hanc vestem. nec quidquã mihi tamen reliquum extra hanc vestem. hanc ergo pedibus substerno calcandam tuis, præsepi tuo, fœno tuo; addo voluntatem bonam, cui per cælestem militiam denunciaſti pacem. nec aliud habeo præter hanc voluntatem, & illam dono tuo, munere habeo tuo. reddo à quo accepi, graui vulnere fauciam, sed Amoris tui cuspide & telo. Perge ferire, vt ego pergam amare, eoq̃ue ardentius amare, quo fodies altiùs. fode Amor meus, caro mea. ne parce; seca, diuide. bibat tuum ferrum quidquid hîc sanguinis abditum latet fibris. bibat Verbi tui spongia caro tua, caro iam mea, quidquid hîc liquoris; vt & tu bibas, exſatieris & inebrieris hoc amoris tui poculo Amor meus. beatus sî secaueris, sî ebiberis. nec quidquam vltrà mei; tua sint omnia præsepi substernenda tuo, magis etiam tibi; vt pro molli fœno, mollior hæc voluntas, immaculatus fiat torus, lectus, cunæ, panni tibi; quibus procumbas, à vulneribus amoris tui gaudio plenus, dum fuges ibi vbera virginis matris, hîc vulnera amantis animæ: ibi virgineo pasceris lacte, cælo irrorante; hîc fœcundis peccatricis animæ lacrymis, cælo prouocante: ibi tenellæ

nellæ matris diuite rore, hîc amantis animæ purpureo potaberis liquore: vt munere ego tuo diues, munere tu meo plenus, vtrimque satiemur & inebriemur fortunata in omnem æternitatem propinatione, felici haustu; vt nec fatietati fastidium copia pariat, nec in tam locuplete copia desit, quod nouè hauriatur, æterno semper haustu, largitione æterna, quam nulla minuat dies, currentibus vtrimque donis, prosperoq̃ue in æternum fluxu, dum & tu & ego æternùm mutuò propinabimus in hac amoris cella, hauriemus æternùm.

CAPVT IX.

Ad Circumcisionem Domini.

Postquam consummati sunt dies octo, vt cir- *Luce 2.*
cumcideretur puer, vocatum est nomen eius
 IESVS: quod vocatum est ab Angelo priusquam in utero conciperetur. Quò ruis Amor? & ad quæ non cogis amantem? non fatis expleuerat amorem, qui amoris impulsu cælorum gaudia posthabuerat amori? paternæ immemor dignationis, dignitatisque suæ? quid fecerat homo tantis largitionibus dignum? aut quo magni in se Patris prouocaret amorem magnum? scele-

F

quæ

quæ plus mordent quàm esuriunt, plus fundunt quàm sitiunt, & propter sanguinem ad sanguinem eunt; scelera sceleribus innectuntur: quasi iam non ad voluptatem, sed aut ad barbaram ostentationem, aut in odiorum prouocationem, aut in contemptum vetantis & minitantis Dei scelera iaculemur, quibus tamquam saxis mutuo impositis Babylon exsurgat noua, cælū per scelera petituris. Viuet omnium omnino gentium vernaculis calamis Neruia gens, non alia magis admiratione, quàm cū cæsis suorum corporibus tamquam gradibus superstantes, faciliore in hostem procurrunt aditu, sanguine suorum tamquam tubis & tympanis in inimicum sanguinem exciti, quasi per suorum, in hostium irent cædes. nouum pugnae genus, cū per cadauera suorum hostem laceffunt, hostem petunt. ita etiam mortui viuentibus auxilio sunt, & quos non possunt ferro, cadauerum tuentur obiectu. Iuuat nimirum per fratrum patrumq; corpora hostem impetere, iuuat cadaueribus tamquam auxiliaribus copiis in hostem ire, nusquam gloriosius quàm de suorum corporibus pugnaturi, nusquam gloriosius casuri. Idem in dispari non dicam generositate, sed barbara immanitate, barba-

Barbarus conatus hominis, dum scelera
sceleribus imponit; quibus tamquam gra-
dibus crescat in maius, prævalidumque ex
his constructum aggerem tamquam pro-
pugnaculum diuinis opponat copiis, pu-
gnaturus ex his & cælum petiturus: vt iam
animus illi crescat è sceleribus, eoque se
quisque arbitretur tutiorem, quo maiori
scelerum mole tamquam rupium per an-
gustias obiectu tegitur, ne quis aditus pa-
teat diuinæ collustrationi; eoque iam fu-
turus certior, quasi in tutum reductus, quo
immanioribus sceleribus, pronam in be-
nignitatem diuinam excluserit clemen-
tiam, veniæ nimirum spe semel exclusâ.
quod ciuiliū bellorum incentoribus so-
lemne est, quo tutiorem sibi per scelera ad
scelera aditum parent.

Erant hæc humanarum cogitationum
fatua molimina, quo minus sperare aut
poterant aut volebant clementiæ diuinæ
symbola, quæ eo depulerant potentiùs,
quo validioribus se cinxerant sceleribus;
nullum finem facturi, nisi aut gigantum
more fulmine improbitas decineraretur,
aut igneo imbres sulphureque & pice na-
tarent, aut subducta terra pedibus latam
ruinã daret. nec destitit interim clemens
Deus tot licet irritatus modis, & in flam-

mas & sulphura prouocatus, beneficia beneficiis innectere; vt quò plus scelerū, plus esset & beneficiorum, & si è sceleribus tamquam aggere pugnaret homo, è beneficiis tamquam montibus improbitatem oppugnaret Deus. Crederes scelera prouocare beneficia, maioribusque maiora parari; vt qui terroribus vinci non posset, beneficiis vinceretur. & omnia iam experta diuina bonitas beneficiorū erat genera, exhauserat clementiæ pharetram, irritoque tot iacula ceciderant conatu. nec cedebat improbitas occallata; & quæ iam ferrum & chalybem vinceret duritia, aspernareturque omnem gratiæ diuinæ cuspidem. quid faceret? iterūne ad diluua & vindices iret aquas; aut summum pœnarum ignem? fornacibusque sæuaret ardentibus, aut vna purgatrice flamma scelera expiaret? aut vna potentiæ suæ falce demeteret hæc zizania ignibus nata? aut vno eternitatis suæ gladio genus omne tamquam vnam præscinderet ceruicem? aut tamquam vno deiugularet gutture? perdere illi promptum paratumque fuerat, saluare volebat. quid faceret post omnia tentata benignitatis arma? vnum supererat prodigi amoris iaculū ad extrema seruatum, extremis malis remedium extremum.

tremum. Ardua res, & quæ etiam Angelorum transcenderet fidem. experiri placuit. litandum erat diuinæ iustitiæ, & expiandis non tam medicamenta sceleribus, quàm iustitiæ explenda remedia quærebantur. altum hîc vbique silentium. quis expleret? nudus homo non poterat, tot sceleribus faucius, hiantibus immanè vulneribus, tantoque per crimina profuso sanguine, de medullato robore, de lumbatis ac deneruatis per scelera viribus, minus etiam poterat. Sed nec poterat nudus Deus. qui nec iustitiæ nec vindictæ in se experiri leges poterat, meritorum, præmiorum, satisfactionis expers. inueniendus ergo erat qui dignationem operi daret sceleribus parem, iustitiæ diuinæ parem. frustra hæ ibant cogitationes, nisi accederet homini Deus, vnusque iam esset homo Deus, qui virtutem influeret diuinæ iustitiæ pariandam. factum. & consilio huic delecta quæ virgo & mater esset, quæ ignara viri, sola Spiritus sancti connubiali, vt ita dicam, dextera, virgo, mater fieret Dei. virgine vtero conciperet, virgine diuinam hanc sobolem redderet; factum vidimus. & iam natus homo Deus iustitiæ explere iura poterat. erat hoc satis iustitiæ. non erat satis amor. decurren-

dum fuit ad sanguinem. quid necessum ad illum? non reliquis virtutum actionibus iustitiæ persolui iura poterant, nisi iretur ad sanguinem? eundum amor erat. nescit amor modum. & ut expleisset iustitiæ leges, quomodo expleret amoris, si quæ posset amor, largiri negaret amor? Iam quid illum suaserat homine vestire Deum, si non amor? imperia ergo hæc amoris sunt, & amoris tantum. iam si amoris imperia, quomodo non se profunderet amor in quidquid erat amoris, non extenderet in omnes illius fines? parcere non didicit amor, ignorat auaras manus, nec quidquam celat amantem. adeoque prodigus omnis amor est, nec sua tantum, sed se ipsum erogat amato, plura daturus, si plura possideret. Eundum ergo ad sanguinem fuit. nec expectanda grandior ætas vulneribus magis nata, quasi in expiamentum illius ætatis. omnis ætas sceleribus tenebatur, propriis aut alienis, & his etiam per traducem suis. in omni proinde ætate litare iustitiæ placuit.

Habebamus iam è matre virgine hominem Deum. non satis fuit amanti. itur ad cultros, & octavo circumciditur die, ut sanguine testaretur amorem. non poterat calamo, non ore inter infantiaë pannos? ac
dubiaë

dubiæ plurimum hæ amoris testationes sunt: sanguis mentiri non potest. sanguine ergo testari voluit. Fecit octauo die, ne longior mora detraxisse aliquid videretur amoris, & inimica amoris mora est. exierit se, & qua data porta ruit impatiens moræ: adeoque nimie impatiens prudentiæ. vt aliquid etiam dementiæ videatur permistum amoris, dum nimis prodigè se diffundit in amatum. Quis mihi largiatur hanc dementiam, sed celestis dementiam amoris, quæ fatua plurimum terris audit, sed cælo prudens? hæc illa est; qua stulta mundi elegit Deus, vt confunderet prudentiam; quæque sanguinem octauo die fudit, cum posset parcere; qua inimicos dilexit, delegit crucem, flagra, spinas, sputa, clauos, lanceam. Quis è seculi prudentia non rideat hunc amorem, & exclamet, Quousque fatuus amor? quis odio carnem suam habuit, vt parceret alteri? quis sanguine suo medetur alteri? vitamque quis prudens suam postposuit alteri? veniunt hæc de seculi prudentia, de diuinitatis æmulate a primordio mendaci, eadem insonat virginibus, Quid maturitatem vestram sacratis Deo, posteritatis hostes? aut sobolem negatis terris? quid viduas ducitis noctes soli Deo maritatae, spemque parentum

in negata progenie fallitis? eadem Marty-
 ribus. quousque per ignes & tormenta, &
 tot carnificum ingenia sanguinem fundi-
 tis? quid iuuat flammās alere secundaque
 præbere viscera, aut lento torrerī igne,
 milleque mortibus vitam finire? nihil hīc
 opus longa elegantium doctorumque ver-
 borum circumductione, duobus expediri
 verbis quæstio hæc omnis potest. Amor
 fecit. amoris proinde hæc consilia sunt.
 damna, si audes, qui amas. si non amas,
 quid ignorata damnas? at nescit quid sit
 amor, qui non amat. solus amorem nouit
 omnis amans. amantem ergo cōsule tam-
 quam amores expertum, & scientiæ huius
 artificem peritum. ille dicit, nullam esse
 voluptatem maiorē voluptatis cōtemptu,
 nullam feliciorem sobolem quā virgine
 matre natam, cælo exulare nuptias, fortu-
 natissima esse connubia Virginis & Dei,
 nihilque foecundius virgine Deo marita-
 ta. hinc illud, *Letare sterilis quæ non paris,*
erumpe & clama quæ non parturis. quia multi
filij desertæ magis quā eius quæ habet virum.
 nullasque viduas esse noctes Deo sociatas:
 nullas epulas ignibus, nullas fornacibus
 delicias suauiores; nullas rosas prunis cal-
 cari molliùs; nullam vitam mortibus ca-
 riorem; nullis victoriis maiores triumphos
 parari;

Gal. 4.

Isai. 54.

parari; plusque victoriarum in vno martyris sanguine, quàm in Luculli, Marij, Syllæ, Pompeij, Cæsaris, Alexandri, Hannibalis barbara sanguinum profusione, cùm & maria tingerentur sanguine, & flumina cadaueribus starent, & calcanda se præberent victori.

Hæc qui non intelligit non amat. intelligeret, si amaret. intellexerunt virgines & martyres, & sequuti sunt amorem, & præmia tulerunt amoris. intellexerunt illi, qui, Apostolo teste, *Ludibria & verbera experti, Heb. 11. vincula & carceres, lapidati sunt, secti sunt, tentati sunt, in occisione gladij mortui sunt: circuierunt in melotis & pellibus caprinis, egentes, angustiat, afflicti: quibus dignus non erat mundus: in solitudinibus errantes, in montibus & speluncis, & in cauernis terræ.* & retulerunt amoris sui præmia nullo quo finienda, nullo minuenda. imitati magnum Amorem suum, qui natiuitatis octauum diem sanguine suo in amantium prouocamentum & incitationem signare voluit, ne aberraret amans aliorum, certus nunc de via quam Amoris sui purpura signatam videret. nomenq; accepit in hac die magnum. *Nec aliud nomen est sub cælo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri. Act. 4.* magnum nomen nobili hodie purpura tinctum,

quam nulla in omnem ætatem vetustas eluet. vt amorem hac die suum firmauerit. Amor noster magno IESV sui nomine, magno sanguine. vt nullum iam de amore oriri aut moueri dubium possit, cū illum & nomine, & pro atramento, sanguine signauerit suo Amor noster.

Accipe, anime gaudio iam plene, hanc obligatoriam syngrapham Amoris tui, quā amorem suum nomine sanguineque suo tamquam testibus firmavit. fraus his subesse nulla potest. nimis testata documenta habes magno vt nomine, ita & sanguine roborata. & gaude nunc tanto felix nomine. insonet illud auribus, cordi, pectori. nec vlla te reperiat dies, nox nulla, hora nulla hoc nomine viduatum, amas dulcedinem? super mel & fauum dulce est, *Fauus*

Cant. 4. enim *distillans labia eius, mel & lac sub lingua eius.* Amas odorem? fragrat vnguentis

Cant. 1. optimis. hinc illud, *Oleum effusum nomen tuum: ideo adolescentula dilexerunt te. trahere me post te, curremus in odorem vnguentorum tuo-*

Cant. 4. rum. *Odor enim vnguentorum tuorum super omnia aromata.* Amas vina? audi votiuo hu-

Cant. 1. ius potu inardentem, *Introduxit me Rex in cellaria sua: exultabimus & letabimur in te, memores vberum tuorum super vinum: audi*

Cant. 5. inuitantem, *Bibite & inebriamini carissimi.*

simi. & illud: Dabo tibi poculum ex vino con- *Cant. 3.*
dito, & mustum malorum granatorum meo-
rum. Delectat te forma? habes iam antè
decantatam, Dilectus meus candidus, & ru- *Cant. 5.*
bicundus, electus ex millibus. Vis loquentem?
imitare sponfam, Sonet vox tua in auribus *Cant. 2.*
meis: vox enim tua dulcis. & anima mea lique- *Cant. 5.*
facta est, ut loquutus est. Vis robore plenum?
turris fortissima nomen Domini, mille clypei *Pro. 18.*
pendent ex ea, omnis armatura fortium. Vis *Cant. 4.*
omnis eruditionis thesaurum? audi Apo-
stolum, In quo sunt omnes thesauri sapientie *Colos. 2.*
& scientie absconditi. Vis gloria primum?
Donavit illi nomen Deus, quod est super omne *Phil. 2.*
nomen, ut in nomine IESV omne genu flecta-
tur, caelestium, terrestrium, & infernorum. Vis
illum similem tui? misit Deus filium suum in *Rom. 8.*
similitudinem carnis peccati: & peccati ta-
men expertem, Qui peccatum non fecit, nec *1. Pet. 2.*
inuentus est dolus in ore eius. pro nostris verò
patientem, Qui peccata nostra ipse pertulit in
corpore suo super lignum, ut peccatis mortui iu-
stitiae viuamus. Vis miserantem? Non enim *Hebr. 4.*
habemus Pontificem, qui non possit compati in-
firmitatibus nostris; tentatum autem per omnia
pro similitudine absque peccato. adeamus ergo
cum fiducia ad thronum gratiae, ut misericor-
diam consequamur, & gratiam inueniamus in
auxilio opportuno. Quid vis denique? omnia
si

si vis, omnia in hoc nomine habes. plusque
 habes, quam vouere possis, aut audeas. au-
 de. maiora impetrabis. quoque plura con-
 cesserit, plura nusquam irritò voto conce-
 denda sperabis. tantum aude anime. ma-
 num ad magna porrige. nil nomine hoc
 maius est. totum posside. tibi enim nomen
 illud stetit, tibi fluxit hodie hic sanguis.
 frueri. & amplectere hoc nomen. ardeat
 hoc inclusum pectori, & longè etiam la-
 teque diffundat flammæ. ardeat inclusum
 cordi, totumque illud possideat sibi. fa-
 ctum iam possessio nominis huius magni.
 IESVS imò resideat corde, IESVS supre-
 mis natet labris. vigilet ille tecum, indor-
 miat tecum. ambulas? dirigat ille gressus.
 quiescis? claudat ille latus. studes? ille te
 erudiat. loqueris? ille infideat labris. files?
 ille te pia doceat silentia. scribis? ille diri-
 gat calamus. operaris? ille moderetur
 manum. oras? ille orationem animet.
 amas? nullam admitte flammam nisi à
 dextera illius, nullos ignes nisi ab amore
 illius iaculatos, quales accepimus, cum
 factus repente de cælo sonus, tamquam adue-
 nientis spiritus vehementis, replevit totam do-
 mum ubi erant sedentes. & apparuerunt disper-
 sitæ linguæ tamquam ignis, seditque supra singu-
 los eorum. Hos ignes concedat huic animæ
 Amor

Amor meus sanguine suo purpuratos, nomine ter magno suo firmatos, vt nihil amem, nihil voueam, nihil sperem, nihil cogitem, nihil ambiam, nisi IESVM amorem meum sanguine rubricatum; nisi illum non tantum in castimonie lilio candentem, sed in circumcisionis torculari rubentem. illum loquantur frons, oculi, labra, genæ; illum quidquid reconditum tegitur corde, quidquid palam diffunditur ore, & calamo, vt vnus mihi iam sit IESVS & omnia. nihil extra illum aut mens intelligat, aut voluntas amet, aut ora loquantur; ille mihi vnus abditus lateat fibris, ille verbis & opere splendeat, donec totus tandem illius, ille meus, post tot votis optatos amplexus cum fortunatissimo Euangelico sene, inclamare ex vero liceat, *Nunc dimittis seruum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace. Quia viderunt oculi mei salutare tuum.* cū sensero nimirum hoc pectus amoris tuo, tamquam fluminibus innatans; imbribus tuis, tamquam decumanis sursum deorsum fluctibus amica conuolutione iactatum; nube cælesti tua, tamquam toto Oceano consepultum. felicia amoris flumina, fecundus imber, fortunati fluctus, beatum mare magnum! Eueniant hæc mihi in hoc magno

magno à circumcissione purpurantis IESV
nomine, & eueniant æternum.

CAPVT X.

Ad stellam Magorum ducem.

FELICES Magi, tam fortunata stella du-
ce, quis non sequatur amicam stellam?
errare non potest quæ è cælo ducatum
præbet. sequor præeuntem. nam quid
nunc verear tanto ductore munitus? sed
neque mentiri stella potest diuinæ prou-
identia nutu in testationem noui Regis
submissa terris. Amo te mea stella, quæ me
ducis ad Regem meum. nolo regiam. quò
mihi diademata & purpura, & nomen
regium? Amorem volo, ad hunc me du-
cito, & sequor paribus tecum passibus, vt
coniungar illi indiuiduo nexu; nisi Rex
Amor meus est, vt innectatur hæc anima
Regi iam suo Regina. sit hæc Regina vt
amem Amorem meum Regem. duc me
quò voles stella. sequor. quid si Hierosoly-
mam ad Herodem & synagogam? ad
Annæ, Caiphæ, aut Pilati domum? ad
templum marmore instratum, gemma &
auro tectum? quò mihi magna hæc nomi-
na, aurum, gemmæ, marmora? non hæc
sunt illa, propter quæ calcamur & pre-
mimur

mimer, propter quæ ferrum cædesque
 urbem inambulant, rubent indignata ma-
 ria & flumina, fatiscunt cadaueribus cam-
 pi, nec iam torrentes aquam, fundunt san-
 guinem: quò mihi argenti aurique ponde-
 ra Herode nata: quò purpura radians, au-
 ro nitens, gemma fulgurans: an vt audiam
 blasphemias populi voces de adulantium
 ore fœtentes, *Dei voces & non hominis?* si- Act. 12.
 mulq; in scaturientium vermium putori-
 bus videam potentis Domini in diuinita-
 tis æmulatore dexteram potentem, nec
 frustra iam Deum? vel quò mihi Synago-
 gæ fastus, perimentes & occidentes lite-
 ræ: quò frontibus præcepta ludentia, in-
 circumcisis exulantia cordibus: quò in
 Anna & Caipha decinerandum Pontifi-
 cium nomen, & iam nullum: procul hæc
 ab Amoris mei domo. hanc quæro, mea
 stella, dux mea. quid mihi ostendis Hiero-
 solymæ turres cælo surgentes, Babylonis
 que conatibus inuidiam facturæ: quid fa-
 tuas Regum ostentationes: quid humanæ
 dexteræ stulta molimina: non cinis & pul-
 vis omnia: quid thesauros Dauidis, im-
 pendia Salomonis: perierunt. & iam sola
 nomina. quid mihi diuitem Palæstinam,
 campumque lacte & melle fluentem, aut
 grauidos sobole sua autumnos, nepoti-
 busque

Matth
27.

busque superstantes auos: non mortem
 Palæstina bibit, & retro iam ager, pascua,
 vineta, nunc Gelboë montes: cum into-
 nuerit ille populus fatali buccina, *Sanguis*
eius super nos & super filios nostros. dictum,
 factum. & exinde natauit iam orbis He-
 bræo sanguine in piamentum semel fusi
 innocentis sanguinis. Quid alta ostentas
 mœnia, propugnaculis circumsecus fir-
 mata: quid mille millionum auri opus,
 quos conuafauit Dauid, profudit in vnum
 templum Salomon: non sunt hæc Amoris
 iam mei amica domicilia. alius in illis amor
 ludit, alius habitat, fera pœnitentia igni-
 bus æternum coronandus. educ me ex
 hoc carcere stella mea. non clauditur
 mœnibus Amor meus, liberos amat cam-
 pos, libertatis assertor. seruitus mœnibus
 clauditur, sub marmore & auro ingemi-
 nant lora, mancipia trepidant, palpitant
 domini, venena in gemma, ferrumque in
 seruo metuentes, ad omnem tectorum
 suorum fragorem pallentes, omnium ser-
 ui, quia omnium victima: qui namque ser-
 uus vitam contempsit suam, dominus fa-
 ctus est domini sui, vitæ, diadematis, pur-
 puræ.

O vani! quid æterna sub sceptro cogita-
 mus? momento Imperator stetit, momento
 perijt.

perijt. audijt orbis dominus, audit puluis
& cinis, seruo parandus, & luto & terræ
vermibus. Non sunt hæc Amoris mei. vide
an non sub casa rustica, vili tecta vimine,
habitet Amor meus. quid si in virginis
matris sinu, virgine pastus lacte, & vbere
virgine, collo & labris, virgineoque verti-
ce ludat Amor meus? quid si inter amica
casti Iosephi basia? quid si in fœno & præ-
sepi inter bouem asinumque medius? ô
Amor, ô virgo mater! vbera vbi estis diui-
te virgine lacte plena? ô sinus casti pudor-
is tesseræ! casti reconditorium Amoris, &
æternum castum! ô labra casti mutuo ru-
bentia amoris purpurâ! ô genæ solis pen-
dentis à collo Amoris mei basiis purpurif-
satæ! Quis imprimat hæc labra cordi meo,
animæ huic meæ? ô brachia virgine matre
casta, quibus cingitur Amor meus, qui
nullo orbe cingitur! ô castus matris vterus
quo clauditur Amor meus, nullo clauden-
dus cælo, terra nulla! ô panni quibus bea-
to nexu stringitur & inuoluitur Amor
meus, nullo stringendus spatium, nullo in-
uoluendus termino! quis pro pannis in-
uoluat hac anima Amorem meum? duc
me ad hos pannos stella mea, ad hæc præ-
sepia fœnumque meum. quis scit an non
admittant commutationem præsepia?

omnia spōdebo sponſionibus diues, exuar
omnibus. vt cūm redierit à ſinu caſtæ ma-
tris, vberē iam plenus virgine Amor meus,
nouo hoc præſepi, cunīq; pro veteribus,
indormiat nouis? quid ſi pro fœno mollia
ſubſternam corda, peccatoris lacrymis lo-
ta, Amoris ignibus ſiccanda? quid ſi ludam
fallamq; amico dolo matrem? pro faſciis
& pannis, anima hac cordeq; inuoluat
dilectum ſuum, dilectum meum, animam
hanc arbitrata pannum? ô ſi matris ludam
oculos fortunato hoc dolo, ludamq;
ipſum adeò Amorem meum! Quid immo-
ror nec fatior his nudis votis? duc me ſtella
mea, vt expleam hæc amoris vota. nec
iam ampliùs vota, res ſint. duc me ſtella. &
iam video caſam, regiam meam. ô nimiū
mora longa, & ah nimis amanti longa!
quis negabit alas amanti? alas habet omnis
amans, pernicioſior alite, nimbo, vento, iacu-
lis. & iam attigi caſam. amplectar. quis am-
plexum neget amanti? ô mea regia, votum
meum, voluptas mea, amor meus! quis ne-
gabit amanti baſia? dulcia ſuper mel &
fauum! quis negabit amanti labia? amica
labia ſolo dilecto purpuriffanda. quis ne-
gabit amoris genas? dilectæ genæ ſolius
amantis ore ſulcandæ. quis negabit Amo-
rem ipſum? mellitiſſime Amor, ſolius
amantis

amantis brachiis constringende.

Verùm vale mea stella, cælos pete. non sequor. miraris? cælum mihi hîc est & cælorum primum maximumque. Nam & Amor meus cælum est. Vale dux meus, regiæ meæ, Amoris mei dux magne. gratias habeo tibi pro felici hoc ductu. nec aliud habeo quod rependam. vnum enim amoris affectum habeo, nec vltra. hunc affectum amoremque meum soli Amori meo debeo. ignosce. non possum hunc defrustrare. totum occupauit Amor meus, nec riualem patitur, aut partiri permittit amorem. ignosce. præter hunc affectum & gratam mentem beneficiorumque memorem nihil habeo; illum non possum, nec meus nunc amor est, Amoris est. ille sibi hunc in pannis, præsepi, fœno, matris vberibus coniunxit sibi; quare cùm transierit affectus amorque meus in ius possessionemque Amoris, nihil illius habeo, quod erogem tibi. Gratum ergo animum, qui solus mihi reliquus, sacro dicoq; æternùm tibi. patere me nunc satiari regia mea, animamq; hanc Reginam iam factam, Amori Regi suo. beata regia. supra quidquid fuit, eritque magnum, adeoque cælum ipsum vincens decore. Nam quæ alia cæli gloria, quàm Amor meus? aut à quo alio

illi dignitas quam ab Amore meo: qui cum
pro cælo Bethleem sibi delegerit, non &
omnem dignationem Bethleem conces-
sit, in Bethleem transtulit, quod aduentu
hospitioq; suo fecit cælum? ô liceat, Beth-
leem, mutare vices, vt tu transeas in me,
ego in te, vt fiat iam hæc anima cælum
Amoris mei. vt qui volunt cælum, descen-
dant ad hunc hortum aromaticum dilecti
manibus confitū, ad hanc inquam animam
felici Amoris mei hospitio cælum factum.
in quo Amor meus, gaudium meum, vo-
luptas mea castæ genitricis matris virginis
pendeat vberibus, virgine lacte saturan-
dus. Felix illa dies. æternet hanc Amor
meus; vt cælum fiam Amori meo, virginis-
que matris cælum Bethleem factus dilecto
meo ludenti inter vbera! quid hæres ani-
ma, facta iam Regina Regi tuo, thalamus,
adeoque cælum dilecto tuo? Non quæ
Regina & thalamus, cælum est? ego dile-
cto, dilectus meus mihi. cælum ille mihi,
ego illi. nam & deliciae illius esse cum filiis
hominum. non & cælum? nam quid aliud
cælum, quam deliciarum locus dilecti
mei, & deliciarum æternarum: tantum
fruamur his deliciis Amor meus mutuo
iam facti deliciae magnæ, castæ, æternæ;
quales tu matri, mater tibi, castæ matri
virgini

virgini deliciae castae. castis vberibus virgine lacte tuberantibus casta labra, os castum. casto collo, ceruicibusq; castis amica & casta sarcina. castissimis matris genibus vteroque; virgini castum pondus, optatum gratumque pondus. nullum pondus. nisi deliciae pondus, & pondus caelum. Nam, quale fuit hoc pondus caelum matri? o qui ludis inter vbera, factus vberibus caelum! non & vbera virgine distenta rore facta vicissim caelum tibi, voluptas tua, deliciae tuae? Eueniant haec mihi, vt vicaria praebear vbera, non dico castae, sed poenitentis animae. nam & fructus huius dulces gutturi Amoris mei. carpe dilecte mi, & pascere his malogranatis, (abite oculi) venarum fontibus purpuratis, vt tu mihi, & ego tibi, aeternum mihi, aeternum tibi, & deliciae vtrimque aeternae, aeternum caelum. nec aliud quam mutuum hoc in omnem aeternitatem caelum.

CAPVT XI.

Ad Magorum adorationem.

Quo properatis seculi prudentes? stulta mundi elegit Deus; quid patria carisque penatibus desertis peregrinum veneramini solem? quid in alieno solo &

diademate sceptrā quæritis noua: quid in
cocco & Tyrio Regem speratis: an coro-
nam vultis nouercalibus Synagogæ mani-
bus texendam: an purpuram, non alio suc-
co, quàm Regis sui sanguine tinctam, &
meliore iam purpura lotam: Nobilissime
cælorum, quando fruemur aspectu tuo?
quando lauabimur defluis his guttis pur-
puræ tuæ: quando madebimus hoc rore,
mergemur fluctibus, innatabimus purpu-
reo tuo mari magno: erit cū non tabula
salutē quæremus fluctuum hostes, sed toto
immergemur corpore purpureæ tempe-
statis auidi; hauriemusque ore toto promi,
amicos purpuræ nostræ fluctus. At nunc
aliò nos vocant Magi. Regem vouent, spi-
rant Regem. nil nouum, si diademata sce-
ptrā loquantur, purpura purpuram cogi-
tet. Magnorum hoc est, intacta transire ia-
centia, & quæ voluntaria voluuntur iniu-
ria: & ad magna manum tendere. regna
meditari & imperia, Regum est. humi ser-
pentia delectant plebem. & quæ vix ma-
gnorum teruntur pedibus, plebeia legun-
tur manu. quò minùs mirum, Regem me-
ditari Reges, nec infra coronam verticem
discriminantem, aut infra sceptrā locu-
pletantia dexterā, aut extra purpuram di-
uite terram fluxu verrentem cogitationes
oculos-

oculosque iaculati. Nouum esset, non ambire regna Reges, negligere imperia. iam cum sponderet stella regna, nouaque terris imperia nata, quid magnum fuit excire patrio solo Reges regnorum auidos? magnum fuisset, post diuites regnorum spon- siones domo contineri. nec quisquam nisi ignauæ mentis ignauam dexteram crederet, quæ proposito regno, sceptrâ negligeret, aut concederet aliis domestica contenta glebâ. decurrunt ergo in odorem regnorum nouorum Magi nostri stella indice & duce. falli stella non poterat, didicerat cælo. fallere non poterat, nascuntur terris doli, exulât cælo. certi ergo de spon- sione sequuntur ducē, & iam propè regna tenebant, cum luserit hic error: Iudæorum Regem, & in illo orbis imperium quærebât. quis dubitaret Hierosolymis nasciturum, in regia nimirum Regem? fuit hoc à prudētia seculi, quam necdum in plenum exuerant Magi nostri. Regem tamen reperiunt, sed quem seculum, non promiserat stella, Herodem regem. à quo de nouo sciscitantur Rege. quid nisi filium suum designaret? aut quem alium agnosceret Regem regno suo natum? audax factum & nisi stella propè imperasset, temerarium. in alieno regno nouum Regem à rege

ipso quærere, quis crederet aut prudenter, aut sine ferro & sanguine posse? Verùm continebat barbaras has manus in filiorum etiam iugulo notas, qui stellam ductricem cælo dederat. & quod magis mirere, discunt ab ipso, Synagoga magistro, Bethleem regno regiæque designatam. Desertâ proinde Hierosolymâ, quæ Babylonem & Sodomam scelere vince-
ret, vt primùm pedem extulerunt, ducem suam stellam vident. non viderant Hierosolymis, sceleribus subduxerat radios densaque criminum nube interclusâ luce, prospectum negauerat. nunc pulsâ caligine tenebrisque reductis, optata lux redit, dux comesque itineri futura. Amplectuntur Magi nouum cælo munus, post stellæ suæ noctem diem nouam. sequuntur præeuntem. & ducis suæ statione nullis retrò audita seculis discunt regiam stabulum, cunas præsepe, lectum fœnum, coccum & Tyrium viles pãnos, comites & satellitum turbam bouem & asinum, nutritium, non patrem Iosephum, matrem virginem, puerum Regem virgine lacte pastum, utero conceptum virgine, virgine natum.

Quem credam fuisse animum Magorum nostrorum in hoc nouo Regum maximi portento? stetisse credam mentem,

nec

nec delinquentis animæ signa tulisse, dedisse: tot miracula momento fulsisse, & non subductos corporibus pedes prolapsu venerationem testatos?

O stabulum Regis mei Amoris mei Regia! te veneror mea regia, in qua stabulare voluit Rex meus. veneror te meum stabulum regia facta Amoris mei. æternet hoc mihi stabulum Rex meus Amor meus. non quero hic marmora & aurum, non laquearia gemmis lucentia, non parietes aulaeis grauidos, non quidquid docta manus lusit in ornatum ingenio vincente naturam. vnus enim Amor meus & aurum & gemmas, obeliscos, pyramides omnes, & quidquid Asia, Africa, Europa marmorum sub docto sudauit ferro. quidquid ornamentorum lassata terra, & maria, quocumque sole mutuata ab vtraque deuexerunt India, Oriente, Occidētē toto, quidquid tot retro seculorum omnibus quaquā terrarum fatigatis fluminibus, portentosa Regum produxit infania; tam facile vincit Amor meus, quā facile maria vincunt torrentes, cælumque antestat terris.

Felix spelunca regiarum cunarum Amoris mei vicaria ministratrix. vbi columnæ argenteæ, reclinatorium aureum, ascensus

purpureus Regis Salomonis mei? verum
quò mihi columnæ argenteæ, reclinato-
rium aureum, ascensus purpureus? non
pro his omnibus melior iam Salomon

Cant. 5. Amor meus, cuius caput aurum optimum,
cuius genæ sicut areolæ aromatum consite à
pigmentariis, cuius labia lilia distillantia myr-
rham primam, cuius manus tornatiles aureæ,
plenæ hyacinthis, cuius crura columnæ marmo-
reæ, quæ fundatæ sunt super bases aureas?

Fortunatum fœnum plumæ, lectus,
thalamus factum dilecto meo. non dicam

Cant. 1. cum sponsa tua, *Lectulus noster floridus,*
tigna domorum nostrarum cedrina, laquearia
nostra cypressina. exaruit fœnum & emor-

Cant. 2. tuum iacet. at tu mihi pro fœno, *stos campi*

Cant. 1. & *lilium conuallium; & botrus Cypri dilectus*
meus mihi es. Fulciar tantum his floribus,

Cant. 2. madeam vino, quia amore langueo. Sed & *vi-*
neæ florentes dederunt odorem suum, in hoc

Cant. 3. odorato fœno, lectulo dilecti mei. *Lectu-*
lum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex for-
tissimis Israel, omnes tenentes gladios, & ad bel-
la doctissimi: uniuscuiusque ensis super femur
suum, propter timores nocturnos. Nil hîc opus
ferro, exulat omnis timor. & nox hîc nulla,
dies est, omni elementario maior. nam &
Sol hîc est omni elementario nobilior, à
quo hic noster lucem omnem suam mu-

tuatus,

tuatus, lucem refundit. quin & si opus mi-
lite, sola mater cælo plena, *terribilis ut ca-* *Cant. 6.*
strorum acies ordinata est, vt nullius verear
ferrum. quid si tamen hostis contrà stete-
rit, an non Bethleem fœni mei recondi-
torium, *sicut turris David, quæ edificata est cum* *Cant. 4.*
propugnaculis, ex qua milie clypei pendent, om-
nis armatura fortium? Imò quid turris Da-

uid ad Bethleemica propugnacula terris
inferisque tremenda, cælo veneranda?
Beati panni; non & beatiores si demu-
ter in illos? si præcingar Amori meo ani-
matus pannus. si obuoluar dilecto meo vi-
talis fascia: beati panni anima, castæ vir-
ginis matris manibus, præcingenda Amori
meo: beata fascia anima, virgineo obuol-
uenda nexu Amori meo. quàm benè lu-
demus virgineo explicati sinu, virgineque
manu & brachio implexi Amori meo? for-
tunati doli, si fallam in his pannis matrem:
felices fasciæ, si fallam in his Amorem
meum animato dolo. ô quando! quando
obuoluar Amori meo castus amor, pœni-
tentia lotus manibus: quando è mœsto
lacrymarum balneo, pœnitentia fontibus
virgine magnæ matris ablutus dextera
beabor in Amore meo, vt indissociando
nexu castus nunc amor casto innectar
Amori æternum meo?

Beatior

Beatior etiam magne Iosephe nutritius
 factus Amoris mei. casta dum ludit inter
 brachia Amor meus, pendet amica collo
 sarcina, purpuratq; genas basiis, purpura-
 turque tuis! tempora vbi estis? ignosce. in-
 uideo tibi magne senex. an vsque & vsque
 iuuat basiare? fatis, ah fatis. morior si per-
 gis. quid negas amicum pondus? paullu-
 lum secede hac regia, vt succedam nutri-
 tius nouus: paullulum concede hanc sar-
 cinam vicaria gestandam dextera, vt lu-
 dat iam Amor meus in hoc vicario collo,
 genis, vertice, dum pannose explicat virgo
 mater Amori meo. ô basia vbi estis, vt
 osculetur me osculo oris sui Amor meus?
 beata ô nimium basia Amoris & mea! ô
 exterantur hæ genæ tam casto basiatore!
 non fatis est purpurari, nec manibus his
 alumnari. totum, totum volo, & collo ge-
 nisque, cordique animæque huic quaqua
 parte totum: concede hoc mihi mater:
 nam iam annuit Amor meus. beata ter &
 Cant. 7. amplius, terris cælisque prima. *quàm pulcra*
es, & quàm decora in deliciis! Statura tua assi-
milata est palma, & vbera tua botris, guttur
tuum sicut vinum optimum dignum dilecto
meo ad potandum, labiisq; & dentibus illius ad
ruminandum. quid? quod meliora etiam sint
 Cant. 1.
 Cant. 4. *vbera tua vino, & odor unguentorum tuorum*
 super

*super omnia aromata. fauus distillans labia tua,
mel & lac sub lingua tua: & odor vestimento-
rum tuorum sicut odor thuris. ideo dilexit te
Amor meus; & elegit e millibus virgo vir-
ginem.*

*O taceo. nec habeo vltra spiritum. sed
& anima mea liquefacta est a vultu deco-
ris tui. vt iam exclamem, Verus est sermo ^{3. Reg.}
quem audiui in terra mea, super sermonibus ^{10.}
tuis, & super sapientia tua: & non credebam
narrantibus mihi, donec ipsa veni, & vidi ocu-
lis meis, & probavi quod media pars mihi nun-
tiata non fuerit. maior est sapientia & opera tua,
quam rumor quem audiui. beati viri tui, & bea-
ti serui tui, qui stant coram te semper, & au-
diunt sapientiam tuam. Sit Dominus Deus tuus
benedictus, cui complacuiisti. fac me vnum de
mercenariis tuis, quia hic fame pereco,
amore langueo: nec est qui consoletur me
ex omnibus caris meis. tu potes & post
Amorem meum dilectum tuum, potes so-
la. ô langueo. & ô sitio. languentis restin-
gue sitim. non restinguitur nisi Amore
meo. concede hunc mihi virgo mater, vt
bibam ex hoc puteo aquarum viuentium,
& satierab vbertate fluminum illius. quid
negas pauperi quod concessisti Magis: an
quia illi Reges, de prærogatiua sunt prio-
res? aut Regibus patrocinantur iura: non
cum*

cum paruulis & pauperibus fermocinatio illius: non stulta mundi elegit Amor meus, vt confundat sapientes: meus ergo potiori iure, meus est, nam & in pastoribus pauperibus primò denunciatus est.

Felices interim Reges: nam dum vota hæc eunt mea, cælumque terramque impleo suspiriis, fruuntur illi Amore meo, nō furtiuo quopiam, sed pleno matris munere. Fortunati Reges. quis me constituat Regē vt potiar dilecto meo? magis etiam, quis me statuatur Reginam, vt iungar Regi Amori meo, & liquefiat hæc anima in sinu Regis Amoris mei? immoriatur yberibus illius, condaturque nobili hoc sarcophago æternū illius. ne cogar cum his Regibus redire in regionem meam. regio mea, patria mea, Amor meus est. Semel egressus sum è domo matris meæ, semper egressus sum. semel renuntiaui patriæ, renuntiaui semper. nec alia mihi nunc genitricis domus, quàm genitricis magnæ virginis matris. nec patria, nisi regium Bethleemicum stabulum. hîc viuam, hîc moriar. Ite Reges Magi. exspectat vos solum patrum, parentes, cara pignora. mihi parentes nulli extra hanc genitricem magnam, pignora nulla extra hunc Amorem magnum, cælo concessum, matri datum, mihi natum, vt
iam

iam huic decantem illud sponsæ: *Pone me Cant. 2.*
ut signaculum super cor tuum, ut signaculum
super brachium tuum. quia fortis est ut mors di-
lectio. lampades eius, lampades ignis atq; flamma-
rum. aqua multa non poterunt extinguere cari-
tatem, nec flumina obruent illam. Si dederit ho-
mo omnem substantiam domus suæ pro dilectio-
ne, quasi nihil despiciet eam. nam quid com-
parari amor potest, & Amori meo? in quo
reconditi cælorum terræque thesauri ia-
cent. in quo confepultæ deliciæ omnes,
beatarum mentium gaudia. magni Patris,
magnus Amor. magnæ virginis matris
Amor magnus. sit & pectoris huius animæ-
que languentis meæ Amor magnus. Eue-
niat hoc mihi in hac Bethleemitica regia
Magorum munificentia locupletata. nam
ego quæ deferam munera nulla habeo,
præter cor contritum & humiliatum, &
amore faucium: hæc si amas & voles, habes,
Amor meus. Aurum ignoro præter Amoris
aurum poenitentiae fluminibus, caritatis
fornacibus purgatū, & purgatum septies.
myrrham ignoro, præter myrrham animæ
mœrorum fontibus lotæ. thura negata
mihi odoratarum arborum lacrymæ, nisi
poenitentis arboris huius lacrymas, non
per stillicidia, sed totis situlis, adeoq; ostiis
profluentes velis. hæc si amas, & non asper-
naris

naris munera, regio, quia munifico & parcere nescio pectore eroganda, habes munera (abi inuidia) prodiga manu profusa. nescit amor parcere. à cuius tecto tam exulat parcimonia quàm absunt odia. carpe hæc munera noxiæ aliquando arboris fructus lætos, quos tibi virgo mater, virgine grataque porrigat dextera æternum tua. quo beneficio etiam illius æternum societ tibi Amor meus.

CAPVT XII.

Ad fugam in Ægyptum.

Mat. 2. **A**ngelus Domini apparuit in somnis Ioseph, dicens; Surge & accipe puerum & matrem eius, & fuge in Ægyptum, & esto ibi usque dum dicam tibi. futurum est enim ut Herodes querat puerum ad perdendum eum. Qui consurgens accepit puerum & matrem eius nocte, & secessit in Ægyptum. Quò properas Amor meus? etiam nocte, & in Ægyptum? quomodo nos deferis Sol magne? an inferre diem paras Ægypto, ut Ægyptias dispellas noctes Pharaone natas? aut quid vereris ferrum Herode cufum? Non tu ille es cuius hæc fortia verba sunt fiducia plena? *Matth. 26.* *An putas quia non possum rogare Patrem meum, & exhibebit mihi modò plusquam duodecim*

decim legiones Angelorum, è quibus vnus no-
cte vna percussit in castris Assyriorum centum ^{4. Reg.}
octoginta quinque millia. Non tu ille cuius ^{19.}
 nutu Babylonius tyrannus foenum vt bos
 comedit; Baltassar Chaldæus appenditur
 in statera, & inuenitur minus habens; An-
 tiochus mœroribus contabescit in terra
 aliena: quid metuis ferrum? non tuo nutu
 stat hæc pensilis mundi machina, peritura
 si remoueris manum? non imperio tuo di- ^{Num.}
 rupta terra sub pedibus Core, Dathan & Abi- ^{16.}
 ron, & aperiens os suum deuorauit illos cum ta-
 bernaculis suis, & vniuersa substantia eorum;
 descenderuntq; viui in infernum operti humo,
 & perierunt de medio multitudinis? non se-
 quenti dehinc die quatuordecim millia ho-
 minum & septingenti, obloquentia Mosi &
 Aaroni incendio percussa sunt? non ma-
 nus tua misit in populum ignitos serpentes? non ^{Num 4.}
 quasi viginti tria millia hominum post con- ^{Exo. 32.}
 flatilem vitulum Leuitico ferro cecide-
 runt? Quid ad vnius Herodis minas fu-
 gam meditaris, & Ægypto recondereis, è
 qua in manu forti tua eduxeras sexcenta
 ferè millia peditum virorum, cùm ingressi ^{Exo. 14.}
 filij Israel per medium sicci maris, staretque
 aqua quasi murus à dextera eorum & laua, re-
 uersaq; aqua operuerunt currus & equites cun-
 cti exercitus Pharaonis, qui sequentes ingressi
 fuerant

fuerant mare: nec vnus quidem superfuit ex eis?
 non ad blasphemias Sidoniorum procla-
Aet. 12. mationes, *Dei voces & non hominis*, percus-
 sit Herodem Angelus tuus, *eò quòd non de-*
disset honorem Deo, & consumptus à vermi-
bus exspirauit. Qui sanguinem veneras da-
 turus, ferrum fugis? crux & clauis & lancea
 mitiores Herodis ferro sunt? aut mollius
 cades in istis, durius hoc fecaberis?

Maiores te tangit amor mei. noluisti tam
 molli ferro cadere, vnoque vulnere ani-
 mam cælo reddere. nisi per mille vulnera
 abiret anima, satiari non poterat amor.
 nisi per laxissima manuum, pedum, lateris
 tamquam fluminum ostia sterneret amor
 viam, aditumque per hæc referaret aman-
 ti animæ, expleri non poterat amor. &
 quantum daret sanguinis vberibus etiam
 tum pendens? non satiatur amor modico.
 magna vult omnis amor, si amor est. exu-
 lant ab amore auaræ manus. parca pru-
 dentia seculi; munificus omnis amor est,
 adeoque prodigus omnis amor est. & quan-
 tum daret infans lactei sanguinis tot sce-
 leribus meis? virili robore, & tamquam
 potenti confictu validi lixiuij eluenda
 hæc scelera erant. & quid funderent leues
 venæ lacteo rore plenæ? flumina deuo-
 menda erant scelerum montibus diluen-
 dis:

dis: cumque & arenas maris, cælique stellas vincerent crimina mea, vix Oceano eluenda, nonne prævalidis fluctibus opus erat ad has moles deuerrendas? iam cum imbibisset cor meum scelera tamquam lana, quæ cunarum spongia elueret hunc colorem? virili spongia, & potenti dextera eluendus noxius hîc color erat; eò fortius quò multorum annorum possessione tenebatur. iam ne non sensisse mortem, aut huius tantum è cunis, & virginis matris dextera superficiem degustasse videretur, ad acerbiora, & qualia nulla retrò dede- rant secula crudeliora se seruauerat amor; plus amoris ostensurus quò plus tulisset pœnarum; plus erogaturus, quo plus per plura vulnera sanguinis profudisset. secari ergo toto corpore voluit, spinis etiam exterebrari caput, vt per tot vulnera diffunderet amorem per quot ne sperare quidem hominum Angelorumque omnium amor auderet, nihilque è tanto corpore seruaret sibi. exiguus erat, cum adhuc de collo penderet leuis grataq; matri sarcina, vulneribus locus; placuit excrescere in virum, vt maior pateret area ferro, laxior vulneribus locus. amoris hoc proprium est, querere quomodo se copiosius profundat in amatum, prodigo semper ausu, prodigo fusu.

Fuit hæc fugæ causa. amor se seruauit amor, vt munificentiore postmodum dextera bearet amantem. fecit cum tempus tulit, plusque longè sanguinis extra ferrum fudit in horto, quàm è virginis matris sinu sperari poterat in Bethleem. quid? quòd singula propè flagra, singulæ spinæ plus erogauerint sanguinis, quàm Herodianum sponderè ferrum poterat. iam clauis & lancea, ebria dilecti mei sanguine, quanta flumina profuderunt? Fugit ergo Amor meus, vt melioribus se seruaret annis amanti, risitque fatuam humanam prudentiam futurorum nesciam, adeoque præsentium ignaram. primasque has primæ Bethleemiticæ infantia rosas nouo gramine intertextas tamquam capiti corollas aptauit sibi, quibus velut ciuica redimitus corona, nobilem de tyranno triumphum ageret, tot ciuibz suis hostibus ereptis, cæloq; patria donatis. Sequor fugientem Amorem meum, vt vel lasso succedam Iosepho, vel obsequia deferam matri. dulcis amanti fuga, dum nunc dextera sedet Amor, nunc ludit læua, nunc amica pendet collo sarcina, nunc pectus pectore, labra premit labris. dulce conuiuium, epulæ dulces, deliciae meæ, voluptas mea, dum ora rigantur ore, & tamquam fœcundo

rore

rore discissa oculorum nube lætitiæ im-
madescit lacrymis Amor meus, bibitque
pro virgine lacte, gaudiales amantis lacry-
mas pœnitentia & amore grauidas. fœli-
ces oculi matres gemino beatæ partu,
dum vno profunditis sinu hîc mœrentis
turturis, ibi lætantis columbæ lacrymas;
maximè si vtraque legerit, magis etiam si
biberit Amor meus. nusquam hoc sperare
possum audentiùs, quàm in hac Ægyptia
fuga, dum destitutus aliis, sola matre &
nutritio comite, non habet in quem dif-
fundat amorem. diffunde Amor meus. &
depelle amoris tui radiis densas has ani-
mæ meæ noctes Ægyptiis maiores. pelle
quidquid imo latet fœdium. deuenena
hunc cordis mei finum medica amoris tui
theriaca: myrrhatoque vino tuo quidquid
putre confepultum latet pectore, deterge
& fuga; virgineque lacte tuo elue has ani-
mæ maculas, ô nimis altè impressas; tam-
quam si exaratae sint non in libro aut
plumbo, sed chalybeo stilo in ferri lamina;
aut adamantino magis stilo in ætnæa in-
cude. tu solus potes Amor meus. fac quod
potes. vt depurato ad viuum pectore,
flammas iaculeris tuas, amoris flammæ;
fulmina contorqueas tua, amoris fulmina;
ignes immittas tuos, amoris ignes, vt ar-
deat

deat hoc pectus & inæstuet totum amore
decinerandum tuo, ô calor! amicus animo
calor. exure quidquid hîc flammæ ar-
det fibris alia iaculatum manu : suffoca
quidquid hîc ignium aliorum natat : peri-
me quidquid hîc viuit non tuum, quid-
quid carne & seculo natum, vt viuam tibi,
& tibi soli.

Quàm lætas decurremus noctes tu &
ego, quàm lætos dies! lubet exulare te-
cum, vt viuam tecum. beatum exilium,
cælo mihi carius ipso. fortunatū exilium.
quàm feliciter exulat, qui tecum exulat!
exulare non potest, qui tecum exulat. nam
quomodo exulat, cui tu patria, penates,
parentes, liberi, opes, honores, voluptas,
deliciæ, cælum denique es ipsum? solus ille
exulat, qui à te exulat. nam qui te fruitur,
quid vltra petat? accedant vota, imperia
& regna, & quidquid spondere mundus
potest. adeoque quidquid tot seculis con-
tulit, in caput conferatur vnum: quid sunt
hæc ad dona tua? corporis sui vmbra, pro-
typi sui imago, tritici sui palea, pomi sui
caudex, nuclei sui cortex, auri sui scoria,
gemmæ suæ concha, ac ne tantillum qui-
dem. fruar hoc ergo exilio tecum Amor
meus. non deprecor locum. ad quamcum-
que insulam deportaueris etiam auibus
inac-

inaccessam, ad quæcumque ablegaueris
infamia terris saxa, ad quæcumque mon-
strorum antra sanguine natantia, bene
mihi erit, si tu ibi es Amor meus: etiam in
inferno & è mediis flammis dicā, Habeor
bene, si tu ludas hac dextera, repleasque
hoc pectus Amor meus. quid? quod cario-
res mihi cælo flammæ, si in illo te caream,
in his fruar optatis amoris tui nexibus
Amor meus? inuisum cælum, si exulat cæ-
lo Amor meus: desideratæ flammæ, si in
his sedem firmavit suam Amor meus. non
facit locus cælum, non infernum flammæ.
tu solus cælum statuis, qui tuos vnus reple
gaudiis Amor meus. sed nec tristes sunt
inferorum flammæ, aut tormentis suis
graues, si in illis æstuet amor tuus; qui so-
lus omnes flammæ, tormenta omnia ver-
tere potest in delicias, & optata menti &
corpori gaudia. patere ergo me socium ti-
bi in hac fuga, patere indiuiduo iungi
comitatu, vt æternum claudam latera tua,
tu æternum mea. æternum infideas huic
cordi, æternum inhæream tibi. pars tu
mea, hæreditas mea, possessio mea æter-
num, & ego tua: imò tu totus possessio
mea tota, & ego tua.

CAPVT XIII.

Ad infantes Herodis imperio casos.

Quo non proruis efferat barbaries? non satis sæuissè in filios femoris tui germen, germinis tui florẽ, floris tui fructum? quid in alieno ludis sanguine? luderes in adulto, & qui meditari poterat nocitura. nunc cùm in innocente furis inausa retrò seculorum barbarie, quis matre te natum credat? mitiores tigrides, struthionum matres, crocodili patres. quoties fame prouocante humilem leo transiit? mitescit nimirum feritas, & humilem dedignata prædam est, cùm solas pro ferro lacrymas, supplicesq; tenderet manus inermis dextera. quid? quòd non semel innocuam sibi passus à matribus eripi prædam, nec indignatus sæuiit, stupuit potiùs, & famẽ postposuit amori? Verùm quò hæc clementiæ exempla? vincere placuit quidquid vbiq; barbarum efferumq; erat, vsque eò puduit à bellua feritate vinci. erubesceret nimirum in homine benignitas, si vinceretur à bestia. ergo ne vinceretur, & tamquam in clementiæ triumphum duceretur, superare placuit. Nouum proinde sæuitiæ

uitiæ genus excogitandum fuit. fœcunda crudelitas, vetera fastidians, saturanda novis. si tamen saturanda crudelitas. lenta in morte mortes quærit: quasi non satis sit semel periisse, æternare vellet mortes, abeuntibusque tormentis tormenta innasci noua, pereuntibusque flammis tamquam Phœnicibus, flammæ enasci nouas, nouas à matrum funere soboles æterna quadam semper vrentium flammarum generatione.

Tacerem, si in noxio iugulo crudelitas sæuaret: in innocente sæuire quis ferat? & ne quid tamen desit crudelitati, experiri lubuit in innoxio sanguine quid posset feritas. iam si caderet victima ferro idonea, non deessent fors exempla. nimis in hac barbara arena vile alios imitari. exemplū posteritati placuit statuere, quod nulla vinceret ætas, omnis stupefceret ætas. fiunt infantes victima Herodiano ferro, bis crudelis, in matribus & filiis. quid peccauerant matres? si genuisse, peccasse est; omnes tenentur reæ. si tulisse, lactasse, crimen est, quid vlllo seculo vixerunt matres? si scelus est esse matrem, quid nubit virgo? nam infantes quid peccarunt? si peccarunt vbera, petantur vbera: peccauit vterus? sæuiat in vterum ferrum. quid in in-

nocuo sanguine sæuit furor, & in infantili
iugulo barbaro luditur ferro? quousque
furor? pendentis ab vbere nati ferro trans-
adigunt ora, vt vbera bibant sanguinem,
quæ pauerant lacte, facta iam vbera infe-
lix filiorum soboles, dum natorū pascun-
tur sanguine miserrando haustu, & ô ni-
miùm matribus inuiso. alter in vbere, cer-
uice transfixa, dum bibit vitam, euomit
vitam, mortemque in vita reperit. fecit,
quod potuit pietas, conata vitam vberi-
bus reddere, à quibus hauserat vitam, ani-
mam vix iam natam diffudit in vbera. fors
dura. quæ vitam dabant vbera, facta se-
pulcra natis. nec defuit quæ eodem cum
sobole caderet ferro mater, quasi vno vul-
nere duæ animæ. pietas vbi eras? dum in
mutua vulnera mutuas iaculantur ani-
mas, tamquam matris iam natus, nati vi-
ctura mater animâ. audi cælum, & da hoc
pietati, si fas sperare est, alter vt alterius
spiret, viuat animâ; fiatque iam nato ma-
ter natus, natus matri mater. ille dilectæ fi-
num matris dum purpurat sanguine, cadit
eodem telo mater; vt crederes referari
vterum monumentum soboli; vix effuderat
prolem seculo maturam, & iterum pro-
les vtero non victura, condenda tamen &
tamquam infelici sarcophago claudenda.
alter

alter dum caræ genitricis ludit inter basia,
infelici pallentes amore genas purpura
purpurat. Miserum illud, dum crudelitatis
facta victima infelix iaceret mater, &
ignara ferri mortisque adreperet soboles
vbera petitura, vt pro lacte biberet mor-
tem: steterant nimirum lactei torrentes
morte exsiccati; & fugebat infans vbera
viduata rore suo, donec carnificis manu
sanguinem pro lacte funderet. Ille ceruice
præcisâ toto incubuerat corpore natus
matri, vt lauari iam posset sanguine, & na-
tare hoc balneo mater. infauista matribus
balnea, tam barbaro fonte nata. quò ruis
feritas parcere nescia. non auro flectenda,
lacrymis, prece. ô parce aliquando ferro.

Dirum edictum in vltima barbarie na-
tum, tot millibus vix saturandum. si nata-
re sanguine volebas, paucorum explere
rabiem mortes poterant. nec deerant no-
centes, quorum sanguine balnea natarent
infelici natatori suo administra. aut si
vnus nocens natare innocentum sangui-
ne debebat, paucorum se iugulo feritas
contineret. sed nimirum omnium deme-
tendæ ceruices, tamquam falce vna cer-
uix vna, vt omnium sanguine barbaries
prolueretur. Et in hac tamen barbarie fe-
licis sobolis felices matres. prima hæc ho-
stia

stia cadit Regi tuo, Deo tuo. fortunata ô
nimium hostia cælo reponenda. meliores
violæ, lilia, rosæ, dum primo caditis ferro,
æternis inferendę hortis, omnibus aquilo-
nibus sæuüm vrentibus, imbribus, grand-
ine, niuibus, glacie superiores. victrices
aquilæ quantos triumphos cælo intulistis?
victricia signa quàm nobiles victorias cælo
deportastis? quàm illustri gloria cælos de-
corastis? quis mihi concedat victimam pro
vobis cadere? hîc iugulum, ibi ceruices,
alibi latera, pectus, ora Herodiano præbe-
re ferro! quid refert qua parte egrediatur
anima cælo collocanda? fune an febribus
stranguler, ferro an calculo excutiat
anima, telo an colicæ doloribus migrare
cogar, quantum interest? nisi quòd ferro
ferè mitior pateat exitus, sanè citatior. O si
vobiscum liceat non lenta tabe, aut in
molli occumbere lecto, sed in securi &
gladio, vt signa inferam cælo sanguine
purpurata! ô liceat vicarium hoc pro vo-
bis præbere corpus toties lacerandum,
quoties in sanguine vestro sæuiit ferrum!
liceat numerare vulnera cælo coronanda;
præferre cicatrices cælo laureandas; ostē-
tare liuores cælo remunerandos! beatum
me, sed solo nunc voto beatum: beatiores
vos, sed profuso pro Christo vestro san-
guine

guine beatos. quanti fortè è vobis arde-
rent eternum, ni persequutor scuiisset gla-
dius. hunc qui aufert, coronas aufert diui-
te cælo sponfione repositas, pœnas adfert
infelici flamma æternandas. & quanti fòrs
è vobis clamassent cum Synagoga, *Sanguis* *Matth.*
eius super nos & super filios nostros? nunc quòd ^{27.}
viuitis, quòd splendetis cælo stelle magne,
non post Deum gladio debetis?

Non laudo gladium. voueo tamen vo-
bis & mihi: non probo barbaram crude-
litatem. & sine hac tamen iaceretis inglo-
rij, ignobilis terræ ignobilis portio, fortè &
perennaturis ignibus materies æterna. at
licet sæuitiam detester, gratulor tamen
victoribus. manebit tyranno sua merces,
non sit in ignibus æternis. manent vos ve-
stra præmia cælo æterna. momento ty-
rannis scuiit, æternum cruciatur; momen-
to vos tulistis, æternum præmiamini. Et
quid consequutus est tyrannus? perdere
voluit: saluauit; perdidisset, si saluasset: oc-
cidere voluit; vita donauit: occidisset, si
vita donasset. mira conditio. perdere vt
saluet, saluare vt perdat.

Nec vos tamen voluit persequutor gla-
dius. vnum petebat, frustratus est in omni-
bus. vnum illum si darent matres, reliquos
nec petebat, nec coronabat. quàm falsa
est

est astutia seculi in prudentia sua! fatua sapientia quæ cælo minatur, stolidi prudentia, quæ gladium homicidiis ebrium stulto conatu intentat Deo. quò non ruit improba vesania? quò non insana regnandi libido? Deo inferamus bellum, si liceat; signa inferamus cælo, si concessum homini. usque adeò regnare magnū est, ut nec Deo parcat improba regnorum fitis. ubicumque diadema lucet, tubæ insonant tympanaque. fas, nefas, ius iniuria, homo an Deus, iuxta habentur. tantum regnare liceat, reliqua famula erunt regno: ancillabitur & cælum, & famulabundum videbit Sol Deum, si facta barbara barbaris respondeant votis. ô fatui! & vindex stabit Domini dextera Babylonis nota tyrānis? quid imprecor Domini manum, qui vouere debui ferrum? audi vota mea qui potes Amor meus. non potui Herode cadere. cadam non inferiore ferro, sed cadam tibi. tibi fluat hîc sanguis non mitiore securi, & tibi tantum. ut purpurentur primæ infantiae panni tui amantis huius purpura. natent hoc præsepia sanguine, ut amantis innates balneo amore grauido.

Concede hoc Amor meus. ut non mitiore cadam Herodiano ferro, utque sanguinem hunc libem tibi, voueam, sacrem tibi.

ater-

æternùm tibi. circumstagnet Bethleem
sanguis, vt amasse credant quæ sanguinem
viderint. nihil hîc opus aqua, suauius liba-
tur sanguine. quid mihi laudas aquarum
fontes? nobiliores sanguinis sunt. aut si
tanta te aquarum capiat sitis, nec vno sa-
tiatur amor fonte, voueo duos, aqueum
oculorum vnum, sanguineum iuguli alte-
rum; vtrumq; amore natum. currite mei
fontes, diuite vbique fluxu. quid despera-
tis fluxum? amoris estis fontes. non siccan-
tur amoris venæ, æternant fluxu. non are-
scunt amoris vbera, æterno perennant ro-
re. Misce hos fontes Amor meus, vt amo-
ris pallorem amoris tingas purpurâ. sin so-
litaria placent: habes oculorum gaudiales
fontes fœcunda semper progenie salien-
tes; habes iuguli purpureos totis ostiis pro-
ruentes. frueretur Amor meus. ne parce.
quantoque plus amas, tantò frueretur magis,
tantoque minùs parce. amoris signa sunt
non pepercisse. pepercit qui non amat.
nescit amor parcere. nesciunt odia largiri,
& ignorant odia pocula amore & amori
nata, propinata: tu scis Amor meus, quo
duce fontes hi saliant, siue oculorum pal-
lentes, siue iuguli purpurei. & quot hodie
fontes fluxerunt tibi? quot matrû aquei, tot
purpurei natorû. amasti vtrosque, magis
etiam

etiam natorum, quos nullæ ficcarent bibulæ genæ auaræ nimiū spongiæ, nimiūm arentes. & delectaris non tenui stillicidio, dum raro penduloque gutta conatu lento fluxu protrudit alteram. totis siphonibus qui fluxit fons tuus est; totis ostiis quæ proruunt flumina tua sunt; toto quæ profiliunt corpore maria, tua sunt. si hoc magis in sanguinum quàm oculorum fluxu, dum totis venis, toto iugulo, ceruice, pectore, amoris saliant fontes, profluunt torrentes, flumina, maria, Amori meo magno sacrandæ.

Largire hoc mihi qui potes amor. nimis levis amoris testatio oculorum fluxus est. fluat iugulo toto qui toto amauit pectore. nec respue adulti vota, aut pœnitentis Lazari & Magdalænæ, dicata tibi, sacrata tibi. copiosior hîc fluet sanguis, quàm inter cunarum fascias, diuiteque magis vena salient tibi fôtes, locuplete magis fluxu prouent hæc tibi flumina, maria iam facta; quàm infantia torrentes, qui ferè plus lactei deuehunt quàm purpurei roris. & purpura tamen tu delectaris Amor meus. fruire hac Amor. & concede vt inter has cunarum & vberum hostias, grandior tibi nominiq̃ tuo cadam hostia, æternūm tua.

AMO-

AMORIS
 DIVINI
 PARS SECUNDA
 PASSIONEM CHRISTI
 CONTINENS.

CAPVT PRIMVM.

Amoris lacrymæ.

QUID habenas stringis anime?
 amoris laxa vincula. liber hîc
 campus est, currite lacrymæ.
 quòd si quæ inimica manus
 impedimenta iniecerit, quid veremini?
 vno audaci saltu transilite montes, vno
 potenti fluxu hostiles perfringite aggeres.
 disrumpite obiectas moles, discindite ca-
 taractas; validas etsi rupes, diuerrite tam-
 quam scopis, aut excutite tamquam pilas.
 nam quæ iam repugnacula amoris sistant
 flumina? quæ ferro chalybeque Ætnæis
 sudata fratribus ostia? quæue Vulcaniâ
 I fusa

fusa manu propugnacula ? paleæ sunt
Aquilone raptæ. quid ? quòd iniectu roris
huius mollescat omne ferrum quibus-
cumque fornacibus incudibusque lenta-
tum ? ô vis amâti animæ ! tam molli fluxui
cedere quidquid hîc potens validumque
est ? tam labili, inferorum perfringi portas ?
tam modico, ignes extinguere æternos ? tam
raro stillicidio, flammæ deleri non mori-
turas ? tam imbelli manu, armatas infero-
rum acies, tamquam maturam falci hor-
reoque messem demeti ? tam fragili tepi-
doque, quidquid ubique est roboris, tam-
quam Babylonis fornacibus fœnum, mo-
mento decoqui ; & in cineres solui vagum-
que pulverem ? Quid non amantis possunt
lacrymæ ? post emedullata inferni robora,
etiam cælis imperare, adeoque cælorum
Domino ? ipsumque Amorem suum non
iam nubibus sideribusve excire, sed magni
Patris dextera, quanta res est ? vis quanta
lacrymarum ? summa te pœnarum exspe-
ctat sceleribus debita, ignesque te manent
inferorum criminibus irrogandi ? acce-
dant lacrymæ, cælo reponent æterna glo-
ria donandum ; & à pœnarum sæuissimis
ad gaudiorum maxima felici demutatio-
ne prouehent.

Quid ergo vos tenent lacrymæ animæ
deli-

delicium animæ meæ? exilite fontes cælo
reponēdi, currite torrētes cælo refigendi.
pergite flumina paradisiacis meliora. & tu
oculorum mare magnum fluctus deuome
cælo illabendos. quin & cælo reuellite
quidquid ibi magnum. Diuos diuasque
omnes? parum est. beatorum spirituum
mentes? & hoc parum est. ipsum volo ma-
gni Parentis Amorem magnum. ô omni
mihi nectare & ambrosia, omni melle sac-
charoque suauiore currite lacrymæ. vos
volo, vos veneror Amoris mei magni du-
ces, sociasque. Quid mihi pocula regiaſque
ingeritis menſas? aut quidquid docta ma-
nus in gulę proritamentum vlla comen-
ta ætate est? fella hæc ſunt & colocynthi-
de amariora. deliciæ meæ, pocula mea,
muſtum meum, lacrymæ ſunt, & illæ ſolæ.
fortunati fontes, torrentes, lacus, flumina,
oculiſq; nata maria, quibus innatat Amor
meus! felicia balnea quibus deſudat &
inæſtuat Amor meus! quibus non iam pe-
des manuſq;, ſed totus immergitur Amor
meus! quid partum celatis oculi? fundite
matres felicem ſobolem cælo maritan-
dam. quouſque vtero graues? fœcundæ
laxate genitrices ſinum felicem. cælo na-
ſcituram, connubioque ibi iungendam
ſtabili ſperatam fundite prolem. fundite

lacrymas oculi mei beatæ matres. & quas fuderūt matres bibant ora lacrymas. nam quid inlustrius diuite lacrymarum fluxu haustuque; dum quantum fluunt tantum hauriuntur, munificentissima vtrunque largitione?

Ite meæ lacrymæ fœneraria redhibitione dandæ & bibendæ. felicia pocula tantis fontibus fluminibusque porrecta, quibus fatietur Amor meus! beata torcularia musto plena, quibus temulentescat Amor meus! beatæ cellæ promæ, quibus inebrietur Amor meus! ô quando, non iam oculi, sed venæ omnes lacrymarum deuoment torrentes, flumina, maria amorem testantia! quando & capitis crines singuli denascentur in perennes lacrymarum fontes recõditi amoris indices! quando fiet hoc corpus, adeoque & anima tota, lacrymarum nobile flumen, quo se proluat Amor meus; vt nihil iam superfit mei nisi lacryma vna Oceano metienda; cui vsque & vsque innatet Amor meus, inter amicos fluctus, amica iactatione, ebria circumductione! ô quando totus in lacrymas solutus, in amicum Amori vaporem beatis Solaribus illius trahar radiis, ad cælorum euectus aquas, quibus immistus Amor meus, non iam focias connubialesque

que iungat dexterās, sed toto permistus spiritu, æterna iungatur necessitudine, nullo æuo disiungenda; vt non iam duo sint, lacrymæ & Amor, sed felici humana diuinaque coalitione, vnum sint lacrymæ & Amor! ô fiat! currite lacrymæ non iam meæ: tuæ sunt Amor meus: vendicatio, emptio, donatio, possessorio iure tuæ. æterna tibi voluntate mea pignoratione deuinctæ. nihil in his agnosco meū. quidquid hîc imbrium pluit, diuite nube tua funditur: quęcumque hîc stillant guttę, à perenni stillicidio tuo cadunt: quidquid oculi sudant, ab æstu tuo fluit: quęcumque hîc labuntur flumina, à fonte tuo manant. Fortunatæ ô nimium genę votiuis imbribus rigatæ, purpuratę. felicia labra cælesti rore fœcundata.

Pergite ô lacrymæ genas torrentibus fulcare, calore purpurare; sterileſcentia-que fœcundare labra diuino hoc rore madidata. pergite hanc animam beare, indissolubili-que nexu Amori vestro æternū iungere. pergite nectareo hoc succo Amorem pascere. pergite amica miscere pocula Amori propinanda; quibus amoris sui mei-que sitim, felici potatione æternū expleat Amor meus. currite gaudiales lacrymæ. transilite vada iubilo saltu. fecate

glaciales oculorū nubes ad tubas & tym-
pana exciti dilecti vestri. iucundo illum
amicoque perpluite oculorum imbre, stil-
lantibus cincinnis illius deciduis amoris
guttis. fluite oculorum meorum vbera hi-
lariore rore distenta, vt pascatur dilectus
vester ab vberibus lætitiæ vestræ. quam-
diu auaræ matres tenetis partum? diffici-
les transierunt poenitentiae menses; quid
moramini? laxate vterum felici gaudiali
partu. decurrant exultabunda flumina, se-
ipsis iam maiora. saliant fontes cælo
æquandi. nam quid me teneat, aut quo
frigore cōcretus sistar, medius dilecti for-
nacibus cinctus? amo te ignis meus. pro-
cul frigora, & quidquid glaciem suā gran-
dinemq; præfert. melioribus dilecti flam-
mis soluta frigora muscos fundunt con-
centus cælo præcinendos. iam si organa
videmus aquea artifice manu in aurium
voluptatem adornata, quis illa neget dile-
cti mei dextera oculorum torrētibus con-
cinnata, dum inter amica lætabunda
suspiria, gratosque amoris singultus, inter-
strepunt amoris voces, omni musica mo-
dulatiores? perge mea musica, oculorum,
oris, cordisque modulis dilecto psallere,
languentis animæ iubilum; vt inter media
casti amoris suspiria procumbas in amati
sinu,

finu, æterna illius coniunctione satiandus. in qua millia annorum momentum sunt, beatæ illius fruitionis gaudio temperata.

Pergite gaudiales lacrymæ dilecto fatu-
randæ. neque vos oculi mei tantum, sed
& venæ singulæ exultabundæ ad dilecti
vocem, purpurea fundite flumina, repa-
gulis omnibus ingenti gaudij magnitudi-
ne tamquam ariete reuulsis. Nam quid te
tenet sanguis meus in hoc venarum carce-
re? maior te virtus euocat. disrumpe vin-
cula, felicior amati sinu quàm auito domi-
cilio. quin & miscete vos fortunati oculo-
rum venarumque fontes amato sacrandi.
Nam quæ maior felicitas quàm decurrere
per illius pascua cælo fœcundata? quæ ma-
ior, quàm dilecti mei lacrymis sanguine-
que misceri, vniq̃ue amico flumini vtrum-
que innatare? sparsit ille prior prodigo fu-
su, priorque hortorum balnea struxit, su-
dore, lacrymis, sanguine. prior totis disse-
ctis venis prætorium compleuit; prior no-
bilissimis quinque fontibus terram riga-
uit, inferos cælumque reclusit. imitare du-
cem miles, dominum seruus, iudicē reus,
patrem filius, sponsum sponsa, Deum de-
nique creatura.

Sed doloris hæc sunt, & vltima mœro-
ris incentiua, quæ exulare solent ab amo-

ris domo. gaudia nunc volo, & gaudiales fontes, siue illos lacryma, siue fuderit sanguis. quamquam etiam ab illis, siue hortulanis & prætorianis, siue crucis fontibus extrema nata sint gaudia. & fors nusquam maiora quàm ab illis. quæ tristitia licet in se sint, & mœroris plena, voluptatis tamen habent plurimum, siue causam spectem, amorem; siue finem, salutem meam; & non moriturę vitæ non moritura præmia. quæ proinde mœrorem aliis, gaudium mihi vulnera sanguisq̃ue dabit, nullo fine ponendum. neque interim diffitebor triste aliquid in hoc gaudio esse. sed magnitudo boni, speratiq̃ue fructus, perfacilè omnem amaritudinem peruincunt: & solida ex his gaudia veraq̃ue nascuntur. Nam illa quæ extremam cutem tangunt, volatica sunt. accurrant aduersa, & senties. arbitraris te illa toto corpore tenere, penna tenebas. fugient ad omnem ventum, nomenq̃ue mali. & vacua manu sola relictæ pluma, elabentur. & non omne gaudium quod ætatem ferat, aliquid habet virilis animi, ac quasi seuerioris voluptatis? ita in asperitudine sacci, in horrore cineris, in oris de ieiunio varietate, minus licet videatur gaudiorum, quàm in coccino & Tyrio, in balneis lætioribus, in enormi altitium

tilium fagina ; maius tamen magisque perennaturum in illis reperies.

Contemne hæc anima quæ extremam cutem titillât , nec vltra corpus se protendūt. intus habitet, necessum est gaudium, si verum, si solidum sit. hominem suum occupet, meliorem nimirum partem sui, qua homo est. nascitur hoc plurimum inter alta suspiria imo pectore ducta, inter lacrymas, non stillicidio, sed totis syphonibus fluentes, totisque torrentibus proruentes: vt dum oculi fundunt, oraque bibunt, gratæque vicissitudine , donant accipiuntque lacrymas; non modò tantum gaudiorum, quantum lacrymarum, sed plus longè bibat animus, quàm fundant oculi : quin & centupla foeneratione plus hauriat mens gaudiorum intus, quàm fluminis foris effundant oculi. ita crescentibus lacrymis crescunt gaudia, arbitreris terram imbre rigari, plusque reddere quàm acceperit. aquam accepit nube sua deplutam, frumenta reddit ; & quidquid diuite partu suo mortalibus largitur. ita pro imbribus, omnium generum copiam locuplete profundit benignitate. è tam sterili elemento, tanta seges. paria cogita. quid aridius lacryma? & hac vna sterilis antè animus, & infano terrenorum cæstu emarcidus, omni-

que meliore robore emedullatus , in
centuplas foecundatur redhibitiones .
comederant alieni robur eius ; & eli-
quauerat hostis , quidquid refederat hu-
moris vitæ melioris ; exfluxeratque innato
sibi odio omnem spiritalis sanguinis reli-
quationem ; vt propior iam rupibus quàm
terre , omne respueret aut non admitteret
semen cælo immissum ; vt frustra iam esset
semen . accedant lacrymæ , & illa paullo
antè rupes mollescit in terram foecundita-
te sua inuidiam facturam . prodigio hæc si-
milia . quid mollius tenuiusque lacryma : in
ipso lapsu arefcit , cadit , & lacryma iam
nulla . & tamen hac vna , sterilis animus , &
ariditate sua tamquam Gelboë montes ,
maledictionis fulgure exesus , exsurgit in
fructus cælo inferendos , & amœnitate sua
ac foecunditate cælorum agmina prouo-
caturus in admirationem . iacet graui so-
pore suo elisa mens , & tamquam molari-
bus integrisque insepulta rupibus : acce-
dant lacrymæ . & saxa iam nulla , quæ mole
sua tenebant astrictam . ingenti nocte
Ægyptiaque densiore tenetur animus ?
admoue lacrymas . & omnis illa nox tam-
quam sole medio de tenebrata in splendi-
dum vertitur diem . inhæret permista
mens fordibus , nauseam cælitibus paratu-
ra ?

ra? cadant lachrymæ. & super niuem dealbatur. iudicio proximus, & numquam morituris flammis stat reus animus iam iam in æternum præcipitium deturban-
dus? fluant lacrymæ. & ignis iam nullus.

Quid? quòd pro his nascantur gaudia, quibus tamquam Oceano innauigat animus. ita non guttatim lacrymarum more, sed totis cælo gaudia depluuntur ostiis, vt satiata mens inclamet: Satis est Domine, satis est. nec tantis pectorum angustis admittere tantum possit imbrium, excussura disruptis repagulis animum ipsum, ni diuina manus nubem suam contineat, & restringat porrectam in dona dexteram. Quid non possunt lacrymæ? numquam non fluite fortunatæ gaudiorum genitrices: maximè cùm mens illis excita contemplari incipit cælestia, & inebriari diuinis, quarum magnitudine rapta, ardoribusque insurgentibus, tamquam solaribus radiis, & exprimuntur lacrymæ, & ad sublimia tolluntur cælo inferendæ. Concedat has mihi dilectus meus, quibus æternùm illi iungar optatâ lacrymarum gaudiorumque vicissitudine; vt nulla iam mihi voluptas extra lacrymas cælo natas, cælo reponendas.

CAPVT II.

*Christo in horto sanguinem
& aquam sudanti.*

Cant. 6. **O**LIM canebat Sponsa, *Dilectus meus* descendit in hortum suum ad areolam aromaticum, ut pascatur in hortis, & lilia colligat. Ego dilecto meo, & dilectus meus mihi, qui pascitur inter lilia. & ante illam Sponsus, *Veni in hortum meum soror mea Sponsa, messui myrrham meam cum aromatibus meis: comedi fenum cum melle meo, bibi vinum meum cum lacte meo: comedite amici & bibite, & inebriamini carissimi.* Mutata nunc rerum facies. nullæ aromaticum areolæ, nullus qui colligat lilia. nisi fortè pro areola aream speremus aromaticum, cum diffunderet tamquam torrentes, lateque rigarent hortum myrrhei sudores. cum steriles narentur campi purpureis fluminibus dilecti mei. cum nusquam lilia, mella nusquam, quæ legeret dilectus meus; vinea procul, & quidquid vinum sapit. Quamquam quæ umquam fuit area odoratiore imbre perpluta, cum naretur in lacrymarum suarum balneis dilectus meus, cum sudoribus cingeretur tamquam stagno, cum sanguine nauigaret, tamquam flumine? qui horti
rore

rore foecundiore irrorati, imbre fertilio-
 re rigati, flumine vberiore perfusi? quæ
 lilia siue lacrymarum candida, siue fu-
 doris lutea, siue sanguinis purpurea, vllò
 vmquam tempore collecta fragrantiora.
 vt verè hîc liceat dicere, *Dilectus meus mihi*, *Cant. 6.*
qui pascitur inter lilia: siue lacrymarum in
 castitatis testationem candida; siue fudo-
 rum in mortificationis signationem lutea;
 siue sanguinis in caritatis symbolum pur-
 purea. quàm bene pascebatur, cùm & la-
 crymas suas, sudorem suum, sanguinem
 suum ipse biberet? poterat nobilioribus
 pasci? melioribus potari? poterat præstan-
 tioribus irrigari? foecundioribus circum-
 stagnari? vt verè dixerim, *hortus conclusus*, *Cant. 4.*
dilectus meus mihi, *hortus conclusus*, firmis-
 simus lacrymarum, sudorum, sanguinis
 fluminibus cinctus: *fons signatus dilectus*
meus; oculis, poris, venis scaturiens, *Emis-*
siones tuæ paradisus malorum punicorum cum
pomorum fructibus, cypri, cum nardo, nardus &
crocus, fistula & cinnamomum cum vniuersis
lignis Libani: myrrha & aloë cum omnibus pri-
mis vnguentis. Fons hortorum, puteus aquarum
viuentium. Quæ vmquam emissiones nobi-
 liore fuerunt purpura signatæ, quæ thea-
 tra odoratiore nardo, croco, cinnamomo,
 myrrha & aloë maduerunt? quæ aromata
 fude-

fuderunt odorum diuites Arabes, quæ Indi, Oriensque totus, pigmentis dilecti mei suauiora? non fontes hic, non putei aquarum viuentium, quibus & viridantia virginum prata, & Confessorum pingua pascua, & Martyrum purpuratæ vineæ, æterno vernent autumnenturque incremento? non fontes, aquarumque viuentium putei, quibus æternum & virgines floreat & fructescant Confeslores, & roborentur Martyres? vt iure inclamem, *Surge Aquilo*
Cant. 4. & veni Auster, perfla hortum meum, & fluant aromata illius. vt odore perfletur hæc amans anima; odoribus recreetur quæ amore languet; roborenturque prostratæ & emedullatæ amoribus vires.

Perfla hortum animæ meæ tribulis adhuc & sentibus plenum; vt quidquid noxium tollas, quidquid inamoenum denubas; quidquid lapidosum deruderis; quidquid sterile foecundes. non tu me prior Amor meus inuitasti ad myrrham, ad aromata, ad fauum, ad mella, ad lac & vinum? verè fasciculus myrrhæ in horto hoc factus es mihi; mœroribus plena fluxerunt aromata tua permista melle, lacte, vino. quid reliquum nisi vt comedam & bibam inuitatu tuo; & inebrier ab vbertate vineæ, & torcularis tui? quid vsque & vsque ludis anime? pro-
 pius

piùs res tentanda est. erigere, & vide pro-
stratum, amorisq̃ue claua, herculea longè
validiore, illisum terrę dilectum tuum. in-
tuere lacrymis, sudoribus, sanguine inna-
tantem: vt non satis sit immaduiffe corpo-
re, nisi & vestes & terra natet. si hoc non
est amare, quid est amare? tacerem si li-
quesceret lacrymis, si sudoribus lāguesce-
ret; sed cū videam desiderio salutis,
amorisq̃ue mei, sanguine diffluere, non
meritò in commiserantium & admiran-
tium prorumpam voces,

Sanguineus sudor cur totos imbricat artus?

Anne mihi vt sudor sanguinolentus eat?

Aut quid vis faciam post sanguineos torrentes?

Vt discam vitæ prodigus esse meæ?

Tu lacrymis toto complutus sanguine stabis,

Sanguineo immeritas imbre rigante genas?

Et mihi stēt lacrymæ, nec fundēt flumina terris?

Aut oculus lacrymas combibet ipse suas?

Quin magis iste oculus fiat de flumine flumen,

Imprecor, eḡ meis nunc lacrymis lacryma.

Currite sanguinea & lacrymarum flumina,

mæsta vt

Sanguineḡ & lacrymis pocula mista bibam.

Vtḡ ego tam dura si sim ceruice, cruorem

Quæ neget. hæc mihi pro sāguine det lacrymas.

*Quidnam hæc ad tantum faciant scelus extin-
guendum?*

Flumina

*Flumina quid possint? res levis est lacryma.
Ite oculi, densos lacrymarum fundite acervos,
Luctibus his nostris convenit iste dolor.
Et pro fluminibus gelidas diffundite rupes.
Saxa volent oculis, saxeus hic dolor est;
Et chalybem fundant, quin si quid durior illo est.
Paruum est è duro robore secta dare.
Funde anime ingenti Steropū fabricata camino,
In tam præduro vulnere nil satis est.
Verum quid faxeas imprecor chalybeas-
que lacrymas, aut terreor purpureis hisce
dilecti mei fontibus, fluminibusque, quasi
in terrorem fluxerint? fluxerunt in mede-
lam, in amorem. fanè amor protrufit, nec
ab alio quàm ab amico amore manat hæc
purpura lacrymis tincta: vt meritò incla-
mem:*

*Felix ô nimum lacrymarū & sanguinis æquor.
Felix permistum sanguineq; & lacrymis.
Felix ô mihi sanguine prægravidum torcular;
Innocuo sudans sanguine, Christe, tuo.
Felix illa ratis lacrymarum quæ innatat undis,
Sanguineo felix æquore mersa tuo.
Felix illa dies quæ sanguinis æquora fundet,
Felix quæ in lacrymas se dabit æquoreas.
Felix quæ Christi de sanguine balnea struxit;
Quæq; meis lacrymis æquora nata videt.
Balnea desudent, æternent æquora cursu:
Et modò sint æquor, balnea quæ fuerant.*

Æquor

Aequor vt eternum sudantia balnea iungat,

Balneaq; eternent aequora iuncta sibi.

Felix o nimium qui balnea & aequora miscet,

Qui vitam mortem, sanguine qui lacrymas.

Nos lacrymis, Christus delicta cruore piabit?

O liceat scelus hoc sanguine depluere!

O liceat miscere tuo mihi sanguine vitam!

O liceat lacrymas iungere Christe tuis!

Ite mea lacryma, quando miscebimur ambo?

Sanguine quando tuo, sanguine quando meo?

Quando o Amor meus? verum vbi sunt
amoris mei lachrymae? & vos quid cessatis
oculi: obfirmatis o nimium! venis, nouer-
cales referare sinus; e quibus densis suspi-
riis densiores incumbant lacrymae? vbi
tamquam vomere proscissae, fulcatae genae
fletibus? vbi imber e vitrea hac nube pro-
trusus? dura glacies! si non solueris ad has
flammas, ad hos radios, ad cuius ignes So-
lemque mitesces? vbi salebrofi torrentes
pectoris tunctionibus excussi? aut obdu-
ruiſti ad haec exempla Caucaſo durior? et-
iam leaenae, tigridi, crocodilo, suae fluunt
lacrymae: quis exsiccauit tuas? vbi profu-
turis moeroribus sudores excussi? vbi amo-
re colati? vbi dolorum impetu salientes?
vbi suauis amoris impulsu profluentes? vt
non oculi tantum, sed & singula peccantia
membra moerorem amoremque testen-

tur. sanguinem quis speret? si non excutit amor lacrymas, elicitque sudores; quis spondeat sanguinem? facile nubes pluunt, & glaciem soluere non magnum. quid aliud oculi? ostia fluminum laxare, fontiumque siphones, nec arduum nec nouum. venis non dicam exsudare, aut depluere, sed deuomere sanguinem, magnum, & nullis retrò seculis auditum. posse amorem quod faciat nouacula, quis credat? chalybe hîc opus est, non ferro. & fortior amor est, qui non vnam soluit in medellam, sed totas deuomit venas. ô si liceat! concede qui solus potes Amor. mentior, si non discissâ nube pluant lacrymæ; si non omnibus ostiis fluat sudor; si non deructæt venæ sanguinem; si non adeò innatam lacrymis, sudore, sanguine; si non purpurea hactotus lauer vnda; si non erumpat quidquid clausum venis; si non discussis diffractisque obicibus, exiliat indignabundum ad carceres suos cor ipsum, iungendum dilecto suo, Amori meo.

Quid mihi cum hac vita? viuam tibi Amor meus. iungar tibi. nolo lacrymas, sudorem, sanguinemque, nisi tibi. tibi oculorum saliant fontes; tibi fluant sudorum riuui, tibi sanguinum referentur ostia, vt non tantùm tua, sed & purpura nates mea; nec

vno

vno satiatus tepescas balneo tuo, sed laueris meo. quàm benè iunctus Amor meus est humanæ carni; tam benè lacrymæ, sudores, sanguis, mœrentis poenitentis, amantis animæ huius lacrymis, sudoribus, sanguini iungentur dilecti mei. Beatæ vestes sanguine Amoris mei madidæ! quis me mutabit in illas, vt cælesti hac tingar purpura? beata terra dilecti mei sanguine rigata! quis me felici transmutatione conuertet in illam, vt bibam bibula iam terra, & satier, & inebrier purpureis dilecti mei fontibus? ô liceat! quàm fortunata cubatione substernar dilecto meo? quàm auidè excipiam quidquid hîc pluitur, funditur, erogatur? nihil opus terra aut vestibus: vtriusque vices obibit hoc pectus; haurietque, dabitque lacrymas, sudorem, sanguinem, amoris fontibus fluentem. non exhorrescitis cælum, terra, maria; aut statis sedibus vestris? & tu tellus quousque non subduxisti te conditoris tui lacrymis, sudoribus, sanguini? Vidisti hæc Sol, nec erubescences retraxisti radios pudore suffusos? pronus hîc sternitur, qui te creauit Deus, lacrymis, sudore, sanguine tamquam flumine lotus; nec conderis tenebris, aut non renascituræ nocti?

Verùm quid queror de vobis? cur non

magis accuso meipsum : nam cui alteri
quàm mihi fluxit hîc sanguis, sudores, la-
crymæ? & durior ego chalybe, rupibusque
durior stabo immotus : agnosco crimen.
nec pœnam deprecor. sit hæc tamen pœ-
na mihi, vt disruptis mœrore visceribus
totus profundar Amori meo. non quæro
cælum, non gaudia. nec mereor. dolorem
precor; vt scissis quaquà venis, mixtoque
sudoribus sanguine, lacrymisque, offensi
numinis mœrorem tester, cùm amorem
non possim. ô si hunc possem ! sin minùs,
optati tamen & tot votis desiderati, sup-
plici prece, amoris depromam vota. ibunt
hæc vicaria amoris mei. quis scit, an non ad
hæc libamina misericordia motus Amor
meus accurrat, & cadat super collum
meum, osculeturque me osculo oris sui,
induatque me annulo & stola prima, occi-
datque vitulum saginatum, vt epulemur
in symphonia & choro ; viuamque non
mercenarius, sed filius, in domo patris mei:
& qui vixi filiquis antè pastus, admouear
mensis Amoris mei ; in quibus bibam vi-
num inebrians, Amoris vinea natum, tor-
cularibus desudatum ; æternitatis fortu-
natissimis cellis depromptum; Amorisque
adeò manibus temperatum, propinatum:
cùm ipse transiens ministrabit decum-
benti.

bentibus, propinabitque pocula ex vino *Cant. 3.*
condito, & mustum malorum granatorum suo-
rum, caritatis purpura hilarescentia; no-
bili celeumate coronata, Comedite amici, & *Cant. 5.*
bibite, & inebriamini carissimi? Fortunata
 ebrietas, qua, cum descendisset in hortum
 suum, captus dilectus meus, munificentif-
 sima dextera sua referatis cellis promis, la-
 crymarum, sudorum, sanguinumque pro-
 fudit vina. *inebriamini carissimi.* nam & ille
 vino suo, procumbit ebrius.

O si in hac prodiga ebrietate sua, incla-
 met animæ meæ, *propera amica mea, colum-* *Cant. 2.*
ba mea, formosa mea, vino meo inebriata,
 balneo lota, purpura vestita. addatque,
Surge amica mea, speciosa mea & veni. au-
 diamque amicam illam mihi vocem, *Vox*
turturis audita est in terra nostra; vineæ
florentes dederunt odorem suum. ut turtu-
 ris animæ meæ dolentis ac poenitentis
 vox audiatur à te; vineaque mea manibus
 tuis confita, lacrymis, sudore, sanguine-
 que rigata, donet odorem suauitatis: quo
 illectus audiam illud beneuolentiæ tuæ,
Vulnerasti cor meum soror mea sponsa, *vulne-* *Cant. 4.*
rasti cor meum in vno oculorum tuorum, & in
unocrine colli tui. potuerunt alij in utroque,
 & in vniuersa structura capillaturæ suæ,
 quas innocentia iam inde à teneris mari-

tauit tibi; me solæ Magdalenæ tuæ, Publicani tui lacrymæ iunxerunt tibi. cum quibus si introduxeris me in cellam tuam vinariam, beatus: vt quotquot post naufragum portum currunt in odorem vnguentorum tuorum fulciant *me floribus*, stipent *me malis*, quia amore langueo. perennet æternum ille languor, vt æternum inebrier hoc vino, Amoris mei manibus pocillatus.

Cant. 2.

CAPVT III.

*Christo columna alligato, flagris
conciso.*

HA CTENVS flumina, nunc etiam lacrymarum & sanguinum deprecor maria: vt totus iam ego fiam lacryma vna, ipsaque adeò hæc amans anima solvatur in lacrymas. parum est aqueas in hoc scelere dare; nisi pro lacrymis sanguinem fundant oculi; & singule venæ, singuli iam oculi in sanguineos profiliant fontes, parum dedero. ô liceat! & oculus iam vnus sit totum corpus, qui æternum sanguinea flumina deuomat cælo reponenda, mariaque cælo refigenda. fundite meæ venæ, factæ iam mihi oculi quidquid abditum latet fibris, quidquid reconditum extima tegit cutis. ne parcite. parcere sæuire est,
perdere

perdere est. fundite. fundere parcere est. seposuit enim quisquis profudit, cælo redhabendum fortiore largitione. Verùm reddet fors Dominus quod olim in crucis baiulatione, *Filiæ Hierusalem nolite flere super me, sed super vos ipsas flete.* Luc. 23. causam reddit, quoniam ecce venient dies, in quibus dicent, *Beata steriles, & ventres qui non genuerunt; & ubera quæ non lactauerunt.* tunc incipient dicere montibus, *Cadite super nos; & collibus, Ope-rite nos.* quia si in viridi ligno hæc faciunt, in arido quid fiet? & quis amans contineat lacrymas? quis non liquefcet in illas, tamquam niues sole medio, tamquam cera fornacibus, ignibus glacies? amare, & in dira Amoris laceratione, non flere barbarum est, belluinum est, humanum non est. in tanta tamque ingenti ac contumeliosa flagellorum atrocitate, ac deuisceratione, lacrymas sistere, à rupibus non ab homine sperari potest. & flere vetabor? dura imperia. ignosce Amor meus. nam quæ grauior pœna etiã in vltima barbarie nata, quàm *Cùm miseris nec flere quidem, aut lenire do-*
lorem

in amātium sæua dilaceratione licet? pro-
perate lacrymæ, vt mixtæ sanguineis dile-
ctiuius quaquā profiliētibz, nouum la-
crymarum & sanguinis firmetis balneum,

animarum cælo reponendarum. agnosco beatas steriles, fortunataque quæ non lactauerunt vbera vino plena; ne dum succrescit impia soboles, crescant & pœnæ; si tamen in tam dira immanitate pœnæ crescere possunt. neque enim video quid accedere sæuitiæ possit, non si quæcumque retro carnificum ingenia in vnum conflaueris.

Et belluæ quidem mansuetudinis eruditione præuentæ obliuiscuntur non rarò feritatis suæ; ita mansuescit leo, & cum toto iubarum suggestu delictum fit Regina, lingua genas illius emaculans; ita mores bestiam relinquunt. Iudæos nulla præuia Christi mei benignitas, non beneficia collata, cæci reluminati, leprosi purgati, mortui vitæ redditi, mitigant; non olim proficissum mare, intestinoque itinere transmissum, non Ægyptius exercitus vndarum concordie regressu oppressus; non escatilis cælo rorante pluuia; non fons petra, non vestimenta ac calceamenta quadraginta annis indetrata & inobsoleta; non terra lacte & melle fluens, non hostes subacti, non munera reliqua efferam barbariem frangere potuerunt, quo minùs omni verberum feritate sæuirent in innocentem carnem. Ad quæ nō impellis mortales

tales odium, vt humana mente deposita
 ferinam induant? Verum quid queror de
 Iudæis, aut ingratitude tango? non
 ego ipse diræ huius lacerationis causa;
 cum immemor beneficiorum, peccata
 peccatis, id est, verbera verberibus cumu-
 lo; sepultaque donorum memoria, scelera
 sceleribus, flagella nimirum flagellis inne-
 cto? vt nihil iam mirari debeam, si insonet
 væ illud auribus, *quia si in viridi ligno hæc fa-
 ciunt, in arido quid fiet?* si innocens sæua pla-
 garum feritate dilaniatur, quid expecta-
 re, aut timere debeat nocens, sceleribus
 tamquam montibus rupibusque oppres-
 sus, criminibus tamquam Oceano im-
 merfus, libidinibus tamquam Ætnæis mon-
 tibus inæstuans, & flamma iam totus? sæ-
 uitur in viridi ligno, operum bonorum succo
 pleno; quid fiet in arido, ignibus nato, in
 vacuo viduoque omni meliori succo, in
 arente, in exsuccido, & emedullato toto?
 cessabunt verbera? non carnifex sæuiet
 flamma, non tortor ignis? septuplum ultio
 dabitur; adeoque & septuagies septies.
 Audiamus Ecclesiasticum; *Super peccatores Eccli.
 enim septuplum. adhæc mors, sanguis, contentio, 40.
 & rhomphæa, oppressiones, fames, cōtritio & fla-
 gella super iniquos creata sunt. sed & substantiæ
 iniustorum sicut fluius siccabuntur, & sicut to-*

Eccli.
41.

nitruum magnum in pluvia personabunt. etiam in posteros abit poena, Nepotes impiorum non multiplicabunt ramos, filiorum peccatorum periet hereditas, & cum femine illorum assiduitas opprobrij. audiamus eundem monentem, Memento quæ ante te fuerunt, & quæ superuentura sunt tibi. hoc iudicium à Domino omni carni. & quid superueniet tibi in beneplacito Altissimi? siue decem, siue centum, siue mille anni.

Memento Christi tui, immanissimo-
rumque verberum; memento prætorij
sanguine dilecti tui natantis: intueri pa-
rietes sanguine purpuratos: vide laquea-
ria virgine purpurâ tinctâ; carnificesque
sanguine tamquam valido imbri complu-
tos; & cogita in viridi hæc ligno fieri; ut
metuas quid superuētura paritura sit dies.
currunt anni, & vicini iam metæ quid spe-
ramus arida ligna? non ille sanguis in Iudi-
cij die aduersus nos proferetur, signatus si-
gnis non iam aduocatorum aut Angelo-
rum, sed Iudicis ipsius? non omni ille sono
clarior, omni litera vocalior, omni tuba
elator; contra nos intonabit, damnabit-
que tot criminum reos? at quis hæc præca-
uebit? nihil facilius, si modo sanguis ille
tam prodigè fusus perpetuò ob oculos
versetur. concupiscentia premit? stimulos
inten-

intentat libido? opes, honores prouocant, & ad se quasi reluctantem trahunt? occur-
rat sanguis, & crudele illud, immane, bar-
barumque Christi tui spectaculum, co-
lumna, vincula, flagra, efferata castissimi &
innocentissimi corporis dilaceratio, & au-
de peccare; hoc dico, itera flagra etiam-
num sanguinis auidus. nam quid sunt aliud
peccata, quàm nouæ sanctissimi corporis
dilaniationes?

Imitare anime Christum tuum. horres
ad flagra? palæstrā cogita, & agonis diem,
in quem segregandus ad strictiorem disci-
plinam, vt robori ædificando vaces, tanto
plus de victoria, deque corona consequu-
tur, quanto durioribus te dederis. vetus
dictum, Virtus duritia exstruitur, mollitia
destruitur. & quis post Christum reformi-
dabit pati pro veritate in salutem, quod
plurimi affectauerunt pro vanitate in per-
ditionem? aspides Cleopatra immittit sibi;
Asdrubalis vxor cum filiis in patriæ incen-
dium deuolauit, ne ludibrium fiant hosti;
ne supplex fiat victori Cato, néve vitam
accepisse à Cæsare videretur, eripuit fer-
ro; meretrix Attica demorsam linguam
in tyranni faciem expuit, ne coniuratio-
nis socios prodat; & Philosophus dum
in mortario tunditur, tundentem ridet.
quid

quid faciet Christianus? dubitabit erogare pro vero, quod illi pro falso? gladium illi, ignem, cruces, bestias, mortaria, tormenta reliqua contemnunt sub præmio laudis humanæ, & nos stamus anxij cælestibus donis, gloria, corona, æternum prouocantibus, maximè cum Christum habeamus ducem non vno ferro concisum?

Imitare ducem miles. magis etiam si amas, imitare amantem. indignus militia est qui gembundus ducem sequitur. ille baltheo dignus, qui de Euāgelica paratura succinctus, donatium Christi inter verbera & sanguinem expectat; non de myrto & olea aut illustriore fronde, aut centenariis rosis, liliis, violis; non de molli lecto aut puluillo, de gemmis & auro. nam quam victoriæ partem speret de deliciis ad aciem procedens? de papilionibus & sudoribus, de fossa & testudine, de lorica & ferro, securus procedit, impavidus hostem contuetur. nisi quis sub spineo vertice, sub sæuitia dedecorationibus implexa, qua Christi corpus & caput lancinauerūt, triumphum cogitet. æmulare verbera, si coronam speras; aut si illa non potes, nec præmia cogita. quæ si amas, memento Christum fauos post fella gustasse, nec antè gloriæ Regem à cælestibus salutatum, quàm

quàm Rex Iudæorum proscriptus esset in
crucem. nec gemmas tamen hîc despera,
Scythicis & Indicis, & rubētis maris granis
cudentibus, immensum præstantiores;
quas argento adeoq; & operosissimo obla-
quees auro: sed purpura omnes tinctas di-
lecti tui; quæ sidera, Lunam, Solemque
vincant; quæq; in admirationem & amo-
rem trahant cælestem Patrem. quot enim
sanguinum guttas, nisi tot gemmas legas
terra cæloque nobiliores, errasti. ab illis
animæ ornamenta speres, quæ electissimo
descrobas auro, animo nimirum amoris
ignibus succenso, flammis inardescente, &
tamquam mediis fornacibus calente. quid
horres gemmas vulneribus natas? breue
est quod præluditur, sequentur æterna.
sæuiunt vulnera? sed in salutem. non &
medicinam de scalpello, cauterio, & igni-
bus amas? non quod secari, vri, incidi iu-
cundum; sed quod vtilis dolores adfe-
rant. horrorem operis fructus excusat. Ita
planè non terreant verbera, quibus gau-
dia parantur. sed & ama verbera, vulnera,
& sanguinem, æternum præmianda. Non
ama peccatum verberum causas. ama ta-
men verbera peccatorum medelam. ma-
gis etiam ama Christum tuum, qui accen-
sus amore tui vulnera tulit in delictorum
crimi-

criminumque tuorum poenam. tu reus, & quot scelerum, tot poenarum reus; ille scelerum insons poenas subit. si hinc exulat amor, ubi sedem figet?

Num. 8. Quid palles ad hæc vulnera? rubere debuisti, tantorum vulnerum causa. quid expauescis ad immanes hæc dilacerationes? peccata exhorresce sæuitiæ causam. & quid hæres attonitus, & assequi desperas? ama. quid leuius amore? nec iam dico, *concidaris iuxta exemplum quod ostendit Dominus.* sed ama. quid facilius amore? & intueri propius. nulla Vulcania incude frequentius validiusque densantur verbera, quam Christi tui sacro corpore. ac ne sola quadam amoris satieris superficie, non vestibulum tantum aut atria lege magnæ domus huius, penetralia scrutare, intima quæque curiosus scrutator intueri. Vide amorē Christi tui cordi infixum, inscriptum pectori. nec claustra prætexas. referata vndique, patent aditus. audacter infige pedem. quid trepidas? amoris domus est. ingredi. expauescis ad sanguinem? medicus est. quin & lauare hoc balneo. etiam sanguine? nulla re magis. non crudele est sanguine lauari? etiam bibe. ne expallesce ad hoc nomen. quin & carnibus saturare. tibi hæc caro nata est, tibi fluxit

fluxit sanguis. fruerere anime; satiare. lauare. fontes fluminaque hæc tua sunt. proluere hoc amico balneo. accendi etiam vis potentiùs? oppone verberibus corpus, vt non nisi per latus tuum verbera sentiat dilectus tuus; vt antè sanguine tuo rubeat, tuo proluatur, quàm fundat suum. felicem te, si imbiberit tuum Amor tuus, si miscuerit suo, si dissectus concidas ad pedes illius, melior iam Magdalena, quæ solis lacrymis capillisque amplexa est; melior Publicano, qui solis pectoris tunsionibus oculorumque deiectionibus *descendit iustificatus* Luc. 18. *in domum suam.*

Largire hoc mihi Amor meus, vt nulla tam barbara sæuaque sit laniatio, quam non lubens subeam amore tui. pro qua non gaudeam & exultem totus, quod dignus habitus sim pro amore tuo omne carnificis ingenium experiri, omne lassare; qui pulsus amore mei prior hæc tulisti in exemplum & amorem. amplector te Amor meus, non in cocco & Tyrio, aut molli serico, sed dissculptum & dissectum; nec cruoribus tantùm aut vibicibus luridatum, sed vulneribus immane hiantem. Ita non satis amori tuo fuit semel pro amato mori. sæpiùs voluisti, quo magis testare-
ris amorem; vt vel sola erubescencia deli-
ctorum

etorum meorum, vulnerum tuorum, auocarer à scelere, assurgerem in amorem. & fanè si singula verbera, singula proritamenta sunt amoris; singula vulnera, singulæ flammæ sunt amoris; singuli fontes, singula flumina deuomunt amoris; quomodo non totus ex ignauo somno surrexi in amorem? nō totus decineratus sum amoris flammis, fulminibusque tam validè è columna iaculatis? non totus denique tot fluminum fluctibus obrutus & demersus iaceo? ô vellem! tu manum Amor porrige. solue hanc amoris tui radiis pectoris mei glaciem; comminue hanc amoris tui malleis indomitâ rupem; deuerre hunc amoris tui flatibus, superbiæ montem; elue has amoris tui sanguineo Oceano animi mei fordes; vt nihil iam sapiam, nihil ambiam, nihil amem, nihil amplectar extra te, & te columnæ non iam marmoreæ, sed purpureæ alligatum.

O quando hac purpura tinctus totus coniungar tibi? secede mea columna, ego vicariam tibi operam præstabo factus columna dilecto meo, nobili Amoris mei Regis mei sanguine purpuratus. beata tunc vincula, quibus adnectar dilecto meo. odi libertatem, amo vincula. felicia planè vincula, quibus fortunatissima iam
columna

columna illigabor dilecto Amori meo, sanguine illius marmoratus, sanguine, sudore, lacrymis variegatus, & tamquam Oceano lotus. saluete mei fluctus decumanis meliores, quibus secundo amoris flatu nauiget hæc anima nauis, nullius tempestatis puida. nam quid verear? aut enim ducibus his ductoribusque votium portum littoraque tangam; aut iactabor his diutiùs fluctibus optata iactatione dilecto meo implexus; aut obrutus tandem demergar illis; plenusque iam amico fluctu ebriusque, nihil eructabo, nihil deuomam, nisi amicum mihi Amoris elementum. quò & ego, & Amor meus æterna saturemur tot antè lacrymis precibusque exoptata saturitate, mutuis vicissim haustibus fortunata potatione, mutuam æternum auidam amoris sitim explentes.

CAPVT IV.

Votum è spinis Christi vertici implexis.

QVÆ hæc corona est, dilecte mi? quæ mater filium, quæ sponsa sponsum coronauit spinis? rosas expectabam à matre & sponsa, & spinas video. olim nullam propè non gratiam floris, nullam lætitiā

L

fron-

frondis, nullum cespitem aut palmitem,
non alicui capiti inuenio consecratum.
video populum, oleastrum, apium, palmi-
tem. hederatum vnum, laureatum alte-
rum; spicatam non vnam, auro, gemmis,
sed & gramine coronatam. & nusquam
spinæ. nisi fors hæ spinæ rosas suas quæ-
runt, odore gloriaq; sua viduatæ: & com-
miseratione tactus dilectus meus exulan-
tium à rosis suis spinarum querulas admisit
voces. & cui poterant odoratori rosæ im-
plicari spinæ, quàm vertici dilecti mei? ni-
mirum non poterat carpi hæc rosa nisi spi-
nis implexa. aberant spinæ. solitaria mœ-
rebat rosa, donec adnexæ spinæ languen-
tem excitarent rosam. pallebat rosa. & ni
nouus accederet color, tamquam noua
anima, timeri extrema poterant, & aman-
tis deliquia rosæ. accesserunt spinæ, nouus-
que cum spinis color. & iam purpureæ ro-
sæ. emarcuerat odor. admotæ spinæ. & ter-
ras cælumque implent odorato, ô ni-
miùm, imbre.

Beatæ spinæ tam illustri vestitæ rosa, tam
odorato circumfusæ rore, tam medico
inebriata succo: poterant meliori flumine
circumstagnari spinæ, poterant meliori
potari? poterant emortuæ certiori vita
donari? poterant arentes & tamquam à
cani-

canicula, aut Babylonia fornace, aut Epu-
loniis denique ignibus inæstuentes beni-
gniore fonte & digito rigari? Eueniant
hæc mihi. nascarque spina huic rosæ, regio
fonte & odore saturandus. sim spina cæ-
lesti hoc rore perpluendus: nobiliq̃ue hoc
defluo cocco Tyrioq̃ue purpurandus. aret
spina; magis hæc amans anima. perpluitur
illa roseo rore, & redit optatus viror vigor-
que. perpluar ego. & non validiùs viuam,
melioREQ̃ue vita? vt quæ semel nup̃sit ani-
mæ caro, dotale illius facta mancipium, &
delicto etiam domina, non iam domina
aut famula, sed adnectentibus spinis, pur-
purantibus rosis, confors fiat gloriæ cælo
donandæ. non mens criminum sopore eli-
samisereq̃; prostrata, tamquam aut spiritu
nondum conlato, aut erepto, admotis spi-
nis purpuraq̃; ab ignaua quiete reuiuiscit,
& exsurgit in nouum hominem potentio-
remq̃ue? felices morte vestra spinæ. quæ
nisi excisæ trunco tamquam matris vtero
solis ignibus nato, cælesti huic inoculatæ
forent roseto, flâmis viuerent nutriendis.

Et non ego sæuioribus ignibus natus
noxio primordiali trunco delapsus, pro-
fundioREQ̃ue oppressus somno, meritò cir-
cumspicio humeros verticemq̃ue, cui in-
oculatus redanimer mente spoliatus: lan-

gueo, & grauem iam animam traho. quid
nisi purpura tingar dilecti mei, qua reuo-
cetur anima à statione sua peregrinata,
erepta spiritui nequam, qui ab ipsa illi na-
tiuitatis ianua aucupabundus inhæserat?
palleo anima fugiente. quis sistet abeun-
tem, aut meipsum restituet mihi, si non
purpureus fons tuus dilecte mi? verum vbi
regius splendor, diadema & sceptrum? &
tamen Rex es tu. quis regium verticem
coronauit spina? auro & gemmis & pur-
pura non vna gens cinxit. procul spinæ no-
uercalia pignora barbara implexa manu.
vbi triumphantium paludamenta? & ta-
men de hoste omnium ferocissimo, po-
tentissimo, exercitatissimo, nobile triumphum ducis. vbi quæcumque docta ma-
nus lusit in ornatum? vbi gemmæ & au-
rum, & quidquid exornatam ac naufra-
gam formam votiuo redornat decori? vbi
herbarum succis, concharumq; aluis pur-
pureæ coccineæque decoctæ lanæ, solo
non rarò pretio graues? purpuram intueri
dilecti mei, qua illum vestiueri spinæ meæ,
omnium seculorum pretio grauem. rosam
hanc intueri immerfam spinis, spinasque
purpureo innatantes rosæ succo. vincit
terrarum cælorumque pretia rosa mea.
tantumque vincit, quantum æterna in-
termi-

terminaque perituris præstant.

Non amem te mea rosa? non vos spinæ meæ, sine quibus omnis exulet purpura à rosa mea? mentiar si non amem. quid ni amplectar iam meam? mihi enim rubet rosa mea. pallebat sibi: erubuit mihi. solo sibi candore contenta niueo, tollebat verticem liliū veriùs quàm rosa. accessit amor, & amor meus, arentibus excitatus spinis, & erubuit flos meus, rosa de lilio nata. amplectar ergo rosam iam meam. ventant spinæ? *Quid metuis spinas elicitur rosas?* aut quid vereris anime minas, & expallescis ad spinas? viri est non terreri minis; muliebris ingenij hic error est. sanguinem fors deposcent? etiam combibant sanguinem. nam quid beatius, si commisceantur, dilectæ rosæ meæ, & peccatricis huius, amantistamen animæ, purpureus rubor? optata commistio, vt & ego rosæ meæ, & illa meo purpuretur succo; vt vtrunque pulso pallore suus stet rubor, poenitentis in illa, amantis in hoc vertice; vt mistum diuinū illud humano concre scat in vnum corpus, animam vnam, optata tot votis in omnem eternitatem seculorum mistione.

O rosa! non tam rosa, quàm cælum iam meum. de mortuo simile iacebat hoc mihi cælum, tamquam densa nube altis sepul-

tum tenebris. admotæ spinæ. & ecce tibi lumina, non lapillorum quibus monilia variantur, sed stellarum quibus cælumin-
oculatur. non amem vos spinæ, quæ denu-
bilastis mihi cælum, detenebraſtis mihi fir-
mamentum meum spiffa delictorum no-
cte tectum? amo. adeoque deamo vos spi-
næ, quæ profundis reconditum tenebris
stellatum mihi, & oculeum totum dedistis
cælum. errabam in illis, nec via, aut viæ
iam dux super. tristis vbique nox & caligo
denſa. ademere noctem spinæ: & cælum
nunc totum radiat ſtellis. quarum ſingulæ
ſingulos Soles tam vincunt, quàm cælum
meum, elementarium vincit cælum. ô ſtel-
læ iam meæ, quia mihi natæ. non deerat
antè cælo ſuo ſua lux: deerat mihi. at quid
proderat mihi cælo inefſe ſuam, deefſe mi-
hi? reptabam voluebarque cæcus, mani-
bus magis quàm pedibus inambulans mi-
ſer. in tanta nocte ductore deſtitutus quò
flecterem greſſum? acceſſerunt admini-
ſtratoriæ spinæ commiſerantes errorem
meum, & vno implexu tamquam vna re-
ductione veli, ſtellatum cælum, totque So-
libus quot ſtellis inornatum, oſtenderunt
per incerta erranti.

Non amem vos spinæ? amo vos. & vos
meæ ſtellæ, Soles mei. tantum miſeremini
huius

huic Lunæ. quæ sine vobis semper incon-
 stans & varia, numquam vna: semper te-
 nebris sepulta iaceat infelix, obscura, lan-
 guens, mortuo quàm viuenti similior. amo
 vos stellæ permistę licet spinis; imò quo
 magis commistæ spinis, eo magis etiam
 meæ. meæ etenim spinæ sunt: nihil in illis
 habet cælum. meæ sunt. nihil innocuæ
 mentes, criminis aut sui aut alieni ignaræ.
 meæ sunt, & in solidum meæ. non fuisset
 primordiale delictum, non accessisset
 meum, nihil opus mihi erat spinis, quæ de-
 mortuo mihi cælo, stellas, Solesque largi-
 rentur prospectandos. meę ergo spine. &
 quia meæ spine, meæ etiam stelle. & quo
 plus à manu mea spinarum, hoc plus etiam
 stellarum. beatę stellæ. magis etiam, quia
 meæ. ignorabam antè hoc cælum. eluxe-
 runt stellæ, & patuit cælum. faue meum
 cælum. misceanturque tua lumina tene-
 bris meis, vt fiat lux vna. & non iam vltra
 nox, sed dies vna, nullo fine ponenda.

Sed neque hîc cælum mihi tantum est
 stelleque: sed nobile donatium, nuptiale
 pignus, dotale præmium. quo sponsi mei
 pater larga munificentia felicem donarat
 sponsam, adoptiuam filiam. Verum lumi-
 na deerant, quibus monile exornaretur
 cælo missum. an non mortuum sine gem-

mis, & tristi quodam iacebat subalbido splendore, nulla varietate distincto? memineram argenti & auri. sed quò mihi diuites hæ materie de metallis refodiendæ, si ferri & æris operario vigore non produceretur in arenam? idem de hoc dotali sponsi mei pignore cogitandum reor. quo mihi monile hoc magnū, & solitario splendore suo sibi contentum; nisi luminibus margaritarum, tamquam cælum stellis inocularetur mihi? nec longè tamen petenda ornamenta erant: quasi necessum foret Indica piscari maria, aut concharum decerpere verrucas, aut draconum insidiari frontibus, vt de periculis estimatio cresceret, aut è piscium nescio quorum cerebris lumina poscere; intus latebant gemmæ prædiuite monilis nostri reconditório sepultæ. verum quò mihi abdita pretiositas tamquam thesauri defossi, si non educeretur in lucem & frui liceret? eduxerunt spinæ. non saltus aut insulas, aut annorum calendaria, aut imperia regnaque: sed quæ nullo estimari pretio, non orbe cæloque possint toto. totumque hoc pignus, verticem dilecti mei, tot irradiarunt luminibus, distinxerunt gemmis, exornarunt pyropis, vt quidquid Euangelista de Hierosolyma cecinit cælesti, cuius muros posuit

ex

ex iaspide; fundamēta verò ex iaspide, saphiro, calcedonio, smaragdo, sardonio, chrysolitho, beryllo, topazio, chrysopraso, hyacintho, amethysto; portasque è singulis margaritis; plateas demum ex auro mundo tamquam vitro pelucido; ne vmbra quidem sint gemmarum nostrarum felici spina eductarum. Amo vos meę gemmę, quę decorastis dotale pignus meum, in die desponsationis sponsi mei. Fruere anima mea sponsa purpureo gemmeoq; cultu ornatuque, sponsi tui. tibi dies ille luxit. tibi splenduerunt gemmę. carpe audaci manu. satis ad audaciam est, amasse. neque vllum vltra ornatum admitte præter sponsi tui purpura signatum, purpureisq; illius gemmis variegatum. fruere anima mea dono spinarum tuarum: & ama has spinas indices, quę fortunata refectione, inlatētes sponsi tui retexerunt gemmas. amplector vos meę gemmę, quę fluxistis mihi. satis si fruar vobis. cælum concedam aliis. vos enim mihi cælum, & cælo omni maiores: deliciae meę, gaudium meum, voluptas mea, corona mea, triumphus meus. sit æternum, vt æternum fruar vobis.

Neque interim hęc steterunt beneficia spinarum mearum. phialam acceperam

odoramentorum plenam, connubialis pignoris partem; sed valida obferatam manu, firmioribusque repagulis, quàm ferret amor impatiens claudi. referarunt spinæ. nec vltra iam clausus odor. qui non tenera muliebri manu fracto alabaastro, in verticem ac pedes diffusus impleuit domum; sed valida spinarum mearum refectione terrasque qua patent, cælumque odoratissimo perflauit odore, eternum victuro. quibus excita inclamat sponsa admiratio-

Cant. 4. ne plena, *Odor unguentorum tuorum super omnia aromata: odor vestimentorum tuorum sicut odor thuris.* magis etiam è penetrali pe-

Cant. 1. ctoris, *Oleum effusum nomen tuum: ideo adolescentula dilexerunt te. Trahe me: post te curremus in odorem unguentorum tuorum.* ita etiam medico odore sponsam beat dilectus meus. properate quos egritudo aut vulnera tenent à quocumque hostili manu aut ferro data, quocumq; scelere impressa: & egritudini, & vulneri, & cicatrici medebitur hoc unguentum, quod dilecti mei purpurauit genas, tinxit capillos, irrorauit vestes, aridasque perunxit eductrices spinas, quæ criminum meorum vicarias in hac educatione occuparunt vices, vt sperare iam omnia debeam tam medico delibutus unguento.

Neque

Neque opus hîc natatoria Siloë, aut Iordanis aquis melioribus Abana & Phaphar Damasci fluuiis. natare purpureo hoc dilecti vnguento tam prodigè fuso, quàm prodigè amauit, mens hæc de facili poterit. Nihil etiam opus virga, de qua comite petra contradictionis aqua defluat sitienti. natare purpureo hoc fonte vertice dilecti spina terebrâte educto nullo negotio possumus. vt omnia mihi in hoc fonte, omnia in hoc odorato vnguento quocumque voto speranda, lateant: vt frustra iam mannæ escatilem pluuiam, aut aquatilem petrę desiderem sequelam, cui melius depluat manna, nobiliorque fons saliat, non nube ventisque administris, aut largitrice petra, sed spōsi mei, dilecti mei diuite vertice venaque profluens. ô quando pascar hoc manna, quando potabor, adeoque inebriabor hoc fonte, abluar hoc flumine, lauabor balneis, innatabo Oceano, perungar vnguento, exornabor gemmis, inoculabor pyropis locuplete, ô nimum, vertice defossis?

Audeo. quando infigam oscula purpureo madidata rore? vnde vox illa turturis mei querula, *Aperi mihi soror mea, amica Cant. 5. mea, columba mea.* addit causam languentis à profusione amoris, ac quasi viribus desti-

destituti, ac iam-iam abituræ animæ in
Cant. 5. commiserationis prouocamentum, *quia*
caput meum plenum est rore, & cincinnati mei
guttis noctium. purpureo amoris mei inna-
tabat hoc caput rore, delictorumq; meo-
rum guttis per intempestas scelerum no-
ctes prodigè stillantibus densabantur cin-
cinni dilecti mei, cùm inclamaret oppe-
riens, *Aperi mihi soror mea, amica mea.* adeò
nec fuso extingui sanguine amor potuit.
quin imò, quo plus spinarum in vicem cri-
minum meorum, quoque plus purpurei
roris, hoc & amoris amplius defudabat,
profundeabatque locupletiore vena; nihil
aliud in vicem profusi sanguinis poscens,
quàm amari, quàm referari sibi ostia clau-
straque, quo faciliùs nos perpluamur pur-
pureo amoris stillicidio, imbreque, quo
cincinnati illius madent. amo cincinnos ro-
re spinisque implexos. amo te meum ne-
mus melioribus paradisiacis pomis gra-
uidum.

Nam quò mihi arbor vite, sine his spina-
rum pomis purpura lotis; sine hac vita, à
qua olim illi arbori vita omnis fluxerat?
quò mihi scientiæ mali & boni arbor non
bona? perieram hac vna æternùm, nisi de
fœcundiore pomerio spinæ mihi purpu-
rea eduxissent poma, non boni & mali, sed
boni

boni tantum : vt meritò te amem arbor
 mea infelicitis illius arboris exterminatrix.
 meritò vos fructus amo primordialis vul-
 neris & cicatricis medicos. quàm pulcri
 sunt cinnamini tui, dilecte mi, regia purpura
 vestiti? verè *coma capitis tui sicut purpura Re-* *Cant. 7.*
gis vineta canalibus. quid faciam? nisi vt
 ascendam in nemus verticis dilecti mei,
 inq; nemoris illius *palmam, & apprehendam*
fructus eius? dulces enim sunt super mel
 & fauum, & sapidissimæ vineæ botros. &
 quæ amabat, quasi in hæc tempora ante-
 prouida notione prospiciens, suaue illud
 intonabat, *Botrus Cypri dilectus meus mihi, in* *Cant. 8.*
vineis Engaddi. verè, botrus dilectissimæ ex
 millibus vineæ, cui benedixit Pater, & ine-
 briauit amantes ab vberibus foecundita-
 tis eius. Quousque morabor? egrediar vt in
 iucunditate bibam, & inebrier à vino di-
 lecti mei. fortunatæ spinæ quæ referarunt
 mihi hanc vineam, hæc torcularia, hæc va-
 sa vino plena.

Felix corona tot scaturiginum, quot spi-
 narum foecunda. ingredior vt in illa vi-
 deam dilectum meum *in diademate,* quo co- *Cant. 3.*
ronauit illum mater sua, in die desponsationis
illius, & in die latitiæ cordis eius. verus de-
 sponsationis dies, qua filium suum animæ
 meæ desponsauit cælestis Pater. *sponsus* *Exod. 4.*
sanguis

sanguinum est mihi ille, amplectar illum quasi sponsum decoratum corona, & quasi sponsum ornatum monilibus suis, imò & meis; spinis nimirum meis vicariis delictorum meorum, quibus exornatus processit sponsum meum in die lætitiæ cordis sui, cum gaudio plenus super desponsatione mea, & potenti vendicatione à seruitute qua durissima premebar, in pristinam me asseruit libertatem validæ dexteræ suæ robore; quo fortem armatum superatum, spoliis & armis exuit, quibus confidebat & gloriabatur quasi potens in potentia exercitus sui, & in gloria quadrigarum suarum, & in victoriis triumphisque de orbe propè toto non semel actis. contriuit tamen illum athleta meus, per spinas cruciatufq; tamquam in palæstra victoriæ paratus; lorica, clypeoque patientiæ tectus, omnibus hostium iaculis retusis nobile vexillum de inimico dilectæ sponsæ, cælo terraque spectantibus extruxit, extulitque; omnem patientiæ speciem aduersus omnem diaboli vim expungens, cum soli dilectæ suæ purpuraretur purpureo imbre suo delibutus, tormenta ridens, vincula, spinas, flagra, clauos, crucem sub præmio sponsæ suæ; cum non dubitaret erogare quidquid cælo possederat in libertatem dilectæ suæ.

Felix

Felix anima, quæ innixa super sponsum
hunc suum non metuit aduersarias acies,
non hostes quibuscumque finibus accitos.
de quibus liceat mihi hoc Machabæi ge-
nerosissimi pugnatoris, *Nam illi quidem ar-* 2. Ma-
chab. 8.
mis confidunt, simul & audacia: nos autem in
omnipotente Domino, qui potest & venientes
aduersum nos & uniuersum mundum uno nu-
tu delere, confidimus. in hoc exultabo fiducia
plenus, & explebor purpureo illius rore,
firmaborque contra omnem regnorum
potentiam. fiat tantum dilecte mi manus
tua super me, manus Patris & adamantis
sponsi, *Neque enim est alius extra te, & non est* 1. Reg. 2.
fortis sicut Deus noster. sed neque alius in cælo Deut. 3.
vel in terra, qui possit facere opera tua, nec com-
parari fortitudini tue. Transibo ergo & vi-
debo. nam auxiliū meum à te, & à te solo.
fiducia & spes mea, gaudium & corona
gloriæ meæ, deliciæ meæ, amor meus. ma-
gis etiam post spinarum missilia & stillici-
dia, & purpureum imbrem. quo emarcida
& nimium sterilis cordis mei terra deli-
ctorum æstu emedullata, purpureo hoc
desterilescat dono, fœcundetur rore, cen-
tupla redhibitione æternum beanda, mu-
neranda.

CAPUT V.

*Ad Pilati verba, ECCE HOMO,
Christum designantia.*

Psal. 21. **N**ON credo. & habeo suffragantem
Dominum, *Ego sum vermis, & non ho-*
mo; opprobrium hominum & abiectio plebis. &
quæ hæc species hominis? caput quæro,
aurum illud optimum; & nihil præter hor-
ridas spinas reperio, & stâtis iam ac emor-
tui sanguinis digitales grumas. vbi comæ
capitis tui sunt? vbi purpura Regis vinctæ
canalibus? cadaueroso sanguine im-
plexam video. oculi, amoris mei lampa-
des, vbi estis? ô Soles, cæli huius maximi,
vbi amica quondam mihi lux? ô flammæ,
vbi ardor, calorque quondam vester, quæ
vno obtutu, tamquam validissimo fulmi-
ne pectusque corque ipsum tot recondi-
tum claustris solitæ peruadere? & iacent
deiecta hæc nunc lumina, tamquam rupi-
bus defossa; & lucidissimis diebus densissi-
mæ successerunt noctes? quò nunc vesti-
gia flectam in his tenebris facula destitu-
tus? quam ingrediar viam Sole obtene-
brato? Lunam meam, veram matrem So-
lis mei magni, vicariam inducem deligam?
nulla iam Luna est Sole vniuersum tene-
brato.

brato. aut si quæ Luna est, lumen omne
refudit suo Soli. ita mortuo soli lux omnis
consepulta iacet.

O aliquando mihi Soles, sideraque fe-
licia prosperi cursus mei nuntia; quibus
maris salubria noxiaque temperabam fla-
mina, quibus, certantibus inter se tene-
bris, vento, procellis, lassis inualidisque re-
bus, vltimoque discrimini proximis, eri-
piebar periculo meo felix; vbi lumen nunc
vestrum? vbi *genæ areolæ* quondam *aroma-* *Cant. 5.*
tum consitæ à pigmentariis? vbi rubor can-
dorque illarum? ficcine emarcuit color
optimus? video buxæo quodam liuore de-
iectas, dexterasque spirantes armatas, ala-
pasque & sputa, foedaque; crapularum eru-
ctamina. & ille vultus est in quem deside-
rant angeli conspicere? sputaminibus per-
mistas video lacrymas, sanguinemque densè
stillantem. verè *sicut fragmen mali punici, ita* *Cant. 4.*
genæ tuæ: sed emortuum fragmen, & tabe
sua languidum, purpuraque sua derosum.
vbi *coccinea labia tua distillantia myrrham* *Cant. 5.*
primam? nil præter liuores video, & fragmi-
na verius quàm labra. & non olim *Fauus* *Cant. 4.*
distillans labia tua, mel & lac sub lingua tua? *Cant. 7.*
odor oris tui sicut malorum, guttur tuum sicut
vinum optimum? quod nunc nihil deuomit
præter sanguinem, excussorumque den-

M

tium

- tium rudera. & fella nunc potiùs quàm mella lego, absynthium veriùs quàm vinum: vt quas intentauerat minas populo suo, *cibabo populum istum absynthio, & potum dabo eis aquam fellis*, eas ipse pro delictis illius, primus tulerit, iuxta illud Prophetæ:
- Thren. 3* *Repleuit me amaritudinibus, inebriauit me absynthio*, cùm ipse inebriasset populū suum vino: à quo, pro vino absynthium fellaque in beneficiorum compensationem retulit. vbi *collum tuum sicut monilia, sicut turris*
- Cant. 1.*
- Cant. 4.* *David, quæ edificata est cum propugnaculis: mille clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium; omnis nunc armatura verberum; mille vulnera pendent ex eo, amantis animæ valida propugnacula. quibus munita nullam inimicam vereatur aciem, hostilem incursum nullum. insurgant agmina ferumque; munimenta hæc vulnera sunt omnem aduersariam aciem, vt paleam vento agitatam, excussura, vt fluctus temerè rupibus incurrentes, percussura.*
- Cant. 5.* *vbi brachia tua, manusque tornatiles aureæ, plena hyacinthis? vbi pectus Sole lucidius, venter eburneus distinctus sapphiris? vbi crura columna marmorea, quæ fundata sunt super bases aureas? vbi speciosus ille præ filiis hominum,*
- Psal. 44.* *Quasi aurora consurgens, pulcer vt Luna, ele-*
- Cant. 6.* *atus vt Sol, terribilis vt castrorum acies ordinata;*

nata; totus denique candidus & rubicundus, Cant. 5,
electus ex millibus, nitidior lacte, candidior
niue, rubicundior ebore antiquo, sapphi-
ro pulcrior? at nunc, quomodo obscuratum Thren. 4
est aurum; mutatus est color optimus: argentum Isaia 1.
tuum versum est in scoriam, vinū tuum mistum
est aqua. Reputatus es in vas testium, opus Thren. 4
manuum figuli. quid dicam? cui comparabo te, Thren. 2
vel cui assimilabo te dilecte mi? cui exaquo
te, & consolabor Amor meus? Magna est enim
velut mare contritio tua: quis medebitur tui?
quis medebitur mei, nisi hic sanguis vul-
neraque dilecti mei? Plauserunt super te
manibus omnes transeuntes per viam: sibilave-
runt, & mouerunt caput suum super dilectum
meum. Hæcine est vrbs, dicentes, perfecti deco-
ris, gaudium vniuersæ terræ? adeoque hæcci-
ne est Hierusalem illa cælestis, habens cla-
ritatem Dei: & lumen eius simile lapidi pretio-
so tamquam lapidi iaspidis. sicut crystallum? cu-
ius fundamenta omni lapide pretioso ornata,
iaspide, sapphiro, calcedonio, smaragdo,
sardonio, sardio, chrysolito, beryllo, to-
pazio, chrysopraso, hyacintho, amethy-
sto? cuius duodecim portæ, duodecim margari-
tæ sunt per singulas: & plateæ aurum mundum
tamquam vitrum perucidum: hæc est illa de-
scendens de cælo in vterum virgineum,
inde in Bethleem, in vbera, in vincula, &

flagra, in coronā spineam: vt meritò tam-
Thren. 1 quam à prætório Pilati inclamet, *O vos omnes qui transitis per viam, attendite & videte si est dolor sicut dolor meus. quoniam vindemiauit me, & loquutus est Dominus in die ira furoris sui, cū puniret in dilecto meo scelera mea, quæ supergressa sunt caput meum; & sicut arena quæ est in littore maris multiplicata sunt. ideo ait, Defecerunt præ lacrymis oculi mei, conturbata sunt viscera mea ab immanitate vulnerum meorum; & effusum est in terra iecur meum, dum sæuiunt etiam in interiora flagella populi mei; & non est qui consoletur. quod solamen ego sperem in ignibus semper ardentibus? omnes inimici mei audierunt malum meum, lætati sunt, quia viderunt ignominiam meam. ipse autem gemens conuersus sum retrorsum. quid? quòd non sit qui consoletur eum ex omnibus caris eius. omnes amici eius spreuerunt eum, & facti sunt ei inimici. hinc illæ voces commiserationibus plenæ, Idcirco ego plorans, & oculus meus deducens aquas: quia longè factus est à me consolator, conuertens animam meam: facti sunt filij mei perditi, quia inualuit inimicus.*

Non magnum fòrs esset, si soli oculi deducerent aquas, & non vniuersum corpus sanguinum profunderet flumina; vt non iam

iam nullus ei decor, sed nec humana superesset forma. scelera quid non possunt mea! aut quid ego sperem tot criminum reus? quid non metuam in die Domini magno terræmotibus & elementorum collisionibus prænotando? *Super hoc plan-* Mich. i.
gam & ululabo. vadam spoliatus & nudus: faciam planctum velut draconum, & luctum quasi struthionum. Nam si in innocente hæc euenerunt, in nocente quid sperandū est? aut quid vltra dicam deliciis plenus? quousque lactor inani spe; & è purpura, conuiuiis, voluptatibus, opibus cælestia spero? ECCE HOMO. quid dicam? *Aruit tamquam* Psal. 21.
testa virtus mea, & lingua mea adhesit faucibus meis: adeoque in puluerem mortis deduxisti me. nec vltra mihi superest anima. quoniam circumdederunt te canes multi. consilium malignum obsedit te. foderunt manus tuas & pedes tuos, dinumerauerunt omnia ossa tua, quæ nudauerant scelera mea, foderant delicta mea. Circumdederunt te vituli multi, tauri pingues obsederunt te, effrenatarum voluptatum mearum, & deliciarum sæculi. aperuerunt super te os suum, sicut leo rapiens & rugiens, peccata mea, quibus indignationem iramque æternū sequentem merui: maximè cum tamquam non vna contentus rabie, tot repetitis vicibus iteraui

furores, crimina criminibus, flagella flagellis, ignes ignibus innectendo. Ideo factum est cor meum tamquam cera liquefscens in medio ventris mei, dum intueor te, & recogito annos meos in amaritudine animæ meæ. Ego sum qui peccaui, tu quid meritus es Amor meus? nisi quia posuit Dominus in te iniquitatem omnium nostrum. vulneratus enim es propter iniquitates nostras, attritus es propter scelera nostra. disciplina pacis nostræ super te, & liuore tuo sanati sumus. quid rependam tibi Amor meus? bonis enim omnibus per te repleti sumus. maximè cum audio vocem illam lamentationis & væ, ECCE HOMO. Vox tristis & acerba nimis. quò tendis Amor? aut quò rapis amante? Non est species ei neque decor. vidimus eum, & non erat aspectus; & desiderauimus eum. quia non erat ille desideratus gentibus. vidimus despectum, & nouissimum virorum, virum dolorum. & quasi absconditus vultus eius & despectus, unde nec reputauimus eum. quis crederet eundem, in quem desiderant angeli prospicere, cælorum voluptatem, alterius sæculi delicias; & qui languores nostros tulit, dolores nostros portauit; quem intuemur quasi leprosum, & percussum à Deo & humiliatum, & cum sceleratis reputatum, propter peccata nostra? quid fiet de nobis in ignibus

bus æternis: in irrespirabili, inextricabili, inenatabili profundo? vbi corpora vrun-
tur & durant, erogantur & reparantur; vt
Ætnæ montes ignis intrinsecus foeti, cùm
deuorantur non finiunt, cùm exuruntur
non absumuntur. & quid sunt hæc mon-
tium supplicia, si non tamquàm leuia quæ-
dam missilia, & exercitatoria puerorum
iacula ignis æterni? dura æternitas. & ta-
men quis mirabitur æterna, qui Christum
viderit, pœnasque in innoxio corpore sæ-
uientes? qui audiuerit, *Sicut aqua effusus* *Psal. 21.*
sum: & dispersa sunt omnia ossa mea. instar vi-
lissimæ aquæ effusus sanguis Regis nostri,
dilecti nostri, mundi pretium. Nos nec la-
crymas fundimus, in tanta peccatorum
mole, cælorum exilio, inferorum pœnis.
vbi fudor, vbi sanguis? vbi carnum lacera-
tiones, ossum dispersiones? & stamus in
tanta laniatione luctuque Amoris nostri,
& non tabescit anima nostra, non exare-
scit, *& facta est quasi lignum?* cùm videmus *Thren. 4.*
Propheticas has prænotiones opere com-
pletas, *Omnes videntes me deriserunt me: lo-* *Psal. 21.*
cuti sunt labiis, & mouerunt caput. Sperauit in
Domino, eripiat eum. saluum faciat eum quo-
niam vult eum. non satis erant immitia &
qualia nulla retro secula flagra viderunt,
nisi & spurcum blasphemie spiritum sacri-

lego ore deuomerent; caueamus ne in nouissimo rideamur à iusto nimium Iudice omnis commiserationis ignaro : ne serò fluant non profutura lacrymæ. dum tempus patitur , amplectamur profutura : & intueamur in exemplum Prætorio datum.

Nam quid venamur in hoc seculo? opes?

Luce 6. audiamus Dominum , *Va vobis diuitibus,*

Luc. 18. *quia habetis consolationem vestram. &, Faci-*

lius camelum per foramen acus transire, quàm diuitem intrare in regnum Dei. aut mentitur

Dominus; aut falluntur qui accumulandis insudant opibus. Voluptates? audi Sa-

Prov. 5. *pientem, magnum è se magistrum, Fauus*

distillans labia meretricis; & nitidius oleo gut-

tur eius, nouissima autem illius, amara quasi absynthium, & acuta quasi gladius biceps. pedes

eius descendunt in mortem, & ad inferos gressus illius penetrant. Honores? transeunt

Sap. 5. *tamquam umbra, & tamquam nuntius per-*

currens, & tamquam naus quæ pertransit fluctuantem aquam. aut tamquam avis quæ trans-

uolat in aëre, aut tamquam sagitta emissa. & spes impij tamquam lanugo est, quæ à vento tol-

litur, & tamquam spuma gracilis, quæ à procella dispergitur, & tamquam fumus qui à vento dif-

fusus est, & tamquam memoria hospitis unius diei prætereuntis. & vbi honores, voluptates, opes in hoc corpore, inter hæc derosa,

diffi-

dissipata, dilaniata, & in sanguine suo
 squalentia membra? quid amas Christia-
 ne? erras, si ab amore illius aberras, qui
 aspera duraque praelegit mollibus. errare
 non potes, si ducem miles sequeris; errare
 potes, si alia insistis via. quid neglectis cer-
 tis dubia diligis? æternitas in medio est. à
 delectu hæc pendet. quid hæres dubius?
 certa incertis antepone. non agitur de
 perituris, & quæ melior fortuna corrigere
 potest. de æternitate hîc agitur, felici, in-
 felici. delige. sed durum est sequi. nimirum
 nocentem & reum durum erit sequi inno-
 centem. & non durum erit flammis exuri
 æternis, pœnis cruciari æternis, nulla spe
 veniæ, miserationis, mitigationis nulla? &
 non *id quod in presenti est momentaneum* 2. Cor. 4
leue tribulationis nostræ, supra modum in subli-
mitate æternum gloriæ pondus operatur in no-
bis, non contemplantibus nobis quæ videntur,
sed quæ non videntur? quæ enim videntur tem-
poralia sunt, quæ autem non videntur æterna
sunt. non Lazarus pro non longi temporis
 tolerantia, æternum in sinu Abrahamæ refri-
 gerium consecutus; contrà diues pro pau-
 corum annorū deliciis in æterni tormento
 ignis constitutus, alternas malorum & bo-
 norum vices æmula retributione com-
 pensant, in spei timorisque secuturum

exemplum? quis non deligat exitum præ-
 miaque Lazari? sequatur vitam. quis exi-
 tum voueat poenasque diuitis? fugiat mo-
 res. maximè cum oculos cōiecerit in hunc
 ex homine vermem, & opprobrium ho-
 minum. allicit peccatum? intueret hæc vul-
 nera, frontem, oculos, vultum, corpus vni-
 uersum. & cogita ad singula criminum
 Mich. 6. proritamenta inclamantem, *Popule meus*
quid feci tibi, aut quid molestus fui tibi? respon-
de mihi. & ad vniuscuiusque animam: Dile-
 cta mea, columba mea, sponsa mea, quid
 feci tibi? necdum expleta lacrymis, sudo-
 ribus, sanguine meo es? quid immanium
 belluarum more nullis moueris vulneri-
 bus? vis iterari columnam iteratis sceleri-
 bus? an fatiari non potes vnâ? quid si ince-
 perit commemorare beneficia, vt olim illi
 populo, *Quia eduxi te de terra Aegypti, & de*
domo seruientium liberaui. Popule meus me-
mento quæso quid agitauerit Balach Rex Moab,
& quid responderit ei Balaam filius Beor. Non
 eduxi te, dilecta mea, purgatrice aqua per
 lauacrum regenerationis de immani for-
 dium & miseriarum lacu? quid arida & in-
 aquosa sectaris, facta tibi ipsi vipera, aspis,
 regulus? non tot millibus in perfidia sua
 destitutis, ignibusque æternum addictis,
 ac minoribus etiam sceleribus onustis; pe-
 perci

perci in hunc diem tibi? hæccine reddis mihi? adeone asper oleaster ex mitis & opimæ oliuæ nucleo enasceris? degener amoris grano, concupiscentia siluescens, è sanguine meo hostis exoreris?

Expergilcere anima mea ad has querulas turturis tui voces; ne duræ in te cadant minæ Hierusalem olim intentatæ. *Videns Luc. 19.* ciuitatē fleuit super illam, dicens, Quia si cognouisses & tu, & quidem in hac die tua, quæ ad pacem tibi, nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis: quia venient dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo; & circumdabunt te, & coangustabunt te undique, & ad terram prosterrent te, & non relinquent in te lapidem super lapidem; eò quòd non cognoueris tempus visitationis tuæ. ideo tabescit in me anima mea. verè enim misericordiæ Domini quia non sumus consumpti: quia non defecerunt miserationes eius: sed miserebitur secundum multitudinem miserationum suarum. tantùm leuemus corda nostra cum manibus ad Dominum in celos. nos iniquè egimus, & ad iracundiam prouocauimus. & tu opposuisti nubem tibi, ne trans-eat oratio. ideo oculus meus afflictus est nec tacuit; eò quòd non esset requies; donec respiceret & videret Dominus de celis. Verè enim lapsa est in lacum vita mea. Inundauerunt aquæ super caput meum. dixi, Perij. Inuocaui nomen tuum

Domine

Domine de lacu nouissimo scelerum meorum, & de profundo delictorum meorum, cū erubescerem coram te factore meo, factus in derisum inimicis meis. sed tu vocē meam audisti, carmen & lamenta, & humilitatem ac contritionem animæ meæ. tantū ne auertas aurem tuam à singultu meo, & clamoribus, redemptor vitæ meæ. vt qui retrò luridatus delinquentiæ maculis, nigratus ignorantiae tenebris; super niuem & grandinem potenti dextera tua exalber. non suffundor errore quo caruisse delectat: nemo proficiens erubescit.

Hunc profectum quem à manu tua iam coepi experiri, perficiat tantū dextera tua; vt exinde ille ego nihil quondam penes te, ne stilla quidem situlæ, aut aræ puluis, aut inane vasculum figuli, arbor fiam quæ foliis perennet, gratumque tibi fructum reddat; quæ non ignem, non securim metuat, sed manu tua circumfossa, rore foecundata; mortis retro titulis & damnationis erasis, speratum in horrea tua foenus reponam. poenitet errorum, inuerecundiæ, criminum; poenitet amasse quæ tu non amasti, quæ odisti. porrige dolenti dexteram, & hunc infantiae adhuc recentis catulum, necdum perfectis luminibus per incerta reptatē, manu ducito; donec

donec in plenum solidumque in ambulem
vias mandatorum tuorum.

Nam quid desperem sub hoc capite spinis redimito; quid sub hoc vultu alapis contuso; quid sub corpore verberibus flagrisque lacero? non singula verbera, singula fulmina sunt amorem iaculantia? & non, tot amorum fontes quot vulnera? tot flumina, tot maria? Quis mihi concedat hæc flagella sanguine dilecti mei ebria? quis scopas cruorem tamquam nube depluentes? quis vincula cælesti hoc imbre roreque madida, rigidaque? quis dependentem humeris purpuram meliore purpura tinctam? cara mihi flagra, quibus pulsa morte æterna, vita reddita æterna est. quibus quatruiduanus foetens optatam lucem intueor. amor vbi es? vbi non es amor? spinis implexum, vibicibus innexum, liuoribus immersum, vulneribus infixum, sanguine permistum video. amo vos meæ spinæ, vibices, liuores, vulnera, sanguis meus. odi scelera tantorum malorum causas, amo vulnera quæ licet non fuissent, si non præcessissent crimina, tamquam vulneribus flagra, amo tamen vulnera, odi crimina. non quòd gaudeam vulneribus; sed quòd singula vulnera singuli ignes mihi sint: singula verbera, singula incentiua:
singulæ

singulæ spine singula prouocatoria, & magnorum proritamēta amorum. nam quid ego iam essem sine illis? non æternorum ignium pabulum, & indefecta flammarum numquam moriturarum materies? non perenni cælorum exilio deputatus, Dei que gloriæq; & deliciarum exul? quis ergo miretur amare me vulnera æternorum malorum depulsoria; bonorum æquæ æternorum largitoria?

Et tamen inter hæc Amoris mei vulnera fluunt lacrymæ. quid hæres criminibus tamquam aggere circumseptus? disrumpe obstacula, solue vincula; & tandem totis proflue venis sanguis meus. inter amoris vulnera commiserationis & amoris testes, mœroris gaudijque indices fluite mea lumina. ne parcite fœcundæ dolorum & amorum matrices oculi venæque meæ. fundite diuite quaqua fluxu quidquid purpurei roris locuplete natat reconditorio. quo plus fuderitis, plus haurietis; fudisse, haussisse est; pepercisse, perdidisse est. exurgite oculorum fontes, & vobis ipsis iam ad hæc verbera tamquam tubas & tympana grandiores, mista doloribus gaudiisque fundite maria; donec collique scat hæc amans anima iungaturq; Amori suo, non minoribus votiuis vulneribus laniata,
non

non rarioribus fontibus irrigua, non tenuioribus fluminibus profua, paribus coronata spinis, conscissa verberibus, liuoribus deturpata, notata vibicibus.

O si non inferioribus amoris ardeam flammis: verum an in hac arena voluisse amare, amasse est? & paribus voluisse amare, paribus amasse est: an vota hinc de penetrali pectoris fusa, adnumeratur rebus? audi suspiria confragoso densata singultu; audi e cordis intimo vota deprompta; intuere tamquam à mediis ignibus calentia, vt nulla Babylonia fornax plus suspirauerit, plus despumauerit ignium, nulli Siculi montes, Vulcania antra plus euomuerint flammarum, nullus ardentius bos mugierit, atque auidum hoc lacrymarum, sudoris, vulnerum sanguinisq; pectus Amori meo.

CAPVT VI.

Christo sub cruce fatifcenti.

Tene crucis video sub pondere lapsa bñdam,
Cui quondam celum sarcina nulla fuit?
Quid vereor pondus, supremaq; funera ligna?
Aut ego quid verear Hercule supposito?
Non lignum est cuius sub pondere lassus anhelat:
Crimina sed nostrâ sunt cumulata manu.

Hoc

Hoc pōdus, magnus sub quo meus ingemit Atlas.

Sidera noctescunt, pressa fatiscit humus.

Verū quousque sub hoc pondere? hoc-cine amare est? & amoris hæc symbola æterni? quis ille sub cruce cælumque terramque proscindens gemitus? amantis & dolentis turturis est compare destituti. quæ sunt hæc sub cruce fatiscentia genua? languentis Amoris sunt, & graui vulnere faucij, quo telo olim tacta clamat sponsa in delinquentis animæ & iam iam abituræ

Cant. 2. subsidium, *Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo.* optatus animæ ianguor. sed durus sub cruce languor. maxime si immitia accedant vincula, funes, catenæ; si sæua insultantium & impellentium rabies, si hostiles calces, si pugni & proculcatio. quis efferas has immanè sæuientium animorum feritates lubens volensque vltroneus subeat, si non impellat amor? quis inter sanguineos riuos, inter lacrymarum sudorumque torrentes ingenti oppressus pondere non vltimam reddat animam, nisi Amoris manibus stipatus, nisi aromatum sponsæ cellis recreatus, odoribusque aspectuque dilectæ suæ roboratus? quid non potes amor? & quò non rapis amantem? Crux, sudor, lacrymæ, sanguis, vincula, catenæ dulces amanti, tantum potiatur

potiatur amato. sed graue quando hæc
profluunt ab amato. nam quid minùs pos-
sumus amanti quàm reddere vices amori,
& pro amore amorem reponere? verùm
quæ hæc barbaries, pro amore crucem
sudore sanguineque dilutam porrigere?
durum erat non redamare amantem, op-
primere etiam ligno, humo, calcibus, quæ
mens humana capiat? multoque minùs
cùm viderit se inter hæc amari? cælum &
terra vbi estis? vbi benignitatis & commi-
serationis sinus? vbi pietatis & condolen-
tiæ pectus? hoc cine amare & amari est?
durus amor! fluxerant horti inter sangui-
num flumina; natauerat prætorium pur-
pureo amoris torrente; quot flagra, quot
spinæ, tot fontium scaturigines. verùm
non satis fuit amori. spirabat ad victimæ
locum meus Isaac, in quo æternùm firma-
ret amoris monumentum, cælo terrisque
in omnem æternitatem nobile.

Verùm ne ignoraret amatus Amoris sui
triumphalem campum, aut aberraret à
via, signare illam voluit purpureo amoris
sui rore, vt curreret in odorem vnguento-
rum illius, nec abduci iam posset, cùm
vniuersam viam dilecti sui amico imbre
signatam cerneret. ô vis amoris! ad quæ
non rapis amantem amor? torcular nobile

N

musteo

musteo autumnno meo grauidum, nulli-
que magis quàm prementi quàm calcanti
notum. Ego ille calcans criminum meo-
rum pondere, amoris succo inebriandus,
rore fœcundandus, odore complendus.
amica vinea, dulces vux, vinũ suaue. amo
te mea vinea, vitis mea, botrus meus, vi-
num meum virgines generans; sponfas
dilecto meo apparans. Quis mihi dabit vt
sternar puluillus dilecto meo? vt inuoluar
spongia Amori meo? vt innectar fronti
fascia, capiti velum? felicem me si in hoc
torculari adnectar Amori meo: si purpu-
rei misceantur vtriufq; fontes; si lacrymæ
lacrymis, sudoribus sudores, sanguine mi-
sceatur sanguis; peccatricis animæ huius,
& Amoris mei magni: si misceantur crimi-
num meorum fella, odorato amoris mel-
le; si perpluantur amaritudines animæ
huius dulci Amoris mei imbre, vt fiat vi-
num vnum, enascatur liquor vnus, flumen
vnum, torrens vnus, fons vnus, & amoris
fons vnus.

Concede hoc, qui solus potes Amor, &
bea hoc munere amantem, vt vno per-
mistus torculari, vnus sim tecum; nec iam
terrear, aut fugiam conculcantium pedes,
magis etiam amem. Quàm plenè satiabi-
mur tu & ego Amor meus? quàm feliciter
inebria-

inebriabimur tu & ego dilecte votorum
meorum? eueniant tantum hæc vota mi-
hi, vt Amoris mei musto plenus nihil eru-
at aliud præter Amoris mei vinum, du-
ris licet torcularibus expressum. beata vi-
nea dilecti mei, quæ non labruscas, sed
purpureos mihi protulit botros in purpu-
reos fontes soluendos; in fontes non aqua-
rum, sed vinorum viuentium, quorum
odorato imbri cælum terraque perfletur.
& potuit gratior è terris cælos petere,
Amoris mei torcularibus expresso? & ta-
men quis credat tantum potuisse amo-
rem mei, vt magnum illud cæli numen,
æquæua progenies Patris, amati carne in-
duta, spinea corona cincta, verberibus
cæsa, cruce onusta, terram sanguine riga-
ret; & hanc siccam, arentem, adeoque ex-
succidam & emedullatam vniuersi cor-
poris mei terram?

Quis credat sub hoc pondere iacere
æterni Patris sobolem æternam, Deum de
Deo, cuius nutu pendula hæc stat terra?
imò quis non arbitretur fabulam de fabu-
la sumptam, aut comœdiæ aut tragoediæ
scenam, nisi fides testatissima protulisset?
ingens amoris vis nullo calamo aut mente
exprimenda! Quid præstiterat homo, vt
mereretur hunc amorem? vt euulsum è

sinu Patris Amorem pedibus obiiceret
conculcandum, cruce premendum: me-
lius hæc silentio transiguntur, dum mens
admirabunda magnitudinem silentio te-
statur, plusque loquitur sine lingua stupor,
quàm omnium oratorum doctæ prolo-
quantur voces. Non cadunt hæc in huma-
num pectus: ac nec tota Angelorum fe-
ries pro meritis magnitudinem explicet.
nam meriti causam nullam reperio, quo
maior Amoris mei amor puriorque est;
plusque illi debeo, qui nuda voluntate sua
dilectioneque mea impulsus, tam valida
amoris mei signa in medium sparsit, qui-
bus me in dilectionis campum prouoca-
ret. pareo. neque aliud habeo quod repen-
dam, quàm vt amorem amore compen-
sem, amemque Amorem meum: cui cum
tot nominibus omnia debeam, tum im-
miti hac sæuaque crucis gestatione, omnia
etiam debeo. ô si quod debeo erogem!
scio non posse. hoc tamen possum, sed
Amoris mei prius succensus flamma, vt
amem; & pro Amore meo vitamque ani-
mamque profundam, siue in cruce gene-
rosam, siue sub illa depressam, siue flagris
excussam, siue spinis extortam, siue clavis
exterebratam, siue lancea exspiculatam,
siue labore exsudatam, siue mœroribus
cla-

elacrymatam, siue sanguine profusam. omnia tamen Amori meo, vt ipso illius pondere oppressus cadam, immergarque purpureo rori illius, musto illius, vino illius, vnus iam cum illo, ros, mustum, vinum, vno torculari expressum.

CAPVT VII.

Vestium in Christo spoliatio.

LACRYMÆ vbi estis? videtis hæc oculi, & statis? non quidquid hîc fontium est, salit? non quidquid fluminum, proruit? cui seruatis venæ meæ sanguinem, cui sudorem corpus? quò tam ceco impulsu ruis Amor, immemor verecundiæ, virginique prodigus ruboris? stupefcite cælum & terra super hac verecunda vestium spoliatione, super hac immani casti corporis retentione. pudor vbi eras? in omnium oculis effunderis? hæccine casti amoris symbola, tam prodigè ruborem diffundere? scelera quò duxistis Amorem meum? quò inuerecunda criminum licentia? quò libidinum pœnitenda sequela? hoc cine est amare. hîc ille librator Spiritus, qui super aquas ferebatur, adflator & animator vniuersitatis, qui cælum sideribus, maria beluis, terram varia foecunditate dotauit;

cuius nutu frutices inculantur, folia formantur, germina inflantur, flores inornantur, & à quo omnis generis paratura, partibus promota grandescit; qui vites, qui hederas textili filua, fruticesque arboreque post spolia vestit, ne diutiùs nuditatem suam erubescant; ille in virgine carne sua omnium exponitur oculis, omnium luditur, omnium percutitur. pudor & rubor vbi estis?

Olim in theatris, in scelerum ac libidinum tragoediis, lasciuisque comoediis, pudoris sui interemptores de nuditate sua deque propudiis occisæ in publico castitatis, ad lucem & populum expauescunt: quid arbitraris euenisse conditori tuo? stetisse credes vultum, & non suffusum rubore verecundis maduisse lacrymis? ille casti amator decoris, non erubuit ad alienos oculos, qui erubesceret ad suos? ac licet de libidine erubescenda sit nuditas, de innocentia tamen etiam in hac mortali vita sine rubore non est. aut quis credat non erubuisse Agnetem, Agatham, tot lasciuientibus iudicum, carnificum, spectatorum oculis delusam? etiam de confessione & martyrio erubescenda nuditas est. hoc tamen hic solatij, quod tam densa stola sponfas suas vestiuerit Amor, vt credas
amo.

amorem ruborem deterfisse. tantum pro illo patiendi desiderium est. quid si non absimile reperiās in Amore meo. vetus dictum. in media procella, confusis nonnumquam vestigiis cæli & freti, portum ostendi prospero errore; & in tenebris aditus exitusque non rarò deprehendi cæca felicitate. quid si eadem reperiam in spoliatione Amoris mei? in qua tamen non littus aut portum fortuita felicitate, sed spontanea & prudenti reperiās? cui enim non crescat amor, qui videat illum qui orbem comprehendit manu, cui cælū thronus, terra scabellum est, cui omnis omnino gloria famulabunda, & potestas in omnem æternitatem est; eò amoris impotentia abreptum, vt propè se exueret pudore, quò meam inuerecundiam rubore suo tegeret, vestiretque me sceleribus & voluptatibus nudatum, pudore suo. vt erubescere discerem, qui erubescere desieram. & porrò in inuerecundia mansissem, nisi vidissem ob illam erubuisse Amorem meum. sed neque nuditatem meam agnouissem, nisi illam mihi in sua ostendisset Amor meus, immanitatemque nuditatis meæ rubore me suo docuisset.

Fuit hæc via mihi ad meliora, vt causas erubescendæ spoliationis meæ execrarer,

fugerem. vt quidquid aut vetus error inquinauerat, aut ignorantia contaminauerat, aut improbitas nudauerat, id omne poenitentia verrens atque radens, & foras abiiciens, mundam pectoris domū Amori meo pararet, quò se ille cum cælestibus donis, diuinoque ornatu suo lubens infereret. Neque enim statim succidendus est desperatione animus, si secundæ tertiæque quis poenitentia spoliationisque Amoris sui debitor fuerit. pigeat sanè peccare sæpius, sed sæpius poenitere non pigeat. pigeat sæpius periclitari, sed non sæpius liberari. pudeat sæpius donis cælestibus spoliari nudarique in opprobrium, in Adæ & Eue similitudinem; sed non pudeat reuestiri. iteratur inualetudo? iteranda medicina est. hinc cū prospexisset Deus periclitaturos plurimos post non semel concessam salutem, qui per montes & saltus humeris essent reportandi, secunda posuit solatia, poenitentia lauacrum, lacrymarum & sanguinum balnea; in sacco, cinere, mœroribus numquam desperandum. Dauid dum potum fletu, panem cinere miscet, adulterium & cædem confessione purgauit. Nabuthæ hereditatem & sanguinem, Achab deprecatione deleuit, læsuramque abduxit à diebus suis. Peccatrix

trix Niniue inedia ab exitio liberatur, etiam pecudibus enectis; cū malit poenitentiam Dominus peccatoris, quā mortem. hinc illa diues sponſio, *Ponam desertum* ^{Isai. 41} *in stagna aquarum, & dabo in solitudinem cedrum.* ita tamen si, quod plerique non dubitant, propter exigui temporis volaticum gaudium; id nos in æternitatis periculo tolerare non dubitauerimus; nec asperitudinem facci, nec horrorē cineris auerſati. Quis enim in coccino & Tyrio, in epulis lautioribus pro delictis supplicet? sequamur Apostolum vt sanctitatis omnis & puritatis ex semetipſo magistrum, ita impuritatis omnis execratorem & expiatorem; vt quæ exhibuimus membra famula immunditiæ & iniquitati ad iniquitatem; exhibeamus famula iustitiæ in sanctimoniam, exhibeamus & pudicitiae in ruborem. ne vltra immunditiarum gurgiti non dicam corpus, sed nec manum tradamus, circumsonent preces, circumstagnent lacrymæ, omnisque iam immunditia non modò exulet, sed nec nominetur quidem internos, sicut decet sanctos. Quòd si non puduit discingi, non pudeat vestiri, ne cum erubescencia nostra pereamus. quasi non tolerandum sit pudori, offenso Domino satisfacere, quem non erubuerit offendere.

dere. nimirum ad delinquendum expandimus frontem, subducimus ad deprecandum. aliud nos docet exemplo suo Christus, cuius omnis actio, institutio nostra est. Exueram ego ruborem peccando, ingentemque peccatorum funem trahebam, ignarus erubescere, pudoreque omnium criminum frequentatione, tamquam potenti spongia delete. in erubescencia hanc inaudito pudore castigare voluit Dominus, ut pudore illius erubescere discerem, qui pudere dissueueram. Ornauerat me sponsam suam, hac enim per lauacrū prerogatiua me donauerat. nec multo, obsoletaueram nuptialem vestem, exinde etiam exueram me illa. ut non iam ob vnius arbusculæ delibationem, sed ob propria delicta destinarer ignibus, subsidio omni destitutus, veste spoliatus, operumque bonorum nudus. quid faceret Amor meus? pateretur in hac nuditate cælorum gaudiis excludi, inferorum poenis addici? merebar. verum tactus miseratione intrinsecus Amor meus, erubescendam spoliationem delegit, ut melioribus vestirer. merebar in æterna infelici nuditate æternum ignibus vestiri & conuolui æternis. spoliari maluit Amor meus, ne æternum spoliarer ornamentis celestibus, ne æternum vrerer

flammis

flammis ardentibus. quid non debeo Amori?

Nam quid tam contrarium puritati, quàm nudum obiici oculis non puris, conflabellari non castis? pudicitiam cogita. flos illa morum est, honor corporum, decor sexuum, integritas sanguinis, fides generis, fundamentum sanctitatis, siue spontanea illa, & amore solo delecta, siue ex voto æterni ignis & regni. cogita deinde quàm graue fuerit pudicitiae illi, vt ita dicam, exuere cundari, cùm castimoniae omnis indiuiduus comes verecundia sit, nec quidquam illi verecundiae aut pudoris prostitutione magis inimicum sit. etiam pedem aut brachium nudare, morte multis acerbius fuit: vt non vltimis, flammæ & candentes laminæ, prunæ ardentes, & viuicomburia pro lusu fuerint; pectore nudari omni morte grauius. hinc quo castior quæque, hoc densiori pudoris armatura tegitur. circumdat verecundiae vallum, murum sexui suo struit, vt nec suos emittat oculos, nec admittat alienos, cùm sciat se publicatione periclitari, dum percutitur oculis non castis, & multis. hinc non tantùm pudicæ virginis est suffundi si à viro visa fuerit, sed & casti viri si virginem viderit. mirum hoc è Gentilitate exem-

exemplum, cùm Arabiae foeminae ita faciem totam tegant, vt vno oculo librato contentae sint dimidia frui luce, ne totam faciem prostituant. Quo ergo rubore credam Amorem meum, à quo omnis castitas & pudicitia fluit, & oppressum ac circumfufum fuisse, cùm totum pudorem omnium oculis vidit obiectum? non arbireris mille tormenta, mortes mille antè subiturum, quàm prostitutionem hanc pudoris? quo magis arctioribus illi nominibus obstringor, qui amore mei quod sauiissimum fuit delegit: cùm ruboris ex se causam nullam haberet, qui nulli culpae obnoxius esset.

Gen. 3.

Et verò occisae innocentiae, & primordialis peccati poenam, vestem fuisse, nemo ignorare potest, qui audit, *Et aperti sunt oculi amborum: cumq; cognouissent se esse nudos, consuerunt folia ficus, & fecerunt sibi perizomata.* & illud, *Timui*, eò quòd nudus essem, & abscondi me. & istud Domini, *Quis enim indicauit tibi, quòd nudus esses, nisi quòd ex ligno, de quo praeceperam tibi ne comederes, comedisti?* è delinquentia ergo vestis. quam cùm ignorasset innocentia, praeuaricatio inuenit. prodito proinde pudori vestis reperta. nihil horum in Christo meo inuenies. nec veste, in ipso, innocentia egebat, quae delicto

licto in poenam irrogata erat. quare nihil habebat, quod erubesceret Christus meus; non suum, quo carebat; non primorum parentum, è quorum vetitæ arboris delibatione nihil ipse Virgine natus, Spir. sancto figulatus suxit. Nulla ergo ruboris caussa, nisi quòd nostris delictis erubesceret, ad nostram in sua nuditatem rubore perfunderetur. nescit erubescere nuditas ignorata; cognita tamen (docemur hoc exemplo primorum parentum) etiam oculis suis ruborem adfert, quo magis alienis. iam cùm præuaricatricem nuditatem meam in se sumpisset Amor meus, tanto erubescere debuit magis, quanto eum maior nuditas mea tenebat. cumque omnium in se præuaricationes sumpisset, omnium etiam nuditatem amplexus est, omnium proinde etiam ruborem: quò magis erubuit, qui tot caussas ruborum habuit. quot enim delicta, tot nuditates, & erubescentiæ caussæ; quæ cùm innumera forent, ruboris etiam innumeras caussas habuit; tanto illi grauiiores, quanto ipse ab omni delicto, erubescentiæ caussa, remotior. vt nesciam an non hæc poenarum omnium quas sustinuit aut maxima, aut tantùm non maxima, primaq; ab illa, sæuissimaque & acerbissima fuerit. vt hoc
nomine

nomine plus debeam Amori meo.

Pudor & verecundia vbi estis? vbi tu rubor pudicitiae famulas? quid cessas anime? quin inuolas in dilectum, & oppositu corporis tui nuditatem tegis? quid haeres dubius? quis eripiet ex pudico amplexu tuo castum Amorem? quis reteget quem toto contexeris corpore? ferrum? ignes? carnificis manus? nemo me separabit à te Amor meus. minari possunt, secare, vrere; separare non possunt illum quem tu semel implagatum tenes amoris tui nexibus: & non lusus subiicere securibus ceruices, dare vstulandum corpus, dexteram iniicere foculo, prunas calcare ardentes, Babylonia fornace, aut lento igne torrerì, si iungar Amori meo? etiam apud saeculum pugni quassant, calces arietant, caestus dilaniant, flagella dilacerant, & grata memoria legunt vulnera aut cicatrices qui passi sunt, nec quisquam agonis sui praesidem fugillat. corona nimirum premit vulnera, palma sanguinem obscurat, & plus longè victoriatum quàm iniuriatum est. Quis ergo hunc laesum arbitrabitur, quem laetum & exultantem videt? quem non metientem vibices, liuores, vulnera; sed cogitantem vides quantam posteritatis famam collatura haec sint? quanto potiori iure Chri-

stianus

stianus ridebo vulnera, gaudens spargam
 cruorem, dilaniata ficcis oculis intuebor
 membra, quæ Amori suo implexa, ne
 morte quidem diuellantur. quid? quòd
 ipsa morte tenaciùs etiam inhæreant? &
 quæ in hac vita temporario, in altera eter-
 no iungantur nexu. beata mors quæ ar-
 etiùs dilectum dilecto vinculat, nectit po-
 tentiùs! quis beabit me hac felicitate, ut
 sanguine purpurem dilectum meum; ru-
 beatque iam non pudicitix propalatione,
 sed amati sui cruore, prodiga manu & fer-
 ro sparso? gratus rubor animæ, fortuna me
 hac beatitate Amor meus. tibi que æter-
 num iunge.

CAPVT VIII.

*Clavi quibus affixus Christus**cruci.*

CREDERES amorem volucris si-
 milem, & ne periculum à fuga foret,
 inclauandum. cauea contineretur, & ha-
 beretur blandiùs; parietibus cingeretur
 tamquam spatiofo carcere; siluis concre-
 deretur tamquam assuetus ad amati dex-
 teram recurrere. at clavis configi, ne ela-
 batur, durum; adeoque crudele & barba-
 rum saperet, ni Amor ipse vltronea obla-
 tione

tione inclauari voluisset, vt amoris sui magnitudinem ostenderet. quare ne vereremur fugam, ne allicientis ad se fraudem, configi clavis voluit, vt quicumque amat frui iam liber amore possit; illiusque inherere & castis satiari amplexibus. eueniat hoc mihi. sed neque satior amplexibus, ita auarus omnis amor est, nisi me totum sensero iisdem amoris clavis Amori meo confixum. ô dies! exorere meus Sol! tantum te fruar Amor meus, sed non nisi iisdem clavis confixus tibi, vt nulla nos vis, tempestas nulla, quocumque maligno afflatu nata separare possit.

At durum est configi clavis; etiam molle est, si configar Amori. Crudele ferreis terebrari clavis; etiam mite, si conterebrer Amori. barbarum est ligno configi clavis; etiam humanum, si configar Amori. nam quid verear? clauos? amabo etiam, si illis affigar Amori: amabo & flammam, si illis coniungar Amori: amabo & inferorum ignes, si illis adnectar Amori. nam vt maior me intus alit flamma, si vror amore, quam omnis alius minari possit ignis; ita validior me tenet nexus, si adnectar intus Amori, quam clauis omnes, ferrum omne adnectere ligno valeat. ignorat flammam, qui maiore ardet flamma; nescit clauos, qui validiore

validiore configitur nexu. Quid? quòd non
sentiāt flammās, non sentiāt clauos, quis-
quis Amoris ardet ignibus, aut trabali
amoris clauo innexus Amori est. & tamen
fatenda veritas est. durum fuit ferrum quo
affixus fuit Amor meus. duriora tamen
fuerunt scelera mea, quibus suffixus fuit
Amor meus. audeo, & suaues clauos dice-
re, si illos cum criminibus meis conferam,
ita hæc supra omne ferrum durefcunt; vt
plumas clauos omnes malleosque dixeris,
quibuscumque incudibus sudatos, si cum
sceleribus meis composueris. Nihil Ætna
simile, nihil Vulcania protrufit fornax.
vincunt omnem duritiem, immanitatem
omnem crimina mea, quæ Amorem meum
barbaro planè more confixerunt cruci.
quo magis miror Amorem, amo Amo-
rem, qui vltro se obtulit cruci, malleo &
clauis; crederes reum ingentium ab orbe
scelerum. merebar, fateor, & maiora me-
rebar. sed quid peccauerat Amor meus?
dimittitur nocens reus, punitur innocens
Amor. quæ hæc iustitia est, absolui nocen-
tem, damnari innocentem? iustitia hîc
exulat. Amoris hæc imperia sunt; nisi &
iustitiæ velis; cùm delicta mea, quæ cru-
ces, quæ clauos merebantur, in se suscepe-
rit Amor meus, ære suo, corpore suo luen-
da.

da. nam ego licet affixus cruci, quî poteram iustitię leges explere, quas nulla in me tormenta explere poterant? quare ne careret diuina iustitia fructu suo, maior me, nec inferior debitis satisfacere debebat. nullus hoc poterat, nisi Amor meus.

Verum indignum Unigenito Patris pro nocentibus pati. vicit indignitatem amor, & pro nocente reo, innocentem obtulit carnem, sanguinẽ, animam: vt indignantem propè iustitiam, quę reum sibi clamabat tradi, vinceret misericordia & amor, qui innocentem tradidit rei vestibus indutum, vt reus iam videretur qui innocens erat. pro mancipio ergo, seruo, reo, sceleribus farto; dominum, regiam sobolem, regni hæredem, in quo non dolus non macula, clavis cruci suffigendum, in delictorum meorum expiationem, in debiti erogationem, tradidit Amor.

Non amem vos mei clauis! perieram sine vobis, & perieram æternum, nulla spe veniæ, mitigationis poenarum nulla. & tamen quis non oderit clauos? imò, quis oderit clauos sine quibus salus iam nulla? & inhumanum interim amare clauos, quibus tam barbara suffixione inclauatur dilectus meus. & amare tamen cogor hos clauos. non quòd amem vulnera Amoris
mei,

mei, sed quòd clauos & vulnera amauerit dilectus meus. nam cùm indignū me amore, deperiret Amor, & via sceleribus meis interclusa potiendi amato; delegit & admauit clauos Amor meus, vulneraque, quibus potiretur amato: vt, si amem quod amauit Amor meus, non videar aberrasse ab Amore meo, ab affectu illius. Sanè si non amasset hos clauos, non seruasset vulnera in ornatum, in testationem & incentiuum amoris. vltro delegisse, tulisse, & seruasse, amasse fuit. vt & ego nunc amem vulnera, amem clauos, per quos mihi aditus ad vulnera, ad intima dilecti mei, à quibus sine vulneribus exulabam. Accesserunt vulnera, & patefacta mihi regia antè clausa, referati cæli. vt clauos hos colam tamquam cæli clauēs, tamquam regię dilecti mei referantia claustra.

Beati planè clauī. magis si me configatis Amori meo, & æterno configatis nexu, vt æternūm vos amem, venerer æternūm tam sancti nexus felicia internodia, & tamquam fortunatum gluten Amoris, & mei. æternūm tantūm nectar, æternūm amem. nec finis huius nexus, nec finis in omne æuum votiūo sit amori. hic si configendus clauis, beatus, dum potiar amore. hic, si crux & lancea, spinæque adnectan-

tur & verbera, felix, dum per hæc iungar
Amori. & quem terreant tormenta & cla-
ui, qui amorem & coronas, præmia &
triumphos cogitet: nam si in mollibus
Amorem quæras, erras. nullis rosis aut vio-
lis cinctus decumbit Amor. lacrymis, su-
doribus, sanguine vbique natat. intueri
hortum, prætorium, Caluariæ locum. non
omnis hîc duritia, inbonitas, insuauitas,
acerbitasque gradum fixit: ita quisquis
aliquando in plenum Amorem cogitat, se-
gregetur ad strictiorem disciplinam, ro-
bori per ardua ædificando vacet, prælu-
dat durioribus. Quid expauescis ad sudo-
rem, horres ad vulnera, accusas sangui-
nem: etiam in humanis sub præmio peri-
turæ laudis, nihil homini tam prosperè
concessum, quin ei admistum sit aliquid
molestiarum, vt etiam in amplissima qua-
que lætitia subfit semper aliquan- non levis
querimonia, coniugatione quadam mellis
& fellis. vt dictum bene, *Vbi vber ibi tu-
ber*; ita & in diuinis, miscentur dulcibus
acerba, quamdiu hîc animam trahimus.
at vbi emissi in magnum illum diem pu-
ramque lucem, reddemur nobis decussis du-
rioribus; æternoque suaui nexu, omni la-
cryma ficcata, omni suspirio demesso,
omni mœrore deterso, iungemur Amori.

Ita

Ita eueniat mihi, vt hîc clauis, ibi in omnem eternitatem, beata associatione configar Amori meo.

CAPVT IX.

Votum cruci Saluatoris nostri.

Quam mereor pœnam, cùm tu mihi causa salutis,

Impius immerita sim tibi causa necis?

Tu pretium culpæ, scelerisq; & criminis insons.

Nam scelus omne meū est, pœnaq; sola tua est.

Hei mihi quid feci: quò me furor improbus egit?

O dolor! & crux stat crimine fixa meo.

Et meus in media Christus lacerabitur ara,

Et sceleris tanti causa superstes ero?

Aut si fortè mori tibi stat sententia? Christe,

Crux ferat vna duos: mors ferat vna duos.

Ita fiat dilecte mi. crux vna duos, imò non iam duos; sed amplectatur, cingat, extendatq; vnum, amoris nexu vnum, vinculis clauisque amoris vnum. felix vnitas, quam intercurrentis amor indissociando nectit vinculo. quis me innectat hoc, clauisque è tam pugnantis vnum statuentibus, vt coadunescant duo hæc, ac concorporentur in corpus vnum, coalescant in animam vnam! Felix crux, cui nobili hoc vinculo, & tot per secula votis optato

innexi duo, vnum iam sunt, non duo, nulla
æternitate soluendi, nulla ponendi. Iun-
gere anima mea dilecto tuo, nec extra
hunc amorem cruci suffixum sponsum
maritumve agnosce. huic iungere nexu
æterno, & iungere soli.

Salve ô mea crux tanti connubij para-
nymphus. Felix, beata. quis mihi conce-
dat fortunata metamorphosi verti in te?
vt æterna confociatione iungar dilecto
Amori meo: quod vbi consecutus fuero,
an dimittam quem amat anima mea? non
si mille castra circumstent minitabunda,
non si inferorum exsurgant portæ, aut
quæcumque vsquam robora; non adeò si
cælum ipsum intentet arma. nulla me vis à
dilecto separabit. transfigant manus, for-
tiùs etiam adnectar. conterebrent pedes,
potentiùs inhærebo. transuerberent latus,
validiùs infigar. & non iam duo, vnum ero
cum tot modis transfixo dilecto meo. nam
quo plura vulnera, quo vis externa maior,
eò certiùs innectar dilecto meo. secent, di-
uidant, vnumque exsurgat vulnus corpus
totum. quò plura inflixerint, plures vali-
diorefq; nexus admouerint. non separor.
ac ne æternitate quidem. exerat fortuna
quodcumque telum habet, depromat in-
fernus quidquid vbiq; armorum, defe-
rat

fat & cælum quidquid minarum habet;
nemo me dimouebit à dilecto tot nexibus
firmato. spolientur exarmenturque quot-
quot orbe toto armamentaria, & incur-
rant in vnum corpus. omni maior ferro
sum dilecto innexus. Quòd si negata mihi,
felix optataque in crucem commigratio:
affigar saltem, & cum dilecto configar illi.

Asperior crux est? omni mihi purpura
& pluma mollior est. abite lecti, & quid-
quid in mollitiem luxus reperit. nullus mi-
hi lectus cruce hac suauior est. ô configar!
non minutis tantùm ferreis, sed trabali-
bus, è chalybe, aut adamante Vulcania in-
cude conflatis clauis, quos nulla in æuum
ætas aut potentia denectat. optata dies!
qua confixus Amori meo, mutuo lauabi-
mur, natabimus lacrymis, sudore, sangui-
ne! cùm vno vinculo duo nectentur, non
iam duo, sed vnus, indissociabili nexu
vnus, mutuaque sanguinum permistione
vnus.

Beata crux tot votis optata, quæ me con-
iungat Amori meo! felices clauis tot lacry-
mis suspiriisq̃ expectati, qui me inne-
ctant dilecto meo! quid cessatis mallei, &
vos Prætoriani milites? ô nimis iam be-
nigni, & in poenam lenti! etiam crudelitas
mansuescit, & leones feritatem ponunt?

quid Amorem meum suffigitis solitarium?
date hoc saltem amoris nostro, ne disiun-
gar ab amato. crudeles si negatis. effera
benignitas quæ clauos & crucem negat,
ne adnectar Amori.

Si deliciarum, opum, gloriæque socie-
tatem deposcerem, aliquid dandum amo-
ri esset. nunc cum clauos & crucem po-
scam, quæ hæc barbaries est, tormenta ne-
gare? nimirum nimis molles clauis sunt. ad-
mouete quidquid in sæuitiam ingeniosa
reperit crudelitas. tantum adnectar ama-
to. pietas negat? crudele pietatis genus
disiungi amato. pietas est iungi, pietas so-
ciari. clavis, lancea, trabibus hoc fiat, nihil
admodum interest: tantum iungar, fruar-
que tot votis, lacrymisque, non dissocian-
do nexu, cruce clavisque firmato. ô me fe-
licem ter & amplius, quando adnectar tibi
Amor meus? quando infigam purpurata
oscula sudoribus, lacrymis, sanguine mista?
abi terror. nullus in amore dolor est, si illi
iungar. disiungi dolor est; adnexo gaudia
manent. quibuscumque adnectar, nil mo-
ror. etiam ignibus. audeo. & inferorum
flammis. nam quid mihi tormenta? nil sen-
tit quicumque dilecto adhæret, licet igni-
bus ardeat, æstuet fornacibus, & per om-
nia membra currant tormenta. Amor oc-
cupa-

cupauit artus, & totum possedit hominem. sæuiant licet in corpus omnia poenarum genera, si non corpori suo, sed amato inhæreat anima, quid sentiat corpus, non tam corpus quàm cadauer? ferocite carnifices. anima si amato inhæret, nihil sentit. crus in compede, manus in ignibus, corpus in craticula aut inter ardentes prunas, quid sentit cùm mens dilecto adhæret? ungulæ & candentes laminæ, forcipes & ardentes tedæ, lateraque lambens flamma quid possunt cùm animus in cælo est? & non in cælo est, cùm inhæret amato? in ambulate per corpus poenæ, prospectanda præbete viscera, sæuite in abdita naturæ, quid sentit corpus animâ destitutū? & non destituitur, cùm dilecto suo nectitur non soluendo nexu? perge crudelitas. tantum iunge amato, & sæui. æternumq; scui, modò æternum iungar illi. etiam in flammis & inferorum ignibus cælum mihi est, si amato in illis iungar. qui si negatur, etiam inter cælorum suprema infernus erit; si concedatur, inter inferorum infima cælum erit. nolo gaudia sine dilecto: nolo cælum. solus enim ille mihi cælum est. abite Sancti; non amo vos sine illo. procul gaudia; nulla mihi sine illo. fruantur illis alij, adde honores, opes, delicias, & quid-

quid hîc magnum. ego dilecto, & ille mihi, & æternum illi, & mihi æternum.

C A P V T X.

Christo in cruce morienti.

Quid moreris si culpa mea est? quid vulnera perfers?

Ecce ego sum tanti criminis ipse reus.

Scilicet innocuo pensatur sanguine crimen;

Quodq; nocens meruit, expiat innocuus.

Quid faciam, quo me morienti tester adesse?

Cætera si desint, mors mihi testis erit.

Dic quicumq; vides me morte mea immoriente

Et super imposito corpore morte mori:

Hic quicunque mori potuit sine vulnere, amavit.

Omni bus æternum hoc pignus amoris erit.

O moriar! nam quis prudens sine animo vitam optet. mortua hîc vita mea est, erepta anima. violentæ manus quæ vitam raperunt languido; quæ corpus spoliarent anima; viduarunt vita sua, nulla commiserationis spe reliqua. quò raperis mea vita? quid amantem deferis, aut destituis tot modis vinculatam tibi? vis me vivere sine vita? morior. vis lassam trahere animam sine anima? tu mea vita, anima tu mea es. aliam nec volo, nec novi. quare si tu mea vita moreris, morior; viuo, si viuis. & ta-
men

men tu moreris vt ego viuam: tollitur nimirū vita mea, anima mea, vt ego viuam. viue tu vita mea, moriar ego, vt potissima pars mei viuat. nam si tu moreris, duo moriuntur, tu & ego. vnus moriar. verū quæ mortis meæ caussa? ego ille. ego non semel mortis reus, & tu moreris. perpetrator scelerum ego, & tu luis. & tamen nisi tu moreris, morior ego; viuo, si moreris nobilissime phoenix, è cuius cinere vita nascitur mihi; qui temetipsum funerans, renouas, natali fine decedens, atque succedens iterum phoenix. Orientis ales clarissime, de singularitate famose, de posteritate portentose. nam quis alius è sanguine & morte nouas protrudat vitas? quis animet morte sua mortuos?

Sed quò mihi hæc singularitas, si tu viuas vnus? viuamus omnes vt tu moriaris vnus. ita tamen, vt & tu post mortem vita viuas cariore. quid miramur post mortem vitam, veriùs è morte vitam? non dies moritur in noctem. & post funestatum mundi honorem, post sepulchrales tenebras, iterum dies mortem suam noctē interimens, rescindens sepulturam suam tenebras? non redornantur specula Lunæ quæ menstruus numerus attriuerat: sidera sanè defuncta viuescunt, tempora vti finiuntur, inci-

incipiunt, fructus cōsumuntur & redeunt: & semina nonnisi corrupta & dissoluta fœcundiùs surgunt: omnia pereundo seruantur, omnia de interitu reformantur. & non arbores vestiuntur post spolia? & quis miretur mortem tuam vitam meam? vitias, vt integres; intercipis, vt custodias; decoquis, vt vberiora & cultiora restituas; exterminas, vt erigas; extinguïs, vt redaccendas, de fraudatore seruator fœnore interitu; cū tua morte viuimus omnes. quid faceret Amor? viueret? moreremur omnes. ergo vt viuamus omnes, moritur Amor. imò uiuit amor. nam ni mortuus fuisset Amor, non viueret amor; adeoque iam mortuus fuisset amor, ni mortuus esset Amor. nam quis fuisset hic amor qui vitæ suæ omnium postposuisset vitam, vt soli sibi viueret? amor erat, & via alia deerat amatos vitæ reddendi; mori debuit Amor, vt viuerent qui sine Amoris morte viuere non poterant.

Immensus amor, nullisq; circumcinctus terminis, à fine ad finem protensus, qui animæ suæ vmbram, spiritus sui auram, oris sui operam noluit æterna sepeliri morte. noluit manuum suarum operam, ingenij sui curam, afflatus sui animam, molitionis suæ sponsam, liberalitatis suæ

herc.

heredem in æternū destituere interitum.
voluit proinde mori vt morte sua superin-
dueremur immortalitate qua carebamus.
iacebamus in inerti somno, donec Amoris
morte indueremur domicilio de cælo, quo
gementes indui desiderabamus labefa-
ctata morte, adeoque & mortua morte; vt
immortalitate vestiti nobili vicaria deue-
stitutione, Amoris & nostri, qua mortali te-
geretur indumēto immortalis antè Amor
noster, nosque mortales immortalis illius
tegeremur operimento, ne inferos expe-
riremur vsque nouissimum quadrantem
exacturos. Futurum hoc, nisi Amor meus
animam pro amato poneret, mortemque
suam arrhabonē vitæ nostræ relinqueret,
ita tamē ne in interitum relinqueret. nam
quò mihi amor si non resurgeret amor?
qui è carne mortali cū exisset, morte vi-
tam induit immortalem. ita & apud mor-
tales nudum feritur granum sine folliculi
veste, sine fundamento spicæ, sine muni-
mento aristæ, sine superbia culmi; exurgit
verò copia fceneratum, compagine ædifi-
catum, ordine structum, cultu munitum,
& vsquequaque vestitum. Nullum signa-
tius Amoris mei documentum: discingi-
tur spoliaturque veste; nudus & inuestis
totus animam ponit, ornamenta nulla, su-
dor

dor & lacrymæ & sanguinei torrentes, vulnera & flagra tritico nostro excutendo, crux & clauī tamquam mola frumento nostro conterendo. sequitur extensio & laceratio, ne quid remaneret penetrabilibus abditum, ne quid seruasse sibi auarior manus, ne non profudisse liberalior dextera videretur: surgitque post hæc vita cultior, de splendore, de ornatu, de agilitate, impassibilitate, immortalitate, de cælestibus donis omnibus, in testationem resurrectionis nostræ, vitæque secundæ, deuicta semel & conculcata morte.

O Amor! & ô cara iam mihi mors, vitæque omni carior mea, qua sola viuit Amor meus mihi, viuo ego illi. non viuerem nisi ille antè gustasset mortem, imò nisi morte sua mortem calcasset, peremisset. nec poterat aliis armis mors vinci quàm suis. morte ergo mors vincenda erat, & in triumphum, sola morte mors ducenda fuerat. felix mors! qua vna, deuicta morte, & sub æternum iugum missa, viuo iam non mihi, viuo Amori meo. viuam æternùm! Sed antè moriar illi, seculo mortuus, carni, deliciis, honoribus, opibus, purpuræ, voluptatibus, toti que mundo mortuus. vt viuam illi, & illi soli. sed antè in cruce morte coniunctus ipsi. nam si verè amo Amorem meum,

meum, non affigar cum illo, qui amore mei affixus est cruci? & vbi melius erit mihi, quàm in Amoris sinu, inter Amoris vbera? quæ si non reperio nisi in morte, & crucis morte, quid diutiùs ambigo, aut in incertum suspensus hæreo? aut cur non inuolo in amantem cruci suffixum, vt confixus illi inter clauos & lanceam Amoris mei optatis fruar deliciis: vbi vbera mea, lac meum, voluptas mea, lancea & clavis confixa sunt Amori meo. cum quo si non suauiter, fortiter tamen, & non inglorius occumbam in hoc amoris lecto: in quo vltimam illius animam legam, vltimam hauriam, in illiusq; vicissim amati pectus, exspirem amantem hanc animam, vt illud æternùm animem spiritu meo, æternumque ego animer spiritu illius.

Felix hora tam nobili vicaria demutatione vouenda. ô quando! moriar tecum, commoriar tibi, vt conuiuam tibi! optanda mors. nolo vitam. mortẽ volo, & Amoris mei mortem, qua vna viuam illi, si antè commoriar illi. moriamur anima mea, sed immoriamur vberibus illius, qui solus morte sua vitam largitur amato: & cuius vnus morte vita viuimus æterna. sit æternùm hoc Amor meus. æternùm commoriar tibi, vt æternùm viuam tibi: æternùm confi-

configar tibi, vt æternùm coniungar tibi:
 dulces clauī tantæ coniunctionis cauſſa
 mihi non vltima. dulcis lancea, cuius vnus
 vulnere Amor & ego æternùm configi-
 mur in hoc amoris lecto. ſemper eueniant
 mihi hæc vulnera, ſemper clauī & lancea,
 quibus Amori confixus meo, æternùm illi
 ſocier, æternùm commoriar, conuiuam
 æternùm.

CAPVT XI.

Ad vulnus lateris Chriſti.

Ergo latus Chriſti claſſo cor pandit amorī,
 Nec poterit ferrum per latus ire meum?
*Lancea parce anima. quid enim furis? ô cane, totus
 Ne meus ex illo vulnere ſanguis eat.
 Si neſcis, mea mens Chriſti latet abdita corde;
 Hic viuo hic, animam vulnerat haſta meam.
 Haſta ferox, mea ſunt, quæ tu ſers vulnera Chriſto.
 Deſine. mortem vnā vulnus vtrumq; dabit.
 Haſta ſitis? Chriſti de vulnere parce cruori.
 Pectus habes noſtrum. ſanguinis hic ſatis eſt.
 Sin tibi non ſatis eſt pectus, totū hoc pete corpus.
 More niuis ſanguis ſole fluentis eat.
 Si nec hoc ſatis improbæ ſiti eſt, vna ſeca
 nouacula quicquid in corpore venarum
 eſt; vt quaqua parte purpurei ſaliant fon-
 tes, purpurea fluant flumina, è quibus di-
 lecto*

lecto meo nascatur mare magnum, cui
prospero diuini flatus impulsu secundo in-
nauiget cursu, fluctibus ventoque felix.
quàm bene miscentur humana cælesti-
bus! fortunati dies! felix sociatio! ô quan-
do! aut quousque inter spem metumque
dubius destituor vento aut fluctibus? imò
quamdiu destituor amico ferro?

Verùm quid quereris anime, & pro di-
lecti vulnere latus opponis tuum? vis illo
carere & carere cælo? vis non aperiri hæc
ostia, & referari cælum? vis firmari hos
amoris aditus, & ære cælōs fusos stare im-
peruios, nulli penetrandos animæ, quia
non lotos agni huius purpura, qua sola, de-
libuta cedunt metalla, quacumque incu-
desudata? vis non reuelli hos amoris car-
dines, vt excludaris ab amoris domo?
Quòd si amores amas, & amoris tecta, ama
vulnera amorum ostia. iam quid accusas
ferrum? ama quæ referarunt ostia cælo-
rum clauēs. Obsequor. abite odia, indi-
gnatio & amulæ voces. amo te meum fer-
rum, amo vos amoris cælique mei beatæ
clauēs. felix ô nimium ferrum tam nobili
prerogatiua dilecti mei purpura vestitum,
dilutum purpura! quis me beabit hoc fer-
ro? veriùs è voto meo, quis me mutabit in
hoc ferrum, vt sim hasta dilecto meo, fiam

P

lancea

lancea lateri illius : semel infigar ; numquam euellar. semel illius vestiar purpura ; numquam exuar. semel illius poter vino ; semper inebrier. Grata ô mihi penuaria purpureo natantia diuite vindemia vino. grata cellæ promæ amoris cibo locuplete repositorio factæ. satier tantum æternum hoc cibo & potu : vt iam non inter vbera pascar, sed corde dilecti mei. ibi figam tentoria mea, ibi construam torum genitricis meæ. ibi cubabo in meridie, in die desponsationis meæ. ibi adeo commorabor omnibus diebus vitæ meæ.

Ite Regum opes & surgentia cælo tecta inuidiam Babylonio vertici factura. ite laquearia auro grauida, & solido tantum non auro perpetuisque gemmis cælata. ite sub argento, auro, gemmis gementes papiliones lassum nauseantemque deliciis dominum tegentes. nulla mihi tecta, laquearia nulla cruce nobiliora. nullum stratum, mutatoria nulla quacumque margarita, aut peregrina acu inorata lateri dilecti mei suauiora. dulcioraque illius mihi vulnera, super mel & fauum, superque saccharum & vina quocumque torculari sudata. vt non immerito amem te mea lancea, tantorum mihi munerum felix erogatrix. perge fodere. non queror vltra. vt &
ego

ego pergam amare vulneribus purpureo-
que lacte plenus. beata vulnera. & tu et-
iam magis lateris mei vulnus nobile.

Nam vt reliqua venerer, tu mihi tamen
ante alia, princeps amoris mei. nam vt fa-
cilis aliis, quos non tanta delictorum mo-
les premit, aut innocentia etiam decorat,
per pedes manusque aditus : mihi tanta
criminum rupe pragrauato, nisi maior
laxiorque pateat via, excludar amoris do-
mo. & quò mihi pedes manusque inno-
centiæ, aut leuioris delicti digitales semi-
tæ? ostia pandenda peccatori huic erant.
donauit hoc me munere lancea; beata
dono suo. beatior ego dono illius, cùm in-
tegra nunc pateant atria effractis veriùs
quàm referatis valuis, lato cuicumq; ma-
gnitudini itinere: etiam rupibus hîc stra-
tum iter, & complanata cuicumque oneri
via est; eò certior, quò fidentiùs illam cal-
cat, quisquis grauiore sarcina premitur.
Ego ille sum e gementibus sub immuni
pondere primus, ex egentibus maximus,
ex agrientibus summus. & quid sperem
nisi leuari onere, valetudinemque repara-
ri? vt deposita semel in hunc portum sar-
cina, lætus hilarisq; habitem in atriis tuis,
vbi pascar & explear purpureo lacte tuo,
super vbera matris & celorum delicias ex-

petito. ô pascar, & æternùm fruar his deliciis! æternùm habitem in domo tua felicitate reclusa, vt in seculum seculi laudem te, iungarq̃ue tibi non dissociando æternùm nexu! ô quando! negas? quid nî vim faciam, lanceaq̃ue iam factus, tamquam oppositos amori aggeres, perumpam reluctantia latera? quamquam quid reluctantur amore grauida? quæ mater non exoptauit natalem diem tot mensibus prælusum? quis amans non coniungi amanti? quid? quòd mater omnis amans est æterno grauidata partu? quem nunquam in plenum effundet, nisi amantis, tamquam obstetricantis manibus, educatur in lucem. ego illa obstetrix sum, quæ ferreis hastæ manibus amorem eduxi. non manus illæ meæ? nam quod illud fuit ferrum nisi criminibus meis lentatum, sceleribus malleatum, incude delictorū meorum exasperatum, ignibus concupiscentiæ meæ tamquam fornacibus temperatum? meæ ergo duræ illæ manus. felices, quia amoris meæ eductrices. & quæ eduxisset tam altè habitantem? mollis omnis caro est. ludit in superficie. tentandum hoc profundum certiore firmioreq̃ue bolide fuit. & obduruerant latera, totq̃ue iam seculis occalluerant solibus excocta.

quid

quid faceret nuda manus? ferro & chalybe opus erat. valentioribus nimirum remediis educendus amor erat, tot propugnaculis obsessus. Ergo ferro tentata & inuenta via est. quæ aberrantem me & alia omnia cogitantem, ad intima amoris deduceret habitacula. ô sit æternum! ibi conuiuam, ibi commoriar dilecto. mori enim ibi, vita mihi est, & non moritura vita. quam ita demum voueo, vt nullam mihi velim vitam sine fortunata hac morte. audi hæc vota dilecte mi. quando?

O quando mens hæc generosa prodiga vite,

Pectus in hoc patulū deuomet hanc animam?

vt sedem ibi figat æternam; dilectiq; mei cor exanime noua animet anima; vt spoliata anima sua, anima uiuat cor illud mea. felix anima, quæ triduo peregrinante exilio, anima dilecti mei, vicarium præbes munus; magis etiam fortunata, cū dilectiui anima vita viues meliore, nobiliore.

Da hoc qui solus, potes dilecte mi, vt tota tu uiuas anima mea, ego tua; æternaque sit vicaria hæc commutatio, commigratio, animatio. hæc requies mea, cælum meum. Oppugnent hostes, & vniuersa incurrat inimica manus, omnes inferorum acies, illectrix caro, superbix & auaritiæ agmina; & quidquid vsquam insurgat

tempestatum minarumque: latus hoc mihi pro propugnaculo erit valido & potenti, quo tectus aduersarias rideam molitiones; & tamquam vento raptam paleam excutiam omne hostile ferrum, iacula, fraudes, robora, quocumque patre nata. Fluctus cogita, & superstantem rupem. fremant illi, sæuiantque & insurgant cælo minitabundi: quid nisi iras suas bibent re-percussi & fracti illæsa victrice rupe? eadem de valido hoc lateris propugnaculo cogita. Irruat quidquid terris inferisque magnum validumque. fluctus videbis rupibus re-percussos, festucas montibus incurrentes, imbellemque nudamque Pygmæam manum, armatis gigantum exerciti-
bus insultantem. Eueniant hæc mihi propugnacula, castraque tutelaria æternum, ut protegar illis omnibus æternitatis annis. Concede hoc mihi dilecte mi, dilecte votorum meorum. Delicias, opes, honores, & quidquid terris gaudiorum, dignitatumque est concede aliis. hinc mea possessio, hæreditas mea, deliciae, voluptas, gloria, scientia, corona mea, & omnia. extra te pauperies mera, inscitia, inbonitas, dolor, mœrorque præcordia exurens. Procul hæc à me, quia procul ab Amoris domo, in qua æternum uiuam

uam illi , & illi æternum soli , & ille mihi.

CAPVT XII.

Votum vulneribus Christi.

SITIO. & iam exaruerunt fauces emortuo palato. nec duram quisquam sitim leuat. immanis inclementia , potum animo delinquenti, & iam-iam morituro negare. vina propinas? mors in hoc poculo est. nolo vina , quacumq; gemma rideant, quocumque flauescant auro, quacumque enata vite. fel merum mihi sunt & sitienti mors animæ. aquam præbes? quid mihi fontes & flumina narras? nec toto satier Oceano. nisi fontes largiaris euaporato amati corpore salientes , aut torrentes oculis proruentes , aut flumina latere decurrentia. hæc si concedis, satior. magis tamen sanguine leuor. sanguinea namque hæc sitis est, sanguine sedanda , & non nisi amati sanguine. vt non immeritæ iam eant voces anhelos sitibundoque pectore ductæ,

Sanguine quando tuo satiabor, vulnere quando?

Quando eris, ô, nostris spongia vulneribus?

Quando dabis nostris latices tua vulnera Christe?

Quando bibet quidquid sanguinis impluitur?

Quo plus Christe bibes, plus sanguinis exundabit;

*Quo minus ebiberis sanguinis, hoc minus est.
Ergo, vis sanguis fluat ut de diuite vena,
Largius hac bibito, largius ipsa fluet;
Sin mihi vis sanguis fluat ut de paupere vena,
Parcius hac bibito, parcius ipsa fluet.
O fluat. & mistis lacrymis duo flumina surgant,
Sanguineis lacrymis flumina mista tuis;
Flumina per salebrosa tibi suspiria ducta.
Nam placet ingenio fractior unda tuo;
Perq; genas quæ labitur aspera deturpatas,
Esse soles in qua remus & unda simul.
Qua sulcante genas, felix innavigat æquor,
(Christe sit æternum) mens tua fida ratis.
Sator hoc Christe medicabulo flumine
tuo; satiare poenitentis & amantis meo. fe-
lix tu mihi spongia purpureo rore madida,
qua & abstergas noxia, & largiaris profu-
tura. grata sim ego tibi, qua quidquid hic
melioris sanguinis nomini fluat tuo. frua-
mur his mutuo spongiis fontibusque, dile-
cte mi. sed prior ego fruar tuis. nam si tuos
subtraxeris; elangueat necesse, adeoque &
moriatur omnis vena mea. diuite currant
tuæ fluxu; diuite current meæ. verum
quid quæro fontes? nullus mihi orbis eme-
tiendus, aut tamquam vellera ultimo sole
quærendi. video in procinctu perennes
desideratosque fontes dilecti mei mani-
bus, pedibus, latere scaturientes. Quos-
cumque*

cumque non iam illex malorum improba,
sed amica exasperat sitis, accurrite; quos-
cumque non carnis fatua, sed melior de-
coquit flamma cælo reponenda, accurri-
te. patent fontes, fluminaque diuite ma-
nuum, pedum, lateris scaturigine proflua.
nulla hic auara dextera, nō pes retractior,
non emarcidū latus, & succo suo viduum.
prodigā hīc fluunt flumina venā. quæ non
longo circuitu nascuntur in maria. bibite
& saturamini quicumque noui nostri Ge-
deonis militia digni. bibite & inebriamini
quicumque digniori iam militiæ Christi
nostri sanguine tamquam sacramento ad-
scripti. Quid hæres anime? lauari his fontibus
potes, natare fluminibus, nauigare
Oceano, omnibus exsaturari. aude. nam
& vltro prouocat, qui profundit. ne time.
peccata terrent? lauare his balneis lacry-
mis, sudore, pectorali lymphæ sanguine-
que dilecti tui natis,

Verecundia retinet? quid æger ad me-
dicabulas verecundaris aquas? nusquam
magis quàm in re salutis verecundia noxia
est. an expectabis donec præcordia de-
pascatur æstus fera poenitudine, fera rete-
ctione? horres maiestatem? clauus & spinæ,
crux & lancea, lacrymæ & sanguis homi-
nem suum loquuntur. propera. distulisse

in re salutis, fatuum; ubi de eternitate concertatio est. accede, & fidenter hauri. fiducia, initium salutis est. nimius timor, & in desperationem vergens ad infelicem eternitatem semita est. ergo propera & hauri nec contentus fluminibus latè diffusis, capita ipsa fontium pete. pedes amplectere, stringe manus, circūdare lateri. nusquam parce. etiam, ô liceat! cum sanguine animam bibe. ô pedes! quando vos amicolacrymarum proluam balneo? quando ficabo cum dilecta, cuius in Evangelio decantata laus est, capillis ancillantibus? ô manus! quando infigam casti pudoris oscula? nec dimittam, donec cum luctatore tuo benedixeris mihi seruo tuo?

O latus! quando conuoluar tibi, audaci licet, amico tamen nexu? quid fores pulsas anime? ingredi. patent ostia. nullus hîc iudex, carnifex nullus est. medici, patris, sponsi tui thalamum hîc habes. ingredi. ne parce. etiam interiora pete. nec vestibulo contentus, atria percurrere. adeoq; magnæ huius domus intima scrutare. nec intactum quidquam permaneat ab auida auarâque manu tua. rape. furtum hîc omne, victoriæ seges est. nec sacrilegia pertimesce. tuum est quidquid hîc est, amati donatiuo. etiam cor ipsum rape fe-

lix prædator. ac ne excors tamquam sine anima maneat dilectus tuus, cor tuum re-
pone beata demutatione . falle, si potes.
dulces amoris ludi doliq̃ue. nil time. fefel-
lisse in amoris area vicisse est, amasse est.
neque enim vltra amorem doli, aut sine
illo. prius tamen fatiare & inebriare vul-
neribus. ne verere. laudata hîc ebrietas
est. quin & ante disrumpere quàm finem
statuas. felix, si animam in his poculis po-
sueris, si in amati vulneribus animam effla-
ueris. ô pocula, fontes, torrentes, flumina,
maria. bibam tantum æterna potatione.
nec antè finem poculis, quàm vulneribus
sanguis. bibe anima mea. vbera sunt pur-
pureo lacte plena. quid matrem verecun-
daris infans? an fors hîc aliquis ludit? men-
tiri non possunt matrem distenta lacte
vbera. secretum premat vtero, vbera lo-
quuntur. audenter inuola. tua sunt hæc
vbera. tua sunt. quæ non tenui auaraq̃ue
venula nutrimenta spargunt, sed ingenti
ostio nutritia flumina fundunt, prodigo-
q̃ue syphone excutiunt fontes. aude, & bi-
be anima mea. manant hæc vbera tibi siti
restinguendæ, prodaçtæ saluti redhiben-
dæ, vitæ reparandæ. fruire deliciis iam
plena ab vberibus genitricis tuæ. nusquam
minor error quàm in vbere. nusquam ali-
menta

menta certiora. pascere anima mea tam diuite fluxu, purpureoq; plena lacte gaude & exulta, non iam dupondio, sed Oceano satur. verum neque hic inter peritura lilia, sed inter æternatura vbera commoraberis, exsatiata ab vberibus lateris dilecti tui. à quibus nulla te tempestas, vis inferorum nulla, quocumque ferro aut dextera reuellat; præmiaque nulla quocumque sponfore oblata; minæ nullæ quocumque carnifice intentatæ retrahent. hic requies tua magna nimis, vt ingenti iubilo æternum canas, *Dilectus meus mihi, & ego illi inter vbera commorabitur.*

Felix commoratio pendentis inter vbera purpureo lacte plena. è quibus fugat hauriatque quidquid magnum, quidquid optandum: quidquid deliciarum gaudiorumque in omnem æternitatem voueri aut sperari, quidquid largiri cælum potest. fiat. & iam in solidum renuntio gaudiis, cæloque. nam quod cælum dilecti mei manuum, pedum, lateris vberibus, aut excogitari nobilius, aut desiderari possit maius; in quibus æternum pascar Amoris mei nectareis fontibus vndique circumstagnantibus; nescit amor parcere, si amor est. quin & prodigus omnis amor est, si amor est; nec finem statuit, donec se totum transfunde-

fuderit in amatum. concedat hoc mihi Amormeus, totusque felici commigratione transeat à purpureis hisce vberibus suis in amantem hanc animam, æterna hac migratione & commoratione beatam.

CAPVT XIII.

Votum patiendi cum dilecto.

VB I es dilecte mi? non inter amantes bonorum malorumque communicatio quædam est? quid ergo solus pateris sine me? aut desperasti de amore meo? & excludor vinculis, flagris, corona spinea, clavis, cruce, lancea? quousque diffidis de amore meo? nam si non diffidis, cur non admittis socium sanguinei sudoris tui? cur non ponor in agonia tecum? cur inter suspiria hæc mea, non fluunt sudores tamquam riui, non salit sanguis tamquam fontes? non stagnant sudore & sanguine firmata balnea, tamquam lacus? cur non referantur venæ meæ flumina deuomentes, quibus omni deciduo imbre fecundius tamquam Nilo animæ meæ hortus irroretur? cur sudorum sanguinumque fluminibus non nato tecum? cur sanguineo tecum imbre non perpluitur corporis mei terra? nam qui hic obices intercurrunt?
pecca-

peccata? si non sat lota sudoribus anima,
lauetur sanguine. si ablutio criminibus mi-
nor est, natet sanguine, totoq; se iam san-
guineo proluat flumine. largire hoc tan-
tum dilecte mi.

Non quæro delicias aut epulonias men-
sas, non vina consulibus numerata, non
purpuram libidine tinctam. sudore san-
guineque madentem quæro. liceat hunc
tecum profundere, liceat nocentem hunc
innocuo tuo miscere. si negas? mori saltem
liceat, & inter spinas, flagra, clauos, lan-
ceam, animam ponere indicem amoris
mei, amoris tui. si ab amante socia depo-
scerem gaudia, negaret amans: nunc vin-
cula & spinas posco. aut si parum est strin-
gi loris, conterebrari spinis; en pedes, en
manus. confige clavis. si nec sic expleo
amorem: en latus lancea referandum,
adeoque corpus totum cruci commetien-
dum. non quæro lauro aut coronari violis:
spinis volo. durum negare spinas. si hede-
ra, oleastro, palma, palmite, auróve aut
gemma redimiri peterem, num diffidere
de amati beneuolentia debebam? nunc
cum spinis coronari deponcam, nec impe-
trem, quid dicam? felices spinæ dilecti ver-
tice purpuratæ! dulces spinæ: non iam spi-
næ sed rosæ.

Ite

Ite deliciae. nullae mihi certiores, castiores, dilecti mei spinis. vos osculor, amplectorque omni viola suauiore, tam nobili sanguine foecundatas. quas hinc rosas sperem? Sed neque haec spinae spinas, botros producunt, quibus inebrietur dilectus meus. etiam pendent cinnamomi capitis illius musto pleni. carpe anima mea. bibe & exsatiare purpureo hoc musto, spinis tamquam torculari expresso. & florent non iam vuae tamquam in femine, sed musteo purpureoque deprimuntur onere carissimi verticis tui palmites. carpe & inebriare. nulla vitis tulit has vuas caelorum cellis reponendas. nulla vinea tulit hos fructus libertatis pretium, aeternae gloriae pignus. concede dilecte mi, ut & ego coronatus his spinis, vinea fiam, vuas germinans sanguineo musto signandas, quibus inebrieris deliciis affluens; & bibas in iucunditate vinum quod tibi fuderunt spinae tuae, foecundae matres, ubere vindemia, vinitore te in omnem aeternitatem victurae. verum non exsatiabor nudis spinis quacumque purpura vestitis: ita avarus omnis amor est, perennemque sitim suam inestuans fatetur. ardeo. non extinguatur auida haec sitis vna vindemia, non expletur vno torculari. alios vtres, vasa scrutatur
alia.

alia. & iam inuenit sedula scrutatrix vasa
alia inæstuantia vino optimo, omnium
ægritudinum medicabulo, quale in illam
diem nullæ terris cæloque vites tulerunt.
at quis referabit claustra sitienti nouerca-
li manu signata? ferrei referarunt clauis,
quis vetet bibere? bibamus & inebriemur
anima mea Amoris vino. parum est; nisi
iisdem clavis configar amato, nulla sitim
leuabunt vina. neque nunc tam vina volo
quàm clauos. vos amo & colo. tantùm mi-
seremini languenti, adeoque & morienti
animæ. vitam? non viuo, nisi vestro robo-
re confixus amato, manibusque manus,
pedibusque nectatis pedes.

Eueniat hoc mihi beneficio vestro di-
lecti ante omnes clauis. magna vobis de-
beo qui amorum referastis claustra, vt
exsilirent fontes æternùm medici, qui
languentem animam & tantùm-non abi-
turâ purpureo suo reuocarent nectare, tot
seculis negato. maiora tamen vobis debe-
bo, si inenodabili hanc animam nexu con-
fixeritis amato, vt per pedes manusque il-
lius, pedes manusque meæ configantur
cruci. ô sentiam! veniatque tot votis opta-
ta dies illa, qua indissolubili nexu configar
Amori. non timeo duritiam ferri aut cha-
lybis. molliores mihi clauis omni spongia &
pluma

pluma sunt, si his adnectar tot modis amato mihi Amori meo cruci affixo. nam quid extra hanc mihi profint clauis? non benè vuæ premuntur extra torcularia. vuarum mearum votium torcular crux est, & hæc sola. in hoc premi conteri que cum dilecto meo, beatum. vt fluant vtriusque amica vina, sudoribus, lacrymis, sanguine elicita, diuite terris foeneratione, felici cælo reconditorio æternum reponenda.

CAPVT XIV.

*Christi & peccatoris disparitas
amoris vinculo sociata.*

Exitium atque salus, tenebra, lux, noxq; diesq;
Quàm sunt disparibus illaqueata iugis?

Tu saluare studes, ego perdere. dispare voto.

Tu mihi dux, at ego transfuga miles ero?

Tu prodesse, at obesse ego. tu scelus exhorrescis,

Me iuuat immersum viuere criminibus.

Cùm tu de lacrymis, de sanguine balnea fundis;

De scelere ipse tibi balnea inundo meo.

Huc scelerum quisquis temulentus vina liguris,

Pocula iam Christi de lacrymis bibito.

Huc scelerum quicumq; tibi fabricas cataractam,

Hæc maria ex Christi nata cruore bibe.

Huc scelerum quicumque faces medicataq; Averno

Tela iacis, Christi parce cruci & lateri.

Q

Nam

*Nam scelerum quodcumque iacis, petis improbe
Christum,*

*Hoc caput atque manus, hoc latus atque pedes.
Desine. sat sceleri q̃ datũ, sat sanguinis haustum
Innocui. in te isthac noxia tela cadent.*

Quàm ludis in humanis Deus, si ludere
est in tam seriis admirationē stuporemq̃;
excitantibus: quàm gradimur contrariis
viis & votis, ego & Amor meus: quantum
ego præceps in interitum labor volunta-
ria iniuria, tantum ille me retrahit potenti
dextera: quantum ego in seruitutem om-
nium seculorum infelicissimam pronus
agor, tantum ille me in libertatem vindi-
cat armata manu. quo magis vltroneis in-
uoluo tenebris, hoc clariore sole depellit
has noctes Amor meus, scindens has infe-
rorum nubes, densasq̃ nebulas luminis
sui radiis dissipans. & quo frequentiores
ille mihi auxiliatrices porrigit manus, hoc
ego pro labor frequentiùs. matrem cogi-
to, & labentem infantia primæ sobolem
cunis adhuc natam. vincit affectum ma-
tris, qui non iam filio, sed hosti dexteram
porrigit; & toties porrigit, quoties lapsus
præsentiscit periculum. cecidi, & vulnere
aliquo immani teneor: medicam promit-
tit manum. respuo: etiam lacrymas preci-
bus miscet. obdurui: callum hunc, fudo-
rum

rum lacrymarumque suarum balneis tentat, vt videat an tepenti hoc balneo scabrities emollescat, quam suavi deinde poenitentiae scalpello in solidum tollat. perstat inter hæc balnea durities, & cor impoentens, omni rupe durius, quam vel frequentata stillicidia, vel guttæ leniant, ac nec integra emolliant Amoris mei balnea, oculorum illius fontibus nata, totoque defudata corpore. vt durior iam sim ferro, quod mollescit fluitque fornacibus: at ego nullis Amoris mei flammis durior sim chalybe, cum solaribus incalescat radiis, ego nullis Amoris mei radiis, solaribus infinitum potentioribus. constrictior sim frigidiorque omni glacie, soluitur hæc ignibus, cælique teporibus; ego nullis Amoris mei ignibus, elementario infinitum validioribus, nulloque cælesti illius calore, aut liquesco aut solvor. & pergit tamen Amor, ac quasi ab vltima desperatione consilium capit. non profuerunt monita, frustra iactatæ minæ cælorum, inferorum. nequidquam exemplis omnium seculorum doctus, non veteribus, non nuperis. nec toti lacrymarum sudorumque torrentes aut expugnare duritiem, aut eluere valuerunt sordes, decurrit ad remediorum vltimum, vt, quod non potuerunt oculi, perfringant

venæ. totis proinde ostiis, qua data via,
sanguinea proruunt flumina. ita non satis
fuit Amori sudasse sanguinem, profunde-
re lubuit, vt maria stare crederem. pedes,
manus, caput, latus sanguinea deuomunt
flumina: vt non mireris tot fluminibus
enatum mare magnum, cui tamquam cer-
tiori balneo innatet peccatrix ac præuari-
catrix hæc anima, hauriatque totis fauci-
bus amicum elementum, non manu, aut
prono iam ore, superficiem libans, sed toto
corpore vniuersum elementum hauriens.
& hæc hosti & hostilia intentanti. Fluxe-
runt hæc ad aduersantia, & tamquam ab
Israële ad Philisthæa agmina: quid fiet ad
amica, ad vnius animæ & oris? quò non ra-
pis Amorem amor? quid non extorques
ab Amore, qui nihil intactum relinquis,
nec parcis animæ? mitiùs sæuis in Iobo,
cuius post abactos greges, post filios vna
ruina sepultos, post delassatam malis vxo-
rem, post immundam vlcis redundan-
tiam, sanguini parcebat & animæ. mitiùs
in Stephano, cuius cùm lapidatur corpus,
animus in cælo est. & quid sentiant Sancti
reliqui? quorum cùm ignibus torretur
cum Laurentio caro, cùm distēditur cum
Petro in cruce corpus, cùm nudatur cum
Paullo ceruix sub gladio, cùm secatur cum
Isaia

Isaia, cùm in neruo suspenditur, cùm tedis ardentibus vritur, laminis candentibus stringitur; cùm variè torquetur cum Catharina, Thecla, Domitilla, Agnete, Agatha, Susanna, Christina; mens in cælo est, feliciq; & numquã dissociando connubio, inter carnificis manus, iuncta Amori suo est. At Amor meus etiam à cælesti Patre derelinqui se queritur, *Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* Matth.
15.

Quid non potes amor? cùm consueto reliquorum solatio destituit amantem, ne quid videretur deesse iustitię diuinæ; neue hæc prætexeret leuamenta dolorum, & è consolatione poenarum mitigationem; neue quidquam è summo illo amore derasisse solatiorum magnitudo videretur: simul etiam vt redamantem excitaret in sequelam, in amorem si non parem, quantum tamen humana emulari & assequi diuina possunt. ô Amor! & audeo dicere, extra omnem amoris lineam amare, qui sic amat. quid frustraris amantem Amor? inuitas in sequelam. quis assequatur tam prodigè amantem? sed & frustra sequar, cùm assequi negatum. sequar tamen, licet in medio cursu ponenda hæc vita. satis enim erit voluisse. reliqua cōcedet Amor. quamquam & voluisse ab Amore sit: sine

quo nec velim quidem, nec velle possum. Semper ergo disparitas in amore? nihil diffiteor, vincor. nec attingere aut assequi currentem possum. insequar tamen. Quis scit an in medio cursu destitutum anima, non soletur Amor? ut vel vltimum spiritum colligat, sinuque recondat suo. quod si fecerit, nã ego beatus, cum discrimine omni sublato iungar Amori, vniuersumque spiritum meum imbiberit Amor meus, beataque transmutatione in suum transformauerit, mortalem in immortalem, humanum in diuinum. Quod ut fiat, tolle Amor meus impedimenta amoris. magnum enim chaos inter me & te, ut nec suspirare quidem possim ad te ingenti criminum mole oppressus. pile hinc sunt Pyrenæi saltus; paleæ Alpes vento raptæ; plumæ leuiiores Apennini, & quicumque supra quod pluitur & ningitur verticem tollunt montes, si scelerum meorum superpositam huic animæ molem circumspicentem. à qua quis me liberabit, aut eximet, nisi tu solus Amor meus? exime meus Amor si amor es. nam quò mihi sudores & lacrymæ, quò purpura natantia balnea, nisi sub ingenti hoc pondere fatiscētem animam, reddas sibi, reddas tibi? ita fiat Amor meus. aut si hoc negatum amanti, da saltem ut in
mediis

mediis mœroribus colliqueſcat hæc amās
anima, ſoluaturque in amicum ſibi ele-
mentum, in torrentem ſudoribus natum,
in flumen lacrymis delapſum, in mare ſan-
guine progenitum. vt cūm nihil habeam
aliud, nec amorem poſſim; dolorem ſal-
tem amoris anteambulū, teſtesq; optati
amoris mei, ſudorem, lacrymas, ſangui-
nem propinē Amori, qui debeam amo-
rem.

Fluite meæ lacrymæ amoris indices;
proflue meus ſanguis, vltimum amoris
mei ſymbolum, vt iungaris amori, & æter-
nūm indiuiduo nexu iungaris Amori. laxa-
te ſinus oculi mei, pandite oſtia venę meæ.
quid auaro ô nimiūm vtero celatis par-
tum? fundite profuturam cælo ſobolem,
vt nihil iam imprudenter prouidi recon-
datis, nihil ſeponatis in ætatem. Amori
recludantur oſtia, referentur clauſtra. vt
cūm aliud non poſſim, ſentiat me dare
quod poſſum. alibi parcite. omnis hīc par-
cimoniam noxia eſt. prodigite caræ mihi
matres, ſudorum, lacrymarum, ſanguinis,
quidquid vobis conceſſum cælo, quid-
quid adnatum terris. riui iſti, flumina re-
condent cælo; fontes iſti, maria reclu-
dent aſtris. nemo vos ſeducat, nec inani-
bus circumueniat verbis. fœneratio om-

nishæc largitio est, centupla scœnatione
 cælo reddenda. nec seculum hîc intercur-
 rit. pauci anni, menses, hebdomadæ, dies,
 fòrs & horæ non multæ. Aude anime &
 te totum Amori dica sacraque, vt æter-
 nùm illo fruaris, & ille non dissociando
 æternùm nexu se iungat tibi.

AMO-

AMORIS DIVINI

PARS TERTIA, CHRISTI

POST

RESURRECTIONEM

FACTA COMPLECTENS.

CAPVT PRIMVM.

In Resurrectionem Domini.

VNA Sabbathi valde diluculo ve- Luc. 24.
nerunt ad monumentum, portan-
tes quæ parauerant aromata, &
inuenerunt lapidem reuolutum à
monumento. & ingressæ non in-
uenerunt corpus Domini IESV. & factum est
dum mente consternatæ essent de isto, ecce duo
viri steterunt secus illas in veste fulgenti. cum
timerent autem & declinarent vultum in ter-
ram, dixerunt ad illas: Quid queritis viuentem
cum mortuis? non est hic, sed surrexit. recorda-
mini qualiter loquutus est vobis, cum adhuc in
Galilea esset, dicens: Quia oportet filium homi-
nis tradi in manus hominum peccatorum, &
crucifi-

Marci
14.

Ioann.
12.

crucifigi, & die tertia resurgere. Non cæcus
omnis amor est? deferunt in unguendo IESU
aromata, qualia consuevit amor mortuo.
olim vna earum *habens alabastrum unguenti*
nardi spicati pretiosi, & fracto alabaastro effudit
super caput eius. eadem paribus succensa
amoris flammis *accepit libram unguenti nardi*
pistici pretiosi, & unxit pedes IESU, & ex-
tersit pedes eius capillis suis, & domus impleta
est ex odore unguenti. & passa calumniam,
reperit defensores. Felix Magdalena un-
guento effuso, felicior cum capillis tergit,
felicissima cum oculorum lauat flumine.
non amabat quæ flumina fundebat, quæ
lauandis balnea pedibus? magnum arbi-
tramur, si raro stillicidio rariores profiliant
guttæ, quibus vix madeant genæ, nulla
inebrientur ora. quibus ardoribus inæ-
stuasce credam, cui tota illa oculorum nu-
bes tot antè sceleribus congelidata, ad pe-
des degelascit Amoris sui, tamquam si ru-
ptis aggeribus latè se per obuios campos
diffundant flumina, aut si apertis catara-
ctis cæli depluant imbres? non illud mihi
liceat dicere; Plus lauit, plus tersit, plus
amauit? amoris enim hæ lacrymæ fuerunt,
sed & capilli amoris. quamquam nesciam
plus capillis quàm terferit osculis, quæ la-
crymarum iam fontibus ebria, dum bibit
fundit.

funditque lacrymas, interque densa amoris suspiria, tamquam inter torrentium saxa, aut salebrosis excussa rupibus puriorem fundit undam. non amabat quæ sic amabat? & cum ferè secretum postulet amor, quanto ardebat amore, quæ publicabat amorem? quæ in omnium oculis flumina spargebat amoris? dandum aliquid amori est. cæcus est. neminem illa viderat, præter Amoris sui ibi caput, alibi pedes. ignorabat reliquos, cum illi soli oculos haberet, illi soli torrentes fluerent balnea facti dilecto suo: & satis illi erat amare. nescit amor erubescere, maximè ubi totum hominem occupavit amor, non magis quam ebrietas pudere. & ebrietas quædam omnis amor est, eo maior quo potentior.

Hinc illi amoris musto madidi qualia deructant verba? accedant minæ & verbera, nequidquam speres. plus etiam se prodit amor si comprimās. & quis comprimat amorem, postquam gustauerit vbera fragrantia vino & vnguentis optimis? postquam introductus in cellaria, audiuit amicas voces, Bibite, & inebriamini carissimi? postquam liquefacta est anima ardoribus, hausitque poculum ex vino condito, mustumque malorum granatorum? audeo. comprimit? non est amor. aut
sanè

sanè amoris quædam anteludia sunt, aut posthumæ & cadentes vmbre. amabit pocula, quisquis amorem amat, & plenis hausta pocula faucibus. hauserant illæ plenis doliis quæ parauerant aromata, vt vngerent IESVM. toti nimirum iam illa corpori parauerant, cùm amatrix illa aut capiti, aut pedibus tantum. si amorem ab euentu censes, quo madebant amore quæ vniuerso corpori vnguenta parauerant? aut putas defuturas fuisse lacrymas lauando corpori, cùm sociam haberent illam, quæ fœcundissimo oculorum suorum imbre lauerat pedes? aut amorem illius decreuisse quis arbitretur, & exaruisse venas tã diuite antè fluxu nobilitatas? creuerant. & pro torrentibus & fluminibus, totis iam deuomisset ostiis maria. Et intercurrit hîc tamen error. non quòd minuerit amorem error; cùm natus hic ab amore sit error, impatiensque moræ, nec resurrectionis memor, aromata defert amoris indices, & qualia inter epulas imperauerat non semel amor.

Nec contentæ reuolutum vidisse lapidem resurrectionis testem, ingrediuntur monumentum, explicaturæ aromata quibus vngerent corpus. virile corpus tam castæ? ignorat amor sexum, adeoq; mortuus
 omnis

omnis in amore sexus. nec discrimina hæc
 cælo nota, sed neque in terra pectoribus
 quibus infedit amor cælestis. vt nec eru-
 bescere in primis parentibus olim nuditas
 sciebat ignorata. accessit præuaricatio, &
 simul folia vestis rubori tegendo. idem in
 amore cogita, cordeque amore ebrio. non
 iungitur corporibus, coalescit animis, &
 connubia iam quædam animorum sunt,
 castusque castarum mentium torus: nec
 vlla hîc voluptas extra animorum, & qua-
 lem cælo expectamus.

Quærunt corpus nec inueniunt. nouus
 hîc ludit error. quærunt in monumento
 corpus quod animæ iam redditum renun-
 tiauerat monumento. & consternantur
 animis. Quid miraris consternari amorem
 amato destitutum, anima nimirum sua? vt
 mirum sit stetisse, nec animæ deliquia pas-
 sas. Olim vna ex his amore fauciis surgit,
 per vicos quærît & plateas; ac tandē moræ
 omnis impatiens prorumpit in has amoris
 voces: *Adiuro vos filia Hierusalem, si inueneri-* Cant. 5.
tis dilectum meum, vt nuncietis ei quia amore
languéo. & audit, Qualis est dilectus tuus ex
dilecto, ô pulcherrima mulierum? qualis est dîle-
ctus tuus ex dilecto, quia sic adiurasti nos? Quò
abiit dilectus tuus, ô pulcherrima mulierum, quò
declinavit dilectus tuus, & quæremus eñ tecum.

at

at nostræ hîc amantes hærent consternatæ, cum frustratas se viderent amore suo. tam inopinato casu, & præter omnem percussæ opinionem quid nisi hærent attonitæ: intercluserat vocem amor, & quod quærebant corpus viduauerat amantes voce: mirum si non & anima. & iam nihil quærunt cum destitutas se vident corpore quod quærebant; & cui vocem animamq; incluserant quam habebant.

Verum non patitur amor diutiùs hunc amantium stuporem; mittit duos viros in veste fulgenti. at illæ declinant vultum in terram. disce verecundiam castitatis, induam de societate comitem. ad viro-
rum aspectum deiiciunt oculos. Sed angelicæ erant. etiam ad Angelos erubescere didicerant in virili forma. non erubescerent si concederetur quem amabant, & cui vngendo aromata detulerant. illos autem administratorios spiritus Amoris sui magni, licet non auerfentur castimonie metu, non agnoscunt ut animarum suarum sponfos: quare nec omnem exuunt pudorem. & fieri hîc videmus quod in amante solet, erubescit si ab alio quàm ab amato deprehendatur amor. erubescunt & nostræ cum amorem suum vident reiectum proditumque, quem celatum arbitrabantur.

tur. quare & valdè diluculò venerant, vt alienos excluderent oculos; quò magis erubefcebant cùm confilia sua amorem-que propalatum viderent, intuerenturq; inassuetos castimonix vultus. à quibus audiunt, *Quid quæritis viuentem cum mortuis?*

Luc. 22.

nimirum monumenta mortuorum sunt. erratis amantes animæ, viuit Amor vester. quin & viuit in cordibus vestris. & nî viueret præualida etiam vita & potenti, non tam ebrio cæcoque studio diluculò valdè properassetis ad monumentum. quid quæritis mortuum? vita illum viuere, totaque viuere anima, res docet. neque enim ab emortuo igne tantæ exsurgunt flammæ; aut languentes flammæ tantum diffundunt ardorem, qualem vos ipsæ nec mendacio quidem tegere potestis. non sunt hæ scintillæ prunis suis excussæ; flammæ sunt toto robore viuentis ignis. quid quæritis in monumento, quem circumfertis pectoribus? verè cæcus omnis amor est, adeoque nec quod videt, videt; quærit quod manutinet. iam quò vobis amor mortuus? non magis quàm flammæ igne mortuo, non magis quàm Sole lux mortuo. & verò vt igne mortuo moriuntur flammæ, nec iam vltra flammæ; sed ignauus quidam tepor mortis proximus, mortuoque lux moritur Sole,

Sole, nec nomen meretur lucis. vestigium
verò quod videmus lucis, vmbra veriùs
quàm corpus est, cùm indissociando quo-
dam nexu flamma copuletur ignibus, lux
Soli; vt nisi perpetuo quodam vitæ fluxu,
& flammis suis influat ignis, & Sol luci, lux
intereat & flammæ: ita nisi amoris flam-
mæ luminaque ab igne Soleque suo ma-
gno, continua subministrationis serie fo-
ueantur; momento pereant. viuunt, dum
viuunt illi, qui ab ignis sui Solisque magni
vita, vitam mutuuntur suam, ita vt quam-
diu illi, tamdiu lumina & flammæ. Maiora
ne posce. ab Amore nimirum magno reli-
qui habent amores, quòd dici & haberi
possint amores, deciduæ nimirum quæ-
dam partes Amoris magni, ignis illius
flammæ, lumina illius Solis. Frustra proin-
de quæritis amantes animæ. nulus hîc
amor est. viueret, si amor esset. si moritur,
amor non est. nescit amor mori. vestigia
moriuntur amoris, & flammæ pereunt, &
lux interit; nec omnes tamen flammæ
pereunt; nec lux omnis. illæ pereunt, quas
ignibus & Soli suo dissociavit inimica
amori manus; illæ vita viuunt æterna, quæ
perpetuo nexu ignibus Solique iungun-
tur suo.

Iam quò hæc aromata inungendo Amo-
ri?

¶ velletis mortuum Amorem vestrum, & hoc quasi vltimo donatum munere, re-
iunctiari Amori? & extingui flammam,
mortuoque igne congelascere in vobis
corda, nullo æstu dissoluenda? & pro luce
tenebras succedere inimicas lucis, pro die
noctem? procul hæc aromata ab Amoris
domo: mortuorum illa sunt; non moritur
amor. vita viuit æterna. quòd si quando,
aut flammarum suarum subtrahit ardo-
rem, aut lucis suæ radios, non moritur ta-
men, sed maioribus ardoribus & luci,
flammas radiosque parat novos. idem
euenire videmus illis, qui saltu se exercent,
retrò ferunt gressus, vt validius profiliant.
facit idem amor, vt referre credas pedem
& fugam meditari, cum validiori se com-
paret saltui, flammamque cudat incude no-
ua, lucemque conatu paret maiori. amoris
hæc propria sunt. quem frustra in monu-
mento quæritis, *non est hic, sed surrexit.* vi-
uit, non est mortuus. & vitæ huius viuida
vos ipsæ defertis signa amoris vestri vitam
testantia. *non recordamini qualia loquutus est*
vobis. quia oportet filium hominis tradi in ma-
nus hominum peccatorum, & crucifigi, & die
tertia resurgere? non hæc omnia amoris
sunt, & amoris documenta maximi? qui-
bus validioribus verbis potentissimi amo-
ris

ris vim explicet? *oportet filium hominis tradi.* quis coëgit? non libera & vltronea erat traditio? quis coëgerat ad Oliueti hortum? quis post sudoribus, lacrymis, sanguine temperata balnea, proditorem exspectare, discipulos à somno excitare, osculo ludam dignari? quis vltrò se hostibus iam retrò lapsis offerre, vinculaque induere suavit? amoris hæc fuerunt imperia. & quis alius imperaret Deo? quis ad tam indigna, tam aduerfantia impelleret Deum? *oportet filium hominis tradi.* necessitatis hæc verba sunt. imperia sonant. quæ necessitas incubuit Deo? ab amoris imperio hæc nata fuit: nec alio tamen quàm ab ipso Deo, quasi aliud amor, aliud esset Deus. nam & Deus amor est, & amor Deus. vt ipse iam Deus imperauerit sibi, Amor Amori. Amor Deo, Deus Amori.

Nec imperij huius causa alia quàm prodigus amor mei. quem arctioribus contineri limitibus cum non permitteret Amor amore meo ebrius, quasi crapulantis à vino, quidquid habebat, quidquid hauserat profudit amoris: etiam viscera & sanguinem, ne quidquam reseruasse videretur sibi, aut è prudentia seculi seposuisse in annos. omnia amato tradidit. iam cum non posset sanguinem, quo carebat Deus, ne defuisse

defuisse videretur amato, sanguinem de Virgine mutuatus est, quem daret amanti, cum sciret nullam inter homines certior sanguinis contestatione esse. nec minor ante carnem & sanguinem, amor in Deo. minor tamen ostentatio fuit. & quis sciret amorem cælo reclusum? homines eramus de terra figulati, carne & sanguine vestiti. nisi proinde carne & sanguine vestiri videremus Amorem, peregrinaremur ab amore: nec iam amorem caro & sanguis crederent, quem nulla carne & sanguine vestitum viderent. Et nescio quomodo naturæ quadā similitudine crescat amor: ut licet reliqua non rarò absint, sola similitudo conciliet amorem. & quæ caro aut sanguis transcederet æthera, penetraret cælos, coniungendus amanti? non cadebant hæc in carnem & sanguinem. & amabat tamen Deus; ardebatque ingenti amoris igne. ut ergo caro & sanguis maiores de propinquo sentiret flammæ, quæque carnem & sanguinem plusculum etiam saperent, carnem & sanguinem de Virgine mutuatus est Deus, caro & sanguis factus, & amato iam similis.

Nec stetit hic amor. sed quæ mutuatus à Virgine fuerat, profudit in amatum: sanguinemque totum amanti libavit amanti.

quoque potentiùs amorem testaretur, per vulnera illum, clauos, crucem, lanceam libauit amato: resumpturus tamen illum, vt viueret amato. nam si in morte manifest sua, quò mihi mortuus amor? & mori tamen voluit, vt in amoris testationem in amati sinum extremam diffunderet animam. & dubius hæerere amatus poterat de absolutissimo amorum, si non erogaret quod habebat. omnia erogauit, & sustulit dubium.

Queri amatus de morte poterat post omnium largitionem; reddidit se vitæ, & querimonix iam caussa nulla est. Quid ergo non amem hunc Amorem? mentiar si non amo. nec vnguenta iam volo mortuo. nam quò mihi mortuus amor? viua amat vnguenta viuus amor. mortua concedit mortuis. at pauper ego sum, nudus, & donorum expers. & diues Amor meus est. quid diuiti largiar pauper? Nemo lacrymis pauper est. has ergo sacrabo Amori; sed gaudiales lacrymas. vt profluere eas credas ab ebria mente, & Amoris mei musto plenas. ô quando! quando disruptis vtribus à valido musto tuo diffundar pedibus tuis balneum? quando perfractis aggeribus flumina tibi spargam felici natatori meo? quando discissa oculorum nube, rorem,

rem, imbresque tamquam vnguenta capiti effundam tuo? quod si amas sanguinem, sanguinum mihi sponsus factus? nil parco. per torrentes & maria currite venæ Amori meo, maria iam factæ non venæ; quibus Amor meus peritus nauclerus fortunata amoris sui vela lætus explicet, nauigetque æternum hæc maria, siue in amoris malacia pacata, siue in poenitentiae fluctibus surgentia, semper tamen amoris maria diuite venarum elargitione Amori meo fluentia.

CAPVT II.

Ad apparitionem Christi, Virgini Matri factam.

EXSVRGE & expergiscere anima mea, quousque monumento contineberis, aut quid quæris Amorem tuum? frustra hinc speras. en obit amicas vulneribus & sanguine desponsatas. ita non fatis erat sudoribus aut lacrymis parasse, placuit sanguine, vt sanguinum sponsus fieret. sequere Amorem tuum anima. neque enim fas est diutiùs inhærere monumento, aut tenebris mœrorem testari. sat lacrymis doloribusque datum. sequere surgentem, qui sequuta fueras morientem. gaudia hic dies

poscit. sepone luctum mœroris testem, &
Cant. 2. comitare dilectum tuum, *Ecce iste venit sa-*
liens in montibus, transiliens colles, similis ca-
preæ hinnuloq; ceruorū. Iam hyems transiit, im-
ber abiit & recessit. Flores apparuerunt in terra
nostra, adeoque tempus putationis aduenit, &
vineæ florentes dederunt odorem suum. hyems
 illa nimirum spinarum, clauorum, vulne-
 rum, sanguinisque sæua, qua asperiores
 nulla vidit ætas, nulla videbit, abiit. suc-
 cessit vernouum, & protrudit flores in tri-
 sti monumenti semine clausos; emortuæ-
 que rediuiuæ vineæ odorem dederunt.
 quin & duris expressa torcularibus natant
 pauimenta vino; & germinarunt mala pu-
 nica; & iam nata conuallium poma. carpa-
 mus anima. è foraminibus petreæ, è cauerna
 macerie sepulchralis monumenti. *Vox tur-*
turis audita est in terra nostra comparē quæ-
 rentis. sequamur amantem. an non in do-
 mum matris, & cubiculum genitricis suæ?
 nam cui postponeret matrem, cuius non
 vnus gladius pertransierat animam? quot
 flagra tot gladij, quot spinæ tot enses, quot
 clauī tot secures, quot vulnera tot mortes.
 vt non vnâ iam caderet mater morte. mil-
 le cadebat, quæ mille amabat modis: quo-
 que amabat tenerius validiusque, hoc ca-
 debat sæpius. quàm mollius cecidisset fer-

ro vno, quæ tot barbaris filij vulneribus cecidit? nec dubitauit, audax in matre factum! comes adstare cruci, pascenda iam filij sanguine, quæ filium pauerat lacte; cum vicem redderet matri filius memor vberum illius; vt quæ lacteo pauerat, purpureo pasceretur rore; tanto felicior quanto sanguinum fontes lacteis saliant vberius, pascunt potentiùs. sed & pro duobus pectoris virginei fontibus vberibus natis, quinque erogauit, vt etiam numero munificentia matrem vinceret.

Quanta amoris vis! vinci non potest. sanè nollet. quid faceret ergo filius, in cuius vulneribus toties corruisset mater? solari voluit, quod proprium amantium est. vulnera, mœrores, gaudia mutuo ferunt. benè, malè vni? benè, malè vtrique est. neque in vno, bona stant aut mala. nam vt vna in illis anima, ita & sensus vnus est. Sociata proinde cum fuisset doloribus filio mater, socianda fuit gaudio. tanto nunc potentiùs gaudio, quanto antè validiùs doloribus. amoris hæc fuerunt imperia. nam qui matrē coëgerat filio sociari cruci, filium impulit gaudio sociari matri. cogita hîc matrem & filium anima mea. post vincula, sputa, flagra, spinas, clauos, crucem, lanceam, cogita matrem & filium. maiori-

bus quæ succedunt mœroribus gaudia
maiora sunt. quæ putas vltro hîc citroque
colloquia nata? qualia nimirum ab amore
solent. quas credis mutuo iaculatos flam-
mas? aut quisquam arbitretur non arsisse
matrem, non filium? quid Babylonîæ ad
has amoris fornaces? audeo. quid infero-
rum ad hos amoris ignes? aut quid ele-
mentarius hic Sol noster ad hos amoris
Soles magnos? iam cùm ignibus colli-
quescat ferrum, non miraris stetitisse hæc
corpora validioribus amoris ignibus suc-
censa? neque adeo in vnum commigrasse
corpus, animam vnâ, filium & matrem?
etiam chalybem vincunt flammæ; quanto
magis carnem & sanguinem? vt maius mi-
randum, inter tot flammâs carnem & san-
guinem, quàm inter ignes stare ferrum.

Ardeat anima mea his flammis, colli-
quescat ignibus corpus. hauriat mens hæc
dulcia amorum verba matris & filij, illos
oculos mutuùm ignes spirantes, illas ge-
nas mutuo amore purpuratas; illa labia
mutuis ardoribus rosea; illas manus mu-
tuo ebore candentes; illas voces verbaque
candentia, ignibus iaculata; illos in matre
gaudiales oculorum fontes. neque enim
exuerat etiam tum omnem hominẽ suum;
illa in filio corporis gloriosi & ab interitu
iam

iam depurati grata spiramina. ô verba! ô voces! ô oculi, frons, genæ, labra! ô mater, ô fili! talisque filij talis mater, talisque matris filius talis.

Indignor huic calamo; qui tam rudi ductu depingat amorem; & matris & filij amorem. sed certiùs hæc cogitantur quàm scribuntur, & animo meliùs quàm charta transiguntur, silentio, quàm verbis. largire tu mihi dictionem Amor magne, qua non dicam exprimam, sed vestigia quædam legam amoris, aut deciduas quasdam illius umbras occidente natas. Quò properas anime? siste manum. & amorem venerare silentio, qui non potes verbo. fors tamen aliquid possem verbo, si pectore hoc arsisset aliquando amor. si matris, si scintillam filij tulissem in hoc corde; si ardentium flammæ calorem sensissem in hac anima. at cum præcordia hæc possederit gelu omni Norica glacie densius, quid sperem? nec desperem tamen. quid non possunt hi duo Soles? etiam elementarius Noricam soluit glaciem, & naues Moscouia patitur. quanto plus duo hi Soles degelascent hoc pectus, soluentque animæ huius glaciem, ut non iam glaciem, sed flumina pectore feram Amori nauiganda? quid si induruerim in saxa, etiam in ferrum & in chalybem?

bem: admouebor his ignibus matris & filij, quibus nolentem volentem duritiam hanc frangam, & tamquam præualido demedullem robur fulmine: vt iam non saxa, sed ductilis enascatur amor puluis; non ferrum aut chalybs, sed torrentes fluant, aut saliant fontes, quibus innatet Amor meus; aut bibat sitibundus, & expleat sitim post illam vocem vulneribus natam, amore mei natam, SITIO. bibe Amor meus: sed & dilectæ matri tuæ præbebo pocula, mustum granatorum meorum, poenitentia & lacrymarum mustum. Ne dedignare pocula, quæ amauit filius tuus, & ad quæ anhelando vltimoque pectore, cælo terraque mirantibus, inclamauit amicum illud animæ huic SITIO. Tu testis huius fitis mater, quam auidum filij tui pectus tamquam in testatione pignoris amoris mei, in omnem posteritatem valituro perennaturoque explicauit verbo. aut sanè mater iam facta mihi, cum filius factus sit mihi frater, carne & sanguine meo vestitus, adeoque caro iam de carne mea, os de ossibus meis.

Præbe tu mihi pocula tua, & expleam sitim, aut si taceo, *meliora sunt vbera tua vino,*
Cant. 1.
Cant. 4. addo, & *pulchriora sunt vbera tua vino.*
Cant. 7. quamquam & *vbera tua sicut botri vineæ: & odor oris tui sicut malorum. guttur tuum sicut vinum*

vinum optimum, dignum dilecto meo ad potandum. non addam plura. tantum audi vota mea, exple hæc vota de penetrali pectoris defumpta, & exple æternum.

CAPVT III.

*Ad apparitionem Magdalene
factam.*

MARIA autem stabat ad monumentum for- Ioan. 20
 ris, plorans. dum ergo fleret, inclinavit se,
 & prospexit in monumentum: & vidit duos
 Angelos in albis sedentes, unum ad caput, &
 unum ad pedes, ubi positum fuerat corpus IESV.
 dicunt ei illi: Mulier quid ploras? dicit eis: Quia
 tulerunt Dominum meum, & nescio, ubi posue-
 runt eum. hæc cum dixisset, conuersa est retror-
 sum, & vidit IESVM stantem, & non sciebat,
 quia IESVS est. dicit ei IESVS: Mulier quid plo-
 ras. quem quæris? illa existimans quia hortula-
 nus esset, dicit ei, Domine si tu sustulisti eum, di-
 cito mihi, ubi posuisti eum; & ego eum tollam.
 dicit ei IESVS, Maria. conuersa illa, dicit ei, Rab-
 boni, quod dicitur, Magister. dicit ei IESVS, Noli
 me tangere, nondum enim adscendi ad Patrem
 meum. Stat ad monumentum Maria, quæ
 olim sedens secus pedes Domini, audiebat ver- Luc. 10.
 bum illius, promerita audire: Maria optimam
 partem elegit, quæ non auferetur ab ea. quid
 elegerat

elegerat nisi Amorem suum IESUM? & quomodo *non auferetur ab ea*, quem ablatum plorans quærit? neque enim, si haberet, quæreret. quærere, amisisse est. an fors quærebat quem habebat, & musto plena ignorabat quem possidebat? querulus omnis amor, nisi totum possideat amatum; turturis profundit voces: nec requiem concedit oculis, cordi, pectori, donec potiatur amato. flammam arbitreris, quæ quidquid tetigerit, adurit, ut arsisse finis sit materiã defuisse. facit idem amor. nusquam illi quies, nusquam ardori illius est. vicina petit & longè posita, nec modum statuit, donec expleat vota, & fruatur amato. hæc causa lacrymarum Mariæ. clauserat pectore Amorem suum, cuius tamen partem cum monumento contineri arbitraretur, non tenebat lacrymas. quid daret præter lacrymas? unguenta paraue-
Luca 7. rat. sed aberat quod ungeretur corpus, pars altera Amoris sui. decurrit proinde ad lacrymas non inassuetum amoris symbolum. nec primas has fundebat. nam & de illa Lucas, *Stans retrò secus pedes eius, lacrymis cæpit rigare pedes eius, & capillis capitis sui tergebat, & osculabatur pedes eius, & unguento ungebat.* eadem hic sperauerat. nec ut olim, pedes iam tantum, sed corpus uniuersum

uerfum lauare lacrymis grato amatori suo
flumine, & capillis omni sindone amato
gratioribus tergere, magis etiam osculis;
vnguentis demum vngere: nec finem la-
crymis omni vnguento potioribus, nec
spiritalis sponsæ licentiæ osculis concessis,
facere, donec arescentibus iam lacrymis,
emortuis labris, extrema integeret anima
amatum, quasi animatura anima sua ama-
ti corpus, aut vni sanè monumento clau-
denda.

Vt vidit spem omnem ablatam, nec
consilio iam locum, ad solas, quas habe-
bat, decurrit lacrymas, amoris testes. felix
si tota solueretur in lacrymas; & iam caro,
sanguis, ossa, venæ, nerui, lacrymæ diffun-
derentur sepulcro, vt nataret monumen-
tum lacrymis, cui hæc amans innataret
anima Amorem suum præstolatura, fir-
manda monumento. in quo quod reli-
quum habebat consolationis profunderet
in has voces, Fluite hîc mei oculi, fontes
amorû fundite: profundite pectora amo-
rum flumina: quid auaræ timidæque ces-
satis venæ? fundite maria, amorum maria.
natet amoris hoc monumentum imbre
purpureo vestro. quàm amicè lauabimur
hoc balneo tamquam maritali licentia
Amor & ego? quàm securè innatabimus
his

his aquis Amor & ego? quàm fortunata
dabimus vela, dum proscindimus amicos
fluctus Amor & ego? quàm feliciter restin-
guemus his fontibus sitim Amor & ego?

Vota hæc sunt amantis animæ: maximè
post Amoris gustata vina, magis etiam si
Cant. 1. vbera, de quibus illud sponsæ: *Meliora sunt
vbera tua vino, fragrantia unguentis optimis.*
quis non arbitretur vbera meliora quæ
domestica sunt: cùm vina cellis feruentur
promenda. iam cùm paruulos amet Amor
noster, quis non intelligat paruulorum
magis vbera esse, quàm vina? quid? quòd
vbera de propinquitate cordis hauriunt
quod largiantur? remotiores cellæ sunt, &
multo torcularia natantia. iam vberum
adgenitum habemus Amori succum, ad-
scititium vini. & non hinc illud eiusdem
sponsæ? *Introduxit me Rex in cellaria sua:
exultabimus & lætabimur in te, memores vbe-
rum tuorum super vinum.* vina gustauerat.
prætulit vbera cùm exultaret & lætaretur
memor vberū super vinum. non damnat,
quæ amat Amoris sui vina, potiora tamen
arbitratur vbera. nam & plus de coniu-
ctione & connubiali toro vbera spirant,
quàm vina. vt hæc nuptialis mensæ, illa
maritalis videantur affectus, aut sponsæ ad
sponsam, aut infantis denique in matrem.

Et

Et fuxerat hæc vbera Maria, siue postquam lacrymis lauarat pedes, siue cùm audiret, *Maria optimam partem elegit.* vt ne- *Luc. 10.* mo mirari debeat, fugitiuorum iam vberum memoria contabescere Mariam. nec ignorabant has inæstuantis amoris lacrymas Angeli, sed magis etiam accendere conabantur has flammæ, tamquam oleo ignibus immisso. hinc illa verba, *Mulier Ioan. 20.* *quid ploras?* reddidit amor, *quia tulerunt Dominum meum, & nescio ubi posuerunt eum.* non cæcus amor est? ignorat quos videt angelos. nam si sciret, non preces lacrymis misceret, aut cum Abrahamo, Daniele, & Ioanne prona adoraret in terram? ebria amore, quid videret? vinoque & vberibus fragrantibus vnguentis optimis ebria quid videret? vina cogitabat & vbera. iam cùm vulnerata esset non in vno oculorū Amoris sui; sed vtrumq; oculum dedisset Amori, imò rapuisset vtrumque Amor, auolareque fecisset ab omni re alia creata, quid miramur si non viderit Angelos? audiamus lacrymarum causam. *quia tulerunt Dominum meum, Amorem meum, dilectum meum, electum ex millibus.* cuius *pulciora Cant. 4.* *sunt vbera vino. & odor vnguentorum eius super omnia aromata, caput aurum optimum, oculi Cant. 5.* *columbarum, collum sicut monilia, fauus distil-* *Cant. 4.* *lans Cant. 1.* *Cant. 4.*

Cant. 5. lanians labia, genae sicut areolae aromatum consitae à pigmentariis, manus tornatiles aureae, crura columnae marmoreae, quae fundatae sunt super bases

Cant. 4. aureas. odor vestimentorum eius sicut odor thuris. totus pulcher est dilectus meus & macula non est in eo. non fat ampla lacrymarum

Ioan. 20. rum causa? addit dolori augendo, & nescio ubi posuerunt eum. misera conditio amati; cum dilecto sublato in incertum per vicos & plateas rapitur, nec inuenit quem quaerit anima eius.

Conuersa deinde retrorsum vidit IESVM stantem, & non sciebat quia IESVS est. Quis credat hanc habuisse oculos? rapuerat dilectus. nec, nisi qui rapuerat redderet oculos, videre poterat dilectum. reddidisset, & vidisset. cæco hinc iterum ignoscendum Amori. sed facilis est delicti venia ab amore nati. quis cæco non ignoscat amori? quis non bis ebria à vino & vberibus? gratus error Amori, quem ab amore proficisci videt.

Dicit ei IESVS: Mulier quid ploras? quousque audis amantem Amor? quid causam quaeris lacrymarum causa? non tu illas exciueras, & cataractas recluseras amicorum tibi fontium? cum tibi illi fluerent, & tibi soli, siue siti tuae sedandae, siue capiti & cincinnis irrorandis, siue pedibus lauan-
dis?

dis? addis, *quem quæris?* quam rationem redderet vino tuo ebria? quam vberibus ebria? si hæret dubia, nec satis connectit sequentia prioribus; musto, vino & vberibus tuis tribue. illa mentem illi ademerunt. vt nihil præter vinum & vbera deructet, nihil quærat. iam si quærat præsentem, ignosce. da illi vinum manibus tuis temperatū, da vbera, nec vltra quæret: quamdiu negas illa, tamdiu quæret. audiamus respondentem, *Domine si tu sustulisti eum, dicito mihi ubi posuisti eum, & ego eum tollam.* nihil deerat ad omnem ebrietatis significationem præter hæc verba. suspicata hortulanum esse à quo rogabatur, respondet, *Si tu sustulisti eum.* aperiret quem quærebat, & responderet hortulanus. verum amoris hæc sunt. eadem in alia reperies, *Adiuro vos, si inueneritis dilectum meum, vt* Cant. 3. *nuntietis ei, quia amore langueo.* respondent rogatæ, *qualis est dilectus tuus, quia sic adiurasti nos?* reddit illa, *Dilectus meus candidus & rubicundus.* credas orbe toto candidum vnum esse & rubicundū. nihil hîc nouum. non alium præter dilectum suum nouit amans. illi soli oculos habet, ignorat alios. addunt quas adiurauerat; *quò abiit dilectus tuus, & quæremus eum tecum?* quibus illa, *Di-* Cant. 6. *lectus meus descendit in hortum suum ad areo-*

S lam

lam aromatum, ut pascatur in hortis, & lilia colligat. Ego dilecto meo, & dilectus meus mihi, qui pascitur inter lilia. quasi orbe toto nemo descenderit in hortum, ut lilia colligat præter amantis huius dilectum.

Frustra prudentiam quærimus in amante. inspice, maximè dum mentis illi ebrietas in summo est. nihil audies, nisi hîc suspiria altè ducta, ibi lacrymas per singultus tamquam saxa cadentes, alibi inter mortuas voces, & in ipsis dentibus occisa verba, aut inter ipsa labia in incertum nantia. sequitur nunc corporis iactatio, ac tamquam ignibus acti; nunc quies & tranquillitas magna, ac quasi delinquentis animi exordia; accedit rubor: & præcordiorum æstus & inlatentes flammæ vultus testatur. succedit his pallor, aut antecurrit etiam, amicus amor color, cum desiderio amantis languet & fatiscit anima. nec aliud iam audis præter anhelum pectus, ora pallentia, deiectum vultum, oculos lacrymis innatantes. intercurrunt in his omnibus voces, quales solent esse amanti, Vbi es? dilecte ex millibus ubi es? ô quando! longa mora amanti! ego dilecto meo, dilectus meus mihi. ô veni. osculetur me osculo oris. langueo. quousque ludis amantem Amor? fulcite me floribus, stipate

ate me malis, quia amore langueo. Sone
vox tua in auribus meis, vox enim tua dul-
cis, & facies tua decora. amor meus, dul-
cedo mea, mel meum, vinum meum, ocu-
lis mihi carior meis. quando iungar tibi
Amor meus? quando miscebimus oscula?
quando dabis vbera sitienti? quando in-
troduces in cellam vino plenam? sitio;
quousque non leuas miseram sitim? fa-
meo. quousque non explēs auidam fa-
mem? dulcis amor amanti. gaudiū meum,
deliciæ meæ, voluptas mea, amor meus,
casti cordis castus amor, animæ pars altera
meæ, & tota iam mea. te colo, te veneror
dilectem electe ex millibus. Deus cordis
mei & omnia, quid quæro extra te? aut
quid quæro sine te? moriar seculo, viuam
tibi. phi munde, quousque me tenes con-
strictum tibi? phi caro, quousque viuam
irretitus tibi? ite illecebræ & quidquid se-
culum honorum spondet. capitis mei co-
rona Deus, purpura mea; amoris mei
gemma, gemmæ meæ annulus, annuli mei
aurum. quamdiu me tenent hæc vincula?
ô quando illigabor tibi? quando infigam
casti pudoris oscula? quando potabor vi-
no tuo? inebriabor musto tuo? quando ca-
stus castis diffundar vberibus? fat seculo &
vitæ datum. ah nimis etiam multum. dis-

rumpe hos carceres, vt purior spiritus iungatur tibi. quousque immorior exspectationi tuæ? quamdiu nuda currunt vota? quid frustraris amantem conspectu tuo, tot modis desiderato? lacrymæ vbi estis? gloria mea, decus meum, amantis animæ solamen vnicum. veni, propera dilecte mi, omnia paravi tibi. quis me separabit à te? quando adnexus cruci configar tibi? quando pedes pedibus, manibus configam manus? quando latus lateri? ô manus, ô pedes, ô nimis amicum mihi latus! figamus hîc tabernacula Amor meus. ô vulnera! cara mihi antè omnia pignora, cælum meum! ô tandem! ô caput, ô spinæ elicitoræ rosas! odoratæ ô nimum rosæ! carpe anima mea, quid vereris spinas? non eunt sine spinis rosæ. ô mea columna nobili purpurâ variegata! quis me alligabit tibi? vt scindar ego flagellis pro te, fundam sanguinem pro te Amor meus? vt Iudæorum fatiem rabiem pro te! ô quando vicarium hoc corpus supponam tuo? & si in viridi ligno hæc fiunt, in mortuo quid fiet? ô horti areolæ aromatum amanti animæ, in quibus pascar, in quibus sudorum lilia, lacrymarum violas, sanguinis colligam rosas. fortunata ô mihi vinea! quàm benè floruit vinea mea, quàm diues germine, botrus

botrus Cypri dilectus meus mihi. fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi, inter vbera commorabitur. manus tuæ stillauerunt myrrham, & pedes tui pleni myrrha probatissima, latus tuum distillauit myrrham primam. comedite amici & inebriamini ab vbertate lateris dilecti mei.

His similibusve per suspiriosa interualla prolatis, nullo verborum aut sententiarum nexu amantem in amorem sui prouocat. & exuta sæpe reuerentia & verecundia, in audacia prorumpit verba. hîc audias querulas voces, & momento blandientes: hîc audaces & præproperas. ibi timoris: alibi amoris plenas. hîc multa promittentes & sponfionibus locupletes: alibi verecundas & trepidantes. hîc languentis animi & quales solent esse amore delinquentis; ibi robore plenas, & tota quod dicunt anima, & sanguine prolatas. neque vires inter hæc metitur suas amor, nec sexuum discrimina nouit. omnia & audet & spondet. Exemplum habemus in hac amante. cum diceret, *Si tu sustulisti eum, dicito mihi, ubi posuisti eum, & ego eum tollam.* non vides oblitam sexus viriumque suarum? audax dictum. quid si inter prætorianos milites adeoque in prætorio ipso? ego illum tollam. quid si circumfessum ignibus, & in

Ioan. 20

media Babylonia fornace? ego flammam
 inuolabo. quid enim mihi noceant flam-
 mæ, quæ maioribus ardeo flammis? ego
 illum tollam, quid si in profundo maris?
 quò mihi fluctus? an non melior iam Israë-
 le? secabo maria. ego illum tollam. potuit
 Elias, potuit Elizæus, & non poterit hæc
 amans anima? ego illum tollam, quid si in-
 ter tigrides & leones? quò mihi feritas &
 dentium rabies, aut barbara vngularum
 laceratio? maior his omnibus amor est.
 ego illum tollam. Potuit David, potuit
 Samson, potuit Banaïas, siue in tutelam
 gregis, siue in hostium vindictam. & non
 poterit amor? ego illum tollam: etiam è
 faucibus rabidæ tigridis & leonæ. ego tol-
 lam. quid si mediis claudatur exercitibus,
 hîc sæuentis Herodis, ibi minitantium
 Romanorum? per medias transcurram
 acies. ego illum tollam. ausi olim tres ro-
 bustissimi exercitus David per medias
 Philisthinorum acies aquam de cisterna
 Bethleem sitienti adferre Regi, & non au-
 deat amor? ego tollam. quid si in elephâte
 exercitu circumfuso? ego illum tollam.
 potuit Eleazar filius Saura per medias ir-
 rumpere legiones, & in conciso bestię vte-
 ro sepeliri; & minora audebit amor; ego
 tollam. quid si gigantum custodiæ com-
 missus?

missus? ego illum tollam. cadere pastorali
funda potuit Goliath, Banaia virga Ægy-
ptius, Iesbibenob Abisai ferro, alterque
Goliath Hetæus Adeodati dextera, & Io-
nathæ filij Samaa ille senos in manibus pe-
dibusque digitos habens; & inferiora po-
terit amor? ego tollam. Tu mulier tolles?
sexuum discrimina ignorat virtus. audet
mulier vidua Assyrium demetere caput
præualido exercitu circumfessa; audet
lahel vxor Haber Cinæi Sifaræ cerebrum
conterebrare clauo; & castus quid non
audeat amor? cadit mulieris manu & mo-
læ fragmine post septuaginta fratrum suo-
rum cædem, Abimelech, cadit alterius
consilio Seba filius Bochri, & eximitur
Abela obsidione Ioab; & quid non poterit
amor? etiam in inferno si condideris ama-
ti corpus, ego tollam illud. Nam quid infe-
rorum ad amoris ignes? sæuiant dæmones,
& quidquid inferis torquet poenarum; si
amor viscera occupauit, molles illi rosæ
tormenta sunt, violæ & sparsa lilia campis.

Nec mirabimur hos animos, si cogita-
uerimus, non suis se amantem sed amati
metiri viribus. cùm enim in amore nihil
reclusum, sed communia amantium sint
omnia; quis mirabitur audacia in muliere
verba, quæ Amoris sui vires dum adnu-

merat suis, quid non audeat, quid non possit? rideant conatus hosce, quicumque seculum sapiunt. neque enim de seculi prudentia veniunt hæc vota; inimica illa Deo est. cælo nata sapientia hæc est, ignorata terris. quæ stulta mundi elegit, coronanda cælo.

Neque diutiùs frustratus Amor amantem est, nec anxiam hanc suspensamque mentem amore suo fauciam tenuit diutiùs. inde illa amica vox, *Maria*, qua vna reddita lux oculis cæcitate pulsa. & illa, *Rabboni*, hoc cine amare est fallere amantem? dulces post oscula fraudes, dulciora post fraudes oscula. *Noli me tangere*. hoc cine frui amore est? iterumne fugam, & iterum hortulanus? aut administratorij spiritus? iterumne monumentum, ploratus & densata inter lacrymas suspiria, & Nescio vbi posuerunt eum? cui Dominus, *Nondum ascendi ad Patrem*. ibi in plenum Amore fruêris tuo. hîc mistus lacrymis amor est, & mœroribus tamquam absynthio temperatur dulcia. nec vniuersum capit amorem mens corporis huius arctata vinculis. vbi se diffuderit in plenum celi diem, optatis fruêris amplexibus Amoris tui magni. nunc perfer & obdura. veniet dies cum totus coniungar tibi, tota tu mihi.

Eueniant

Eueniant hæc è diuite & amica spon-
sione tua mihi Amor meus. nolo te in mo-
numento mortuum. sed nec hortulanum
amo, nisi in illa voce tua, *Maria*. in sonet hæc
auribus meis, repleatque hanc animam
dulcedine amoris tui: vt amarescat mihi
quidquid huic seculo dulce inimicum tibi
est. da mihi seculo huic mori & viuere tibi,
& tibi soli. pereat hæc caro, vt anima viuat
tibi, moriaturque mihi mundus & ego
mundo, vt tu mihi, & ego viuam tibi. mo-
riar honoribus, opibus, carni, vt viuam ti-
bi. tu mea vita. reliqua omnis mihi vita
mors est, & amarior morte mors est. tu vita
mea. viuam hac vita iam mea. nam qua
vixi, non agnosco meam. nouer calis hæc
vita est, & mors veriùs quàm vita. tua vita,
vita est, & sola vita. Reliqua omnis de mor-
te, & de morte æterna vita est. fruar vita
tua Amor meus, quæ sola mortem nescit,
sola dominatur morti. da vt vita viuam
tua, vt viuam semper; non moritur ille qui
vita viuit tua, non viuit ille qui vita caret
tua. viuam tibi peccato mortuus. virtuti
viuam, vitiis mortuus. miseranda pecca-
torum vita, æternæ morti sociata, infelix
vitiorum vita æternis ignibus animata.
fortunata vita tua Amor meus, æternæ vi-
tæ maritata. beata virtutum vita æterna

sobole foecundanda. reple hac me vita, ut
cum Maria tua æternum viuum tibi, nec
alia quam vita tua, æternum viuum tibi.
nolo vitam hanc meam. nimis ô diu vixi
mea, viuum tua, & æternum viuum tua
Amor meus, ut vna iam sit vita mea & tua,
verius tua & mea, & æternum tua & mea
Amor meus, æternum meus.

CAPVT IV.

*Ad apparitionem factam discipu-
lis euntibus in Emaus.*

Luc. 24. **D**VM fabularentur duo è discipulis Do-
mini, & secum quærerent, ipse IESVS ap-
propinquans ibat cum illis. oculi autem illorum
tenebantur, ne eum agnoscerent. & ait ad illos,
*Qui sunt hi sermones, quos confertis ad inuicem
ambulantes, & estis tristes? Quis ponat amo-
ri modum, aut terminos circumdabit
amori? interminus est, nec certis claudi
limitibus potest amor. non magis quam si
maria pugillo concludas, aut fluctus illius
manu temperes. non arctatur amor termi-
no. cælum illi sedes est, & terra scabellum
pedum. quòd si plures etiam terrasque cæ-
losque dederis, occupabit amor. mille da;
mille occupabit. terrasque cælosque trans-
uolabit omnes. maria si opponas; ridet
maria.*

maria, & vno generoso saltu transfiliet ma-
 ria. valles & propugnacula obiiicies? tam-
 quam vento paleam diffilabit, quidquid
 hic firmum validumque: etiam montes &
 rupes deuerret tamquam scopis, aut se-
 cundarum analecta mensarum. castra
 ostendes & militarem manum? meministi
 Angeli illius, qui percussit in castris Assyriorum ^{4. Reg.}
 centum octoginta quinque millia, nocte vna? ^{19.}
 potentior mille modis amor est. & vno
 ferè obtutu robustissima sternit: ac fulmi-
 nis ferè more in validissima ruit. exempla
 nos docent: peccatrix erat Magdalena, &
 è nobilissimis vna; & momèto, lacrymis cæ- ^{Lucæ 7.}
 pit rigare pedes eius, & capillis capitis sui terge-
 bat, & osculabatur pedes eius. publicanus erat
 alter, & à longè stans, nolebat nec oculos ad cælum ^{Luc. 18.}
 eleuare, sed percutiebat pectus suum dicens: Deus
 propitius esto mihi peccatori. in telonio sedet
 vnus, & audit, Sequere me. & surgens secutus ^{Matth.}
 est eum. Publicanorum princeps ad hæc ^{9.}
 verba, Descende, quia hodie in domo tua opor- ^{Luc. 19.}
 tet me manere; festinans descendit & excepit il-
 lum gaudens. & addit: Venit filius hominis
 querere, & saluū facere, quod perierat. iam ille
 spirās minarū & cadis in discipulos Domini, vt ^{Act. 9.}
 audiuit vocē: Saule Saule quid me persequeris?
 cadens in terram, tremens ac stupens dicit:
 Domine quid me vis facere? & Dominus ad
 eum:

eum: Surge & ingredere ciuitatem, & ibi dice-
tur tibi, quid te oporteat facere. Iam Petrus
post tertiam negationem iureiurando fir-
matam, & galli cantum egressus foras fleuit
amarè. cùm, Luca teste, respexisset illum
Dominus. & Dauid Rex ad comminato-
riam vocem Prophetæ Nathan, Peccauit
Domino, & ieiunauit ieiunio, & ingressus seor-
sum iacuit super terram. & Ezechias ad verba
Isaiæ Prophetæ, Morieris & non viues, fleuit
fletu magno. & antequam egrederetur Isaias
mediam partem atrij, factus est sermo Domini
ad eum dicens: Reuertere, & dic Ezechia duci
populi mei. hæc dicit Dominus Deus Dauid pa-
tris tui, Audiui orationem tuam, & vidi lacry-
mas tuas, & ecce sanaui te. & addam diebus tuis
quindecim annos: sed & de manu Regis Assyrio-
rum liberabo te. denique ille potens in ver-
bis, Nisi mittam digitum meum in locum clauo-
rum, & mittam manum meam in latus eius,
non credam; vt primùm audiuit loquentem
Dominum prorumpit in hæc verba: Do-
minus meus & Deus meus. Cuius hîc impe-
ria sunt nisi amoris? qui & domat auda-
ciam Thomæ, & purpuram in Ezechia
docet flere, & diademata in Dauide colli-
dit terræ, & in Petro fletū prouocat ama-
rum, & in Paulo frangit minas, & in pu-
blicanorum Principe iniustè partorum
imperat

imperat restitutionē, & in Matthæo opes docet contemnere, & in Publicano pectora tundere, & in Magdalena pedes lacrymis rigare, capillis & osculis tergere.

Magna vis amoris. hæc eadem docet euntes in Emaus. cū curarum & mœroris pleni & à fide tantū-non naufragi hærerent dubij, maximeque in his verbis, *Nos* Luc. 24. *autem sperabamus, quia ipse esset redempturus Israël*, docentur à Domino per Mosen & Prophetas: vt discas miserantis Domini dexteram, pronamque in mœroribus prostratos. ille cæli terræque conditor Deus ad dubiam discipulorum de fide fermocitationem miscet se medium, audit, docet. nec finem facit, donec pulso frigore incalcescat qui intepuerat amor. fugataque incredulitatis nube, quæ conssepultam intexerat fidem, diem animo redderet; nec antè peregrini deponit personam, quàm naufragantes has animas felix nauclerus in veritatis deduceret portum. vt primū proinde in tutum subducta naus, resederunt venti, & detumescentes fluctus maliciam promiserunt, *sinxit se longius ire*. non quòd abesse vellet, cuius deliciæ esse cum filiis hominum: sed quòd vehementius etiam accendere in iis vellet amoris flammæ denso antè incredulitatis puluere conse-

consepultas, optaretque in apertum pro-
rumpere hunc ignem, nec diutiùs cinere
suo contineri. ad quæ non abiicit se amor?
non abiiceret, nisi amor esset. immiscet se
focium mœrentibus; induit personam
peregrini; perfert dubiam fidem, & flucti-
bus etiam sorberi proximam; fingit itine-
ra maiora, & patitur se abduci ad idem
hospitium, eandem mensam. hæc amor.
ille nimirum qui illum eduxerat cælo, è
sinu summi Parentis in Virginis sinum, qui
virgine fouerat reddideratque vtero, la-
ctauerat vberibus, virgineque pauerat la-
cte, induerat carne, & hortulani forma,
nunc etiam peregrini vestiit; nec dedigna-
tur hospitium, qui non dedignatus fuerat
vterum, non sputa, clauos, lanceam, & quid-
quid improbitas comminisci potuit in de-
corationem. suauia hæc amanti sunt
dummodo potiatur amato. dulce nimi-
rum illi per flagra & vulnera, vincula &
carceres frui amato, tanto ardentius ama-
turus, quanto per duriora potitus amato
fuerit. Quid? Serpens, sitis, ardor, arenæ,
dulcia fuerunt posteritatis gloriam confi-
deranti; vstulantem videre dexteram, &
foculo suo iam oleum, dulce; cum plùs
amor patriæ arderet intus, quàm ignibus
quæ fefellerat dextera; & dulce dolium
terebra-

terebratum clavis: patrius nimirum retulerat aciem amor, tamquam malleo, ut instratos crederet pluma; & cælesti amori nostro non dulcescent amara, & suauiaserunt felle natantia? ignes & forcipes, rotæ & transactus per medium hominem stipes sua eludij illi sunt, rosæ & violæ, & instratæ plumæ, areola aromatibus confecta. tot hoc millia docuerunt è craticula & fornacibus, non viri robore & ætate pleni, & durioribus assueti, dandisque & accipiendis vulneribus nati; sed virgines puerique, necdum alteram ætatem ingressi. quo magis veneremur Amorem tantorum operatorem.

Veneror te Amor meus, eoque magis quò in discipulis tuis doceor etiam compelli te velle, cum abeuntem manere cogerent. grata amori coactio, semper cogi vellet, ut semper adhæreret amato. nec vinci se dolet, & ultro etiã fatetur. hinc illa verba amore rapti, *Quàm pulcra es amica Cant. 4. mea, quàm pulcra es! & macula non est in te.* quid? quòd & vulnera fateatur; *vulnerasti cor meum soror mea sponsa, vulnerasti cor meum, in vno oculorum tuorum, adeoque in vno crine colli tui.* & manus etiam in vindictam & sanguinem abituras dimitti rogat, *Dimitte Exo. 32. me ut irascatur furor meus contra eos, & deleam*

leam eos, faciamq; te in gentem magnam. potens amor. concede mihi amorem hunc qui potes Deus. & permitte vt cum discipulis tuis compellam te intrare, donec introducam te in domum matris meae, & in cubiculum genitricis meae: in medium nimirum tabernaculi cordis mei. hoc enim mater mihi genitrixque cogitationum tibi placentium. beatum, si perennis mater, æternoq; grauidum foetu semper pariat æterna foecunditate felix; nec dimittam te, donec benedixerit mihi anima tua in fractione panis, panis cælestis amoris tui, quo vno viuat hæc amans anima æternum pane tuo pasta, omnemque iam contemnat cibum extra te & te vnum.

CAPVT V.

Ad apparitionem Apostolis factam.

*Ioan. 20
Luc. 24*

CVM serò esset vna Sabbathorum, & fores essent clausæ, ubi erant discipuli congregati, propter metum Iudæorum, venit IESVS & stetit in medio eorum, & dixit eis: Pax vobis. ego sum, nolite timere. conturbati verò & contrriti, existimabant se spiritum videre. & dixit eis: Quid turbati estis & cogitationes ascendunt in corda vestra? videte manus meas & pedes. quia

quia ego ipse sum. palpate & videte. Nulla quies amori est. quærit vbi exerat iacula sua, & oportuna vulneribus captat loca. Felix anima amoris telo confossa, vulneribus faucibus, lacrymis, sudoribus, sanguine lota! & ferè à mœroribus hæc vulnera veniunt. captat enim amor commodum vulneri tempus. nec aliud magis opportunum, quàm cùm tantum-non oppressa & insepulta mœroribus iacet anima, consilij ignara; sed mœroribus non mundi, non opum, honorum, voluptatum. inimicum hoc tempus amori est, æmulationibus, invidentiæ & odiis natum, & ad interitum ducens, vltimamque rerum desperationem. procul hæc ab Amoris domo. alios ille spondet honores, voluptates, opes cælo reponendas; *thesaurum non deficientem in* Luc. 12.
calis. quò fur non appropriat, neque tinea corrumpit. nam de diuitibus huius seculi habemus illud Domini: *Væ vobis diuitibus,* Luc. 6.
quia habetis consolationem vestram. Facilius est Matth. 19.
camelum per foramen acus transire, quàm diuitem intrare in regnum calorum. & illud Apostoli: *Qui volunt diuites fieri, incidunt in tentationem, & in laqueum diaboli, & desideria multa inutilia & nociua, quæ mergunt homines in interitum & perditionem. radix enim omnium malorum est cupiditas. quam quidam ap-* 1. Tim. 6.

T peten-

- petentes, errauerunt à fide, & inseruerunt se doloribus multis. tu autem ô homo Dei, hac fuge. de opibus verò & honoribus illud Iacobi:
- Iac. 1.* Glorietur frater humilis in exaltatione sua, diues autem in humilitate sua, quoniam sicut flos fœni transibit. exortus est enim Sol cum ardore, & arefecit fœnum, & flos eius decidit, & decor vultus eius deperiit: ita & diues in itineribus suis marcescet. & illud Isaia: Omnis caro fœnum, & omnis gloria eius quasi flos agri. exsiccatum est fœnum, & cecidit flos, quia spiritus Domini sufflauit in eo. & in eandem sententiam Petrus: Omnis caro vt fœnum, & omnis gloria eius tamquam flos fœni. exaruit fœnum, & flos eius decidit. hinc monet apud Ieremiam Dominus: Non gloriatur sapiens in sapientia sua, & non gloriatur fortis in fortitudine sua, & non gloriatur diues in diuitiis suis: sed in hoc gloriatur qui gloriatur, scire & nosse se, quia ego sum Dominus, qui facio misericordiam & iudicium & iustitiam in terra. Aliam gloriam æternùm perennaturam habemus in
- Apoc. 3.* Apocalypsi: Qui vicerit vestietur vestimentis albis, & non delebo nomen eius de libro vite, & confitebor nomen eius coram Patre meo, & coram Angelis eius. Qui vicerit, faciam illum columnam in templo Dei mei, & foras non egredietur amplius: & scribam super eum nomen Dei mei. Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno

*hrono meo: sicut & ego vici, & sedicum Patre
 neo in throno eius. & apud Danielelem: Ful-* Dan. 12
*ebunt quasi splendor firmamenti, & quasi stellæ
 n perpetuas æternitates. De voluptate mo-*
net Ecclesiasticus: Vinum & mulieres apo- Eccli.
tatare faciunt sapientes, & arguent sensatos, & 19.
*qui se iungit fornicariis, erit nequam: putredo
 & vermes hæreditabunt illum, & extolletur in
 exemplum maius, & tolletur de numero anima-*
rius. Et Paullus: Prudentia carnis mors est, Rom. 8.
*prudentia autem spiritus vita & pax, quoniam
 sapientia carnis inimica est Deo. qui in carne
 sunt, Deo placere non possunt. Si secundum car-*
*nem vixeritis, moriemini; si autem spiritu facta
 carnis mortificaueritis, viuetis. De continen-*
tia verò eleganter Sapiens: Quàm pulcra est Sap. 4.
*casta generatio cum claritate! immortalis enim
 est memoria illius: quoniam & apud Deum no-*
ta est & apud homines. cùm præsens est imitan-
*tur illam: & desiderant eam cùm se eduxerit,
 & in perpetuum coronata triumphat incoin-*
quinatorum certaminum præmium vincens. &
incorruptio facit esse proximum Deo. Sap. 6.

Quare non amat Amor diuitiarum, di-
 gnitatum seculi aut voluptatum mœrores
 concupiscentia natos; opum ipse, hono-
 rum ac voluptatum contemptor vindex-
 que acerrimus. amat verò mœrores casto
 amore genitos, cùm mens amore lan-

guens, grauique illius vulnere faucia quærit Amorem suum, qui solus vulneri mederi potest, tacitaque per amica silentia, densatis inter suspiria lacrymis, suaue fluentibus, votiuis Amorem suum precibus, non tam ore quàm corde prolatis, prouocat. cùm de illius absentia mœsta nullum admittit consolatorem, solius illius dextera leuanda; cùm exarescit siti, nec pocula tamen vlla nisi de illius torcularibus haurit; cùm marcescit fame, nec cibum alium quàm illius manibus temperatum admittit; cùm enecta propè frigoribus, solius amati excalescit ignibus; cùm seculi flammis accensa & mœrens, solius Amoris sui fontibus reparatur; cùm decumanis agitata fluctibus cælo terraque minitantibus tabulâ nauigans, solius Amoris sui nauibus optatum portum sperat. languescit interim, votiuisque mœroribus suis pulsat Amoris sui fores, si fortè audiat, & querulas admittat voces, soleturque dilectam suam ingenti vulnere lassam.

Et sanè quid respondeat Amor amanti, cùm medicam illius implorat manum, telo illius faucius? ante vulnus altè per præcordia haustum non mirum fòrs fuerit non occurrere, licet vocatum; vulnere accepto, durum. quamquam & vltrò occur-

rat,

rat, & fores pulset. cùm non semel ipse
 questus inclamet, *Ecce sto ad ostium & pulso.* *Apoc. 3.*
si quis audierit vocem meam, & aperuerit mihi
ianuam, intrabo ad illum, & cænabo cum illo &
ipse mecum. Et apud Matthæum: *Quoties* *Matth.*
volui congregare filios tuos, quemadmodum gal- *23.*
lina congregat pullos suos sub alas? & noluisti.
 Apud Isaiam verò: *Quid est quod debui ultra* *Isaia 5.*
facere vineæ meæ, & non feci? quid? quòd
claustrorum impatiens, impatiens moræ,
ianuis ingrediatur clausis? factum in Apo-
stolis, quos Iudæorum metus incluserat
domi. in quorum medio amicum illud in-
clamat: Pax vobis. cùm antè dixisset: Pacem *Ioan. 14*
relinquo vobis, pacem meam do vobis: non quo-
modo mundus dat, ego do vobis Impij autem *Isai. 57.*
quasi mare feruens, quod quiescere non potest, &
redundant fluctus eius in conculcationem &
lutum. Non est pax impiis, dicit Dominus Deus.
 Pax hæc mundi est tot sponfionibus locu-
 pletata, momento hîc finienda, & infelici
 ò nimium æternitate claudenda; miseran-
 daque in Epulone vicissitudine denuntia-
 ta, & in illo Domini apud Ioannem: *Plora-* *Ioan. 16*
bitis & flebitis vos, mundus autem gaudebit;
vos verò contristabimini, sed tristitia vestra
vertetur in gaudium, & gaudium vestrum ne-
mo tollet à vobis. miseranda mundi pax in-
fortunato orbe toto primorum interitu

funestata,quàm diues sponſionibus;rebus
inanis? rides. ſed ſuper interitu tuorum;
blandiris & mordes,& inter oſcula ferrum
ſtringis; mella porrigis felle temperata,
electibilibus quibuſque venena miſcens,
mentiris matrem, animus nouercam lo-
quitur; & ſub amico vultu, inimica mens
latet; ſub oliuæ ramo, rotæ & ſecures. Sed
& vina tua toxico madent; & qui auro,
aconito ſe proluunt tuo. & cui non ma-
gnorum mētita tranquillitatem, laqueum
paraſti? cui non regno proculcatio adna-
ta? cui non diademati miles & carnifex?
cuius non purpuræ vulnera & ſanguis? lu-
dis in humanis. ſoliſque ſponſionibus fœ-
cunda, ſteriles largiris arenas, & emarci-
dos campos, Gelboë montes. quòd ſiqua
quies inſederit animo, tātis illam circum-
ſtrepis terroribus, vt caruiſſe dulcius quàm
poſſediſſe ſit. etiam inter menſas, vina, po-
cula, & coniugalem torum exſurgunt me-
tus. & quoties ſollicitudo à fratre, filiis, con-
iuge nata? quàm ſæpe vnius vteri ferro na-
tarunt campi? & non maduerunt filiorum
dexteræ; non in coniuge fœminea manus?
tot exemplis regnorum omnium docti ſe-
quimur mentientem. iterumque fraudes
& doli; & iterum fides. iterum vulnera &
ſanguis; & credimus. iterum pocula &
menſæ,

mensæ, iterumque venena; & credimus. iterum tiaræ & dignitates, & mors præforibus; & fidem reperiunt. nimirum steterunt aliqui. inter tot millia pauci. inter tot mensæ vnius patinas, vna veneno intacta. inter tot cæforum millia, vnus aut alter fugâ quàm virtute felicior sine vulnere stetit. inter tot cadētium myriades vnus fors octogesimum annū attigit. nec multitudinis memores ludimur in vno. fatui! Quousque tam stolidis præbemus aures? ad veram pacem amore natam flectamus animos. vnum si à tot millibus hæc decepit, causam nullam dico. si nullum spe sua frustrata est, si maiora sponsonibus dedit, si nullæ tot seculis intercurrerunt fraudes, nulli luserunt doli, venena nulla, sanguis nullus, proculcatio & præcipitia nulla, quid hæres anime? tot exemplorum millia fidem testantur. quid dubitas? habes ab hostili agmine testes, & mentitæ pacis suæ dolo circumuentos. *Hi sunt quos Sap. 5. habuimus aliquando in derisum, & in similitudinem improprij. nos insensati vitam illorum aestimabamus insaniam, & finem illorum sine honore. ecce quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter sanctos sors illorum est. ergo errauimus à via veritatis, & iniustitiæ lumen non luxit nobis, & sol intelligentiæ non est ortus nobis.*

bis. Lassati sumus in via iniquitatis & perditionis, & ambulauimus vias difficiles, viam autem Domini ignorauimus. Quid nobis profuit superbia? aut diuitiarum iactantia quid contulit nobis? transierunt omnia tamquam umbra, & tamquam nuncius percurrentes, & tamquam nauis, quæ pertransit fluctuantem aquam; cuius cum præterierit, non est vestigium inuenire, neque semitam carinæ illius in fluctibus: aut tamquam auis quæ transuolat in aëre, cuius nullum inuenitur argumentum itineris, sed tantum sonitus alarum verberans leuem ventum, & scindens per vim itineris aërem, commotis alis transuolauit, & post hoc nullum signum inuenitur itineris illius: aut tamquam sagitta emissa in locum destinatum, diuisus aër continuo in se reclusus est, ut ignoretur transitus illius. Sic & nos nati continuo desuimus esse, & virtutis quidem nullum signum valuimus ostendere: in malignitate autem nostra consumpti sumus. Talia dixerunt in inferno, hi qui peccauerunt. quoniam spes impij tamquam lanugo est, quæ à vento tollitur; & tamquam spuma gracilis quæ à procella dispergitur; & tamquam fumus, qui à vento diffusus est; & tamquam memoria hospitis vnius diei prætereuntis. Iusti autem in perpetuum viuent, & apud Dominum est merces eorum, & cogitatio illorum apud Altissimum. ideò accipient regnum decoris, & diade-
ma

ma speciei de manu Domini. quoniam dextera sua teget eos, & brachio sancto suo defendet illos. Errorem suum fatentur, luce & sapientia destitutos vias difficiles ambulasse. Opes, honores, seculique reliqua tanto studio comparata; vmbrae, nuntio, naui, aui & sagittae fluctus & aërem secanti componunt; spemque illam pacis magnae Sapiens lanugini vento iactatae, spumae procella dispersae, fumo vento diffuso, hospiti diei vnius comparat. iustis autem mercedem aeternam, regnaque & diademata de manu Domini promittit.

Hæc est illa pax quã hodierno die Apostolis apprecatur Dominus, tanto fœnore locupletandam, cælesti regno & diademate donandam, felici aeternitate parandam. quis non amet hanc pacem, hinc solitudine vacuam, ibi perenni mercede diuitem? hinc in alta quiete vel ad Domini pedes cum Magdalena sedentem, vel in agone cum Stephano stantem, vel in tertium cælum cum Paulo raptam, vel in Amoris sui sinu cum Ioanne cubantem, vel cum Petro, recens genitorum infantium more, vberibus inhærentem, vel cum sponsa ad oscula prouocantem, *Oscu-* Cant i.
letur me osculo oris sui? Quis me donabit hac pace, nisi largitor pacis Amor,

qui pulsus cum Apostolis mœroribus pacem hanc altiùs inferat animo, quàm vt illam vlla vis ventorum, vlla fluctuum rabies, vlla potestas tenebrarum, non dicam euertere, sed turbare possit, aut loco mouere.

Et tamen pace etiam hac tanta denuntiata trepidatio adheret Apostolis, nec excussus timor qui obsederat mētes. mixtus hīc amor dubitationibus stetit, cū & fraudem vererentur, & præsentiā desiderarent. turbabantur ad inexpectatam reinouitatem; nec euenisse putant, quod sperare vix auderent. inter spem proinde metumq; penduli, dum vouent & timent, amant & verentur, iactantur in incertum cogitationibus, nec fidere satis, nec diffidere ausi. Vidit qui amabat, & vt diffilaret hanc nubem, poneret fluctus, carnem & ossa palpanda ostendit: *Adhuc autem illis non credentibus, & mirantibus præ gaudio, dixit, Habetis hīc aliquid quod manducetur? at illi obtulerunt ei partem piscis assi, & fauum mellis, & cū manducasset coram eis, sumens reliquias dedit eis.* gaudij magnitudo fidem aut ademerat, aut negabat, aut sanè infirmauerat. ita quæ auidè optamus magna, ipsa magnitudine sua fidem minuunt, & suspensos admiratione, amore rei que amplitu-

plitudine animos tenent. ingeniosus omnis amor in mille se vertit formas, vt amatum in amorem sui trahat. ingreditur dum metus mœrorque in summo est, opportuno in discrimine solatio, ingreditur ianuis clausis, vt miraculo fidem adiuuet; apprecatur pacem, vt beneuolentia alliciat; palpandam præbet carnem, videnda vulnera, vt tactum oculosque incredulitati admo-ueat doctores; comedit, vt familiaritate animos illorum firmet, metuque ac veneratione pulsa, audentiores reddat.

Adiuua labantem amorē meum Amor, adiuua tepentem, adiuua frigoribus concretum; vt accensus flammis tuis exsurgat in ignes, qui nec frigora, nec ferrum metuant, crescatque copioso vbereque fontium tuorum lapsu, in maria nullis aggeribus claudenda; exciteturque quatridentanus hic iam Lazarus & foetens in vitam nouam, dignam Amori meo. saxa rupesque; hîc reperies præualidas, chalybeque & adamante firmiores montes. fulmina tua quæ non robora sternent? detorque illa ab alto potenti tua dextera; & saxa iam nulla, & cera omnia. excute tela ab amoris tui pharetra deprompta, dextera iaculata; & chalybs iam nullus. emitte solares tuos radios nulla nube recludendos; & glacies
iam

iam nulla, nox nulla. Soluitur omne gelu,
 detenebrantur omnes noctes ad primi lu-
 minis tui splendorem. displue cataractas
 cæli, disrumpe fontes abyssi tuæ amoris tui
 magni, & nulla iam ariditas, sitis nulla, quæ
 arentem hanc & exsuccidam torquet ani-
 mam. sed & præbe mihi vulnera tua vbera
 1. Pet. 2. iam facta, memor Apostoli tui: *Sicut modò
 geniti infantes, rationabile sine dolo lac concu-
 piscite. ut lacteo rore tuo plenus, decantem
 Cant. 1. illud sponsæ tuæ, Exultabimus & letabimur
 in te memores vberum tuorum, purpureo
 lacte fluentium.*

CAPUT VI.

Ad apparitionem Thomæ factam.

Ioan. 20 **N**ISI videro in manibus eius fixuram cla-
 uorum, & mittam digitum meum in lo-
 cum clauorum, & mittam manum meam in la-
 tus eius, non credam.... Venit IESVS ianuis clau-
 sis, & stetit in medio, & dixit: Pax vobis. dein-
 de dicit Thomæ: Infer digitum tuum huc, &
 vide manus meas, & affer manum tuam, &
 mitte in latus meum: & noli esse incredulus sed
 fidelis. Respondit Thomas & dixit ei: Dominus
 meus & Deus meus. Dixit ei IESVS, Quia vi-
 disti me Thoma credidisti, beati qui non vide-
 runt & crediderunt. Quid ego hîc primùm,
 aut

aut quid postremum dicam? laudabo dubiam Thomæ fidem? non possum. amabo fortia hæc & quasi militaris cuiusdam roboris plena verba, vt arbitreris cataphræta? non audeo. diffidentia an amoris sint, nescio. expectatione an infidelitate plena, nescio. vt iam nesciam amorne expref-ferit hæc verba, an dubia mens, nec satis alienis oculis, manibusque fidens. ita quæ ardenter optamus magna, vix fidem narrata reperiunt; nisi coram ipsi viderimus. ac vix oculis fides sua stare solet; maximè si præter spem euenerint, si inexpectata. tantam validè desideratarum rerum admirationem amor excitat, vix vt manibus ipsis credamus. tenemus: & non rarò dubia etiamnum mens hæret. hinc illa non in vno verba, Verène possideo? & post longi temporis moram, aut denuntiata etiam mortem, siccataeque lacrymas quàm familiare illud parentibus, Tène teneo fili mi, lumen oculorum meorum? fallor? tène an alium teneo? tunc ille, animæ dimidium meæ? an ludit imago tui? Iam quoties oculi ludunt in filij vultu? quoties mixta timori spes surgit, & anhelum pulsat pectus? quoties inter amplexus & oscula, & natantia lacrymis ora, hæret etiam animus, tamquam intersperso dulcibus aco-
re?

re? nec sine metu repetūtur basia. miscen-
tur suauius amara. & in magno gaudio
modica intercurrit trepidatio, tamquam
coniugatione quadā mellis & fellis. nimi-
rū miscentur amara suauius, & in summa
lætitia, & quam tenemus manibus, aliquid
interlabitur, si non dubiæ rei, at nescio
quid trepidationis, possessorumque rerum
admiratio. accidissene hæc credam Tho-
mæ? vellem. nam & amo Thomā meum.
nisi incredulitatis viderem argui à Domi-
no, *Noli esse incredulus sed fidelis*. & tamen
non possum non amare Thomam meum.
quis non amet fidei sui ducem? & non
maior mihi dux ad fidem Thomas quàm
reliquorū prompta in credendo facilitas?
quid? quòd maior mihi etiam dux ad amo-
rem? nam quò ducant hæc verba, *nisi mit-
tam digitum meum in locum clavorum, & mit-
tam manum meam in latus eius*, nisi ad amo-
rem? sed non hīc barbarus quidam amor
est, digito terebrare manus, manibus la-
tus? non satis erat vidisse, lacrymis rigasse
pedes, oscula manibus impressisse, toto
denique complexum corpore, nisi iterum
clavi, iterum lancea? quis expleat amo-
rem? esurit? nullo cibo saturatur. non si
Assueri proponas mensas, aut superbas
Regum dapes, solo hæc amore suo satu-
randa

randa fames est. Sitit? non iam dicam fontes & flumina, sed propina maria, plus etiam sitiet, si toto se proluat Oceano. solo enim restinguenda hæc sitis amore est. opes amat & honores? nullo satiatur auro aut purpura, non orbe toto. transuolat cælos cælorum, nec opibus nec imperio explendus: nisi ibi fruatur Amore suo. delicias & voluptates cogitat? fastidiosus amor est, ne vultu quidem perituras dignatur, & indignas illas arbitratur genere suo. æternas cogitat, nec illas nonnisi amoris sui æternas, castas, puras, à carne segregatas.

Amor ergo in Thoma trepidanti fidei animos suggessit, nec contentus oculos, manus admouere voluit. arbitreris has vulnera & sanguinem sitire. sed amoris vulnera, qualia sibi optabit quisquis amat. paritari enim vt amore, sic sudoribus, vulneribus, sanguine exoptat. nec quies animo, donec optatis fruatur amor. quod si negatum; antè vitam ponet, quàm destinata deferat. mori enim illi certum, aut potiri. lætusque per flagra & ignes, equuleos & craticulas, per picatam tunicam & forcipes, per ardentes laminas, fornaces, laqueos, bestias, lapides, ferras, secures inuolat in amatum. & quid sentiat corpus in
igni-

ignibus, in rota & cruce, cùm animus in
cælo est? cadauer cogita. vre & seca. & per
mille tormenta, bouemque hominẽ suum
mentientem mitte. quid expectabis? vo-
cem doloribus expressam, tormentis ex-
cussam? idem in amante est. corpus com-
mittet ignibus, animam trãsfudit in ama-
tum. Quid sentiet corpus anima sua vi-
duum? viduauit amor. exempla tot orbe
toto Martyrum nos docent. calcant pru-
nas rosas, perpluuntur lapidibus violis,
tunduntur fustibus liliis, liquata perfun-
duntur pice vino, constringuntur frigore
rore, potantur felle musto, sæuiunt flam-
mæ vnguenta. fecit amor. qui prunas, lapi-
des, fustes, picem, frigora, fella, flammæ
mutauit in rosas, violas, lilia, vinum, ro-
rem, mustum, vnguenta. Ingens amoris
vis, tam dissona, tam mutuò momento
commutare pugnantia. quid non potest
amor? etiam tenellæ virgines pueriq; post
delassatas carnificum manus, rident ty-
rannos, vt epulari credas, non ardere, non
secari; vt deliciis, non ignibus circumflue-
re; vt basiari, non à belluis morderi, non la-
cerari; vt instratos pluma, non fornaci-
bus iacere candentibus; vt vino non sul-
phure perfundi; vt floribus & balsamo,
non liquato aspergi plumbo; vt gemma
non

non spinis coronari; vt vnguento, non viua delibutos calce arbitreris.

Omnia potest amor. etiam inferorum flammās verteret in gaudia, æternisq̃ue designatum locum suppliciis in cælum. vis magna amoris. quid inaccessum amori est, qui etiam Deum vertit in hominem? veriùs, Deum vestiuit homine suo, carne & sanguine Deum? ardebat hoc amore Thomas meus, sed asperso cinere, & dubia fauilla, quam & deuerreret & discuteret amor. discussit vt vidit Amorem. Nec magno hîc opus molimine. Vidit, credidit, amauit. nec iam vltra paleæ: & pulsa nebula quę eripuerat hunc Solem. Sanè subduxerat oculis, solaribus reperiussis radiis Amoris magni. non quòd amor non esset, aut exularet mentis ille Sol magnus. nube tamen subterlabente contenebrauerat lucem aquilone iactatus vêtus. vt primùm discussa nube redditus amor sibi est, magis etiam illuxit, hoc est, ardentius amauit. atque hinc illæ voces, *Dominus meus & Deus meus*. quid dicis anime? non ingentis pectoris & amore ebrij hæc verba sunt? non hoc est digitum pedibus, aut lateri manum, est totum immittere hominem, totam animam iaculari in hæc vulnera. ibi domicilium & tabernacula figere, ibi

tentoria & valles firmare, ibi arces & propugnacula erigere.

Cant. 8. Fortunate ô nimiùm Thoma, *Quis mihi det te fratrem meum sugentem vbera matris mea, vt inueniam te, non iam foris, & deosculer te, & iam nemo me despiciat*, tamquam amore viduum, sed in domo matris tuæ & meæ? *ibi me docebis* quàm suavis est amor tuus. ibi iam non dabis pocula *ex vino condito, & mustum malorum granatorum* tuorum, sed amoris tui & mei propinabis dolia, vineas totas, autumnos totos. quàm hilariter ibi conuiuabimur tu & ego? quàm dulcia miscebimus pocula tu & ego? non inebriabimur ab vbertate vberum horum, vineæ huius, musti huius optimi? ô vina! ô vbera Amoris mei magni! quàm dulcia miscebimus colloquia musto pleni, tu mihi, ego tibi, vterque Amori nostro, beate Apostole!

Felix dubitatio, quæ te introduxit in hanc aromatum cellam. iungar tantùm tibi, vt odorato hoc perpluar imbre. nam quid reliqua aromata orbis terrarum prima, si componantur cum his Amoris mei? veni Auster, & perfla odoratas has cellas, vt fluant aromata illius, vt perfundamur tu & ego magne Thoma. Felicia languentianimæ aromata, quibus fortunatior reuocetur

uocetur vita, & vita viuat mens noua, beata tam foecundis odoribus pasta, tam medico spiramine fota. quanti hîc virtutum omnium odorati ludent vapores? optata mistio tam potentibus Amoris temperata manibus, in medio hortorum dilecti mei! pascamur hîc inter castitatis lilia, inter humilitatis violas, patientiæ rofas, mortificationis myrrham; in hoc paradiso puniceorum & granatorum malorum munificentia Amoris tui; in hac vinea virgines generante, in hoc nemore prudentiæ manibus confito, in quo illud occinam lætus, *Sub Cant. 2.*
umbra illius quem desideraueram sedi: & fructus eius dulcis gutturi meo. quis dulcior amoris fructibus? beata anima, quæ his foliis famem explet. exple hanc meam dilecte mi desideratissimis amorum tuorum fructibus. vilescat quidquid alibi natum, tu solus animæ meæ cibus tot votis optatus, tot suspiriis expectatus, tot lacrymis speratus: maximè inter hos amoris fontes, inter torrentes fontibus, flumina torrentibus, fluminibus maria nata.

Quid hîc deesse potest ad omnem sitim leuandam? bibamus & inebriemur magne Apostole ab vbertate fontium horum. repleamur à torrentibus & fluminibus purpurei roris huius, innatemus huic mari rubro,

bro, amico sanguine purpurato, amico nato. bibamus & lætemur in omnibus bonis Amoris nostri. lauemur & mundemur in hoc purpureo Amoris nostri balneo. non
Isa. 44. verba illius sunt? *Deleui ut nubem iniquitates tuas, & quasi nebulam peccata tua. & Si fuerint peccata vestra ut coccinum, quasi nix dealbabuntur: & si fuerint rubra quasi vermiculus,*
Isai. 43. *velut lana alba erunt.* & illud: Ego sum, ego sum ipse, qui deleo iniquitates tuas propter me, & peccatorum tuorum non recordabor. dele. & non recorderis in æternum Amor meus: nam & miserationum tuarum non est numerus, nec obliuisci poteris infantis uteri tui, quem peperisti tibi in die partus tui magni durissimis obstetricantium clauorum & lanceæ manibus, memor verborum tuorum, *Numquid obliuisci potest mulier infantem suum, ut non misereatur filio uteri sui? & si illa oblita fuerit, ego tamen non obliuiscar tui.* Non obliuisceris Amor meus. maximè si cum Apostolo tuo in die vulnorum, die gloriæ & fontium semper-viuentium, die vberum tuorum purpureo rore natantium, die vindemiæ, die mustei torcularis tui, saturatus fuero, non iam micis quæ cadunt de mensa Domini mei, sed ferculis quæ amicis tuis præparasti in die desponsationis tuæ magnæ, die lucis & non tene-

tenebrarum; cū radios suos etiam supra
 cælos iaculabuntur nobilissimi quique
 Soles tui æterna die memorandi: vt allu-
 fisse videatur Propheta: *Non erit ibi ampliùs* Isai. 60.
*Sol ad lucendum per diem; nec splendor lune illu-
 minabit te. sed erit tibi Dominus in lucem sem-
 piternam, & Deus tuus in gloriam tuam.* de
 elementario Sole illi verba. addit: *Non oc-
 cidet ultra Sol tuus, & luna tua non minuetur:
 quia erit tibi Dominus in lucem sempiternam.*
 nusquā certiùs quàm in vulneribus, Apo-
 stoli digitis & manu signatis. in quibus, de-
 tenebratis errorum noctibus, tamquam in
 meridie accubabit dilecto suo anima spō-
 sionibus illius diues, cū inaudierit, *Spon-* Ose. 2.
*sabo te mihi in sempiternū.... in misericordia &
 in miserationibus, & sponsabo te mihi in fide; &
 scies quia ego Dominus.* vt die hac despon-
 uit sibi Apostolum in miserationibus ma-
 gnis, in prærogatiuis amoris, in fide poste-
 ritatis: vt iam inclamet tamquam in die
 nuptiarum, *Dominus meus & Deus meus.* Ioan. 20

Felix anima quam desponsatione sua
 dignatus fuerit Amor, & in quam illud
 Isaia cum Apostolo hoc cadet, *Ponam de-* Isaia 2.
*sertum eius quasi delicias, & solitudinem eius
 quasi hortum Domini. gaudium & lætitia inue-
 nietur in ea, gratiarū actio & vox laudis.* Non
 cor desertum Thomæ nostri posuit in hac

die in delicias ; & solitudinem illius exulantis à fide, quasi in hortum Domini : iam gaudium & lætitiā quis animæ illius explicabit, qua perfudit illam Dominus in die ostensionis suæ, cū prorumperet delictis affluens ab vbere consolationis. *Joan. 20.* *Dominus meus & Deus meus.* deplue in hanc animam meam stillicidium aliquod pluuiæ illius magnæ, qua irrigasti Apostolum tuum in die exultationis huius. vt aliquando tandē insonet auribus meis illud tuum amoris plenum, *Isai. 66.* *Quomodo si cui mater blandiatur, ita ego consolabor vos. videbitis & gaudebit cor vestrum, & ossa vestra quasi herba germinabunt.*

Felix anima quæ ab vbere pendet dilecti sui, & in genibus illius ludit, miscetque amica basia ab vtero & vbere recentia. videam diem illum, vt gaudio plenus prorumpam in has Apostolicas lætitiæ voces, *Dominus meus & Deus meus.* sint illæ mihi voces æternæ, canticum Amori meo, animæ meæ sponso, in perenni desponsationis die, *Dominus meus & Deus meus,* & omnia. nec vlla hæc inimica turbet manus, nulla serenū nubilet, nulla minuat diem, nulla vberibus ablactet nouercalis dextera, nulla venenet, nulla detranquillet pacem, nulla defrustet gaudia, aut aliorum mentem

mentem trahat. sed quam semel possedit,
possideat æternùm Amor meus, vt au-
diam, *Surge propera amica mea, columba mea,* Cant. 2.
formosa mea, & veni. Iam enim hyems transiit,
imber abiit & recessit. & reddam; Dilectus
meus mihi & ego illi, qui pascitur inter lilia,
casti pectoris lilia. & ego dilecto meo, & dile- Cant. 7.
ctus meus mihi. ac Apostolico demum clau- Cant. 2.
dam verbo, gaudiorum, admirationum,
amorum grauido, *Dominus meus & Deus* Ioan. 20
meus. addo, Amor meus, & omnia.

CAPVT VII.

*Ad apparitionem Petro & Ioan-
ni alijsq; piscantibus factam.*

EXIERVNT & ascenderunt in nauim; & Ioan. 21
illa nocte nihil prendiderunt. manè autem
facto stetit IESVS in littore: non tamen cogno-
uerunt discipuli quia IESVS est. dixit ergo eis
IESVS: Pueri numquid pulmentarium habe-
tis? responderunt ei: Non. dicit eis: Mittite in
dexteram nauigij rete; & inuenietis. miserunt
ergo, & iam non valebant illud trahere præ
multitudine piscium. dixit ergo discipulus ille
quem diligebat IESVS, Petro, Dominus est. Si-
mon Petrus vt audisset quia Dominus est, tuni-
ca succinxit se (erat enim nudus) & misit se in
mare. Laborant Apostoli nocte tota. labo-

ris fructum nullum referunt præter laborem, vt non mireris alium non retulisse. nox erat, & radios subduxerat suos Sol magnus. quid refugio sperarent Sole? & vltima illorum de Sole cogitatio. ita fiducia pleni, & industriæ suæ fidentes vberem piscationem sperabant. fefellit eos spes sua. & mortuum mare crederes, ita infœcundo iactu noctem totam peregerant. & frustra iam sudores, & nequidquam labor. non tulit Amor diutiùs hos labores. & nescio an non magis ipse lassatus amore suo, quàm piscatione Apostoli, cùm durum foret amori tot horis conantem prorumpere amorem & in amati sinum inuolare, silentio continere. videbat laborantes quos amabat, videbat sudoribus diffluere, & defatigata iam succidere labantia genua, sciebat se amari. & erat inter eos *discipulus ille quem diligebat* IESVS: erat Petrus post amarum fletum, calentesque à negatione lacrymas, ingenti Amoris telo faucius, & hiabat adhuc immanè à telo recens vulnus: erat Thomas dexteræ prærogatiua nobilis, & ardoribus inæstuans: erant alij quibus videndam palpandamque præbuerat carnem validis amoris ignibus eliquatam, vulneribus etiam tum tamquam fornacibus flammis deuomentem, vt non deessent

deessent qui amarēt. & interim sudabant, donec pulsa nocte dies luceſceret. nec moram diutiùs tulit Amor, immittit beneuolentiæ ſuæ radios. *Pueri numquid pulmentarium habetis?* vt facile videas quanto amore natet cor illud quod ad minimarum rerum ſolicitudinem tantum curarum, quantum amoris defert: quò magis accendaris amore illius, apud quem capilli omnes capitis recenſiti habentur.

Quid metuis arma? potentiori defenſaris dextera. *Cadent à latere tuo mille, & decem millia à dextris tuis: ad te autem non appropinquabit.* quid hoſtes? verum eſt illud Eliſæi: *Plures nobiſcum ſunt quàm cum illis.* quid fluctus & irata maria? bibent minas ſuas. & aspice virgam Moſis mari Rubro imperantem, vt funditus proſciſſum, & pari vtrimque ſtupore diſcriminis fixum, ſicco populum pede inteſtino itinere tranſmitteret, ruruſque ſub eiufdem virgæ nutu, redeunte naturâ, Ægyptium exercitum vndarum concordia obrueret. Quid aſtus & dolos? nemo fallat ſcrutatorem renum, *qui apprehendit ſapientes in aſtutia eorum, & conſilium prauorum diſſipat.* Quid purpura & diademata? flere docuit illa, & pro coccino & Tyrio in aſperitudine ſacci, & horrore cineris Deo ſupplicare inlo-

Pſ. 90.

4. Reg. 6

Iob 5.

tos & fordulentos, ieiunio maceratos.
 Quid opes? humani generis decipulas,
 numquam fatiandas, timorum plenas, du-
 bias, bellorum faculas, odiorum flammās,
 omnium orbe toto malorum causas, mil-
 libus negatas, vni concessas, & ferè igna-
 uo, rerum imperito, fatuo. & non diues in
 ignis tormento constitutus, Lazarus in re-
 frigerio eternas opum & paupertatis vices
 æmula retributione compensant? vt & su-
 perbię diuitiarum & glorię deliciarum se-
 uerum habeas exemplum? dilatauit nimi-
 rum orcus animam suam & aperuit os
 suum, & descendunt inclyti & magni &
 diuites, *Amos 6.* Quid delicias? nō vā vobis *qui dor-*
mitis in lectis eburneis, & lasciuitis in stratis
vestris, qui comeditis agnum de grege, & vitu-
los de medio armenti. qui canitis ad vocem
 psalterij, bibentes vinum in phialis, &
 optimo vnguento delibuti? Quid mundi
 gaudia? dolori proxima, curarum plena,
 mœroribus pensanda æternis. & de iustis
Ier. 31. verum illud Domini, *Conuertam luctum eo-*
rum in gaudium & consolabor eos & latificabo à
Joan. 16 dolore suo, & Gaudium vestrum nemo tollet à
Apoc. 7. vobis. & illud: *Absterget Deus omnem lacry-*
mam ab oculis eorum. ab iis nimirum oculis,
 qui retrò fluxerant, quiq̃ adhuc flere
 potuissent, si non omnē lacrymæ imbrem
 indul-

indulgentia diuina siccaret. cæterum quæ
 lia sint illa gaudia, quæ nec in cor hominis
 ascenderunt? credo mensis & tibiis, orga-
 nis & tubis, & omni seculo gratiora. Quid
 voluptates? plus fellis quàm mellis habet,
 hominem te cogita cælo natum, & vinces.
succumbis? faciet te in gaudium inimicis tuis. Eccli. 10
 doma hanc belluam & doce parere. pro-
 tere. & non, *quod oculus non vidit, nec auris* 1. Cor. 2
audiuit, nec in cor hominis ascendit, præparauit
Deus iis qui diligunt illum? & quæ maior vo-
 luptas, quàm fastidium ipsius voluptatis,
 quàm seculi contemptus, quàm vera li-
 bertas, quàm conscientia integra, quàm
 vita sufficiens, quàm mortis timor nullus?
 Quid mensas & pocula? non redolent hæc
 hominem. paucis natura pacatur, conten-
 ta satiari. nec est *regnum Dei esca & potus, sed* Rom. 12
iustitia & pax, & gaudium in Spiritu sancto.
 Quid honores? quorum incerta conse-
 quutio, dubia possessio & præcipitio pro-
 xima, odiorum materies? & non qui secu-
 ti sunt Dominum, *cùm sederit filius hominis* Matth.
in sede maiestatis suæ, sedebunt super sedes duo- 19.
decim, iudicantes duodecim tribus Israel: & iu- Sap. 3.
dicabunt nationes & dominabuntur populis?
 Quid fortitudo? vincunt leones & tot bel-
 lû. iam tot exempla Domini protegen-
 tis suos in manu forti & brachio extento
 quid

quid loquuntur? & audi quid spondeat:

Jer. 15. Dabo te in murum aureum, fortem: & bellabunt aduersum te, & non praualebunt: quia ego tecum sum, ut saluem te, & eruam te, dicit Dominus, & liberabo te de manu pessimorum, &

Isai. 60. redimam te de manu fortium. minimus erit in mille, & paruulus in gētem fortissimam. Quid seculi prudentia? mixta plurimū ingenti dementiā est. iam illud consolatione ple-

1. Cor. 1. num: Quæ stulta sunt mundi elegit Deus, ut confundat sapientes: & infirma mundi elegit

1. Cor. 3. Deus, ut confundat fortia: adeoque sapientia huius mundi, stultitia est apud Deum. Quid nobilitas? à seruis & Regibus omnes. virtus & illa sola nobilem facit. reliqua extra nos sunt, nostra non sunt. quid laudas in homine aliena, in equo frenos aureos, in leo-

1. Cor. 1. ne bracteatas iubas? Ignobilia mundi elegit Deus, & ea quæ non sunt, ut ea quæ sunt destrueret, ut non gloriatur omnis caro in conspectu eius. piscatores Petrus, Ioannes, Iacobus erant. & non fabri filius, & Bethleemitico antro natus Dominus ipse?

Quæ cū ita se habeant, nec componi quidem, nisi per scelus, seculi hæc magna cum celorum minimis possunt; sed neque, si rem ponderibus metiamur, dignum aliquid admiratione aut prosequutione contineant, quid hæremus dubij?

Et

Et fanè nihil posse illis deesse qui totam curam sui Domino committunt, docent nos Apostoli, qui noctem totam cùm laborassent, oriente iam die ne rogata quidem auxilia senserunt. ita vltroneâ munificentia beat suos Deus, nec diutiùs ope sua destituit. imperat vt mittât in dextrum retia. obsequuntur, & iam *non valebāt illud retrahere prae multitudine piscium.* Ingens discrimen vltronei, & à Domino imperati laboris. noctem totam ductu suo laborât, & frustra labor omnis: Domini imperio mittunt retia, & vincuntur à piscibus retia. hoc illud est: *Modicum & non videbitis me, & iterum modicum & videbitis me.* hoc illud: *Plorabitis, sed tristitia vestra vertetur in gaudium.* vicibus disposita res est. nunc seculum lætatur: amantes Domini conficiantur. lugeamus seculo gaudēte, vt cùm lugere cœperit, gaudeamus; ne nunc gaudentes, cum illis lugeamus. noctibus gaudia illorum peraguntur, diebus nostra; in tenebris illorum, in luce nostra. pereunt illa quæ noctium sunt, manēt quæ dierum; & quæ tenebras amant, fugiunt lucem, & ad diem erubescunt. ad lucem gaudia peraguntur nostra. atque hinc iam discrimen illud inter tenebrarum & lucis filios. seculi huius tenebrarū sunt, inter quos noctibus omnia

omnia transiguntur, diem fugiunt, nulla etiam postmodum coronandi die. & noctibus gaudia illorum aguntur, quia seculo hoc, nocte nimirum continentur. falluntur qui diem putant, nox est. si dies esset, non laborarent tanta caligine rerum, & nullo negotio perennatura à perituris discernere, à terrestribus celestia. viderent post hæc momentanea, tamquam filios à matribus, æterna sequi. nec tam fatuo delectu ruerent in hæc momentanearum noctium gaudia, flammis luenda æternis: nec aspernarentur noctium, id est, seculi huius perituros labores, æterna mercede coronandos. cùm ergo tam cæco impetu in nocitura ruant, quis non videat tenebrarum delectum hunc esse, lucis non esse? hinc illud Ioannis in testatione rei huius:

Ioan. 3. Dilexerunt homines magis tenebras, quàm lucem: erant enim eorum opera mala. omnis qui male agit odit lucem, & non venit ad lucem, ut non arguantur opera eius. qui autem facit veritatem, venit ad lucem, ut manifestentur opera eius, quia in Deo sunt facta.

Sequamur Apostolos, noctibus seculum hoc laboribus designemus: neque diu fluent hi sudores, sequentur æterna, & in luce illa magna nulla nube minuenda, nullis tenebris interpolanda, beabit nos

Domi-

Dominus pro modicis noctium harum laboribus, præmiis æternis, quanta ne sperare quidem homo aut possit, aut audeat. Fixum ergo hoc animo maneat. pro modicis & momēto fugientibus, exspectanda æterna, tormenta pro gaudiis, pro laboribus gaudia; ibi flammæ, & nullo æuo extinguendos, nullo minuendos ignes; hîc nulla æternitate gaudia finienda, nulla minuenda, & quanta nulla humana cogitatio assequi valeat. non clauduntur reti tot ingentes pisces Dominico imperio capti: non claudunt animæ finitæ gaudia infinita, nisi infinitus ille Deus nullo termino claudendus potenti sua dextera auxiliarem animæ manum porrigat, firmetque ne gaudij magnitudine victa succumbat potius quàm fruatur optatis.

Et fanè, vel ex hac captura piscium discimus quid aliquādo sperare debeant quorum omne hîc studium voluntati respondet diuinæ. quid non potest ingens in Deum fiducia? neque nunc id primùm didicit Petrus; sed cùm ad imperium Domini laxasset retia, trepidaretque de copiosa piscium indagine, audit, *Noli timere, ex hoc iam homines eris capiens.* inde profiliunt hæc verba, *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non præ-* Luca 5.
Matth. 16.
ualebunt

ualebunt aduersus eam. Habemus & ingentis huius fiducia exemplum in Iosue Amor-
rhæos debellante, cùm ipsis elementis sta-
tionem imperat. aliaq; generis huius pro-
pè innumera. quò magis spe pleni, certa q;
fide loricati quid non meritò audeamus?
cùm & virgam Moſis mari videamus im-
perantem, & Ægyptium imperatorē post
tot documenta plagarum, maris discidio,
quod soli Israëli peruium licebat, reuolu-
tis fluctibus periisse; & ad Eliæ imperium
cælum annos tres & menses sex stetisse,
aquaſq; Iordanis ad illius pallium discissis
fluctibus sicco vestigio iter statuuisse; eam-
demq; viam diuisis ad imperium aquis Eli-
zæo patuisse. quid? quòd ad maiora his nos
Ioan. 14 prouocet Dominus: *Amen amen dico vobis,*
qui credit in me, opera quæ ego facio, & ipse fa-
ciet, & maiora horum faciet. mentiri non po-
test qui promittit.

Aude anime. maiora audendo disces.
ad seculi sponſiones vanas, rebus inanes,
fraudibus plenas, quãti valetudinis bonæ,
fortunarum, honorum, vitæ, adeoque ani-
mæ discrimine decurrunt; perque ætatum
omnium infelicia exempla, per cædes &
sanguinem, & æternatura dedecoramen-
ta, tamquã per rosas & violas procurrunt?
bis miseri. hac & altera vita. nos diuinis
sponſio-

sponsionibus diuites, à quibus nec fraudem, nec trepidam possessionem domini ceruicibus minitantē, nec infelices exitus vereri debemus, quid hæremus bis felices, hac & altera vita? mittamus animæ retia, sed Amori piscādo. Fortunata retia, si beuerit illa Amor meus! beatum me, si his implagatum tenuero Amorē meum! at nulla illum retia claudent nisi Amoris contexta manibus, quibus vltro se permittit irretiri, ac tamquam compedibus constringi. per-
mitte, corde vt te cingam meo tamquam reti, vt ad nomen magnum tuum, cum felici natatore tuo Petro succinctus lumbos, calcem hos seculi fluctus, proteram-
que quidquid me separat à te.

Et verò delector Apostolo tuo, qui audito nomine tuo, nec fluctus, nec irata veretur flumina. excluderat timorem Amor. sed & tarda amoris flumina, & ignauia iam venti, & torpentia vela. odit morā amor, omni alite, iaculo, nimbo velocior. vbicumque amati nomen insonuerit, aduolat, ingenti ausu tranaturus maria. terra illi ludus est: transcendet æthera, inferorumque audax transiliet flammās, vt potiatur amato. non cogitat discrimina. rupibus deuoluatur an molli fœno, iuxta illi est. pereat: si in sinu pereat amati, dulce illi perire est. cadat: si

cadit in amati pectore, dulce. funibus & vnco trahatur: si ad amatum trahatur, iucundum. ardeat: si cinere hoc integendus amatus est, bene est. per mille tormenta de concretionem hac carnis excutitur anima: suaue amato de oppanfo corporis huius erumpere ad meram & purā suam lucem Amorem suum. aqua, ferrum, flammæ ludus amato sunt, vt Amore fruatur suo. primæ, mediæ, vltimæ cogitationes illius amoris sunt. dormit, & amico sopore elifum iacet corpus, blāda quietis necessitate prostratū, quiescit, nec ignauescit tamen, patiturq; vt aliquid etiam agere videatur. hinc illa somnia, non dicam prophetica aut reuelatoria, (quæ & in profanos distillari solent, imbres etiam & Soles suos peræquante Deo iustis & iniustis. Pharaonem docet & Babylonius tyrannus) sed amoris somnia somnialibus non rarò verbis expressa. vt de amante illud dictum videas:

Cant. 5. Ego dormio & cor meum vigilat. sequitur, vox dilecti mei pulsantis. aperi mihi soror mea, amica mea, columba mea, immaculata mea. vt non vigilantem modò, sed & dormientē sponsam prouocare videatur spōsus, & in amorem sui trahere, ipsa que sponsa vocantem audire sponsum, & amicas voces reddere. Habemus exemplum in discipulo quem diligere

diligebat Dominus. qui cū non agnouisset Dominum, siue tenebris tegentibus, siue in aliena forma delusus, & tamquam somno depressus, vt vocem audiuit imperantis, pisciumque multitudinē subsequutam, inclamauit, *Dominus est*. Castitati & amorī prærogatiua cognitionis debebatur. eadem donatum reperies, cū Dominico pectori in vltima cœna incumbere, & tacentibus reliquis, ingenti que metu consternatis, audet proditoris nomen deponere, de conscientia suæ integritate, deque amore suo certus. Felix incubatio, & non nisi summi cuiusdam amoris summa testatio esse potuit. habet hoc omnis amor vt maioris sibi confidentia signa largiatur, audeat maiora: decorisq; ac dignitatis immemor non tam placidè feratur quàm rapiatur, pudore etiā seposito. nam cū amor amātes tenerè arctèq; coniungat, fit, vt non tam duo, quàm vnus non immeritò haberi possint. quæ proinde audacia cuique in seipsum, ea in amatum est.

Quis mihi concedat non cum Ioanne Amoris mei pectori incumbere, sed cum Magdalena pedibus, aut cum Publicano à longè stante, aut cum Chananæa eminus sequente, aut cum Zachæo ex alto intuen-

te aut cum latrone è cruce pendente Domini inico amore succendi? quis mihi concedat pedum, manuum, lateris, cum Thoma vulnera tentare, vt in illis amoris mei figam tentoria, cubem in illis cum sponsa in meridie, fruarque fructibus languenti animę dulcissimis? quis denique (audere amoris est) cum Ioanne pectora largiatur? tu solus Amor meus. largire qui potes. dulces puluilli. optatus animæ torus. sæpe mihi amoris hæc eueniāt puluinaria: quæ quidquid magnum bonumque diffundunt in accubitorẽ suum, quæ me perpluant odorato amoris illius imbre, fluminibus illius integant, totumque consepeliant illi, succendant flammis illius. vt non iam maceant tantum cinnamomi rore pectoris illius, sed totus innatem fontibus torrentibusque illius. nec scintilla tantum aut ardoribus in te pescam, sed totis ardeam fornacibus illius: nec vmbra tili aliqua luce perfundar, sed plenitudine Solis illius irradiatus luceam tamquam in meridie. vt nihil hinc residuum veteris noctis aut tenebrarum sit, ac ne vmbra quidem harum, sed lux tota meraque: adeoque lux ipsa magnæ luci illius indissociando in æternum nexu implexa.

CAPVT VIII.

Ad illa Domini verba: Simon Ioannis amas me?

C*Um ergo prandissent, dicit Simoni Petro* Io. 21.
I*ESVS, Simon Ioannis diligis me plus his,*
dicit ei, Etiam Domine, tu scis quia amo te. dicit
ei, Pasce agnos meos; dicit ei iterum; Simon Ioan-
nis diligis me? ait illi, Etiam Domine, tu scis quia
amo te; dicit ei, Pasce agnos meos. dicit ei tertio,
Simon Ioannis amas me? contristatus est Petrus,
quia dixit ei tertio, Amas me; & dixit ei, Domi-
ne tu omnia nosti; tu scis quia amo te; dixit ei, Pa-
sce oves meas... & cum hoc dixisset, dicit ei: Se-
quere me. Trinæ negationi trinam amoris
 professionem opponi hîc vides; & iam an-
 tē vniuersam illam maculam diluerant la-
 crymæ, vt nihil nunc opus fuerit lauari pe-
 des aqua, poterant lacrymis; neque enim
 credam cū ad galli cantum & Domini
 prospectum foras egressus fleret amarè,
 rariores Apostolum lacrymas fudisse quā
 illam quæ pedes lauerat, capillis & osculis
 terferat. illum qui in horto prostratū vide-
 rat Dominum sudoribus, lacrymis, sangui-
 neque tamquam balneo lotum, non inna-
 tasse credam lacrymis recentis delicti me-
 moria? vt non oculos tantū, sed corpus

vniuersum factum iam oculum vnum, to-
 tos credam lacrymarum imbres depluif-
 se : quibus tam validè calideque fusis,
 quis non arbitretur quidquid negatio
 contaminasset, quidquid inquinasset me-
 tus, in plenum deletum? Nam si Nabuthę
 hæreditatem & sanguinem Achab depre-
 catione & fletibus deleuit, & læsuram ab-
 duxit à diebus suis; & David Vriæ cædem
 confessione & fletibus purgavit; & facilis
 Dominus Ezechie lacrymis flecti vite spa-
 tia protendit, Sennacherib in Æthiopas
 vertit, centum & octoginta millia de exer-
 citu illius deleuit; & destinatum Niniuitis
 exitium auertit; & regnum Babylonis ty-
 ranno poenitentia functo restituit; quanto
 ad Apostoli sui lacrymas pronior, cùm a-
 mare flentem videret super negatione
 metu magis quàm incredulitate extorta?
 Diluerat ergo iam antè Petrus quidquid
 macularum contraxerat, quidquid terror
 impresserat, & tamen ad trinam amoris
 testationem compellitur, *Simon Ioannis
 diligis me plus his?* Dixerat audaci magis
 quàm prudenti ausu, *Etiam si oportuerit
 me mori tecum, non te negabo.* & antè, *Et
 si omnes scandalizati fuerint in te, ego nun-
 quam scandalizabor.* Cùm ergo omnibus
 se prætulisset, in scandali prærogatiua, pe-
 tijt

Matth.
 26.

tijt Dominus, plúſne reliquiſe diligeret, qui reliquis ſcandalum patientibus non pateretur: prudentior Petrus lapſu, & doctus nimia fidentia malo. Ita non rarò ſapientia magiſter error eſt; & cecidiſſe ſaluti fuit. Sanè circumſpectiores ruina dedit, & guſtata præcipitia timere docuerunt. Nō reſpondet proinde Petrus, quaſi quæſtionem repleturus, ſed tamquam qui malo ſuo doctus omnes præfidentia diffugiat ſcopulos, *Tu ſcis quia amo te.* diffidens animo iam ſuo, cuius antè impulſu ad maiora viribus proſilierat. repetita quæ à Domino quæſtione eadem quæ priùs reddit; ac tertio tandem rogatus, ternarum negationum memoria, ingenti mœrore ac trepidatione oppreſſus, incertus quò denſatæ hæ in orbem interrogationes irent, amoris ſui teſtem non alium quàm Dominum adducit, *Domine tu omnia noſti, tu ſcis quia amo te.* duræ amanti repetitæ hæ quaſi diffidentis, aut de amore dubitantis amati interrogationes. nec quidquam grauius illi evenire poteſt, quàm ſi amorem ſuum in ſuſpicionem videat vocari, aut non integri pectoris, aut non ſatis firmi, & loco ſuo moti, aut aliò propendentis: faciliuſque illi per ignes & tormenta potiri amato, quàm in ſuſpicionem venire amoris. imperet flu-

ctus & secures, dulces illi sunt, si per hos frui possit amato, omniaque illi imperia mollia sunt, si spem faciant potiundi amato. exclude hanc spem; omnia suavia, dura & aspera & ab inimica mente & manu profecta videntur. hinc dolores & indignabunda profiliunt lacrymae, & amarulenta suspiria, cordaque palpitantia, durisque moeroribus plena. quare non mirum si Petrum occupauerit moeror, pudorque dolori missus. faciebat id Dominus, ut potentiores excitaret in discipulo amoris flammam, ac nescio quam teneritudinem affectus, quasi infantis inter vbera ludentis, aut de castae matris collo pendens, dum dextra laeva-que sinuque gratum sedet genitrici pondus. Nam quid aliud sibi haec verba voluit, *Simon Ioannis diligis me, amas me?* non videntur tibi matris esse post vbera basiantis labiaque labijs purpurantis, aut genas oculis dissuauiantis? non sunt haec matris sinu ludentis, nunc tollentis, nunc deprimentis, nunc pectus pectori, vultumque vultui admoventis, & inter fracta primae infantiae verba, post amicas interrogationes, *Amasne me fili mi, amasne matrem?* elicientem, balbutiente lingua amicum illud & desideratum matribus, *Amo, amote, mater mea, cara mihi mater, amor meus, amo?*

amo? Idem vſu videmus in amica hac ſer-
 mocinatione Domini & Petri, Amasne me
 Simon, amas? amo te pater mi, mater mea,
 Amor meus, amo. quis me ſeparabit à te
 delicia mea, Amor meus? amo te cor me-
 um, vbera mea, oculi mei, anima mea, a-
 mo. dulcedo mea, gaudiũ, & corona mea
 vnica & columba mea, amo. non amem te
 Amor meus, non amem? poſt ſudorum, la-
 crymarum, ſanguinum balnea nõ amem?
 poſt vincula, flagra, ſputa, ſpinas, clauos,
 lanceam & crucem non amem? poſt mor-
 tem omnium quæ fuerunt eruntque acer-
 biſſimam, crudeliſſimam vltro amore mei
 amplexatam non amem?

Quis mihi dabit vt eadem inſonet auri-
 bus huic amor meus, & audiam dulce il-
 lud blandientis inter vbera matris, Amas
 me? nõ ame in te Amor, mea lux, vita mea?
 non amem te? dilecte votorum meorum,
 dilecte ex millibus non amem te? & quid
 amem, ſi non amem Amorem meum? la-
 crymæ tuæ quid ſunt, ſi non amoris flumi-
 na, quibus innatet hæc amans anima, amo-
 rum flammis accenſa? ſudores tui quid
 ſunt, ſi non torrentes amoris, quibus tam-
 quam medico balneo lauetur hæc amans
 anima amore tui ſaucia? ſanguinis tui pro-
 digia fluenta quid niſi mare magnum ſta-

tuant, cui prospero cursu innauiget hæc amans anima? Vulnera tua quid sunt si non quinque torrentium, fluminum, oceani fontes, quibus non modò sitim leuet, sed inebrietur hæc amans anima, musto tuo satianda? quid patulum vulneribus pectus, si non vbera lacte fluentia, amoris rore distenta, quibus pascatur hæc amans anima? quid caput tuum spinis quaqua parte circumfessum, si non nobile rosetum & aromaticum areola, in qua hæc amans anima odorato perfundatur nimbo, Amori suo iungenda? clauis tui quid sunt, si non validi amantium nexus, nulla ætate, arte, dolo, viribus dissoluendi? lancea tua quid est, si non referatio pectoralis fasciæ? si non reducti & reuulsi cardines amoris mei, quibus strata via amanti huic animæ tot seculis validis repagulis firmata? crux quid est, si non torcular dilecti mei musto suo natans, si non lectulus melioris Salomonis mei? cuius ascensus purpureus, mediaque perpetua caritate constrata, inuitatoria sunt amantis animæ, amore grauidæ, quæ currat in odorem vnguentorum tuorum, maximè vbi cum Apostolo tuo audierit,

Cant. 5. Sequere me. vbi cum sponsa tua, Veni in hortum meum soror mea, sponsa, messui myrrham meam cum aromatibus meis: comedi fauum meum

cum

cum melle meo, bibi vinum meum cum lacte meo, comedite amici, & bibite, & inebriamini carissimi.

Verum quid sperem vocem sponsi, qui necdum inaudierim vocem sequelam imperantis; aut sanè non sequutus sum inuitantem, cum traheret me in odorem vnguentorum suorum? vnguenta potius seculi sequutus & quidquid illud de inanitate promittit, quàm quidquid Amor meus de diuite area, de vinea & vberibus suis. Nam quota pars vitæ meæ decucurrit in odorem dilecti mei? quota sedit subvmbra illius? circumspice te totam anima mea & metire gressus tuos. vide quem vita, moribus, votis expresseris: cuius vestigijs institeris, cuius sponsonibus illecta, obaudieris voci. Non toto conatu sequuta es carnē & sanguinem, peritura oblectamenta, momentaneas delicias? aut si sequuta es Dominum, vbi vincula & flagra, sudores, lacrymæ, sanguis? vbi crux & clauis, & implexa capiti corona? vbi purpura sanguine lota? vbi lilia conuallium, submissee mentis animus castus, & antè per medias fornaces, quàm per non-casta pascua iturus? vbi opum, honorum, voluptatum contemptus, & proculcatio? vbi victoria tui, & triumphus de seculo acti? vbi cicatrices & vulnera, & sparsus

sparsus non inglorius sanguis, dum vestigiis miles ducis tui inhæres; perque inimica graderis agmina sanguinem sitientia? quæ si non præfers miles, & alienas sequutus es aquilas, ignarus labari ductoris tui, alieno sacramento obstrictus, quid speras? præmia fanè ab iis speranda, quibus vitæ, laborum, sudorumque potissimam partem dicasti. nec miles ab alienis castris præmia sperat. ab iis quibus sudor laborque fluxit, quibus noctes steterunt infomnes, quibus frigora & æstum tulit, quibus vulnera & sanguinem dedit, animamque per vulnera ituram, sperari præmia possunt. seculo qui hæc dedit, seculi donatium expectet, de seculo laureatus. aut sine victoria triumphos, sine prælio victoriam, sine vulnere prælia quisquam speret? vbi nulla bella, vulnera, pugni, quassationes, nulli calces arietant, nulli cæstus dilaniant, nulla flagella dilacerant, nullum ferrum sanguinem bibit, sperari corona non potest. etiam apud seculum per cruorem & vibices negotiamur, cum gloriam & privilegia publica, stipendia ciuica, imagines, dignitates, statuas, & qualem præstare de fama æternitatē potest, venamur. & Deum dedecebit per ignem & gladios suos ad præmia vocare? aut extimescet vulnera miles æter-

æternitatis corona tecta : expauescet ad sanguinem cæli purpura delibutum : timebit itinera ducis sui vestigiis complanata : & trepidabit æternitate proposita : aut non credet promittenti, nunc arborem vitæ, & mortis veniam secundæ, nunc latens manna cum calculo candido, & nomine ignoto, nunc ferreæ virgæ potestatem, & stellæ matutinæ claritatem, nunc albam vestiri, nec deleri de libro vitæ, & columnam fieri in Dei templo, & Ierusalem cælesti inscribi, nunc residere cum Domino in throno : & quorum hæc, nisi quorum labores : illorum enim victoriæ, quorum pugnæ, eorum pugnæ, quorum & sanguis : quorum de sequela Christi sudores & lacrymæ, eorum & gloria.

Sequere anima mea nō timidè ductorē. ignauus miles est, qui ducē per vulnera & sanguinē euntē, flens sequitur. sequere per vestigia sanguine suo purpurata gradiētē, per clauos & lanceā. neq; alia via ad Amoris tui magni domum magnā, ad Regis tui magni regiā magnā, ad reposita cælo præmia æternitate donanda. Et sanè si amas, exultās & gaudēs sequeris amantē ; & amabis ferrū, vulnera, sanguinē, mortē, quæ te ducet ad Amorē tuum. adeo amasse vicisse est. Sequere cum Apostolo, vt aliquando

ex

ex vero prorumpere in has voces possis,
Ioan. 21 Domine tu scis quia amo te. quantum seque-
 ris, tantum amas. amoris mensura sequela
 est. sequere, ut ames, imò si amas: amabis
 si sequutus fueris.

Ingruunt tentationes & vndique inimi-
 ca intonant arma, spondent, minantur? tu
 obiice clypeum, *Domine tu scis quia amo te,*
 insurgit caro, domestica bellua, efferum
 monstrum, nulla lenitate domandum, nul-
 lis blanditiis frangendum? oppone, *Domine tu scis quia amo te.* honores alliciunt, &
 opes, & quidquid seculo magnū: mement-
 to Apostolici dicti, *Domine tu scis quia amo te.* ut illud aliquando in te locum habeat

Rom. 8. Apostoli alterius, *Certus sum, quia neque*
mors, neque vita, neque Angeli, neque Principa-
tus, neque Virtutes, neque instantia, neque futu-
ra, neque fortitudo, neque altitudo, neque pro-
fundum, neque creatura alia poterit nos separare
à caritate Dei quæ est in Christo IESU Domino
nostro. Hæc caritas, amor est, qui Virtutibus
 ac Principatibus superior, non terretur
 præsentibus, animatur futuris, ridet fortia,
 calcatur magna, profunda contemnit, & su-
 pra quidquid creatum est fertur, omnibus
 maior, durior saxo, tenacior ferro, chalybe
 firmior, adamante certior, auro gemmaq;
 nobilior, excelsior cælis, & quidquid vni-
 uersi

uerſi ambitu continetur. Sequer ehunc anima mea, nec ad dextram declina aut ſiſtram, ſed regia gradere via, regia in crucis baiulatione purpura ſignata, vt æternũ ſequaris, eternumque fruaris Amore tuo nullo æuo minuendo.

CAPVT IX.

*Ad Aſcenſionem Domini
in calos.*

ACCEDENS IESVS loquutus eſt eis, di- Matth.
28.
cens: Data eſt mihi omnis poteſtas in calo
& in terra, & ecce ego vobiscum ſum omnibus
diebus, uſq; ad cõſummationem ſeculi. Et eleua-
tis manibus ſuis benedixit eis. Et factum eſt dum Luc. 24.
benediceret illis, reſeſſit ab eis, & ferebatur in
celum. Et ipſi reſreſſi ſunt in Ieruſalem cum
gaudio magno. & erant ſemper in templo lau-
dantes, & benedicentes Deum. Mixtum mœ-
rori gaudium tenebat Apoſtolos, qui &
frustrari Domino dolebant, & reſerari cœ-
lum gaudebant. clauſerat illud primorum
parentum delictũ primordiale, quod per
traducem tranſierat in poſteritatem. quid
non poteſt peccatum? vnus pomi deliba-
tio quanta res eſt! & tamen ex hac ſcintilla
quantum incendium natum eſt? quod
non niſi Chriſti ſanguine reſtingui poſſet.
cui

cui extinguendo omnes venarum catarractas tam lubens soluit, quàm fortiter amauit: vt per purpureos hosce fluctus ad speratum à quo excideramus portum felix nos nauclerus deduceret. iam quo dolorem magis etiam mitiget, præsentiā suā in seculi finem discipulis addicit. Quid potuit optatius aut sperari à nobis, aut sponderi à Christo? quid aut timori augendo peccato proritante, aut fiduciæ excitandæ, expugnatione sæuiente, subsidio esse magis queat, quàm si cogitemus adesse illum omnibus iudicem, patrem, propugnatorem, præmiatorem? Quis in oculis iudicis sub fune & securi, patibula, viuicomburia, culeos, vncos & scopulos videns, morte luenda committet? Quis patre spectatore imperata transgredietur?

Iam cùm cogitamus præsentem, quid verebimur hostem? exsurgat quidquid orbe toto validū, quidquid robore primum, quidquid prudentia summum, quidquid immanitate crudelissimū; stipulæ sunt vëto agitæ, Christo protegente. incurrant aduersantiū agmina, hostiles acies, defraudent insulas maria, externa atque interna bella dilanient, regnis regna compulsentur, super sedeāt vrbibus vrbes, fluminaq; mariaque mortē bibāt; paleæ sunt, Christo propugnante

pugnante. iterum orbis aquis integatur,
marisque conchæ in montibus peregrinē-
tur, ingens etiam de cælo agrorum vasti-
tas, & orbæ regiones, & frustra iam agri &
vrbes retro populi que frequentes, & nec
nomina nunc nota, accedat ingluies soli,
& regna voraginem passa; denique quid-
quid nec maria, nec diluerūt flumina, nec
subduxit terra, nec de tota condidit gladius,
nec superbissimi incenderūt montes ignis
intrinsecus foeti, de uerrant venti aquilone
nati; bullæ sunt infantia primæ, Christo
defensante. Inferorum demum profiliant
legiones, nullo sanguine, nulla æternitate
saturandæ, circumeant quem deuorent;
muscæ sunt elephante calcatae, Christo
dextera protegente. quod si contigerit
animam prauis institutionibus circum-
scriptam, libidinibus & concupiscentijs
cum Magdalena & filio prodigo euigora-
tam, aut opibus cum Matthæo & Zachæo
exancillantem, impulsu Domini tamquā
ex crapula aut somno aut inualetudine
aliqua, ad se & ad valetudinem suam re-
dire; miratur temeritatem & fatuitatem
suam, & diuinæ clementiæ benignitatem,
& tuitionem multò etiam magis in hostili
hac mente & inimica Deo, incipitq; paul-
latim diuino spiritu inundata, seipsa iam
Y valen-

Matth.
28.

Ps. 90.

valentior vltro exurgere in pugnam; & animos addere Dominicis innixa verbis, *Ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi.* si tecum Dominus, quid vereris anima? non talis habitat in adiutorio Altissimi, & in protectione Dei celi comorabitur? non ad eum verba hæc eunt? *Scapulis suis obumbrabit tibi, & sub pennis eius sperabis. Scuto circumdabit te veritas eius; non timebis à timore nocturno. A sagitta volante in die, à negotio perambulante in tenebris; ab incursu & demonio meridiano.* Magna Dei dignatio qui præsentiam suam spondet homini. scimus adhærere nobis spiritum nequam, ab ipsa natiuitatis ianua animam aucupabundum; scimus & tutelarem angelum animæ, carni tamquam dotali mancipio nubenti, ab ipso connubij nexu inhærescere, at iam discimus in omnem ætatem Dominum nos habere propugnatorem, & auxiliarium ducem.

Ita è sponsione hac magna Domini votoque; eueniat mihi, illum vt habeam ducem, comitem, mæcenatem, protectorem, patrem nulla sine illo dies, hora, momētum eat, nullæ cogitationes aliorum vela faciāt. nulla vota extra hunc scopum tela mittant; numquam, nusquam illo incomitatus pedem moueam. claudat ille latus, possideat pectus hominemque totum, vt nihil præproperum elabatur, nihil

venia

venia dignum, nihil pœnitentia emendandum, nihil scopis verrendum aut delendū spōgia. benedicatq; mihi nō de opimitate terræ, aut de rore cæli; nisi terrā corpus illius intelligamus, singulari inter reliqua nobilitate ab assumpti numinis prerogativa illustre; & ros cælestis, fœcundas sancti Spiritus immisiones designet. tūc enim & cælestis roris, & terrenæ opimitatis benedictione quis non gaudeat, læteturque super benedictionibus Abrahamæ in multitudinem arenæ repromissis, & ad instar stellarum destinatis, quæ terrenarum & cælestiū dispositionū obscura quædā auspicia erant; superq; Melchisedechi nec circumcisi, nec Sabbathizantis benedictionibus, post decimarū oblationes impertitis? Nā quid sunt hæ benedictiones ad illas Domini cælum petentis, imperātisq; expectare donec induerentur virtute ex alto? vmbrae sūt, ac ne vmbre quidē corporis sui magni.

Benedic mihi, Amor meus, benedictione amoris tui, benedictione Magdalenæ tuæ, Publicani, Zachæi, Matthæi, Pauli, Petri, Thomæ, reliquorūq; Apostolorū tuorū, vt laudet te anima mea in iubilo exultationis, decantetq; æternū laudes tuas amoris tui cantico satiata, sequaturque te abeuntem, cælorumque summa petentē:

neque votiuo tantum sequatur comitatu,
sed amoris indiuiduo nexu coniuncta tibi
inter beatorum agmina, non ignobilis a-
mantium te portio, æternum societur tibi.

Fortunata ô dies, quæ te vidit aëra cæ-
losque calcata morte transcendentem!
Quis mihi triumphos cælorum, quis an-
gelorum narret legiones festo occursan-
tium plausu? quis felicia Patrum agmina
limbo eductorum? quis ipsum Dominum,
tamquam terris cæloque debellato, ter-
ras cælumque triumpho suo inuehentem,
opimaque de hoste spolia trahentem non
veneretur & colat? quis non gaudeat cum
viderit spiritum illum dæmoniacæ & An-
gelicæ naturæ, humani generis ob diuor-
tium æmulum, ob Domini gratiam inui-
dum, carcere & vinculis arctatum, feritate
repressa, crudelitate domita, immanitate
subacta, fastu sub iugum misso & calcato:
quis non triumphatori suo lætam offerat
hostiam? non grana thuris vnius assis, Ara-
bicæ arboris lacrymas, non duas meri
guttas, non sanguinem reprobi hominis
mori optantis; sed laudes ac orationem de
carne pudica, de anima innocenti, de Spi-
ritu sancto profectam?

O si pro triumphatore meo corpus hoc
vngulæ fodiant, cruces suspendant, ignes
lam.

lambant, gladij detruncant, bestiaē insi-
liant, vt tota iam hostia cadat Deo meo.
procul à triumpho nostro Gentium ritus.
Nam quò iuuat focos & thoros in publi-
cum educere, viciatim epulari, lauro postes
obumbrare, lucernis diem infringere, ve-
stibula enubilare, ciuitatem tabernæ ha-
litu abolefacere, vino lutum cogere, ca-
teruatim ad iniurias curfitare, ad impudē-
tias, ad libidinis illecebras; quasi publicum
gaudium non nisi per publicum dedecus
exprimi possit, & per habitū noui alicuius
in publico lupanaris? Nō sunt hęc Dei mei.
cui, si pro omnibus, si pro hoste subactō,
morte repressa, vinculis solutis, carne do-
mita, fastu calcato, si pro sudoribus fufis,
lacrymis pro ductis, sanguine propinato,
consciētiam offeram puram, mentem ca-
stam, pectus amoris suspirijs anhelum, cor
dilectionis singultibus tremulum, animam
amore fauciam; triumphum expleuero.
magis etiam si totus illius inardeam igni-
bus, tormenta rideam, & quidquid secu-
lum, quidquid tyranni portio inferorum
de crudelitate repererunt. sæuiant flam-
mæ, modò maiore intus ardeam flam-
ma, quid poterunt flammæ? tales trium-
phos dominico qui intulerit triumpho,
beatus. Non quales præmio laudis huma-

næ Mutius decinerata dextera; nec quales
Regulus multorū hostia; vel quales Anax-
archus pilo contusus; nec quales Attica
meretrix cū indignātem linguam & vo-
cē expueret, ne coniuratos proderet, si et-
iā victa voluisset; vel quales Zeno flagrorū
contemptor; sed quales Domini inuitatu
& exēplo Stephanus, Petrus, Paulus, Lau-
rentius, Tiburtius, Valerius, Polycarpus,
Ignatius, saxorum, crucis, securis, craticu-
læ, prunarum, ignium, ferarum victores;
quales Domitilla, Agnes, Agatha, Lucia,
Sufanna, Christina, Cæcilia, Catharina,
Barbara, gladiatorum, flammarum, vngula-
rum, balneorum ardentium, rotarum, fu-
stium domitrices, sponso suo Christo triū-
phos sacrarunt, sub præmio consequuti-
onis cælestis gloriæ, & diuinæ mercedis, a-
more maximè stimulante, qui illas & in in-
cendia deuolare, & in bestiarum rabiem,
in excelsam crucē, in summam igniū poenā
docuit, & vltro etiam appetere amore co-
gente. non & præmiantē? Nam cū le-
gissent, post clauos & crucem lanceamque
& monumentum, surrexisse Dominum,
cæloque nobili triumpho illatum; æmuli
triumphi, facti sunt æmulatores crucis, vt
qui socij fuissent poenarum, essent & glo-
riæ. Hinc clauis illis & ignes grata victoriæ
ma-

materies; rotæ & secures capiti corona: & pro gratia floris, pro lætitia frondis, pro gramine, cespite, palmite, populo, oleastro, apio, lauro, hedera & spicis, spinæ & arundines, quòd scirent ex illis fertum Christo suo implexum stetisse, vt omnes mortis aculei in Domini capitis tolerantia obtunderentur.

Et sanè quem non pudeat Christianum lauro & myrtò & olea & illustriore quaq; fronde, aut centenarijs rosis, lilijs & violis coronari, qui Domini tempora spinis fœdata & lancinata viderit? nisi forsan aureā & gemmeam Christi post resurrectionem emuletur. Hanc qui cogitat, imitetur cum tot in vario sexu athletis Christum, & talem hîc Domino coronam rependat, qualem ipse tulit. aut si spinas auersatur, nec flores, nec aurum, nec gemmas speret, nec partem victoriæ Domini sui post spinas triumphantis. placet triumphus, cælo, terra inferisque stupentibus? placeant spinæ, clauis, lancea. aut si hæc displicent, nec placeat ille, memor Christum non nisi fauos post fella gustasse; nec antè Regem gloriæ salutatum in cælestibus, quàm Rex Iudæorum proscriptus fuisset in crucem. Huius crucis & victoriæ suæ & detriumphati peccati

Y 4 quanta

quanta signa præferat nemo non videt,
 qui vulnera intuetur, manubias ut capti-
 uorum orbe toto Deorum falsorum, ita &
 potestatis infernæ, quibus omnia illius in-
 uicta tot seculis arma nobilis athleta de-
 bellauit.

Fruere his anima mea. omnem hîc ha-
 bes armaturam fortium. neque mille iam
 clypei pendent ex his, sed quidquid vali-
 dum, quidquid cælo terrisq; robore pri-
 mum. Ardet in te tamquã Babylonis ac-
 censa fornacibus caro: flumina hîc habes
 paradisiacis meliora, quibus restinguas
 flammæ. mœroris te suffocât & integunt
 fluctus: ignes hîc inuenies amoris forna-
 cibus eductos, queis pellas hæc frigora,
 quibus oppressa gelascunt corda. intepuit
 & nauseabundus elanguit animus fastidio
 suo grauis, ac tamquam grandine aut niui-
 bus insepultus iacet: habes hîc Soles, quo-
 rum radiis tepentes hæ niues grandinesq;
 incalescant & soluantur. insurgunt men-
 tientes honores, multaq; irritò plurimùm
 conatu promittentes opes, blandiensq; &
 ille mundus? habes hîc firmissima tutela-
 ria propugnacula, nulli potentia aut ar-
 mata dexteræ cessura. Superbia hîc hu-
 militate calcatur; auaritia liberalitate pel-
 litur; odia amore restinguuntur; intem-
 peran-

perantia à continētia deiicitur; ira à mansuetudine superatur; petulātia à modestia obumbratur; sæuitia à misericordia contunditur; à fide perfidia cæditur: omnia denique vitia à virtutibus detriumphata videbis.

Fructuere proinde his anima mea, quæ diuite fluunt tibi vena, adeoque totis tamquam Oceani profluunt ostijs; quæque in testationem perennaturi in ævum amoris delegit sibi Amor tuus. patent hæc amoris ostia tibi, referata tibi; in æternum locuplete fluxu pandenda tibi. quid vereris? vbera sunt benignæ matris cælesti distenta rore. quis infans trepidavit ad vbera matris? noxia hîc omnis verecundia est. nescit infans erubescere, sanè nusquam minùs quàm in vbere ludit pudor. exulat omnis hinc verecundia, & nesciunt pudere sugētia labra. tu puer es, & inter vbera Amoris tui infantia adhuc primæ puer lacte fovendus, nutriendus. nulla vbera nobiliore lactatorem suum perpluunt imbre, nulla distenduntur illustriore rore. magna fuerunt & cælo data, virgine foecundata lacte; maiora sunt hæc quæ virgine natauerunt purpura cælesti sanguine lota.

Felix anima, si labia tua spongia fiant vberum horum, avaræq; spongiæ munifi-

centissimarum matrum harum purpureo
 soboles fonte lactantium. felix si pendeas
 ab his vberibus, si laterali claudaris vtero
 Amoris tui, pascendus & lactandus san-
 guine, animandus corde & anima, vt illius
 iam non tuo nutriaris succo, illius non tua
 viuas anima, æternùm hac animatione
 beatus.

CAPVT X.

In diem Pentecostes.

Aa. 2.

CVM complerentur dies Pentecostes, erant
 omnes pariter in eodem loco, & factus est
 repente de celo sonus, tamquam aduenientis
 spiritus vehementis, & repleuit totam domum
 ubi erant sedentes. Et apparuerunt illis disper-
 titæ linguæ tamquam ignis, seditq; supra singulos
 eorum, & repleti sunt omnes Spiritu sancto, &
 cœperunt loqui variis linguis, prout Spiritus
 sanctus dabat eloqui illis. Reliquerat terras
 Dominus, petierat cœlos: & iam ante mor-
 tem abiturus, prouidorum parentum mo-
 re, testamento cauerat nequa fraus inter-
 cederet, nequa animorum dissensio. pa-
 rens ille omnium, filij nos omnes. nec aut
 magis minúsve pater ille vni, aut nos filij.
 par in omnibus ratio. eodem afflatore stat
 in omnibus anima: cui immortali morta-

le in vtero circumgelauit corpus, in primo parente è virgine terra, necdum opere compressa, necdum semente subacta. nec Regis apud Deum maior gratia, nec barbarū alicuius imperiosum fastigium, non dignitatum, opum, natalium cuiusquam discreta merita. omnibus æqualis, vt Iudex, Rex, Dominus, Deus; ita & Pater est. nescit fortunarum & ætatum discrimina pater, ignorat discreta robora, nec auro, carne, honoribus filios metitur. nec patrium affectum fortuitis temperat. cū se meminerit omnium parētem, nec quemquam de prærogatiua filium censerī. eiusdem diuini afflatus Spiritus omnes, eiusdē figulatoris corpus, eiusdem sanguinis pretium sumus: quem non pro dignitatum, natalium, & opum discrimine, sed pro patrio in omnes affectu dispertiuit, pari in omnes munificentia, largitione pari. singulos proinde in solidum hæredes statuit. ita vt neque vniuersalis hæredis institutio quidquam aliis detraheret, nec plus vni concederet; cū quidquid haberet corporis sanguinisque sui magni, iuxta in omnes partiretur. Verū parens erat, nos filij, & pupilli & orbi in patre. Quis aut hæreditatis huius dispertienda, aut orborum curam haberet?
&

& fere pupillaria bona si tutore destituantur, neglecta iacent. quare Spiritum sanctum orborum filiorum tutorem & aduocatum delegit. & ne quod mora periculum crearetur, misit qui filiorum animos firmaret, qui tutaretur pupillos. Neque poterat parens animam spiritus sui auram, afflatus sui germen; nec corpus manuum suarum operam, afflatus sui vaginam, carnis suæ sororem in æternum destituere interitum: aut vniuersum hominem bonorum & paternæ hæreditatis exulem fraudare speratis, & ad quæ conditus erat. Peccauerat, fateor, sed vt in virgine adhuc Equa irrepererat verbum ædificatorium mortis, ita in Virgine æquè introducendum erat Dei Verbum exstructorium vitæ. vt quod in eiusmodi sexu abierat in perditionem, per eundem sexum redigeretur in salutem. factum, & natus est è virgine carne numquam resignanda, qui parentum lapsum infelici traduce profeminatum, matrumque sanguine fotum & pastum, sanguine suo repararet. factum vt venit, nec mirum. Nam & figulus temperato ignis afflatu in robustiorem materiam argillam recorporat, aliamque ex alia fingit formam. quo magis ille librator spiritus, primordiale Patris Verbum, Verbi sui vmbra,

bram, ingenii sui curam, liberalitatisque suæ hæredem, è dura eriperet seruitute, & in meliorem redigeret formam. expleuerat hoc in cruce, in qua calcata morte, detriumphato peccato, olim hæredem, post exulem, iterum cælorum hæredem scriberet. Verùm quò omnis hæc benignitas Patris, si sibi relinqueret pupillum hæredem, ignarum rerum, hostibus prædam? prouidit ergo de tutore, tamquam altero parente.

Hinc ille repentinus *de calo sonus*, tamquam aduenientis spiritus vehementis, & impleuit totam domum ubi erant sedentes. Quomodo vehementis spiritus, qui mitissimus esse consuevit, non turbine glomeratur, non nubilo liuet; sed teneræ serenitatis apertus & simplex spiritus est? & non spiritus Christi mei mansuetissimi? non tamquam riuus ex fonte illius, surculus ex fronde, qualitatem originis continet? aut tamquam vicarius illius spiritus, vicariam mititatem præfert? & labitur potiùs quàm impetu feratur? nisi quòd & Dominus in turbine, planè in spiritu vehemente, sed amoris spiritu. est enim & amoris sua vehementia. Nam & in horto illo amoris & doloris agonizæ magnæ, non sicut impetus grandinis, ita oculorum fontes validi & po-

potentes saliant? & sicut tumultus turbarum mutuo se prementium, ita prorumpentes sudorum torrentes? & sicut impetus aquarum multarum inundantium & emissarum super terram spatiosam, ita impetus sanguinis disruptis venarum aggeribus terram vndique contegentis? Iam qui spinas recensebit & flagra, qui crucē, hastā, clauos, non in spiritu vehemēti, tamquam in procella ruente, in armorum & elementorum collisionibus, mixtum lacrymis & sudoribus sanguinē totis ostiis proruentē, littoribusq; latē imperātem videbit? Amoris ergo impetus maior, quā vel indignationis, vel furoris est. cū mens amore loco quasi mota extra se rapitur, nec vbi animat, sed vbi amat, est. hinc illa omniū obliuio, & contemptus etiam ac proculcatio opum, honorum, voluptatum, amicorum, adeoque sui ipsius, nulla propē decoris aut dignitatis habita ratione. hinc etiā in Regibus primāq; nobilitate, diuitiarum, purpuræ, & sceptrorū odia, paupertatis amor. hinc carcer & vincula, omnisq; duritia & inbonitas & insuauitas pro mollibus optata. hinc etiam medios in ignes, & craticulas viri iuxtā ac viragines profiliūt, in flammās deuolant pueri, in fornaces diffiliunt alij, calcant prunas: secures, bestias, vngulas,

las, ignes, sartagine appetunt, amore impellente. nihil miraberis, si cogitaueris flammam rosas factas, reliquaq; tormenta lilia & violas, amore refigulante. quo impulsore *ibant* Apostoli gaudentes à conspectu *Act. 5.* concilij flagra & contumelias passi: & audiunt illud, *musto pleni sunt.* Beata torcularia *Act. 2.* tam foecundo musto grauida! felices qui non auro aut gemma, sed toto se fortunato hoc proluunt autumno, cellis totis; quibus quidquid graue & asperum, vertitur in lene ac molle, fella & venena in mel & saccharum. qui exclamant cum Apostolo, *Omnia detrimentum feci, & arbitror ut sterco-* *Philip. 3* *ra, ut Christum lucrifaciam, & cum Matha-* *thia, A verbis viri peccatoris ne timueritis: quia* *1. Ma-* *gloria eius stercus & vermis est: hodie extolli-* *chab. 2.* *tur, & cras non inuenietur: quia conuersus est* *in terram suam, & cogitatio eius perijt. Euenit* *hoc Apostolis, cum apparuerunt illis disper-* *Act. 2.* *tit & lingua tamquam ignis, seditq; supra singu-* *los eorum.*

Ignis non semel interminantis Domini signum fuit. hinc illud Isaiaë, *Auditam fa-* *Isai. 30.* *ciet Dominus gloriam vocis suae, & terrorem* *brachij sui ostendet in comminatione furoris, &* *flamma ignis deuorantis: allidet in turbine, &* *in lapide grandinis. & apud eundem: Ecce* *Isai. 66.* *Dominus in igne veniet: & quasi turbo qua-* *driga*

drigæ eius: reddere in indignatione furorem suum, & increpationem suam in flamma ignis. amoris tamen hic symbolum est. & fors nullo rei propius componi ignis potest. Etenim Deus noster ignis consumens est. & ab ore illius habemus: Ignem veni mittere in terram, & quid volo nisi ut accendatur? in cordibus nimirum humanis. ut depulso frigore solutaque glacie seculi cupiditatum, exesaque omni rubigine veteris Adami, exurgamus tamquam argentum igne examinatum, probatum terra, purgatum septuplum, & tamquam aurum quod per ignem probatur Domino in holocaustum. Felix anima, quæ hoc igne depuratur, ut excoquatur ad purum scoria illius, nec quidquam reliquum sit quod displiceat oculis illius. Felix quæ hoc igne accensa amore illius exardescit: cum trahit anhelum pectus flamma illius succensum; cum palpitantia assurgunt corda, crebrisque singultibus amorem suum testatur, flammæque loquitur; cum tamquam in stadio præpropere, sollicitoque cursu, ad agonis sui brauium aspirans, donatium expectat ingenti spe calceata, deque promissionum paratura succincta, totaque his ignibus circumfessa; cum tamquam per montes & saltus, campos & nemora decurrit, retia tendit, indagine etiam antelu-

telucanishoris explicat, diesque noctesque
 ducit infomnes, nec lassitudinem suam
 sentit, nec sudores metitur, cibi que adeo
 & potus obliuiscitur, donec optatis frua-
 tur; cum sitis huius ardoribus tamquam de
 fornacis caloribus exasperata, *quemadmo-* Ps. 41.
dum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita fi-
 tiat ad Deum fortem, viuum, expectans satia-
 ri sponsonibus Domini: *Ego sitiienti dabo de* Apocal.
21.
fonte aqua vite gratis. &: Haurietis aquas in Isai. 12.
gaudio de fontibus Salvatoris, & dicetis in die
illa, Cantate Domino quia magnificè fecit. an-
nunciate hoc in uniuersa terra, exulta & lauda
habitatio Sion, quia magnus in medio tui San-
ctus Israël. Ut verum iam sit illud, Scissæ sunt Isai. 35.
in deserto aqua & torrentes in solitudine, &
quæ erat arida, erit in stagnū, & sitiens in fontes
aquarum. quod verbis suis confirmauit Do-
minus, Qui credit in me, flumina de ventre e- Ioan. 7.
ius fluent aqua viua. addit Euangelista, Hoc
autem dixit de Spiritu, quem accepturi erant
credentes in eum: nondum enim erat Spiritus
datus, quia IESVS nondum erat glorificatus. Et
promiserat per Prophetam, Effundam enim Isai. 44.
aquas super sitiientem, & fluenta super aridam:
effundam spiritum meum super semen tuum, &
benedictionem meam super stirpem tuam, &
germinabunt inter herbas quasi salices iuxta
præterfluentes aquas. Habes in hanc senten-

Z
tiam

Ioan. 4. tiam illud ad Samaritanam, *Omnis qui bibit ex aqua hac, sitiet iterum: qui autem biberit ex aqua quam ego dabo ei, non sitiet in aeternum: sed aqua quam ego dabo ei, fiet in eo fons aquae salientis in vitam aeternam.*

Fiant hæc in me, vt bibam de fonte viuo, satier de fonte aquæ vitæ, hauriam de fontibus saluatoris, cantemque Domino quia magnificè fecit cùm in deserto animæ huius scissæ fuerint aquæ; & in solitudine cordis huius enati fuerint torrentes; & quæ erat arida, defluat in stagnum & in fontes aquarum, vt fluant de exsuccido pectore hoc aquæ viuæ, quas effundat Dominus super sitientem aridamque hanc mentem, vt quæ erat sterilis fecundetur in salices: nec iam vltra sitiat, cùm in ea excreuerit fons aquæ vitæ salientis in vitam æternam. excrescat hic fons iungaturque origini suæ Spiritui sancto, à quo aquæ vitæ: *Esther. 11.* vt fons animæ meæ paruulus crescat in fluiuium maximum & in aquas plurimas redundet, stillentque montes Gelboë peccantis huius animæ dulcedinem, & superbiæ colles fluant lacte, & fons de domo Domini egrediens irrigare incipiat torrentem spinarum mearum, mare nimirum magnum spinarum huius seculi, quibus confossa & emedullata iacet anima protendens sitientia

ia & liuentia à siti labra ad fontem vitæ, vt
 ueniat mihi illud Prophetæ: *Inebriabuntur* Ps. 35.
ab vbertate domus tue: & torrente voluptatis
tue potabis eos. Quoniam apud te est fons vitæ,
& in lumine tuo videbimus lumen. Inebrier
 ab hoc fonte, ab vbertate vineæ, torcularis
 & cellæ tuæ; & torrente voluptatis domus
 tuæ pota me Domine, vt plenus musto &
 vino tuo, ebria deructem amoris verba,
 grata tibi pocillatori & è torcularibus cal-
 catori meo: plenus hoc vino madeam, ad-
 eoque innatem totus felix natator musto
 tuo, Spiritus sancti manibus expresso.

Hic enim ille dator munerum, hic ille
 beneficiorum largus erogator. ab hoc flu-
 unt illa vina orbem crapulantia. quibus
 inebriati, sceptræ & diademata calcarunt
 reges, ne calcarentur æternùm; opes &
 honores protriuerunt alij, ne protereren-
 tur æternùm; voluptatem & delicias sub
 iugum miserunt, ne mitterentur ipsi æter-
 nùm. Quàm multæ Deo maturitatem
 suam sponfarunt, in illiusque voluntatem
 concesserunt, aliorum oculis gradum ob-
 struentes, vt inciperent iam tum hîc An-
 gelicam paraturam induere? Quàm multi
 omnibus vitæ gaudijs renuntiantes à libe-
 riore conditione ad duram & asperam
 transierunt, exciti hac cogitatione: Pru-

dens negotiatio est aliquid amittere vt magna lucreris? quanti per ignes & secures ad meliorem vitam conuolarunt non reformidantes maiora pro veritate in salutem, quam quidam affectarunt pro vanitate pati in perditionem, veteri prouocati verbo, tanti vitrum, quanti margaritum? quàm multi ex metu & voto, æterni ignis & regni poenitentia verrente & radente, mundam iniquitati antè pectoris domum Spiritui sancto pararunt his similibusve prouocati, Peccauimus! poenitere non pigeat. periclitari pigeat, non liberari. iteratur inualetudo, iteranda medicina est. quàm multi post non-paucorum annorum principum atria nocturnis & crudis salutationibus occupata, ob exigui temporis volaticum honorem & gaudiũ, meliora à Spiritu edocti, in castigatione victus & cultus offenso Domino reliquum vitæ sacrarunt, productæ per seculi vanitates salutis reformati?

Neque hæc ab alio quàm à Spiritu sancto, cælestium donorum largitore & erogatore nata. quo magistro Prophetæ cælitus inundantur, exsurgunt linguæ, grandescit sapientia, discretio erigitur, maturescunt consilia, calcatur cum opibus & honoribus libido, vt exulem iam videas à
se-

seculo, seculo licet inhærentem. docuit illum alias sedes, patriam aliam, voluptates, honores, opes alias, amicos alios, alia regna & imperia Spiritus. Nam licet seculo corpus includatur, omnia tamẽ animæ à Spiritu edoctæ patent, & non iam stadia, aut porticus regias, aut regnorum palatia, sed viam sibi proponit, viam inambulat, quæ ducit ad Deum, ad cæli palatia magna, cælorum regna, & imperia prima.

Hic ille Spiritus est, per quem viduæ & steriles antè aquæ postquã insedisset Dominico capiti, fœcundatæ, delictorum iam expiatrices factæ sunt in salutem, vt quisquis purgatrice nunc aqua Spiritu grauida tinctus fuerit, veterem contaminationem adeò ignoret, vt nihil in hunc delictorum credas à primi parëtis traduce permeasse. hîc ille interpellat pro nobis gemitibus ineloquacibus, aduocati implens officia, & protectionis exhibens munia. quo repleti Apostoli, *cæperunt loqui variis linguis*, ne de- A7. 2.
essent linguarum discriminibus doctores, aut ne se destitutas queri nationes possent. hinc iam Germanorum & Hispanorum omnes termini, Gallorum diuersæ nationes, Britannorum inaccessa olim regna, Maurorum vastissimi fines, Getulorum varietates, Scytharum, Sarmatarum,

Dacorum vicinarumque prouinciarum,
& tot inaccessa Romanis loca, Christo
iam subdita, Christum linguis suis loquun-
tur. Sua Chinenfes, Iapones, Mogoris &
Bengalæ regna, & quidquid Oceano in
Oriente alluitur & circumnauigatur: sua
Occidente Brasilia, Mexicana, Perüana,
lateque mari orbeque toto sparsa imperia.

Quis me repleat hoc Spiritu? quo vno
mœrores deterguntur, nocitura soluun-
tur frigora, incalescit fastidientis stoma-
chi tepor nauseam prouocaturus, noxius
fugatur æstus, exulat timor, constantia fir-
matur, roboratur in aduersis animus, tem-
peratur in prosperis, floret pudicitia, ani-
matur pietas, ira reprimitur, sedatur odia,
mutuus inardescit castus Amor, pulsa aua-
ritia succedit munificentia, superbia cal-
cata humilitas extollitur, sordescunt quot-
quot seculo sponfiones, & ad maiora mens
erigitur. Hinc illi calores cælesti flamma
succensi, palpitantia corda amore faucia,
pectus anhelum amore lassum, longa suspi-
ria amore nata, cadentes genæ amore per-
cussæ, liuentia labra amore obtrita, tre-
muli dentes amore concussi, caligantes
oculi amore obnubilati, frons deiecta amo-
re pressa, capilli neglecti amore sparsi, fa-
tiscentia membra amore oppressa, emor-
tuum

tuum corpus amore exanimatum. Atque hinc lacrymæ, tamquam imber nube sua scissa, tamquam fontes supra margines salientes, tamquam torrentes saxis suis altè superstantes, tamquam flumina aggeribus ruptis, tamquam maria littoribus innatantia. Hinc etiam lassati pectoris sudores solis sui prænuntij, auroræ suæ indices, animæque amore suo grauidę soboles fecundæ, aut tamquam vberum succus; vt corpus totum vber iam sit vnum gratum amoris suo, aut sanè tot vbera quot sudoris scaturigines, ac quasi lactei fontes, quibus pascatur & fatietur dilectus vberum amicus. Hinc etiam illa ebrietas, amoris vinea, torcularibus, cella, musto & vino prouocata, è qua verba vinum suum loquentia, olentia, locisq; non suis posita, semesa, balbutiente orè prolata, mediis concisa & occisa labris, præmansa dentibus, nec tam per orationem, quàm per crebra suspiria vota depromentia, & amorem suum nullo delectu prodentia.

Ardebant hac flamma Apostoli, natabant sudoribus, madebant vino. & illi iam antè parietibus tamquam propugnaculis septi, ingenti vndique terrenæ potestatis formidine circumfessi, & ad timorum umbras corpore suo viduas trepidantes,

ac ad mulierculæ vocem periurio metum
 signantes, adeoque nec conscientijs suis
 satis fidentes, profiliunt in apertum, in me-
 dium populi; monent, redarguunt, inhor-
 tantur, tot tantorumque criminum reos
 ad dolorem sacco, cinere, lacrymis testan-
 dum. Videas paucos, inermes, piscatores
 ferè, inter tot Iudæorum exercitus vnus
 Ierosolymæ moenibus clausos tot efferas
 mentes, & barbara paullo antè rabie in in-
 nocuo vnus sanguine ferocientes, ingenti
 ausu, qua monitis minisq; insurgere: quin
 & in ipsa Synagoga, nulli Pharisæorum,
 Scribarum, Legisdoctorum, aut Princi-
 pum parcere; nullius dignitati, ferro, com-
 minationibus decrescere; cæsosque gau-
 dere, *quoniam digni habiti sunt pro nomine*
I E S V contumeliam pati. Quæ omnia vno
 Spiritu sancto doctore nata.

Beatos prodigiosa hac fortunataque
 commutatione Apostolos! largiatur tan-
 tum eadem mihi Spiritus, mersumque in-
 gentium peccatorum fluctibus in diuinæ
 clementiæ portum felix nauclerus dedu-
 cat. vt ego ille nihil penes Deum, nisi pro-
 tritiæ areæ puluis, nisi vas in honorum, car-
 nis concupiscentia obsessus, seculique ille-
 cebris irretitus, inopinata ac opima felici-
 tate arbor fiam fructibus Domino gratis
 peren-

perennās, quæ nec ignem, nec securim vi-
deat. diffundarq;e diffluamq; illius amo-
ribus, qui solus replere mentem pectora-
que casta potest, vt æternum demum illis
fruar, totus amoris illius Oceano immer-
sus.

AMORIS DIVINI

PARS QVARTA,

VARIOS

AMORIS AFFECTVS

CONTINENS.

CAPVT PRIMVM.

Assimilatio Amoris prima.

VIa assimilabo te? LEONI di- LEONI.

lectemi. similis enim factus es

leoni, qui ad nullius pauebit oc-

cursum: & sicut catulus leonis ru-

giens in venatione, & persecutus est inimicos

meos perscrutans eos, & qui perturbabant me,

eos succendit flammis: & quomodo si rugiat leo,

& catulus leonis super prædam suam, & cum oc-

Z 5

cur-

Prou.

30.

1. Ma-
chab. 3.

Isai. 31.

currerit ei multitudo pastorum, à voce eorum non formidabit, & à multitudine eorum non pauebit: sic descendet Dominus exercituum, ut praelietur super montem Sion, & eripiat unicam suam, animam meam, de medio persequentium eam. Leo enim rugiet quis non timebit? tenebit prædam & amplexabitur eam, & quis erit qui eruat eam? aut suscitabit postquam quiescens accubuerit super ea? sed & cincinni tui tamquam iubæ quæ nimbo plenæ vento sparguntur, ut derorent deciduis guttis frontem dilectæ prædæ tuæ, quam despondisti tibi in sanguine iuventutis tuæ, cum persequerentur te populi Gentium in ira Synagogæ tuæ, & mouerent super te capita sua, & retia panderent super te, & in venabulis gentium transfigerent latus tuum; & circumdarent te canes multi, & concilium malignantium obfideret te, plauserunt super te manibus, & sibilauerunt, & mouerunt caput suum super te, & in venabulis aperuerunt mihi tot votis, tot suspiriis, tot lacrymis desideratâ domum dilecti mei, domum decoris tui. cum riderent super te tamquam in interitu tuo, ignorantes repromissiones tuas perennaturi foederis tui, quas in aqua & sanguine consignabas. tu quoque ridebis in interitu illorum, cum irruerit super eos repentina calamitas,

Amos 3.

Isai. 5.

Ps. 21.

Tbren. 2.

Prov. 1.

lamitas, & interitus quasi tempestas ingruerit;
 quando venerit tribulatio & angustia super
 persequentes me, qui fremuerunt dentibus
 & dixerunt, Deuorabimus eum, en ista est dies ^{Thren. 2.}
 quam expectabamus: videamus quis rapiet
 eum, & saluam faciet animam eius. tu ve-
 rò ^a protector meus, ^b & merces mea magna ^{a Ps. 17.}
 nimis, ^c protector vitæ meæ, & ^d susceptor salutis ^{b Gen. 15.}
 meæ, & ^e susceptor meus, cum sis ^f protector ^{c Ps. 26.}
 omnium sperantium in te, ^g à quo trepidabo? Si ^{d Ps. 88.}
 consurgant aduersum me castra, non timebit cor ^{e Ps. 90.}
 meum. Si exsurgat aduersum me prælum, in hoc ^{f Ps. 17.}
 ego sperabo. Vnam petij à te, hanc requiram, ut ^{g Ps. 26.}
 inhabitem in domo tua omnibus diebus vitæ
 meæ in terra viventium; in protectione for-
 titudinis & virtutis tuæ; in amoris tui do-
 mo, quam felici odio referarunt mihi ad-
 uersarij mei, in inuidentiæ suæ cuspide.
 dum cogitât per latus tuum vitam meam
 euellere, domum aperuerunt vitæ meæ.
 nam dum persequerentur me aduersarij
 mei in armatura roboris sui; nec effugij
 iam locus superesset vllus, nec miserâs qui
 tecto admitteret, referatis præter spem
 valuis, à maleuolentiæ lancea, tamquam
 fortunatissimis clauibus, patuit amoris
 domus certum iam iam interituræ animæ
 effugium, propugnaculum certum; in quo
 non metuam omnia agmina aduersantia,
 non

non tenebrarum principes, non omnem inferorum potestatem. exsurgant licet agmina & circumdant me exercitus seculorum, nō timebo cinctus tam validis propugnaculis amoris tui, dilecti Leonis mei. neque propugnaculum tantum mihi factus Leo meus, sed & deliciae meae, gaudium meum, lingua sua enubilans genas meas, maculas nimirum ruboris mei, erubescientiae maculas, criminum meorum colore tinctas.

VNI-

CORNI.

Cui assimilabo te? VNICORNI, dilecte mi. Feri castitatis cornu pectus hoc dilecte mi, & inuenies cor hoc maiore etiam vulnere faucium, atque adeo vulnus vnum. feri. quid metuis? vulnera mihi vita sunt, & à tuo cornu omni vita meliora sunt, tantum confige validè in potètia virtutis tuae, ne superficiem tantum lege, imbelle & femineum vulnus. odi vngues, quibus supremam cutem radas. Unicornis es, transfadige costas, ut immoriar vulneri. atq; vltimam hanc animam vulnere tuo fauciam, non exspuam aut deuomam; sed molliter mittam in cornu tui aciem, inde in frontem, in oculos, in os tuum; ut imbibas hanc animam amico haustu: misceaturque animae tuae, aut veriùs animetur noua animatione animae tuae. non repeto semel concessam,

cessam, figat in domo tua habitacula sua,
tentoria sua, tectum suum, æternumque
fruatur castis deliciis tuis, ingenti amoris
tui vulnere saucia; cui nulla accedat me-
dica manus, sed dextera tua sola, nouo
semper vulnere beans fatiansq; hanc ani-
mam solo vulnere pascendam.

26 Cui assimilabo te? TIGRI dilecte mi. TIGRI.
veloces enim ad currēdum pedes tui. quis
leget vestigia illorum? ventus ego sum, in-
sequar, sagitta qualis fugit manu: sed &
Euro & Aquilonibus ocyor. non assequar
ventus Tigrim meam, quæ tamquam ra-
ptis catulis æstuat in amorem dilecti sui,
currens in odorem eius? sequar veloces
amati pedes, & super velocitatem tigris
celeritas eius. cælum transilit, & relinquit
infra se nubes, nec vis vlla assequetur il-
lum. in vno cursu votorum suorum, etiam
cælos transilit, & supra beatarū mentium
sedes figit torū suum. ridet tela tamquam
inertia, quacumq; manu tensa, ridet ven-
tos tamquam ignauos quocumque Æolo
spirante, quocumque Neptuno impellen-
te; momento temporis cælum terrasque
mariaque post se relinquens. sed & illud
chaos ingens supra aquas, quæ supra cælos
sunt, positum, metitur vno crine votorum
suorum. quis assequetur eum? votorum
meorum

meorum tela fugacia, quibus inculpam amorem meum, adeoque amantem hanc animam, ut in quemcumque se profugus receperit locum, in illum emittam votiua tela mea; nec quiescere patiar, donec amplectar eum, faucium iam telo meo; ebibe- rimque beata iam sagitta purpureum amoris mei rorem æternum satiandus.

CERVO.

Cui assimilabo te? CERVO, dilecte mi. Factus enim es tamquam ceruus sitiens, decurrens ad fontes aquarum in die desponsationis sanguinis tui, die magno & amaro valde. non potabo te aceto dilecte mi. Dedi enim *capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum, & effudi sicut aquam cor meum ante conspectum tuum, dum expectans exspecto te dilecte mi, ut sitiens bibas, & restinguas amoris æstum, quousque ludis amantem & sitiens non bibis; Thren. 1 idcirco ego plorans, & oculus meus deducens aquas, quia longè factus est à me consolator convertens animam meam. bibe dilecte mi, & inebriare ab vbertate contriti cordis huius; satiare ab vbertate aquarum, quas dederunt oculi mei, ne fons aquæ fiat in me fons sanguinis, in amaritudine expectationis tuæ. Sed & pone vicissim pedes meos tamquam ceruorum, & super excelsa deduc me in psalmis canentem. Nam & ego ut ceruus*
ad

Ier. 9.

Thren. 2

Thren. 1

Ps. 17.

Habac.

3.

ad fontes aquarum, ita desideravi te sitientis Ps. 41.
animæ solamen vnicum. tu enim es fons Ps. 35.
vite, fons hortorum, puteus aquarū viventium, Cant. 3
quæ fluunt de Libano; tu fluuij dioryx, & sicut Eccli.
aquæ-ductus de paradiso, satia hunc ceruum, 24.
 & riga hunc hortum plantationum a-
 moris tui, vt fiat trames in me fluuius ex-
 undans in mare magnum Amoris tui. Si-
 tiuit enim siti magna anima mea ad te
 Deum meum dilectum, fontem viuum,
 quando venies, & effundes amoris tui a-
 quas super sitientia corda, & labra dile-
 cti tui? quando effundes spiritum roris
 tui super seruum tuum, qui tamquam
 gramen matutinum clamat ad te cupiens
 impinguari à pinguedine roris tui; vt tue-
 atur se aduersum æstum meridianum, æ-
 stum concupiscentiæ carnalis, exeden-
 tem medullas ossium, ebibentem san-
 guinem cordis mei. quando effundes be-
 nedictionem tuam super stirpem tuam,
 super germen hoc hortorum tuorum, pra-
 torum virentium iuxta fluuium deliciarū
 tuarum? Numquid hæc vox tua, vox tua
 dulcis & amica nimis, vox amoris & dile-
 ctionis tuæ: *Si quis sitit veniat ad me?* venio Ioan. 7.
 dilecte mi. & ecce me. da sitienti huic ani-
 mæ de fonte aquæ vitæ tuæ. Sitit enim anima Apocal.
 mea ad fontem tuum, fontem viuum, quādo 21.
 veniam, Ps. 41.

veniam, & aperiam os meum, & hauriam
Isai. 12. aquas in gaudio de fontibus saluatoris mei?
Jerem. 2 Nam qui te derelinquunt fontem aquae vi-
 uae, & fodiunt sibi cisternas dissipatas quae con-
 tinere non valent aquas, quid expectant nisi
 ut exarescant siti, ac sitiant iterum? at qui
Ioan. 4. biberit ex aqua quam tu dederis, non sitiet
 in aeternum. sed & aqua tua fiet in eo fons aquae
Ioan. 7. salientis in vitam aeternam; & flumina de ven-
 tre eius fluent aquae viuae; ut conuertantur
 etiam ab impetu inundationis huius, ru-
Pf. 113. pes in fontes aquarum, & petrae in stagna aqua-
 rum viuentium. quae densior rupes, quae
 validior petra corde hoc peccatorum mo-
 le oppresso? ut euanuerit planè ab hoc pe-
 ctore cor omne carneum, factumque iam
 sit cor meum petra & rupes, omne ferrum
 ac chalybem respuens, solo flumine tuo
 molliendum. illabere flumè meum, ut ru-
 pes haec soluatur in fontem, è quo bibat &
 satietur sitiens ceruus meus, dilectus meus;
 sed & satier ego fluminibus illius, ut vna
 denascatur aqua è flumine illius & fonte
 meo.

C A-
PREÆ.

Cui assimilabo te? CAPREÆ hinnulog,
Cant. 8. ceruorum super montes aromatum, dilecte mi.
 quis sequetur salientem in montibus? ego
 hinnulus quid verear salientem, fugien-
 tem, ut satier ab yberibus dilecti mei, vbe-
 ribus

ribus lactis in montibus pigmentorū: odor enim dilecti mei, sicut odor malorum & pigmentorum omnis generis; sicut odor thuris, cypri & nardi, croci & cinnamomi, cum vniuersis lignis Libani; myrrhæ & aloës, cum omnibus primis vnguētis. quis non curret in odorem vnguentorum horum: sed & ego *quasi caprea*, effugiens de la- Eccli. 27
queo. quoniam vulnerata est anima mea, seu Psal. 21.
verius, aruit tamquam testa virtus mea. quis irrorabit eam nouo rore: aut aqua salutari humectabit emarcidam tamquam imbre, nisi ab vberibus capreae meae: pascar his vberibus, pascar medicabulo hoc lacte, vt ex sanguis hæc anima mea, omniq̃ue meliore succo viduata, reddatur sibi. comederunt enim alieni robur meum, scelera nimirum & peccata dæmone impulsore nata. quis reparabit amissas vires, nisi tu dilecte mi, noua mihi facta mater lacte nouo? ô æternū lacte hoc pascar!

Cui assimilabo te? FORMICA, dilecte FORMICA,
 mi, quæ parat in æstate cibum sibi, & con- CÆ,
 gregat in messe quod comedat; reponitq̃;
 in horrea sua, quibus hiemem toleret; fatigatq̃ue laboribus diem, adeoq̃; noctem ipsam, inimica otio. & tu in laboribus à iuuentute tua sudoribus pascaris. en tibi di-

lecte mi sudores meos, primitias castæ de-
 sponsa.

sponsationis meæ. quòd si non expleris aqueis; en tibi non iam illos, quos molli puraque bibas spongia; sed riuos, & vltro-neos sanguinis torrentes dilecte mi: sponsus enim mihi es sanguinis, & vestimenta tua rubicunda, sanguine lota: lauer hoc sanguine, vt & tu aspergaris meo. non quero è strato, aut mollibus febribus cælum; è sanguine quero, vt verè nunc liceat in amicas prorumpere voces, Spōsus sanguinum factus es mihi, dilecte mi. non quero te in inerti otio; non inter delicias & hor-torum amœna. in sudore vultus mei, & sudore meliore cordis mei purpura tincto, quero te. parum est sudoribus immori, modò te fruar Amor meus; parum est sanguine diffluere, modò tibi fluant hæc flumina, saliant fontes cordis oculorumque meorum. vt & ego formica formicæ meæ factus, seponam de die, recondamque in horrea, dum vita tempusque sinunt, quibus in omni æternitate fruar, & tecum fruar Amor meus.

CAPV T II.

Assimilatio Amoris secunda.

PHOENICI. **C**VI assimilabo te? PHOENICI, dilecte mi, qui te ipsum funerās, flagris, hasta, spinis,

spinis, clavis, odoratissimo demum crucis
 ligno, amoris igne decineratus, foecundio-
 re surgis semine, spontanea vt morte, sic &
 redanimatione singularis. neque enim est
 alius extra te singularitatis prærogatiua
 singularis, quamcumque demum genera-
 tionem cogito; hanc de virgineo lacte &
 vbere humanam, illam de Patris sinu, &
 Spiritus obumbratione diuinam; vtram-
 que solam & sine exemplo æternam futu-
 ram. ardeam & ego hac amoris tui flam-
 ma, hoc odorato crucis tui tamquam cin-
 namomi ligno, amoris ignibus accenso; vt
 decineratus hac flamma, in nouum resur-
 gam hominem, nulla concupiscentiæ aut
 seculi flamma decolorandus, nulla deci-
 nerandus. sed tua solius in amicum tibi
 puluerem dissoluendus. quantis tu & ego,
 nobilissime Phœnix, deliciis perfunde-
 mur, quantis saturabimur; neque singula-
 ritati tuæ quidquam per me detractum
 erit. nam ego & tu vnum simus: nul-
 lum vnitati tuæ præiudicium creabit
 præsentia mea, quæ amoris tui ignibus
 coalescens tibi, vnum statuet, & vnum
 tantum.

Cui assimilabo te? A Q V I L Æ, dilecte mi. AQVI-
LÆ.
Ezechi
17.
 Factus enim es tamquā *Aquila grandis ma-
 gnarum alarum plena plumis.* nō frigora, non

Dent.
32.

Iob 39.

Dent.
32.

Prou.
23.

Isai. 40.

æstum, non niues, aut Solares radios metuens; ridensq; grandines & pluuias; adeoque excelsior omnibus, inuictus perstas robore subnixus tuo. sed & memini quid olim feceris Ægypto, quomodo eam contriueris tamquam concham vngularum tuarum; & quomodo vicissim *sicut aquila* portaueris Israel, & super alas assumpseris tibi, vt solet aquila pullos suos à persequente hoste. Quid ergo facies dilecto tuo? *numquid ad præceptum tuum non eleuabitur, & in arduis ponet nidum suum? sicut enim aquila prouocans ad volandum pullos suos, & assumens & portans in humeris suis; sic facies omni speranti in te. facies ei pennas quasi aquila, vt euolet ad te, & repleas in bonis desiderium eius, postquam renouaueris iuuentutem eius. qui enim sperant in te mutant fortitudinem; current, & non laborabunt; ambulabunt, & non deficient; volabunt & non quiescent, donec in sinu tuo figant tentoria sua, in terra viuentium. ô quando euenient hæc mihi? quando reclinabo caput hoc in amoris mei sinu? quando tentoria figam in domo Patris tui patris mei? quando lectum sternam tibi & mihi, vt quiescas in medio cordis mei, nouo nuperoque sacrato tibi Bethleemitico stabulo? quando in hoc pectoris mei fœno nidum firmabis nobilis-*

nobilissime aquilarum? quando fiam præsepe tibi, cunæq; ac fascia, quibus te æterno inuinculem nexu? quando! ô quando inter vbera tua commorabor aquilæ meæ pullus? quando præda tua pascar, quam in robore virtutis tuæ, ferreis clauorum & lanceæ vngulis in cruce paraſti tibi? elabere mea præda. mihi prædatio hæc facta est, mihi cælorum raptus, mihi violentata illius reſeratio. fruar te ibi aquila mea, & fruar æternum.

Cui aſſimilabo te? PELICANO dilecte mi. *Similis enim factus es pelicano ſolitudinis,* PELICANO.
Ps. 101. cum paruulos tuos non tam lacte quaſi ab vberibus, ſed à pectore dependentes, paſcas ſanguine; ſpargens tamquam rupta violenter nube, amicum imbrem, vt ſatiari iam poſſint, ſi non à lactis, ab vberibus ſanguinum qui ſitiunt te. ſitio dilecte mi, ſitio. quouſque non perpluis me rore tuo? quouſque pendeo ab vberibus, vberibus exul? quouſque non potor vberibus lateris tui? en ego è filiis vnus, quos tulifti in amaritudine animæ tuæ. en ego partus tui magni, partus vltimi, cum clamares *clamore valido* in doloribus partus tui, filius vnus; pro cuius felici enixu Patrem rogasti. ne contine hunc diutiùs partum benigna mater; abierunt menſes. & vbera iam quaſi

iure meo posco, vtero tantum beatus. bea
vberibus, sed vberibus sanguinis tui. nolo
iam lactea, vir sum; sanguinea volo, & co-
lorari purpura, vestiri purpura, potari pur-
pura pelicani mei, & potari æternum.

LUCI-

NIA.

Cant. 2.

Ps. 106.

Ps. 56.

Colos. 3.

Eccli.

49.

Ps. 95.

Cui assimilabo te? LUCINIAE, dilecte
mi. *Vox enim tua dulcis, vox exultationis & su-
lutis, tu gloria mea, iubilatio mea, psalte-
rium & cithara mea, dilecte mi. tibi canta-
bo canticum in psalmis, hymnis & canticis
spiritualibus, in tubis & fistulis, in tympanis
& cymbalis, & vniuersis musicorum gene-
ribus. modulabor tibi in lætitia & exulta-
tione. quoniam dulcedo & musica tua, &
vox iubilationis in seculum super omnem
dilectum tuum, & canticum tuum in cor-
de dilecti tui, quasi mel in ore indulcabitur:
& ut musica in conuiuio vini, sic vox modu-
lationis tuæ in auribus dilecti tui. verum
quamdiu ego in hac musica luctus, lugens
carmen absentis Luciniae meæ? quamdiu
plangam quasi luctum vnigeniti? festiui-
tates meæ versæ sunt in luctum; cantica
mea in planctum super absentia Luciniae
meæ. & tamen ego modifier non om-
ninò imperitus, paruo licet corpore, non
improba tamen voce, canticum nouum can-
tabo tibi, canticum amoris & iubilationis.
sed & tu paruula es Lucinia mea, & vox*
in

in te corpore maior, ac inter paruulos
amica modulatio tua. Paruulus ego planè.
nam & scelera mea depresserunt me us-
que ad profundum inferni, & factus sum
mihi-metipsi grauis. ô si paruulus tantùm
essem in oculis meis, & non paruulus, ah
nimis, in oculis tuis! non tam diu canerem
turturismœerentis carmen, sed mellea Lu-
cinia modulatione gratiora, quia puriora
tibi decantarem carmina æternùm victu-
ra. concede hoc mihi Lucinia mea.

Cui assimilabo te? COLUMBÆ, dile-
cte mi. *Oculi enim tui sicut columba super
riuulos aquarum, quæ lacte sunt lotæ, & resi-
dent iuxta fluentia plenissima.* & ego turtur
mœroris vnicus, donec fruar compare di-
lecto meo, quousque audietur vox mea
in terra aliena, terra deserta & inculta,
terra horroris & vastæ solitudinis? aut
quam diu *meditabor gemens vt columba,* *Isai. 38.*
& attenuabuntur *oculi mei suspicientes in
excelsum,* donec venerit saluatio mea, do-
nec fruar dilecto meo? *quis dabit mihi* *Pf. 54.*
pennas columbæ meæ, vt volem, & re-
quiescam, & abscondar & protegar, & ha-
bitem in tabernaculo dilecti mei, & ado-
rem in loco *vbi steterunt pedes eius,* & dicat *Pf. 131.*
mihi, *Surge in requiem tuam,* hîc habitabis in *Ibid.*
seculum seculi, quoniam elegi te? *Sonet, rogo,* *Cant. 2.*

hæc vox tua in auribus meis; vnica, columba mea, electa mea, desiderata è millibus. quousque pateris me moeroribus dissolui, & in dolorū fluenta degenerare animā meam? quousque anhelum pectus suspiria trahet gementis animæ super magnitudine delictorum suorum? semperne poenitentis gemitus, numquam amantis lacrymæ? semper singultus & confragosa suspiratio; & numquam collocutio mollior amantis animæ? semper fluent venæ in delictorum expiationem; numquam soluētur in amoris testationem? semper Magdalena poenitens, semper Publicanus aut latro, numquam Maria, vt liceat reddere Rabboni? aut quando vox illa; *Hodie mecum eris in paradiso*, columba mea, sponsa mea; dilecte mi, sponse votorum meorum?

GALLI-
NÆ.
Matth.
23.

Cui assimilabo te? GALLINÆ, dilecte mi, quæ congregat pullos suos sub alas, & sola noscitur mater, etiam dum non videtur. ecce ego è pullis vnus; expande alas dilecte mi, vt foueas hunc amoris tui partum amoris tui pectore; æternūque tu mihi sis gallina; vt sub vmbra alarum tuarum cubem in meridie; ibi protegar in velamento hoc alarum tuarum, & exultem in illo coram te, sicut qui letantur in messe, & sicut exultant victores capta prada, quando diuidunt spolia: ad-

hesit

hesit namque anima mea post te, in umbra alarum tuarum sperabo, donec transeat iniquitas: Ps. 62. Ps. 56.
 & qui quærunt animam meam, & auellere pullum nituntur à nutritio pectore, ab vberibus matris suæ, ab integumento genitricis suæ, redigantur in puluerem qui à vento rapitur, & cuius nulla remanent vestigia super terram. ne superueniat mihi hic raptus in interitum; ne non-profuturas tibi excutiat lacrymas Ierosolyma hæc noua, anima mea. ne fleas super eam, quia non cognouit tempus visitationis suæ. sed trahas eam post te in odorem vnguentorum tuorum in seculum seculi.

CAPVT III.

Assimilatio Amoris tertia.

CVI assimilabo te? **CETO**, dilecte mi. **CETO**.
 in cuius aluo cum Iona tuo, non iam triduum, sed æternum pascar. nam licet Niniue in cinere & cilicio felix negato pabulo, felicior tamen ego in hac regia piscaria mea. neque enim lugere potest sponsa, non sponsi filij, quamdiu adhærent sponso suo. procul ergo cinis & luctus, vbi dilectus dilecto suo pascitur. *Benedicite proinde omnia quæ mouentur in aquis Domino, quia dilectus meus inter cete grādia princeps factus* **Gen. 1.**

est mihi; & refugium in die exilij mei, die
 luctus & doloris, die proiectionis meæ
 tamquam abortiui, à facie terræ, & recor-
 datus est mei. Quid? quòd & ipse *sicut Ionas*
fuit in ventre ceti tribus diebus & tribus nocti-
bus, fuerit in corde terræ tribus diebus & tri-
 bus noctibus, vt pararet mihi domum in
 secula, domū gaudij & iubilationis, domū
 decoris, & lætitiæ suæ magnæ nimis, à sæ-
 culis in secula. largire hoc mihi dilecte mi,
 vt habitē in domo tua, filius factus despō-
 sationis tuæ, fluminū, lacrymarumq; tua-
 rum & sanguinis filius, & in æternū tuus.

DEL-
PHINO.

Cui assimilabo te? DELPHINO, dilecte
 mi. qui humana illectus specie ad littora
 nostra exscendisti. quis vetet conscendere
 delphinum meum. qui dorsum suum præ-
 buit peccatoribus, allectus suspiriis & mo-
 dulamine amantis & pœnitentis animæ?
 cuius cōsuetudinis avidus etiam lacrymas
 fudisti, cū videres pereuntem, quem per
 tot maria fluctusq; deuexeras saluum in-
 nixum humeris tuis? ne patere obrui, Del-
 phine mi, piam hanc sarcinam aberrātem
 ab ouili suo, à gregibus sodalium suorum.
 ne patere excuti hanc prædā; ne quis dicat
 insultans, Fortior superuenit. tuus sum, &
 concreditum onus tibi, dilecte mi. nauigio
 ferar tuo, ne qua inimica Neptunia pro-
 les

les tempestatibus excutiat sponfam tuam;
poenitentiae quondam, nunc amoris an-
nulo subarrhatam tibi.

Cui assimilabo te? REMORÆ, dilecte mi. RIMO-
RA.
Quàm paruulus in oculis seculi huius, &
tamquā virorum nouissimus, quàm potēs
interim verbo & opere, diademata humi-
lians, sceptrā demetens, & tamquam falce
messoria omne magnū præscindēs, omnia-
que regna & imperia ad humilē arenā de-
ducens; leniq; iniecta manu sistens secūdo
turgidos vēto; & de feliciore cursu suo pro-
sperioris flatus fastuosos; qui ponunt bra-
chiū fiduciā suam? procul à me magnitudo
hæc noxia. vltimus mortaliū, adeoq; & be-
stiarū vltimus sim in oculis omniū, vt pla-
ceam oculis tuis dilecte mi. quid mihi pro-
derūt iudicia humana pleno fauoris cursu
explicata, si tuo fluctu in scopulos pellatur
hæc naus? quid oberunt iudicia in cō-
temptū, si tuo vehar afflatu? felix depressio
quam tu extollis; infelix magnitudo quam
tu deprimis. non & tu vltimus virorū fuisti,
& iam nō homo sed vermis? sit hæc anima
mea vermis in proculcationē omni trans-
eunti, vt placeat tibi Remoræ meæ; ne fa-
tuo lapsu ruat in interitum carnis & ani-
mæ. veta hoc Remora mea, quæ sola po-
tes, & veta æternū.

CA.

CAPVT IV.

Assimilatio Amoris quarta.

REGIA. **C**VI assimilabo te: **REGIA**, dilecte mi.
Apoc. 21 *structura muri eius ex lapide iaspide, super*
Esther 1 *pauimento smaragdino & Pario lapide strato.*
Apoc. 21 *portæ illius margaritæ sunt per singulas: plateæ aurum mundum tamquam vitrum pellucidum; fundamenta murorum omni lapide pretioso ornata. parietes eius ex auro, de cuius laminis traves, & postes tecti sunt per totum, sed & laquearia illius auro & gemmis variegata. mensæ illius ex auro obryzo. omnis lapis pretiosus operimentum eius, sardius, topazius, & iaspis, chrysolitus & onyx & berillus, sapphirus & carbunculus & smaragdus. melior est fructus eius cunctis pretiosissimis; melior gemmis figuratis in ligatura auri: & omne desiderabile ei non potest comparari. omnes ditias nihil esse duxi in comparatione illius, quoniam omne aurum in comparatione illius arena est exigua; & tamquam lutum estimabitur argentum in conspectu illius. Propugnacula regię huius meę in gyrum turres regnorum & munimenta seculorum desiderabilia super aurum & lapidem pretiosum multum; ut gloriari possim tamquam potens in auro & gemmis in potentia dilectę regię meę:*

in deliciis paradisi dilecti mei, gloriæ æternum; vt pars aliqua fiam regię huius, vas aliquod in honorem Regi meo, vnusque ex accumbentibus quibus transiens ministrabit dilectus meus. Felix anima, quæ calcatis spretisq; mundi illecebris, domita carne & sub iugum missa, periturisq; contemptis opibus honoribusque, vni decorem suum Regi suo seruat, mundo exornata & naufraga; vni dilecto suo placendi studium impendit; vni illi ornata, vni pexa & compta; vni virtutibus tamquam gemmis & auro grauida. vt non saltus & infulas tenera circumferat ceruix; non calendarium aurium cutes; non grande patrimonium capillis intertexatur; non lapillorum luminibus brachia arctentur; sed solidæ virtutes stipēt ac circumstagnent hanc animam, Regi suo, sponso suo parandam; in qua delectetur impudicitiam à castitate deiectam, perfidiam à fide cæsam, sæuitiam à misericordia contusam, petulantiam à modestia obumbratam.

Cui assimilabo te? EXERCITVI, dilecte mi. *Dominus enim exercituum* nomē tuum, *super omnem superbum & excelsam, & super omnem arrogantem, & super omnes cedros Libani sublimes & erectas; & super omnes colles eleuatos, & super omnem terram excelsam, & super*

EXERCITVI.

CITVI.

Isaia 2.

super omnem murum munitum. At paruulus
 ego sum, dilecte mi, & tamquam vallis ro-
 rem sitiens: nam & tu paruulus natus es no-
 bis, & factus est principatus super humerum
 tuum. benedic ergo paruulo, paruule dile-
 cte mi; benedic conuallibus manuum tua-
 rum, hereditati tuæ. Benedictio enim in
 medio terræ cui benedixerit Dominus ex-
 ercituum, nec erit sterilis in agro illius.
 sed & defende hæreditatem tuam quam
 posuisti tibi dilecte mi. quid enim in eam
 poterit omnis potestas tenebrarum? tu nam-
 que es Dominus omnipotens bellator...
 excelsus, terribilis, Rex magnus super omnem
 terram, & tamquam castrorum acies ordina-
 ta robur tuum, & tu dominaberis om-
 nium in brachio virtutis tuæ. & ego, dile-
 cte mi, potens in potentia tua, non vere-
 bor inimicas acies, aduersantia agmina;
 quoniam tu mecum es, & pro lorica mihi
 ac omni armatura fortium Amor est. For-
 tis namque est ut mors dilectio, & sicut In-
 fernus æmulatio eius: lampades eius lampa-
 des ignis atque flammarum: aquæ multæ non
 poterunt extinguere, nec flumina obruent
 eam, non deprimet eam omnis poten-
 tia Regum; nec minuent eam tormenta
 tyrannorum. maior enim his omnibus est
 dilectio, & tamquam paleas ridebit illa; &
 tam-

tamquam folium *quod vento rapitur* illudet illis; aut tamquam arenam maris, quā indignantes excutiunt fluctus. sis tu tantum mihi in munimentum acies valida. non quaero legiones, aut armaturam fortium; tu mihi, & tu solus agmen praeualidum: tu mihi legionibus omnibus prior potiorque. quo vno aduersarias Inferorū, carnis, & seculi huius acies, facilis perfringam. Eueniat hoc mihi dextera potentiae tuae.

Cui assimilabo te? HORTO, dilecte mi. hortus enim cōclusus dilectus meus mihi, hortus iuxta fluuios irriguos. quis mihi dabit vt fruam horto meo? *flores enim apparuerunt, tempus putationis aduenit, ficus protulit grossos suos, vineae florentes dederunt odorem, & germinarunt mala punica.* da mihi inter illa vbera tua dilecte mi. quid enim volunt nisi exonerari succo plena? sed & tu vicissim descende in hortum meum, ad areolā aromatum, vt pascaris in illo, & lilia colligas, qui pasce-
 ris inter lilia. miscui myrrham meam cum aromatibus meis. Comede fauum cum melle meo; bibe vinum meum cum lacte meo: omnia enim paravi tibi, *noua & vetera seruauit tibi.* Veni & epulemur, & iucundemur, & inebriemur: ego ab vberibus dulcoris & laetitiae tuae; tu à vino quod miscui tibi,

tibi, vino ex aromatibus myrrhæ & cinnamomi, nardi & croci, quod paravi tibi. *Surge Aquilo & veni Auster, perfla hortum meum, & fluant aromata illius*, vt perfletur dilectus meus odore vnguentorum meorum, florum meorum, musti mei quod miscui dilecto meo. aperi mihi hortum tuum tot seculis conclusum, vt pascar ibi liliis castitatis tuæ, violis dulcoris tui, rosis amoris tui. & tu vicissim malogranatis poenitentiae, & moeroris mei myrrha; tandemque amoris mei versicoloribus hyacinthis. Fortunati dies quibus recumbā in horto deliciarum dilecti mei. quā felicitate iungemur ego & Amor meus! ô horti, non iam horti! sed cæli mei. grata amanti pomeria. beata quæ calcantur gramina Amoris mei pedibus; quæ premuntur latere. quamdiu spectator nuda dilecte mi? nec fruor optatis deliciis tuis! laui me flumine oculorum meorum; terpsi me spongia sudorum meorum. & si imperas, natabo fontibus venarum mearum: miscebo liliis rosas, lacrymis sanguinem: vt vel sanguine referentur horti mei. an non mei quos mihi rigasti rore, imbribus, torrentibusque tuis? liceat tantum hanc terram tam nobili purpura rigatam osculis verrere; vt, cum non possim, nec audeam poscere osculum oris tui,
fatier

fatier osculo purpuræ tuæ, rosæ tuæ, lilij,
violæque tuæ.

Cui assimilabo te? VINEÆ, dilecte mi. VINEÆ.
Sed & botrus Cypri dilectus meus de vi-
neis primogenituræ meæ, ideo cellæ assi-
milavi te dilecte mi, & torcularibus musto
plenis: duc me in cellaria tua, ad torcularia
tua, vt bibam & exfatier, & inebrier ab
vbertate tua, ab vberibus musto plenis.
nam & vbera tua sicut botri vineæ, & odor
illorū, sicut odor torcularis aut cellæ musto
gravidæ. *Respice deinde de celo, & vide vineā* Ps. l. 79.
meam; & perfice eam quam plantavit dextera
tua. & fac eam vineam electam, quæ fru-
ctificet dilectionis tuæ *palmites*, & emittat
propagines amoris tui, & det fructum suum
tibi in tempore suo. & iam vinea mea flo-
ruit, & terra dedit germen suum, & *cælum* Zach. 8.
rorem suum, sed & germinauerunt in ea per
circuitū mala punica: & torcular extruxi
in ea; & ædificaui tibi turrin in medio
eius; & sepiui eam lapidibus electis. abo-
minabiles omnes qui demoliuntur eam.
mouebo super eos caput meū, postquam
dissipaueris eos, & igne cōsumpseris suffo-
diētes eam in dolo. tibi enim vni plantaui
eam, vt redderet tibi vuas sponsionis suæ,
iuxta omnia quæ promiserat tibi in die læ-
titia suæ, die primitiarum, die pinguium.

veni ergo dilecte mi & bibe, & inebrie-
 mur, tu ab vbertate poenitentis torcularis
 mei; ego à foecunditate amatis vineæ tuæ.
 ô inebrier vtraque felici ebrietate! & iam
 Ps. 59. à torcularibus mœroris ebrius, (*potasti*
 enim me *vinò compunctionis*) quid sperem
 Ps. 103. nisi vinum tuum, quod *latificat cor hominis*,
 & propinare mœrore languentibus soles?
 pota me hoc vino tuo memor verborum
 Prov. 31 tuorum, *Date siceram mœrētibus, & vinū his*
qui amaro sunt animo, bibant & obliuiscantur
egestatis suæ, & doloris sui non recordentur am-
plius. vt obliuiscar doloris mei; nec recor-
 der vltra viarum mearum, quibus te ad in-
 dignationem prouocaui; sed vino amoris
 tui ebrius, nihil iam videam, sentiam, vo-
 ueam, præter hoc vinum, quod in æter-
 num hauriam in lætitia cordis mei.

Cui assimilabo te? *Lectulo Salomonis, di-*
lecte mi. Sexaginta fortes ambiunt illū ex for-
tissimis Israël, omnes tenētes gladios & ad bella
doctissimi. uniuscuiusq; ensis super femur suum
propter timores nocturnos. lectulum dilecti
 ambit per circuitum omnis armatura for-
 tium, mille clypei pendent ex eo, & millia
 millium ministrant per circuitum, & decies
 millies centena millia assistunt ei. facies eorum,
 quasi facies leonis, & veloces quasi capreae in
 montibus. *Lectulum fecit Salomon de lignis*
 Libani,

Libani, columnas eius argenteas, reclinatorium aureum, ascensum purpureum. lectulū dilecti mei struxi ex tabulis cedrinis & cypressinis, quę cariem nō sentiunt; columnas eius in quadrū gemmeas, reclinatorium smaragdinum ornatum castitatis liliis, fultum castimonię pennis, tectum de super verecundię purpura. Quid enim aliud amor tuus quā lasso lectus, & amica fatigato quies? vt anhelum iam pectus lassumque desiderio tui, in sinu tuo tamquā in lectulo, inter vbera tua, tamquam inter pulvinaria molliter quiescat. desiderata quies amanti animę, tot votis sperata; tot oculorum imbribus rigata; tot suspiriis expectata. veni mea quies, lectule mi, vt nullę mihi noctes eant sine te, nulli dies sine pulvinaribus tuis, nullus somnus nisi in sinu tuo lectulo meo. ibi hauriam fluentia gratiarum tuarum. ibi audiam vocem tuam, Adiuro vos filia Ierusalem per capreas ceruosq; Cant. 2. camporum, ne suscitetis, neque euigilare faciatis dilectam, quoadusque ipsa velit. Numquā euigilem, quia numquā euigilari velim. semper dormiam, sed in lectulo meo sinu tuo, inter vbera lateris tui, quę mihi reserauit amor tuus. suavis lectus Bethleemitico presepi carior, molliq; illius fœno dulcior, quādo fruar optato accubitu tuo? quando

amica dabo oscula manibus pedibusque
tuis? quando infigam lateri perennatura
basia? quando eodem tecum crucis tuæ
procumbam lecto, eadem lancea & clavis
confixus, iisdemq; amoris vinculis constri-
ctus? vt æternū configar tibi in deliciarum
tuarū cælorū lecto, in quo æternū fruam
casto amore tuo, æterna sociatione beatus.

C A P V T V.

Investigatio Amoris.

VBI es Amor meus, aut in quē demum
locum te abdidisti fugiens? num in in-
uiis & in inaccessis rupibus? nulla præcipi-
tia Amori sunt. transcendit æthera ridetq;
montes, rupeſque tamquam dexteræ suæ
pilas. & non omnis rupeſ Amori planities
est, perpetuumq; ac placidū æquor, quod
calcandum se præbet hilari malacia? Num
in speluncis & cauernis terre commoratio
tua? en me in spelūcis medium. nam quid
in his me terreat? tenebræ? dies est omni
elementario maior, vbi tu es Amor meus.
imò, Sol ille firmamenti magni quid aliud
est quàm palmaris teda, aut è digitali lu-
cerna festuca modica, aut denique mo-
rientis candelæ emortuum languidumq;
lumen, si cōponatur luci tuæ Amor meus?

Solitu-

Solitudo? nulla solitudo est, vbi tu es Amor meus; ingensque adeo solitudo est, vbi tu non es, Amor meus. da hominum millia, da ingentes exercitus, Regumque potentia infanas ostentationes, ingens solitudo est, si tu abes Amor meus. da etiã orbem qua patet vniuersum, cælumq; ipsum; im-
mensa, si tu abes, solitudo est. omnia enim sunt, vbi tu es; & nihil, vbi tu non es, Amor meus. nam & extra te nihil est, cùm omne bonũ in te sit, & in te solo: nec vllius accessione boni quidquam accedere possit tibi.

An in denso & imperuio nemore? inter implexos virgultis sentes, vepres, spinas? nihil inuium amanti est. nam quid hĩc verear liuores? quos cùm tu pro me tuleris, non beatus ero si rependero, & assimiler tibi? an è spinis vulnera? felices spinæ. ru-
beam tantũ hac grata dilecto meo pur-
pura; fiatque corpus hoc vulnus vnum, vt assimiler sponso meo, cuius vestimenta è torcularibus synagogæ & pressura gētium rubricata, & sanguine tamquã imbre gra-
uida, omnem vincunt purpuram. fortuna-
ta purpura Amoris mei sanguine tincta.
beata torcularia quorum beneficio natet hic amans animus in hoc felici sanguinum flumine, in hoc fortunato sanguinum bal-
neo; quo post sanguineos sudores, nobili

egrediatur vestitus purpura, in occursum purpurati dilecti sui.

An in annosa nemoris huius aliqua quercu quæ secula referat? en ego felicior iam Milo. nam si in hoc amoris conatu fecer medius, nō beatus, qui disruptis obicibus, diffractis costalibus repagulis, cor totum quod latebat abditum, sacrem tibi? vt fiat quercus hæc tamquam domicilium & cubiculum genitricis dilecti mei, in quo folido vinculatus amoris nexu vigilans dormiat, dormiens vigilet; quiescatque compare iam suo fruens mollius, foueatur calidiùs; alatur tamquam reginæ sponseque suæ manibus alumnatus teneriùs, habeatur tamquam osculo dilectæ suæ pignorat suauius. amica quercus tanto hospite nobilitata. optatus torus omnibus votiuis puluinaribus gratior, omni que regia mollior culcitra, omni Salomonis lecto illustrior clariorque. perge tantum sponse mi, in secreto conclauis tuo venare amantes, nullis nec tormentis, nec morte disiungendos.

An in odorata viola casti struxisti pudoris lectulum? suauiter hîc cubabis Amor meus, omni que pluma mollius decumbes. nam ex voto meo (da qui solus potes) ego
Rom. 7. è violis vna. tu testis huius animæ. velle ad-
iacet

iacet mihi, & inexplabilis casti pudoris sitis. exple qui potes, è casto hoc voto castam sitim, famemq; castam, vt totus iam inenodabili castimonix nexu, innexus tibi, exhorrescam ad extranea vbera, aliena cubilia, peregrinum sinum. neque tu iam vltra aberres ab hoc violæ tuæ toro, sed æterna accubatione bees amantem.

An inter amicas tibi rofas, spinis armatus castra metaris? quid mihi noceant spinæ, qui maiori lancinor vulnere? nam quæ sæuior spina fuga dilecti mei? quæ crudelior amoris recessu, quo me excordē reliquit, vnico vitæ meæ spiramine adempto? potest hac spina inueniri acerbior, quæ exanimam hanc animam reliquit sibi, meliore sui parte frustratam? quid ego nunc verear spinas? nã quid reliquum est quod adimant mihi? ignobilem aliquem sanguinem viduatum vita? quid mihi cum hoc sanguine qui nobiliore nudatus iaceo? fluat ille & totis fluat venis, spinis hisce, tamquam ferro & clauo eductus, tantum redde quem meliorem ademisti, cum te ipsum ademisti. nam quale cor amantis est, si quem amat, abest? vnum cor amantis amatus est. & nō hoc ademisti qui te ipsum ademisti mihi? fallitur qui querit aliud. rescia. nec aliud quàm amati cor reperies.

quod quicumque excoctato pectore furripuerit, non is miserū & ex sanguine relinquet corpus, meliore parte sui exutum? & quid aliud amor meus es quàm cor quo uiuo? ô uiuam tibi, moriar mihi! magis etiam seculo huic nequam. nolo vitam extra te. nec cor aliud volo quàm te. abdicauī enim me iam diu corde meo, ut fruerer tuo. seca, & vide. nam quod meū erat, tradidi tibi. & si accuratiùs scrutatus fueris, reperies illud in abdito rosarum tuarum, spinis tuis circumfessum, & nō iam ampliùs meū, quod ultro nea & libera donatione tuum est. illis implexum heret cor meum donatio iure tuum. nam hīc non esse certum mihi est. semel possessione illius me spoliaui, spoliaui æternū. semel lubens volensque uniuersum ius meum in te transtuli, transtuli æternū. nil reuoco. nec possum. nec, si possim, velim. sed nec tu reuoca donationē semel datam. semel te mihi medium inter spinas dedisti purpura vestitum. quid succidis donationem, & rosa sua viduas destituis spinas? nolo sine rosa spinas, adeoque nec sine spinis rosam. marcescit sine illis rosa. & non omnis rosæ ē spinis suis vita? non languet & moritur sine illis rosa? tu mea rosa es, sed immerfa spinis vitæ meæ. hanc rosam inter spinas amo. euanescit solita-

solitaria. sed & ego è rosis vna sum, sed ob-
fessa spinis, in capite tuo iam olim mortuis,
vt meliore tua viuerent quàm vita sua; no-
biliore tua, quàm purpura ruberent sua;
prestantiore tuo tingerentur, quàm nati-
uo succo suo.

Fòrs inter lilia pascereis Amor meus. aut
in palma strauisti tibi, vel in lauro denique
sedem fixisti. en me è liliis vnum. pascere
dilecte mi, pascere. nam quid peregrina
quæris lilia domesticis diues. domestica
mea sunt. non tibi sacraui illa sanctioribus
votis? Quòd si inter palmas tentoria fixisti;
en tibi palmetū nouum, quale vere nouo,
cor meum. hîc tibi inter pacis & victoriæ
symbola humilem strauī culcitram; sed ca-
stam, electam, puram, ipsoq; nitore suo ad-
dulcem, & non medicatum prouocantem
somnia, ad amicam curisq; & suspiriis
exutam quietem prolectantem. Sin in-
ter æternas laurus locum delegeris, habes
me ex his vnā, quæ nec imbres, nec gran-
dinem, nec metuam fulmina, tuitione tua
contra quæcumque aduersantia munita,
perenni que virore aridam duramque hie-
mem inimicæ manus vincens.

An in niuib; & glacie commoratio tua?
si primum, conuoluo me niuib; vt amo-
ris tui caloribus resoluar tecum, fiatque ex

utroque fons irriguus vnus, scaturiens sa-
Cant. 4. liensque in vitam æternam. *fons hortorum,*
puteus aquarum viuentium; vt clamem cum
 sponsa, *Surge Aquilo, & veni Auster, perfla*
hortum meum, & fluant aromata eius. & fons
Esai. 41. hic meus paruulus, oculis tamquam nubi-
 bus & niuibus natus, crescat in *fluum ma-*
ximum, & in aquas plurimas redundet. tu
 enim solus es Amor meus, qui non niues
 tantum amantium oculorum, sed & cor-
Ps. 113. dium conuertis *petram in stagna aquarum,* &
animorum rupem in fontes aquarum. non au-
Iere. 2. diam querulas voces tuas, *me dereliquerunt*
fontem aqua viua, & foderunt sibi cisternas,
cisternas dissipatas, quæ continere non valent
aquas. sed ex illorum numero confurgam,
 qui promissorio verbo tuo diuites, exultat
Ioan. 4. locuplete sponsione tua, *qui autem biberit*
ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in æternum,
sed aqua quam ego dabo ei, fiet in eo fons aqua
salientis in vitam æternam. illis sociatus, ad
Apoc. 7. quos fortunata hæc erunt verba: *Deducet*
eos ad vitæ fontes aquarum; & absterget Deus
omnem lacrymam ab oculis eorum. Si verò gla-
 cie cingeris, totoque glaciali aut Norico
 ambiris Oceano, ego me illi immergā to-
 tum. quid enim illius verear aut exhorre-
 scam frigus, aut pertimescam glaciales flu-
 ctus, concretosque fluctibus fluctus, tam-
 quam

quam montes mōtibus superpositos, cū
tu in illis domiciliū firmaueris ignis meus,
immortali diebus ac noctibus amoris ar-
dens flamma? quo vno liquecant cæli ære
fusi, omnisque chalybs fluat cera. ô colli-
quescā & defluam totus, vt permistus tibi,
vnum tecū statuam flumen, congelascam
tecum totus, vt vna enascatur glacies igni-
bus tuis foeta grauidaque, flammisque tuis
fota, vt non vltra duo, sed simus vnum. no-
lo nomen nouæ coëlementatæ huic rei de
meo dare. tu huic flumini & Oceano no-
men indes, & nomen vnum; vt sub nomi-
ne hoc vno cælesti, res lateat vna, res diui-
na, & vna tantū.

Quid si inter leones nouus decumbas
Daniel? blandæ iubæ, molle stratū, suaues
lingue, enubilate quidquid hīc macularū,
vt placeam dilecto. Quid si inter tigridis
catulos à partu recētes habitatio tua? quid
tigrum aut leonum verear rugitus & ra-
biem, nec sine dente & sanguine minas, si
tu ibi es Amor meus? etiam in struthionum
procumbam cubilibus, inter crocodilos &
basiliscos, omnisque generis gentiumque
serpentes. nam quid mihi noceant toxica,
cū habeam te omni toxico theriacā po-
tentiorē, omni veneno mithridaticum va-
lidius. nulla venena sunt vbi tu es Amor
meus.

meus. imò venena omnia antidota & medicabula pharmaca sunt, adeoque mella & vina sunt, vbi tu es Amor meus. propina eternum hoc mihi venenum vinum factum, bibamque æternum hæc toxica mella nata, vt æternum poter his deliciis Amoris manibus temperatis.

Verum si in elephante te abdidideris dilecte mi, quid rei mihi aut spei reliquum est? ludus mihi hæc bestia est, & catulus dominam suam suauians, si tu in illa te abdidideris, aut pro domo belluam delegeris. Sed & Eleazar ego, vt fecem domiciliū hoc medium, in quo tota sepeliar anima. felix monumentū, si tu in eo mecum habitas Amor meus. nulla enim mihi iam hinc bestia, cælum est. vt neque olim Ionæ, cum in piscis aluo volueretur, mœror aut indignatio, aut belluinum monumentum fuit; alioqui triduum nō minùs quàm in recessu reconditæ alicuius sepulturæ, illo concoquendo inter ceti viscera suffecisset: sed diuinæ potestatis domicilium quoddam fuit. Eueniat hoc mihi certiore tecum sociatione, Amor meus. non queror de loco, cælū mihi locus omnis est, etiam in cuiuscumq; belluæ intestinali volutabro, etiam in immortaliferorum flamma, si æternum in illis amico nexu coniungar tibi, nullo æuo separadus.

ita

ita voueo. audi qui potes, qui tuorum soles
vota, Amor meus, Deus meus & omnia.

CAPVT VI.

Indagatio aberrantis anime.

FATIGOR. ô quando te videbo Amor
meus? quâdo optatis fruar amplexibus?
quâdo infigâ casti amoris oscula? ô Amor!
ô basia! ô quâdo? lassor. nec inuenio quem
amat anima mea. circuiui plateas, obiui
fora, prata vicina & remota, innataui flu-
minibus, enauigauî maria, lustraui opaca
nemorum, ardua môtium, plana vallium,
& nusquam Amor. Quousque assimilaris
caprea hinnuloq; ceruorum, super montes aro- Cant. 8.
matum, & fatigas amantem Amor meus? &
ne elabereris aut improuidum falleres,
negauî somnum oculis, omni iam ocula-
tior Argo; & nusquâ Amor. scrutatus sum
thesauros terræ, an fòrs in abdito opulen-
tiarum latitaret Amor meus. euerti cistas
nummulariorum, scrinia diuitum, auaro-
rum claustra, orbis mercimonia; & nusquâ
Amor. ingressus Principû aulas, vidi atria
auleis grauida, laquearia auro cēlata, gem-
mis variegata, & nusquam Amor.

Vbi es Amor meus: quousque fatigas
amantem? quæsiui in omni hominum ge-
nere:

nere: an fors te in medio magnorum confiliorum, eruditorum librorum, inter sublimia ingenia, & solo cælo minora, inter amœniores musas, inter literatos parietes abdidisses Amor meus; & nusquā Amor. ante in pharetra reclusisses & armamentario, inter arma & exercitus, inter validissima orbis propugnacula, inter victorias & ouationes, inter prouinciarū & regnorum triumphos; & nusquam Amor. obiui cum negotiatoribus vastissima maria, terrarum vltima; & nusquam Amor. fatigor, & lassifubfidūt artus. sed & cælum, & aëra, remota propinquaque nemora & rupes, prima extremaque; sideribus loca, fontium recessus, fugitiuasque fluminum lymphas, prodigiososque marium recessus, prærupta denique plana que omnia, impleui clamoribus, nec quidquā retuli præter exsangue guttur, emortuum pectus, exsuccida labra. Quousque ludis amātem Amor? emorior. nam quis locus reliquus? in altissimo maris habitas? ego adnatabo, & cum Paulo tuo plenus enatabo flumine. an in ceto tentoria tua? fugio Niniuen, vela mihi in Tharsis, vt cum Iona eadem excipiar aluo. cingeris inimico agmine? perfringā etiam inermis armatas acies. nulla namque castra, ferrum nullum amanti imperuia. hæres in
Pilati

Pilati aut Annæ domo, oneratus catenis,
constrictus compedibus: adsum Amor
meus. nam quid mihi Phariseorum odia,
Romanorum fasces, Herodis risus: nihil
inuium amanti. minatur flagra, coronam,
crucem: ô quando hæc tecum Amor meus?
imò, quando pro te Amor meus? quando
ludemus Phariseorum oculos, Romano-
rum manus, vt ego in columna sim pro te,
sub corona pro te, in cruce pro te? quando
manibus pedibusque sed & latere trans-
fixus clavis tuis, lancea tua? Felicem animam
vicaria demutatione nobilem! ô quando!
non admittis vicarium amorem in flagris,
corona, cruce: tormentum tormento ac-
cumulas, augesque poenam. leuior enim
mihi poena in me, quam in te Amor meus.
nam cum te ardentius amem me, acerbio-
ra mihi sunt tua, flagris meis. imò, cum no-
lim ego esse Ego, sed Tu; quidquid Tu pa-
teris, patior ego: & iam duo patimur, Tu &
ego. quid scuis in vtrumque? ego si patior,
patior vnus. Tu si pateris, patiuntur duo.
cur duo, si vnus explere potest? nisi fortè &
Tu pateris in me. ô fiat! nam si me patiente
Tu pateris, non iam duo, sed vnus sumus.
nec iam amplius Ego, sed Tu, & tu solus.
ita fiat Amor meus.

Verum non semper flagra, non semper

crux

crux & spinæ. vbi ergo nunc es Amor meus? execraris thesauros, & diuitū rides gazas, voluptates fastidis & dignitates, abominatio enim hæc apud te. vbi ergo, vbi es Amor meus? an inter paruulos & stulta mundi? contēptibilia enim elegisti, & cum paruulis fermocinatio tua. sed & deliciae tuæ cum illis. aduolo ad paruulos. at ecce iacent omnes transfixi telis, & nusquam Tu. nihil hîc namque præter tela video. an fors Tu latitas in hac cuspide? frustra conor euellere, vt videam an in illa acie te reperiam Amor meus. Quid agam? nullæ vltrâ sagittæ pluent cælo? an exhaustæ pharetræ tuæ omnes? ecce nubes. redeunt fulmina & immista fulminibus tela. & iam sensi ferrum. quid euolas, & extremam feris cutem, nec vltrâ? iterum dolor. sed & iterum nimbi, iterum inter fulmina tela. & iam seriò telum, & saucius illo. sed percussus à costis. infortunatæ costę quæ exclusistis amicum cordi telum. ego præscissem, & non ex costissem pectus, ne iaculo non esset locus? & iam locus est, feri Amor meus. nam si in hac cuspide, nec alibi es, nolo aliud præter hoc telum. quòd si nusquam cadit, nisi inter paruulos, en me in cunis & fasciis infantem. feri Amor meus. nullæ in infante costæ quæ re-

sistant

sistant cuspidi, nulla durities quæ excludat ferrum.

CAPVT VII.

Venatio amantis animæ.

VBI es Amor meus, vbi es? vbicumque enim es, meus es. non in pannis, in virgineo lacte & vbere, in vinculis & flagris, in cruce & clavis, in lancea & sepulcro te mihi dedisti? an reuocas donationem? semel te dedisti, semel translata possessio est. testes habeo cælum & terram donationis tuæ. quid? quòd testis mihi mater, & cælestis Pater? meus es. quis me deturbet à possessione semel data, tot testibus firmata? ante donationē tuus eras, meus non eras; donatione facta, tuus non es, meus es. dabis compensationē? nolo illam. nolo vendere vineam meam, nolo vendere. quam quicumque mihi ademerit, Iezabel mihi est, timeat canes. procul hæc infauista nomina ab amoris domo. & tamē fugis. quousque tandem? permitte te capi, aut tu me cape. beatus si cepero, beatus si me ceperis. iniicies vincula? innectes compedes? fac quod minaris, & captus es ô Amor meus, tuis ipsis constrictus compedibus.

At tu etiamnum fugis. insequor fugientem. vbi es? quid silentio & fuga amantem

perimis: si in siluis & speluncis latitas, ego te indagine capiam. si in mari es, ego retia tendam. si in fluminibus, ego hamo insidiabor. si in pergis transilire de loco in locum, de aquis in arida, de siluis & montibus in valles & plana; ego terram totam, maria omnia vno circundabo reti. non effugies Amor meus. aut quò effugies? in Infernum? etiam Infernum penetrabo. quid mihi oberunt flammæ, qui maiore ardeo flamma? quid mihi noceat frigus, cum ardeam igne, quem nullum extinguat frigus? quid minaris tormenta? maiora me tenent. quid aspectum dæmonum? cæcus sum: nihil video præter te vnum. non effugies. etiã in Inferno explicabo retia. quòd si te hîc cepero, nullum vltra locum quaero. Ignis, flammæ, frigus, tormenta, dæmones cælum mihi sunt, si ibi te fruar Amor meus. quòd si ex Inferno te proripueris, antequam illud circumduxero reti, sequar. captus es. nam quò effugies? in terram? tota meis tenetur retibus. in aëra? numquam elaberis. si fueris ardea, ego falco ero. si te abdideris in concha, ego aquila ero. si ad minores te receperis aues, en retia. meus eris. fecabis aëra? sequar fecantem. transvolabis nubes? sequar transvolantem. transcendes forsan cælum? sequar transcend-

scendentem meus es. nam quò iam fugies? extra cælum? extra cælum nihil est: effugij locus nullus est. quòd si tamen pergis ad immane illud vacuum, non sequar. nam quis me ibi locus, vbi locus nullus est? & tamen, si tu ibi es, locus aliquis est. aut si non alius, quàm tu ipse, in te ipsum inuolabo. quòd si negat inexorabile vacuum, dabo me lacrymis, solabor fletibus, nec finē faciam, donec profundam flumina. non & maria? in quibus natet hæc amans anima, donec & ipsa soluatur in lacrymas, in noua maria, quæ coniuncta aquis quæ supra cælum sunt, fugitiuo fruantur Amore suo, supra cælos latitante. Felices aquæ, si in ijs mergatur amor meus; gratæque naufragia in hoc amoris mari magno. sin enataueris, sequar natantem. nec insequi desinam, donec irretitum te meis videam cassibus, fatierque tot votis desideratis amplexibus tuis, Amor meus.

Mittes fors ad Sāctos? nihil mihi cū Sanctis, te volo. mittes ad Angelos? quò mihi ministri spiritus? Dominū volo. mittes ad Doctores? nescit amor litteras. nō sunt hæ plagæ quibus caperis. nam vt habeā omnē eruditionē, quò mihi, si te careā? doctus ille, & ille solus est, qui te implagatum tenet. reliqua ōnis doctrina inscitia est, doctrina

non est. mittes ad Patriarchas? non amo
hæc magna nomina. & quò mihi holocau-
sta, oues & boues, quò altaria & mensarum
nidor? tu solus odorem explēs. mittes ad
Martyres? nullus mihi sanguis sine te, nulla
vulnera nisi à tua cuspide. illa si dederis,
amo martyres; illa si negaueris, odi marty-
res. mittes ad Virgines? non amo casta lit-
tora, nisi nauivectus tua. mittes ad Aposto-
los? non fatior denunciatoribus, tu solus
explere hanc famem potes: reliqua mihi
omnis sponſio ieiuna est, & fastidiētis ſto-
machi nausea. mittes ad matrem? non ab-
nuo. meus enim es, si mater hæc mea est.
neque abesse ab hac matre diutiùs potes.
& ne absis, ego cauero. inuolabo in vbera.
quid ni iam possum in materna hæc vbe-
ra? puer ego sum, & adhuc Amoris infans;
quid verear casti Amoris vbera? aut quid
hæc fugiant infantilia labra? Quid facies,
vbera hæc mea sunt, commendatione tua,
dono tuo. quòd si moram traxeris, occu-
pabo vtraque. quid facies vberibus exul?
accurre? captus es. & iam possideo hæc v-
bera. excludes? mea sunt. quid me conaris
deijcere possessione mea? antè liberum
erat non dare. nunc cùm dederis, quid re-
tractas? hæc violentia non est? quòd si per-
gis, tendam in ipsis retia vberibus: vno-
que

quereti te, Matrem, meque claudam, æ-
 terno beatus carcere: nec dimittam te te-
 nentem vbera Matris. captus es Amor
 meus. an intra ipsa te condes vbera? captus
 es. cum ipso Matris te exsugam lacte. quid
 facies vbi exsuxero? meus es. nec effugij
 iam locus vllus. meus es. nec desero hæc
 vbera, donec cum hoc virgineo Matris la-
 cte, te totum suxero, vt nullus mihi iam ci-
 bus sit extra te, te pascam vno, te nutriar, te
 lacter, donec totus transmutatus fuero in
 te, nihilque reliqui sit veteris mei: vt non
 iam ego hîc viuam, sed tu: neque ego iam
 amplius ego, sed Tu sis totus. ô quando!
 quid tam diu frustraris amâtem? ô venias!
 nolo lactari diutiùs sine te. tu mihi vber su-
 per omnia vbera lactea, tu mihi lac sitienti
 & arescentibus faucibus, lac nouum. ô si-
 tis! ô potus! frequens me exanimet hæc si-
 tis, vt redanimet hic potus sæpiùs, imò æ-
 ternum exanimet, vt redanimet æternum
 hic potus.

CAPVT VIII.

Votum animæ amore faucie.

Quid times anima? vulnera? Amoris
 sunt. & quid metuis vulnera, quæ a-
 mare debes mortem, sed ab Amoris ferro?
 quando ô Amor confodies hanc animam?

tota vulnere tuo patet. quid trepidas? seca
& fode. minaris? ignauæ minæ sunt, quas
non sequitur sanguis. ergo seca. ô quan-
do! Languo & languore solo vis me cade-
re? puellare mortis genus. vir sum, vulnere
tuo cadam. quamdiu orabo pro hoc vul-
nere? nolo invulneratus viuere, nolo ex
hac lucta integro abire corpore. aut vis
me mori sine vulnere? dura conditio! &
tamen morior, si non vulneras; uiuo, si vul-
neras. quis credat? est quod dico. in vul-
nere hoc vita mihi; sine illo mors mihi
est.

Quid manum retrahis Amor? quamdiu
suspensum, & inter ignauas minas hæret
ferrum? paratum, sed & discinctum pectus
offero. repete vulnera, neque enim vno fa-
tari possum. ingens namque pectus fero,
non cadit vno vulnere; repetenda sunt, ut
fiat vulnus vnum, pectus totum. ô fiat! &
experire, tunc feriendo, an ego ferendo
lasser. quid si lasser? ne misereare. feri. so-
lum hinc misericordiæ genus est, ferire; so-
lum crudelitatis genus est, parcere. ne par-
ce. numquam amor parcit. si parcit, non
iam amor est; quantumq; parcit, tantum
ab amore recedit. gaudet enim amor vul-
neribus, vulneribus pascitur, lactatur vul-
neribus, crescitque nouis, interit otio. non
mihi

mihi eueniat hæc timidæ & ignauæ cessatio dexteræ.

Quid inclamas pacem, & retrahis ferrum: odi pacem. bella volo, & Amoris bella, in quibus vulnera conduntur vulneribus; in quibus ni vulneri vulnus superaddas, perit qui patitur. nolo hanc pacem in gloriæ mortis prænuntiam. vulnera volo æternæ vitæ symbolum. tantum perennia hæc Amor vulnera, vt æternum viuam tibi. & confige me vno tecum ferro, vt confixus tibi, æternum non mihi, sed viuam tibi, immoriar tibi. ita voueo. audi votum
Amor meus, vita mea, spes mea.

Si gloriam & cælorum opes, si in æternis gaudijs iungi peterem tibi Amor meus, eratne causa, cur aut tu negares, aut ego desperarem post tot amoris pro me vincula, verbera; sudorum, lacrymarum, sanguinum balnea & flumina; post tot vulnera purpureo lacte distenta; post tot prouocationes & sponsiones vberiore etiam largitione locupletatas, post prodigum inuitatum? *Venite ad me omnes Mat. 11*
qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. post languentis ab amore exprobratoria verba? *Quid est quod debui Isa. 5.*
ultrà facere vineæ meæ, & non feci ei? post referatam in plenum pectoralem fasciam,

Isa. 49.

vberaque relecta. Numquid obliuisci potest
mulier infantem suum, ut non misereatur filij
uteri sui? & si illa oblita fuerit, ego tamen non
obliuiscar tui. post illud ab effuso amore lu-
gentis, Quoties volui congregare filios tuos,
quemadmodum gallina congregat pullos suos sub
alas, & noluisti? Poteramne à tam profuso
muneratore non sperare summa? nunc
cùm nihil præter vulnera petam, non du-
rum est vulnera negari? oscula si peterem,
negaret Amor? vulnera peto, sed ab amoris
ferro & iaculis, quibus confixus anhelum
pectus vulnere tuo faucium traham tibi
Amor meus. & ab ingenti non inglorio
vulnere tuo, amicam hanc animam deuo-
mam in sinum tuum. tuque illam, vltima-
que mei tot votis desideratis manibus li-
ga tuis. tua claudantur dextera amica hæc
lumina, cuspide tua fatifcentia. tuis com-
ponatur manibus hic vultus, oraque ex-
tremum spiritum in patulum latus tuum
diffundentia. concede hoc Amor meus, ut
viuam iam non ego, viuam tuus, tibi que
meliore iam vita vulnere tuo æternum
donatus.

CAPVT IX.

Suspiria anima amore languida.

VBi sum? & tu vbi es Amor meus? Languesco, vbi es languoris vnica medela mei? Languesco. quid mihi cum aceto, aqua, vino? non reuocatur anima liquoribus, nisi te ipsum felici metamorphosi vertas in acetum, aquam, vinum. quid mihi cum frictionibus manuum & frontis? nisi tuis manibus fiat hæc frictio, nulla proderit frictio. quò mihi reformatio fasciæ pectoralis, nisi tu Amor meus inuoles in hoc pectus? Languesco. quid arteriam tentas, aut obseruas animam lento grauem suspirio? tuo solius felici pulsu, animatione tua redit hæc anima. Languesco, & iam frigus obedit artus. quid admoues ignem? nullus ignis frigus hoc pellet, nisi ignis tuus, quo incalresco solo. Languesco, vbi es qui solus leuare languorem potes? inimica languenti mora, morior, & tu moraris? permitte saltem vt in sinu moriar tuo, vt inter amati vbera vltimam emittam animam. ô sinus, ô vbera testes languentis animæ. vos colo, vos veneror; accipite hanc animam, & recondite expiratam in hoc amoris sepul-

cro. an relinquitis infepultam? Durus Amor, negabis terram mortuo? at mihi terra nulla est, præter vbera tua, pectus tuum. huic terre conde animam, & da hoc solamen mortuo, qui negasti viuo.

Languedo, & iam vltimum spiritum traho, & tu abes. vbi sunt miserationes tuæ? nam quæ hæc cōmiseratio deferere amantem? ô veni. nam si morior te absente, quid inscribā monumento? hoc vnum, Sine vulnere iaceo, Languor condidit, Amor peremit. durum mortis genus. ô si generosiùs, nec tã ingloria occumberẽ morte! vulnera saltem si ostentarem aduerso pectore: si toto iugulo excepissẽ interritus tuum ferrum: si sanguinem hunc agnoscerem in tuo balteo, caderẽ lætus nobili confossus dextera. nũc languedo, & sine vulnere morior. ignauum mortis genus. Verũ ubies, vt vel perimas, vel reficias? ô si veneris! ego te dimittam, aut elabi patiar? antè moriar. Verũ abeundum tibi. duc me tecum, comitabor quocumque terrarum, per dura & mollia, per aspera & lenia, per prærupta & plana. an refugis hoc onus? nullum pondus amanti est, nec grauatur amans amante: ideoque leue onus amans est. imò nullum onus amans est; alas habet, & pluma leuior amans omnis est. sit rupes,
si

si amat, quavis festuca leuior est. si mons,
si amat, quouis puluere leuior est. si im-
mane plumbi ferriq̃ue pondus, si amat,
quavis penna leuior est.

Largire ô Amor amorem hunc mihi:
quo fultus, quidquid hîc magnum &
arduum, discutiam vt pilam, difflem vt
festucam vento raptam, vt celocem tem-
pestatibus actam; omnibus minis, tor-
mentis, fortunæ pollicitationibus, opum,
honorum, gaudiorumq̃ue ostentatione,
sponsioneq̃ue maior. Nam quid potest ef-
se graue amanti? nimbi, grandines, toni-
trua, fulmina, terræmotus, tempestates
quocumque vento natæ, arma, hostiles
acies, & quidquid terrorū profudit orbis,
cæli, inferiq̃ue; plumea sunt, & arundine
mapalia rustica manu texta, cùm in a-
mantem inciderint. Nihil hîc Herculeæ
manus quacumque claua aut cæstu ar-
mata, nihil prodigiosum gigantum ro-
bur, cùm in amantem incurrerit. Golia-
des omnes cadent hac amoris funda, hoc
silice ab Amoris torrentibus nato. imple
ô Amor amore hoc tuo pectus. Nam
quid metuam lorica hac indutus, clypeo
tectus, armis cinctus, propugnaculo val-
latus? non si quidquid vsquam extra te
validum fuit eritq̃ue. annue ô Amor
æternum

æternum meus, vt & ego æternum firmus, donatione, vendicatione, amore tuus, æternum tuus.

C A P V T X.

Eruetatio animæ amore ebriæ.

Psal. 22 **C** Alia tuus inebrians quàm præclarus est
 Amor meus! dulcis super mel & fauū.
 dulce vinum! dulces epulæ! animæ deli-
 cium meæ! quid Tantalico amante frau-
 das hiatu? quid ostentas, nec fatias? & quæ
 gloria est fallere amantem? sitio. quousque
 non leuas miseram sitim? quousq; non re-
 cludis cellas promas? nouercalia claustra,
 quæ tot clauibus recondunt Amoris vi-
 num! quis referabit? tu solus potes Amor
 meus, tu solus restinguere hanc sitim. ve-
 reris fortè, ne, si referes claustra, totis fau-
 cibus hauriam nociturum vinum? nulla
 hîc venena sunt, nullus liquor noxius. sed
 & quò plus hausero, felicior ero. etiam
 ebrietas hîc amata. felix, si non dimittit
 amantem sobrium. apage hinc improba
 sobrietas. malè sit tibi cum ista maturita-
 te, cum ista seculi prudētia. quid mihi lau-
 das temperantiam? sacrilega mihi in hoc
 potu omnis moderatio est. odi hanc & te,
 procul ab Amoris penu.

Cara

Cara tu tantum ante omnes ebrietas,
ne desere amantem. dulce Amoris vinum,
grata vasa, amica penuaria tam vinei ne-
ctaris reconditoria. an non vbera magis
grata? verum vasa hæc & penuaria quid
sunt aliud, quam lactei vini vbera disten-
ta, quæ æterno fluxu beant amantem? quid
sunt aliud quam cellæ promæ ambrosij li-
quoris fecunda ebrietate potatorem suum
exhilarantes? dulce gaudium, dulce ebrij
pectoris iubilum. perennet tantum hæc
ebrietas, æterno damnata exilio infæcun-
da sobrietate: inimica hæc Amori est, inui-
dentia & odio grauida. procul ergo in vlti-
mas terras, in Gelboë montes regio steri-
les maledicto; procul ab arentibus aman-
tis faucibus: intercludit enim spiritum si
acceserit propius nouercali sua & auara
parcimonia.

Nolo hanc Amor meus, nolo. mors enim
mihi in hac temperantiæ olla, mors mihi
est. vinum volo, & vinum tuum germinans
virgines. reliqua namque mihi vina, toxica
sunt, non vina. tua volo. nec alia. illa quæ
propinasti insipientibus, cum exclamares
in insipientia tua, cum tamquam potens
crapulatus à vino eructares ebria hæc ver-
ba sapientiæ musto plena. *Insipientibus lo-*
tutus sum, Venite, comedite panem meum,
&

& bibite vinum quod miscui vobis. ecce me. negas prudentibus panem, negas vinū tuum? habes hīc ex insipientibus vnū. quid retrahis pocillarem manum? ego ille sum insipientium insipientissimus. cui ex voto meo nec mica inhæret salis. aut si quid inhæreat prudentiæ seculi, detestor hoc momento, & renuntio; sed & ab dico me terra cæloque testibus, ex quoque omni hac possessione improbæ sapientiæ.

Quid ergo reliquum, nisi vt pascar pane tuo, inebrier vino tuo. sed vino quod manibus tuis miscuisti Amor meus. lōgè ab hac mistione prudentiæ manus. odi enim mistionē, seculi sapientia temperatā; amo insipientiæ mistionē, stultitia seculi temperatam. hanc mihi largire Amor meus, vt nihil mihi iam sapiat extra insipientiæ tuæ vinum; nihil ambiam, sed & nihil deructem, nihil de uomam aliud. Rideāt seculi prudentes. satis mihi numerari inter insipientes tuos, quibus panem dedisti, miscuisti vina. beata mistio. beatior potatio. beatissima ebrietas insipientiæ huius musto grauida. Perennet hæc mihi mistio in æterna potatione, vt dies iam nulla, nox nulla vacua sit ab hac mistione, potatione, semperq; inebrier hoc vino manibus tuis temperato. Nā, si rectè memini, tu in hoc

vinò natus Amor meus. felix anima quam potas hoc vinò! sed vbi ludis in hoc vinò Amor meus, in summo, medio, an in infimo poculi? scio quid faciam, ne effugias hæc bibula amantis labra, exhauriam funditus totum. ac nec guttam transibo imbibitam, ne fors fallas amantem. misce Amor, misce, & æternùm misce vt reddam ex aduerso voces, Bibo Amor, bibo, & æternùm bibo. in insipientia dico, misce insipientiæ manibus vt bibam insipientibus labris; sed seculo insipientibus, sapiētibus tibi. Annue hoc Amor, & æternùm misce, vt æternùm bibam, inebrier æternùm hoc secularis insipientiæ vinò, cælestis prudentiæ vinò, vinò tuo Amor meus. Nam quò hæ voces tuę, Comedite amici & bibite, & inebriamini carissimi, si vinum negas? si ex vero prouocas. ecce ego dilectæ votorum meorum, ecce ego; da mihi poculũ ex vinò cõdito, & mustum malorũ granatorum tuorum. da mihi fauum cum melle tuo, vt bibam vinũ cum lacte, myrrhatum vinũ, quod miscuisti cum aromatibus tuis: nã & manus tuæ distillauerunt myrrham, & digiti tui pleni myrrha probatissima. da mihi hoc vinum Amor meus, vt inebrier ab eo, & replear vt phiala vinò distenta. sed replear ab vberibus tuis. ab his enim inebriari

inebriari volo, & in iis delectari iugiter: tu hoc potes, & potes solus Amor meus; & inebriare me ab vbertate vberum tuorum; & torrente voluptatis tuæ potare ficientem hanc animam. largire hoc Amor meus, & largire æternum.

CAPVT XI.

Ablactatio amantis animæ.

Q Vis mea absynthio liniuit vbera ne æternum lacter? inimica manus? nihil agis. fortiùs etiam imprimam hæc labra. an terrere putas? ne felle quidem, non pignis, fustibus, sanguine. apage Medæa manus. non sunt hi nutritij digiti, sunt perimentes. & tamen quò amarum hoc lenimen? mea sunt hæc vbera, mea sunt. quæ manus æmula hostili tinxit liquore? nequidquam terres quisquis es. Amor tinxit: numquam Amor felleus est, si Amor est: aut si est, Amor nõ est. melleus enim Amor meus est, vineus est, lacteus est. Sed crescit ætas, eunt anni, qui ablactationem suadēt. cùm esses paruulus, dabantur vbera. nunc vir es. turpe virum ludere in vberibus. puer ego sum, & è cunis infans. quamdiu cunæ, tamdiu vbera. quid? quòd & extra cunas vbera? quid? an semper puer? semper. nolo

vir esse, ne exulem ab vberibus. ô sim æternum infans, eternum excipiar Amoris mei genibus, æternum lacter Amoris vbere; æternum pendeam ab Amoris collo, dulce pignus. æternum infigam basia, nec diuellar ab his genis. totus pulcher es Amor meus, totus roseus, melleus, vineus, lacteus, pulcher totus, & macula non est in te. quis ergo me separet à Te? occidi possum, diiungi non possum. sed etsi occideris quis es qui hîc aduersum loqueris, fortiùs etiam post mortem amabo, sed & lactabor validiùs. etiamne mortuus? mortuus. & quidem tenaciùs ac perenniùs. Verùm quando tandem in virum? iam dixi, odi viros. quid mihi cum virili toga? puer sum aut quò mihi virilis purpura? fascias amo. Sed quando viri mores? fabulæ. nisi efficiamini sicut paruuli. ex his paruulis esse volo, ne excludar ab Amoris sinu, Amoris vberibus. & quid vis? non cælum lacteum est? imo non totum, quantum est, vber vnũ est, & Amoris vber? at quousque pueri mores? iam dixi, nolo viri. Nam quid mihi cum prudentia seculi? inimica Amori est. nolo hanc prudentiam. stulta elegit Amor meus: hanc stultitiam, extremamque fatuitatem amplectar vt pedissequam Domini mei, Sponsi mei, Amoris mei. nullus

ergo mihi molestus sit hostili; ablactatione. æternum iuuat vberare. non pudet mammarum? pudeat viros. puer ego sum. nescit infans erubescere. Sanè nusquam, numquam minùs quàm in vbere. & quis vspiã puer erubuit vbera, vitæ suæ pignora? ergo cùm puer ego sum, & infans totus, nemo accuset vbera, nemo diuertat mea hæc sunt, quãdiu puer sum, plena diuite succo. at semper puer ego sum. semper ergo hæc vbera distenta lacte nouo, quod nō æstate, nō frigore deficit. Sed paullo modò cessa ab his vberibus. nihil agis male suada nutrix. scopulus hic est multis infamis naufragiis. quicumque deserit, perit.

Nam quid dabis infanti, si subtrahis vbera? solidiorem cibum? infans est, cui necdum dentescunt gingiua. dabis vbera, sed extranea? non agnoscit hæc infans, & refugit aliena. dabis lacte plena inimico, viperino lacte, lupino lacte? quis hoc infantem mater nutriat, & Amoris infantem? veniunt hæc consilia ab æmulis Paradisi vberibus, à noxiæ arboris incentore; qui insidiatur paruulis, si quem fortè inuenerit longiùs ab vberibus aberrantem. ne credite, ne fidite. dum blanditur, venenat; dum ludit, naufragio proximus es. fuge hanc malaciam. tranquillitas hæc via ad interi-

interitum est. nam intus decumani latent fluctus, venti que & sæua murmura, Æolusque totus incubuit in latus. fuge hunc iacentis elementi risum, in altissima serenitate merget. venatur hostis, fallitque frustis & pomis. fugite paruuli hanc tenerioris animę decipulam. caute ne improvidos abducatur ab Amoris vberibus. mors est extra hæc vbera, & mors æterna.

Quid inuides vberibus inimica manus, & retrahere crudelis niteris ab vbere infantem? mater hic est, protuberant vbera, & infans ego. quid interiacis barbaram manum, & perimentia misces fella, omni aconito & toxico nocentiora? vita in his vberibus mea est, & in his solis. pater me hanc in his errantem quærere. quod si negas vbera sitienti, permitte tamen ieiuno hoc ore animam inter amati vbera deuomere, ut inter hæc domicilium sibi statuatur tenero satianda ludo; donec per amicos lacteosque vberum syphones, aut felicia illorum sudatoria nectareo rore plena, admittatur, non ad atria modò, sed ad intima magnæ domus, ad amica scrinia operum cælestium reconditoria, quò dilecti concorporata cordi, summi que Solis illius lumine illustrata, vitæque iam non sua, sed illius spirans, æternum fortunatissimis fruatur vberibus,

individo firmata nexu. dulce matri pondus, ab vberibus infans. grata collo sarcina ludentis inter oscula. nihil matri durum: non sine somno noctes, vigilesq; dies. non inter capillos, & in materno vertice inerantes manus. amicus error matri. nō conculcatus sinus vterusque pedibus. grata conculcatio matri. neque enim lassatur amor, non sentit tot optata votis, tot diurnis nocturnisque sperata suspiriis. parata pendent vbera materna distenta succo, ad Solem & lampada porrigenda, non amico magis haustu, quam largo benignoque fluxu. fruar tantum eternum his vberibus. ut semper ibi mater, semper hic sit infans. semper ibi vbera celesti rore grauida; semper hic fugens fortunata prerogativa vberibus inhæres. fluite mea vbera æternum, ut lacter æternum. exsilite generoso saltu lactei mei fontes æternum, ut bibam æternum. currite mea flumina æternum, ut proluar æternum. Exsurgite mea maria æternum, ut felix natator lacteis hisce fluctibus immergar æternum; donec hoc rore, fonte, flumine, Oceano permistus, colliquescam totus, & in amati transeam vbera animamque, nulla iam parte meus.

CAPVT XII.

*Colloquium amantis animæ
primum.*

Qvis ego sum, & quis tu es Amor meus?
& vnde hoc mihi vt veniat Dominus
meus ad me? an delicia tuæ esse cum filiis
hominum? ô dies! æternùm luceat hæc
mea dies! ô nexus! æternùm stringe. ô ba-
sia! æternùm iucundate. ô potus! æternùm
inebria. ô Amor! æternùm vulnera, excæ-
ca, posside. cara mihi ante omnia vulnera,
optata cæcitas. & tu æternùm flue sanguis
meus, æternùm innecte vincula. nolo sine
vulnere & vinculis viuere. ite oculi. nolo
videre. cæcus omnis Amor est. beata cæci-
tas, felicia vulnera, fortunata vincula! tan-
tùm æternate. ô viuum! sed in te Amor
meus. aut si in te non possum, moriar. dul-
cis Amor, dulce refrigerium animæ; æter-
nùm hoc me nectare fove. melleus Amor;
æternùm hoc me melle pascere. saccareus
Amor; æternùm hoc me saccaro conde.
vineus Amor; æternùm hoc me vino pota.
suavis Amor; quidquid extra Te est, fel-
merum & indolata scabrities est. nemo
me tangat præter Te vnũ, nemo iungatur,
præter te vnum. quòd si me audis Amor
meus; diffluamus vterque, exinde misce-

bimur in vase puro tamquam vinū nouum
in vtres nouos. aut, si magis probes, facia-
mus ex anima & corpore hoc materiam
vnā; quam tu Amor meus informes
tamquam anima, possideas tamquam ani-
ma, imperes tamquam anima; vt nihil iam
sapiat, agat, expetat hæc materia, nisi a Te
sua anima.

Quod si non probas consiliū hoc meum,
largire mihi cor tuum, fruire meo, vt vbi-
cumque ego fuero, tu sis; vbi tu fueris, ego
reperiar. Sin tibi iniqua hæc videtur, & in-
fra iustum pretium commutatio; cogita
Amorem non intueri pretium, nec æsti-
mare rem amatam à seipso, sed ab Amore.

Iucundus Amor. æternū diffuam tuo
gaudio. tamquam musica mihi es in cōui-
uio vini. ô cantus animæ, mentis iubilatio,
omnisque voluntatis mellea modulatio,
æterna mea musica; mea iubilatio æterna.

Igneus Amor. æternū ardeam & colli-
quescam hoc igne. nolo refrigeria, nolo
ventulū, nolo flumina, fontes, maria, quæ
extinguant hunc ignem. ardere volo, &
ardere æternū. procul seculi flammæ,
animarum pestes. tu animæ solius flamma.
amo Te mea flamma. vterque tantū exu-
ramur hac flamma, vt simus vnus cinis.
quis disiunget cineris huius arenas?

Fons

Fons dulcoris Amor meus. in ore tamquam mel indulcaberis. nectareū flumen, ambrosium mare. quid vltra hīc hāreo dubius? mergam me in hoc marī, in hoc fonte & flumine, vt exfatier hoc potu totus. nimis mihi minutum poculo bibere. apage hanc rusticam ciuilitatē. nimis mihi philosophicum manu bibere, odi Philosophiam superstitionum cōdimentariam. ore toto, plenoque bibam corpore; vt non iam labris tantū, sed omnibus bibam membris. beata potatio! æternū merge, & exple. quid vereris, ne tantō plus sitiam, quantō plus hausero? consilium in manu est. da te mihi totum, nec vltra sitiam. quia extra te nihil est quod sitire possim. ita fiat Amor meus. æternū me Te toto pota, æternū satia.

O verē Sol magnus Amor meus. quō mihi Luna, & sidera hęc minora? quō facies? tenebræ mihi sunt ad Solem meum. Illumina me Sol meus Amoris tui radio. nec hęc extima tantū; sed intima irradiet lumen tuum, de tenebret intus. nam si vsquā tenebræ, hīc sunt. dispelle has Amor meus, & de nocta hanc animam. odi enim noctem, & diem volo, sed diem tuum. nam elemētarius hīc dies, nox est, dies non est. à te namque solo dies est. tu enim solus

Sol magnus es. verum quid faciam in hoc Sole? nix ero, liquecam totus. cera ero, diffluam totus. herba ero, amburam totus. aqua ero, & potentibus radiis attrahar totus, noua iam exhalatio, vapor nouus. ita eueniat mihi. Sed ad se rapiat vaporẽ hunc omnem Sol meus, vt cõiungar illi, & fiam portio aliqua magni corporis illius, parua licet, felix tamen magni Solis portio.

Et sanè certum mihi nullum finem facere precibus, lacrymis, sanguini, donec totus trãsmuter in te Amor meus. ita auidus omnis Amor est. nulla satiatur prerogatiua, nulla expletur muneratione. nisi totum amorem possederit, possideaturque ab illo totus, exulare se putat ab Amoris domo. Tu scis Amor meus, qui amoris omnis incentor, adeoq; largitor es. quod si importunior ego, & intempestius interpellator molestior sum, ignosce. te doctore importunitas hæc nata est. tu enim emedullata hæc ligna, has arẽtes arenas amoris tui rore respersisti. atque hinc nati illi vapores solaribus tuis radiis educti. Tu inflãmast hoc ferrũ depulsa natiua glacie & frigore quod obsederat artus. quid miraris si ardeam? tu dormienti huic animæ & in sopore suo emortuæ calcaria addidisti. quid miraris currentem & trahentem anhelum pectus
suspi-

suspiriis plenū? tu languentem & in ignauo quodā deliquio fatiscentē abduxisti à perituris, erexisti ad sublimia, ad magnarum celestiumque rerum cogitationē. quid accusas si non contētus mediocribus, summa petam, nec exfatier nisi à manu tua? nō extranea fugit infans vbera, & peregrinum auersatur sinum? & non infans ego adeoq; primarum cunarum infans, & tu mater es, omniq; tenerior matre? tu hoc mentis meæ saxū, eremi huius petram, amoris tui virga percussam prouocasti in fōtes aquarum & vis iam stare fluxū, aut repere quasi per sudatorios syphones, aut decidere tāquā per lenta stillicidia? non possum non manibus tuis fluminatus aquam fundere cælo reponendā, donec in circumstagnato altè circumsecus balneo natē cum dilecto meo, lauerq; purpureo illius aqueoque oculorum meorum rore. Ardeo. & ardoris tu caussa, dilecte mi. tu flammās iniecasti, & flumine iam tuo tactus vror vndique, cinerique proximus nihil habeo præter vota nullo restinguenda flumine, nullo nisi Oceano Amoris tui magno.

Patere proinde Amor meus æternū me iungi tibi. quā amica miscebimus colloquia, dum fluent vicissim verba omni saccharo & nectare dulciora? dum lique-

scet mens animusque Sole tuo; succedent-
 que sacratis pedibus manibusque tuis im-
 pressa basia purpureo sudore tuo lacrymis-
 que meis signata; succedent audaci cona-
 tu oscula lateri tuo infigenda, imbre pur-
 pureo tuo oculorumque; meorum flumine
 madidata; dulcis sermocinatio, & qualem
 æternum opte animæ meæ. concede hanc
 mihi Amor meus, & concede æternum.

C A P V T X I I I.

*Colloquium amantis animæ
 secundum.*

Veni dilecte mi, veni de Libano, & ostē-
 de mihi faciē tuā. sonet vox tua in au-
 ribus meis. Vox enim tua dulcis, & facies
 tua decora nimis, oleū effusum nomē tuū.
 ideo adolescentulæ dilexerūt Te. ideo de-
 fertis patribus & matribus, opibusque; deli-
 cijsque; seculique; honoribus cucurrerūt in o-
 dorē vnguētorū tuorū. *Botrus Cypri dilectus*
meus de vineis primogenituræ meæ. ideo
 cellę assimilavi Te, dilecte mi, & torculari-
 bus musto plenis. Vbera tua fragrantia vn-
 guētis optimis, felix qui cōmorabitur in il-
 lis delicijs affluēs, innixus super dilectū suū.
Cant. 1. Sicut malus inter ligna silvarū, sic dilectus meus
inter filios. quis colliget mihi pomavt pascar
 illis, & dicā dilecto, Fauus distillans fructus
 tui

tui super mel & fauū. Surrexi & circuiui ciuitatē, per vicos & plateas quæsiui quē diligit anima mea. quæsiui & nō inueni. quæsiui nocte, & ecce caput meū rore plenū, & cincinni mei guttis noctiū. & iam madeo totus. quis excutiet hunc rorem inimicum tibi, & irrorabit me nouo rore auroræ tuæ? quis dispellet has tenebrarū guttas, & perpluet me guttis nouis vineæ tuæ, vineæ florentis, vineæ dilectæ ex millibus? Verūm quamdiu quærā & non inueniā Te? quamdiu vocabo, & non respōdebis mihi? ō vos qui transitis, non vidistis Amorem meum? qualis est dilectē, Amor tuus? Amor meus candidus & rubicundus, & macula non est in eo. caput eius aurū optimū, comæ illius sicut elatæ palmarū, oculi sicut columbæ super riuulos aquarum, genæ illius sicut areolæ aromatum confitæ à pigmentarijs, labia eius lilia distillantia myrrhā primam, guttur eius sicut vinum optimum dignissimum ad potādum; collū eius sicut monilia fabricata manu artificis; manus illius tornatiles aureæ, plenæ hyacinthis. Talis est dilectus meus, Amor meus, electus ex millibus. Vos nūc dicite mihi, num quē diligit anima mea videritis. paullū cū pertransissem eos, inueni quem diligit anima mea. tenui eum nec dimittā donec introducā
in

in domum meam, in intima cordis mei. ibi
tētoria fixi tibi, dilecte mi, ibi paravi tibi le-
ctū, Amor meus, lectum floridū stipatū co-
rollis vernātis auroræ, casti lectū pectoris.

Egredimini hīc quotquot amatis Amo-
rem meum, dilectū meum, spōsum meum:
& videte illū in diademate, quo coronaui
illum in die desponsationis illius in die læ-
titię cordis mei. fulcite me floribus, stipate
me malis, quia amore langueo. quid agis,
quia dilectus tuus dormit? ipse dormit, sed
cor illius vigilat, & insonuit iam vox illius
cordi meo, Dilecta mea, soror mea, sponsa
mea veni, ecce coronaberis. ecce venio di-
lecte votorum meorum. quā pulcher es
dilecte mi. oculi tui sicut speculum sine
macula, genæ tuæ sicut fragmen mali pu-
nici, sicut vitta coccinea labia tua. Pulcher
es Amor meus, pulcher vt luna, electus vt
Sol. ego me tibi, & tu Te mihi Amor meus.

Rom. 8. *Quis me separabit à Te? Tribulatio? an an-
gustia? an fames? an nuditas? an periculum? an
persecutio? an gladius? liceat hīc mihi vouere
cum forti illo assertore tuo, Neque mors, ne-
que vita, neque angeli, neque Principatus, neque
Virtutes, neque instantia, neque futura, neque
fortitudo, neque altitudo, neque profundum, ne-
que creatura alia separabit nos à caritate Dei,
quæ est in Christo Iesu Domino nostro.*

L V D V S
 I N
 S E C V L I A M O R E M
 I N I M I C V M
 A M O R I D I V I N O .

I.

Non esse seculo fidendum.

*Vid mundus fragili confisus pur-
 pura,
 Triumphos memorat fallaci mur-
 mure?*

*Quæ spondet munera vana potentia,
 Vix sunt crepundia rudis infantia.*

*Vt Aquilonibus raptata folia
 Dum miscent fatua inter se praelia:*

*Sic pede celeri decurrunt gaudia,
 Et mundi fugiunt sperata præmia.*

*Quod rosa & viola decocta Solibus,
 Quod caltha & lilia proiecta foribus,
 Quod fœnum validis protritum pedibus;
 Hoc mista gloria est amoris ignibus.*

*Plus pulsus nubibus, plus fide fluctibus,
 Plus vento valide dispersis niuib;*

Et

*Et plus fugacibus crede volucris,
Quàm carni fragili, vel vanis opibus.*

*Plus fide Oceano, plus Aetnae montibus;
Et plus mortiferis Berosi fontibus;
Plus caelo nubibus saxa vomentibus,
Quàm sponſionibus mundi fallentibus.*

*Plus crede rabidis leonis dentibus,
Harpyis efferis dirum frementibus:
Plus venenariis fide serpentibus,
Quàm mundi spoliis blandè ludentibus.*

*Quid celsa sequeris? doloso culmine
Mors ludit credulos fallaci stamine.
Quid longa memoras? in ipso limine
Inani corrues lusus imagine.*

*Nam quidquid seculo mortali nascitur,
Memento seritur, momento conditur;
Memento panditur, momento clauditur;
Memento erigitur, momento labitur.*

*Quid fidis robori? & saxa corruunt,
Et manus marmora praedura diruunt.
Quae seclis steterant, scintillas metuunt.
Et imbres, chalybem, ferrumq; diluunt.*

*Quid annos numeras? momento rapimur.
Quid genus, proavos? momento morimur.
Quid opes? iudici sistendi ducimur,
Et fors iam ignibus damnandi cingimur.*

*Quid arma ex acuas spe plenus optima?
Sudata incudibus Aetnaeis intima,
Mundiq; robor quaecumque maxima,*

Opima corruunt inferni victima.

Quò Abner, Amasa, bellorum fulmina?

Quò Saul, Ionathas Iudæe lumina?

Momento maxima procumbunt culmina,

Dum celi seniunt prædura examina.

Quid arma proderunt, cum nudi sistimur?

Quid minæ & animi? inermes cogimur,

Permisti purpuræ sagoq; volumur;

Et tamquam cineres flammis commolimur.

Et tamquam furfures molis conterimur:

Fauille similes igni conuoluimur.

Et tamquam pluuia cælo depellimur:

Pænisq; immitibus terræ recondimur.

Vt aqua nubibus, sic terris fundimur,

Vt alga vilior, sic leues spernimur;

Vt pilæ cælitus mortales ludimur,

Et tandem valida fornace exurimur,

Flammæ stipula semper viuentium,

Prunarum cespites semper vrentium,

Pœnarum fomites non morientium,

Dolorum pabulum semper torquentium.

I I.

Emendationem non esse differendam

in mortem.

Q*uò fata properant prædura & aspera?*

Quò tela exacuunt, diraq; & effera?

Cum tanta demetunt falce præpropera,

Non sceptrarecolunt, non auri pondera.

Non

*Non parcunt matribus, non caro pignori,
Non regum in posteris votiuo semini;
Non auis, proavis, non formæ, aut generi
Non sceptro aut opibus, non celso muneri.*

*Quem non conterreant præcelsa numina
Quæ tanta conterunt calcantq; nomina,
Et ferè eruderant primæua germina?
Funesta degimus sic inter limina.*

*Cùm mundi deprimunt velluntq; lumina,
Vt vento paleæ deflantur flumina,
Superbi vertices altaq; culmina:
Credas è nubibus contorta fulmina.*

*Quid vita? vitrea quod gemma pensilis:
Et scenæ & niuibus, fumoq; similis:
Ac vix ficulneis æquanda poculis:
Aut vultu tenero qui ludunt oculis.*

*Cùm telum admouet mors flecti nescia,
Et dolor occupat corda tepentia,
Quid mens tum deligat factorum conscia,
Et è sceleribus pœnarum præscia?*

*Dum tempus patitur, locusq; fletibus,
Pulsemus Dominum densis gemitibus.
Non vota sileant accensa precibus,
Et tamquam mediis nata caloribus.*

*Ne serò doleas, cùm nullus luctibus,
Non locus lacrymis, sanctisq; moribus:
Non pœnitentiis, votis, virtutibus,
Nullis suspiriis, curis, muneribus.*

Cùm reus steteris, flammis furentibus,

Pœnisq;

*Pænisq; innumeris circum freudentibus:
Nequidquam lacrymis seris cadentibus,
Aut à suspiriis votis calentibus.*

*Pro mundi illecebris, æternis ignibus,
Flammisq; sulphure & pice natantibus,
Quis vel fornacibus semper ardentibus,
Vel prunis subiici velit candentibus.*

*Quis mundi inanibus captus crepundiis
Aeternum exulet lubens deliciis;
Aeternum naufragus celorum gaudiis,
Aeternum numinis possessus odiis?*

III.

Perire quidquid hîc magnum est.

Q*uò minæ Antiochi iraq; regia?
Vel quò Sennacherib, castraq; Assyria?
Quò dicta Rabsaces blasphema & effera?
Lingua Nicanoris fallaxq; dextera?*

*Quò potens Tullius verborum flumine?
Rerum Demosthenes diues molimine?
Quò primus Latio Crispus acumine?
Vel Plato cælitus edoctus numine?*

*Fœcunda Origenis quò nunc acumina?
Vel Afri rupea tonantis fulmina?
Quò flecti Calari ignara pectora?
Aut Hos I fortia tot annis robora?*

*Quò Phænicopteri Apic I fercula?
Aesopi patina, murrhina vascula?
Quò Alcibiadis, Torquati pocula?*

E e

Natanſq;

Natansq; Assyrio cruore crapula?

Fæcunda Alcinoi quò nunc pomeria?

Hortiq; pensiles, Luculli prædia?

Euripi, & montibus subducta maria?

Vel quò Polycratis fortuna Samia?

Quò CurI machina pendens Icaria?

Quò Scauri vitrea scena & marmorea?

Et Midæ fercula quò Regis aurea?

Corona Marsyæ sperata laurea?

Quò Caij Lolliæ gemmato munere?

Elata Arabico Poppeæ funere,

Auro quæ solita iumenta sternere?

Gemmas Cleopatra consueta bibere?

Vt bulla labitur quidquid hîc nobile;

Vt flos, sic defluit quidquid amabile.

Vt umbra deperit quidquid optabile.

Nil firmum cogites, nil terris stabile.

Nulli te proavi, non parta gloria,

Non opes eximent, forma, scientia,

Non honos, robora, prudens solertia,

Non menti aut corpori concessa gratia.

Virtus sed unica terrores adimet,

Sola te gaudiis æternis inseret,

Hæc una gloriam pœnasq; dirimet,

Beabit præmiis, tormentis eximet.

IV.

Intūtam esse honorum & dignitatum prærogatiuam multorum exemplo.

Quid auro, honoribus, sceptris extollimur?
Non pares nascimur, paresq; morimur?

Non pares media iuuenta tollimur?

Et cursu propero fortunæ pellimur?

Non pares sanguine, paresq; tempore?

Non pares anima, paresq; corpore?

Non pares pretio, Christiꝝ vulnere,

Fortunæ impares si simus munere?

Quò Regum Salomon primus prudentia?

Vel Sampson Dalilæ captus dementia?

Aut Hemor fatua lusus fidentia?

Vel cunctos superans Xerxes potentia?

Quò Cyrus pallio cinctus coccineo?

Quò Physcorutilans theristro gemmeo?

Quò splendens balteo Darius aureo?

Vel Dives habitu nitens purpureo?

Quò Cræsus insolens fidens diuitiis?

Quò dirus Hannibal ferox victoriis?

Quò magnus Macedo, Persarum spoliis,

Nec orbis maximi satur exuviis?

Quò Sylla madidus ciuili sanguine?

Et Cæsar gladiis raptus ceu turbine?

Quò tectus Africo Pompeius cinere?

Vel Crassus Parthico delusus puluere?

Quo Nero, Claudius, Heliogabalus?

E e a

Galba,

Galba, Caligula, Otto, Vitellius?

Quò Verus, Pertinax, Valens, Magnentius?

Balbinus, Maximus, Piso, Leontius?

Quò Reges reliqui, tot magna nomina?

Quò duces, Principes, terrarum Numina?

Momento citiùs clauduntur lumina,

Nec parcunt generi Parcarum stamina.

Aeterna cogites, ignes & præmia,

Aeterna contue, flammæ, & gaudia

Alterna delige. Stat parta gloria,

Stant pœnæ: & nemini patent effugia.

V.

*Infelici plurimùm Regum magnorum-
que exitu purpuram sceptraque do-
cemur contemnere.*

Q*ui Reges numeras terrarum lumina,
Qui duces inclytos bellorum fulmina:
Funesta prospice regnorum culmina,
Incerta purpuræ fallacis omina.*

Quò Remus, Romulus, Sextus Tarquinius?

Quò Titus Tatius, Tullus, Hostilius?

Vel Ancus Marcius, Servusq; Tullius?

Priscus, Hercules, Drususq; Manlius?

Quò Gracchi, Melius, Seianus, Marius?

Quò Cato, Regulus, Carbo, Licinius?

Ruffinus, Cassius, Brutus, Antonius?

Gallus, Copronymus, Phocas, Alexius?

Silvanus, Lentulus, Constans, Sertorius?

Quin-

Quintillus, Didius, Probus, Demetrius?

Carinus, Tacitus, Leo, Valerius?

Macrinus, Commodus, Carus, Procopius?

Comnenus, Nicias, Celsus, Constantius?

Agis, Miltiades, Zeno, Decentius?

Traulus, Leonidas, Syphax, Aëtius?

Conon, Themistocles, Dion, Isacius?

Achilles, Hercules, Hector, Numanticus,

Tigranes, Phocion, Pyrrhus, Britannicus?

Auitus, Michaël, Thomas, Philippicus?

Theseus, Pausanias, Glycas, Isauricus?

Lucullus, Lepidus, Lysander, Lucius?

Manfredus, Vitiges, Massa, Parthenius?

Cabrera, Stilico, Silanus, Flavius?

Philippus, Datamis, Brocas, Ablauius?

Omnes domestica, aut hostili corruunt

Manu præpropera, ferro ve intereunt;

Aut duro exilio, aut veneno concidunt,

Mortēq; inglorij funesta pereunt.

Hæc sceptris gloria daturq; purpuræ:

Hæc auro & opibus; fatali murmure

Hostili ut posteros funestent vulnere:

Elati barbaro & cruento funere.

Morte pars minima pacata concidunt,

Morte pars maxima funesta concidunt.

Qui tela nesciunt, mærore pereunt,

Vellenta sanie, tabeq; corruunt.

Quotendis animum? cū magna memoras,

Enses, exilia, venena præparas;

*Funes, equuleos, secures comparas,
Multorum odia, pœnasq; innumerās.*

*Honores prouocant? ignes præpediant.
Voluptas allicit? flammæ te terreant.
Opes te pertrahunt? pœna te retrahant.
Aeterna prouidi tormenta metuant.*

*Qui sceptrâ numeras, recense vulnera.
Qui bella & aquilas, prospecta funera.
Qui castra & oppida, metire tempora.
Et post hæc ignibus damnata corpora.*

*Tam magno luitur, quod breui transuolat,
Vix plumas contines, & corpus euolat.
Quod flammis vritur momentis auolat.
Has flammâs sapiens æternas recolat.*

*Momento purpura sceptrâq; transeunt.
Momento gloria, formâq; pereunt.
Nulla te postera tormenta deserunt,
Nusquam carnifices, flammâq; deerunt.*

VI.

*Diuitiarum contemptus æternitate
proposita.*

Q*uid regna sequeris per alta maria?
Quid mundi prodiga captas donaria?
Non tamquam noctibus sudata somnia,
Sic ista defluunt, & cinis omnia?
Quid domos exstruis, lataq; prædia?
Non illa corruunt iuuenta media,
Vt actor fatua fias comædia,
Vel sæua nobilis scena tragædia?*

Quid

Quid vasta nemora, quid agros cumulas,
Quid ades adibus regnorum emulas?
Vt venti tumidas dispellunt nebulas,
Sic anni has perimunt terrarum papulas.

Quid hortos pascuis fontesq; accumulas?
Quid rupes montibus vallesq; vinculas?
Vt has posteritas enarret fabulas,
Fortune vomitus, funestas crapulas?

Quid lacus, flumina, torrentes numeras?
Quid castra & oppida, sceptraq; memoras?
Cum Cræsos opibus Midasq; superas,
Non ad supplicia flammascq; properas?

Quò fatiscientia frumentis horrea,
Lassata fructibus grata pomæria,
Pressaq; pondere prædiues area,
Spondentq; tempora tot votis paria?

Autumno mustea quid torcularia,
Quid nouo grauida lacte mulctralia,
Vel quid gementibus tectis granaria,
Non scelus acuunt, non tribunalia?

Non tela exasperant minarum ignea?
Aut non incendia pascunt sulphurea?
Dira materies lignorum picea,
Infelix posthuma flammarum palea.

Hac nocte aut citius tolletur anima.
Quid spes tunc proderunt vota q; inania?
Succedunt commodis tormenta immania.
Luenda, ô nimum magno! vesania.

Cum solis ignibus lingua potabitur:

Cum flammis, sulphure, pice cœnabitur.

Stillansq; digitis gutta negabitur:

Nec quidquam precibus fufis donabitur.

Non anni reduces, non vita dabitur,

Quæ cursu properans cita dilabitur:

Quis flammis miseros cinctos solabitur,

Cum nullis lacrymis crimen piabitur,

Quibus tunc viribus mens roborabitur,

Cum tantis ignibus nec gutta allabitur?

Cum sola pietas cælo locabitur?

Sola deliciis cæli rorabitur?

O nimis fatua vecorsq; vanitas!

Cuius tam futiles leuesq; semitas

Infelix sequitur momento æternitas;

Flammisq; indomita dira crudelitas.

Infauſta ô nimum mundi felicitas,

Fallaxq; nimum amœna amœnitas,

Tam breui laberis. ſæuaq; æternitas

Succedit miſeris. ô dura æternitas!

Cum gutta mediis negatur ignibus,

Negatur mediis aqua fornacibus,

Æternum medij prunis ardentibus

Voluuntur miſeri flammis vrentibus.

V I I.

*Fuga eorum quæ ſeculo ſperari poſſunt,
iudicio & pœnis propoſitis.*

F*O Ecunda diuiti quid dabunt prædia?
Sudata noctibus dieq; ſtudia?*

Quid

Quid ingens domino parta pecunia?

Quid fascies, purpura, sceptraq; regia?

Cum telum ingulo mors cita admouerit;

Iudex sententiam supremus tulerit;

Ignesq; indomiti flammamq; steterit;

Spesq; omnis animam salutis fugerit?

Cum saeva aeternitas mundo insonuerit,

Summiq; iudicis vox intonuerit,

Et omnis validus mente exhorruerit,

Terramq; pedibus subducta fuerit?

Tortorum millia cum circumsteterint,

Testesq; innumeri parte omni cinxerint,

Spem fugae aut veniae cum cuncta clauserint,

Mentemq; crimina factaq; impulerint?

Cum flammis oculi furentes viderint,

Ignesq; daemones flammisq; admouerint,

Cum picem, sulphura, tormenta senserint,

Quicumque calitus damnati fuerint?

Quid auri proderunt congesta pondera?

Quid Regum, Principum, magnorum munera?

Horti, pascua, fontesq; nemora;

Inter sauiissima tortorum verbera?

Quid Venus, pocula, mensaq; dederint?

Quid noctes lusibus insomnes iuuerint?

Cum cantus, gaudia, risusq; euenerint,

Et post perpetuae flammæ successerint?

Quid longa series annorum faciet?

Quid genus, proavi, formaq; pariet?

Quid sceptris, purpure, regnoq; eueniet,

Cùm ignis efferus æternùm sæuiet?

Quid magna proderunt scripta volumina?

Lassata sæpius quid docta limina?

Quid versus nobiles librorum lumina,

Si feruet ignibus æternis anima?

Quid plena pulpita verbis sonantibus,

Farta sententiis altè tonantibus,

Densata lacrymis ora manantibus?

Si membra validis torquentur ignibus?

Quid ampla imperia lassata cadibus?

Quid lata maria defessa cladibus?

Quid campi & oppida diuulsa ciuibus,

Cùm præda fueris æternis ignibus?

Quid numquam spolia sitim sedantia,

Hostili sanguine prata natantia,

Cruore immerito regna sudantia,

Cùm loca senseris flammis furentia?

Quò belli dubius quò ferox exitus,

Infestis aquilis traducti exercitus,

Quò furor martius terris indomitus,

Cùm tortor sæuiet ignis perpetuus?

VIII.

*Magna ferè ruinæ proxima esse, æter-
nare humilia.*

Q*ui celsa sequitur, prærupta metuat.*

In summo vertice ni modum statuat,

Prolapsu celeri necesse corruat,

Cùm moles imminens incautos obruat.

Lapsus

Lapsus ex humili planoq; tutior,
Cum è præcipiti ruina grauior.
Ex alto durior, planoq; mitior,
Alto frequentior, planoq; rarior.

Sic summi vertices tanguntur fulmine,
Quamuis præualido cincti munimine;
Superba pectora calcantur numine,
Quantumuis callido tecta molimine.

Sic altas arbores venti præcipitant,
Duraq; robora momento excaudicant:
Celsaq; rabiem ventorum prouocant,
Accendunt animos, minasq; exasperant.

Virgulta tenera cum Noti quatiunt,
Aut Aquilonibus lentata proruunt,
Stant fixa sedibus, irasq; combibunt,
Nec seuam rabiem, minasq; metuunt.

Sors dura & aspera magnorum amula,
Magnorum inuida, diraq; facula,
Futuri generis infamis macula,
Cum regnum sistitur fatorum famula.

Cum summo vertice momento labimur,
E primo culmine momento pellimur:
E summis opibus momento exscindimur:
E celso munere momento excutimur.

Cum flore medio fracti depluimur,
Iuuenta media rapti protrudimur,
Mundiq; gaudiis viles proscribimur,
Regnoq; medio sceptrisq; euertimur.

Vt flores pampini, baccaq; excutimur,

*Vt vento folia concussa spargimur,
Vt denso arundines imbre propellimur,
Vt Euro palea subacta rapimur.*

*Aeternis animos tepentes erigas,
Aeternis noxia cordi submoneas,
Aeternis præmia mundi discutias,
Aeternis pristina moresq; corrigas.*

*Aeternum ut Numini coniunctus gaudeas:
Quæ mundus munera promittit fugias.
Aeternum corpore, menteq; ut valeas,
A carne, honoribus, auroq; caueas.*

*Aeternum ut ignibus flammisq; careas,
Densis gemitibus peccata deleas:
Aeternum ut animum pœnis eripias,
Ne carni fragili, mundoq; pareas.*

IX.

Æternam pro breuib; pœnis remunerationem manere, Virginum docemur exemplo.

D*Vm sæuit Africus, tunc rosa rutilat,
Et Austro viola perflante purpurat:
Et Euris lilia prona dissuauiat,
Vis nulla eroborat, nec vlla exanimat.*

*Dum feruet carnifex, exsurgunt Barbara.
Secantur ubera, clarescunt Agathæ.
Dum fumant balnea, surgunt Cæcilia.
Dum tela depluunt, nascuntur Vrsula.
Tauro Phalarico splendet Pelagia.*

Flammis,

Flammis, exilio triumphat Flauia:

Vncis, equuleo, cruceq; Eulalia:

Virgis, pectinibus, flammis Frebonia.

Rotis, sartagine, vinclis Euphemia:

Tedis ardentibus, fuste Serapia:

Felle, craticula, ferisq; Maxima:

Securi & oleo feruenti Eulampia.

Lucia gladiis, & Agnes ignibus:

Christina lacubus, flagris, fornacibus:

Susanna variis torta securibus:

Cruce & lampadibus Firmina ardentibus.

Has Christus gloria caelesti munerat,

Has sponfas stabili nexu consociat.

E sexu fragili triumphos numerat.

Cæloq; ex humili coronas duplicat.

Profuso sanguine aeternum purpurat.

Pro casto pectore aeternum sociat.

Pro momentaneis aeternum pignorat.

Pro ferro & ignibus aeternum roborat.

Aeternis gaudiis paceq; inaugurat.

Cæloq; lucidas stellas commemorat.

Pro vita labili aeternum animat.

Pro pænis breuib; aeternum recreat.

Maritat humiles donis caelestibus.

Maritat tumidos aeternis ignibus.

Amicat teneras primis virtutibus.

Lassantur validi magnis sceleribus.

Qui speras maxima, celos inambula.

Vt parua referas, mundum perambula.

Quid

*Quid sunt hæc aliud quàm celi famula,
Vel tamquam vitrea commissa pocula?*

X.

*Comparatio rerum seculi huius
& alterius.*

Q*uid terra portio pulvisq; extolleris?
Non nudus utero matris effunderis,
Nudus visceribus terra recondaris,
Et duro iudici damnandus siseris?*

*Quid fidis seculo? stat prona aternitas.
Qua spe deluderis? stat firma aternitas.
Quid fugam cogitas? stat certa aternitas.
Quoquò te flexeris, terret aternitas.*

*Bonis hîc fruimur? ibi igne exurimur.
Momento fruimur? aternum urimur.
Bonis hîc pascimur? ibi ignes patimur.
Momento pascimur, aternum patimur.*

*Quis pro his opibus tormenta deligat?
Pro mundi gaudiis diuina negligat?
Pro mundi honoribus cælestes abigat?
Pro tam fugacibus quis flammæ eligat?*

*Sirenarum vocibus quis aures præbeat?
Quis ignes cogitans terrena voueat?
Aeterna prouidens non mente pauca?
Flammæq; contuens non totus horreat?*

*Felix qui potuit opes contemnere,
Prudens qui gloriam concessam spernere,
Fortis qui munera mundi respuere,*

Aeterna

Aeterna præmia doctus eligere.

*Mundi qui negligit promissa præmia,
Aeterna breuibus mercatur gaudia:*

*Mundi qui sequitur promissa præmia,
Aeterna breuibus commutat gaudia.*

Hæc voluas animo. stat certa æternitas:

Flammæ crucians tristis æternitas:

Calorum recreans felix æternitas.

Momento medium, utrimque æternitas.

Honores fugiunt, manet æternitas.

Aurum te deserit, manet æternitas.

Caro dilabitur, manet æternitas.

Et pro tam vilibus, tam seua æternitas.

Pro tam fugacibus, immensa æternitas:

Pro tam fallacibus, tam vera æternitas:

Pro tam fragilibus, tam dura æternitas.

Et pro tam breuibus, æterna æternitas.

Quis pro tam breuibus æterna deligat?

Quis ignes, sulphura, flammæq; intelligat?

Quæ seua æternitas æternum colligat?

Nullaq; æternitas æternum mitigat?

O dura nimium pœnarum æternitas!

O seua & effera flammæ æternitas!

O cruda nimium, longa q; æternitas!

Finemq; nesciens æterna æternitas!

FINIS.

Scribanius, Carolus,

Caroli Scribani[i] E Societate Iesv Amor Divinvs

Antverpiae 1615

Asc. 4410

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10267564-2